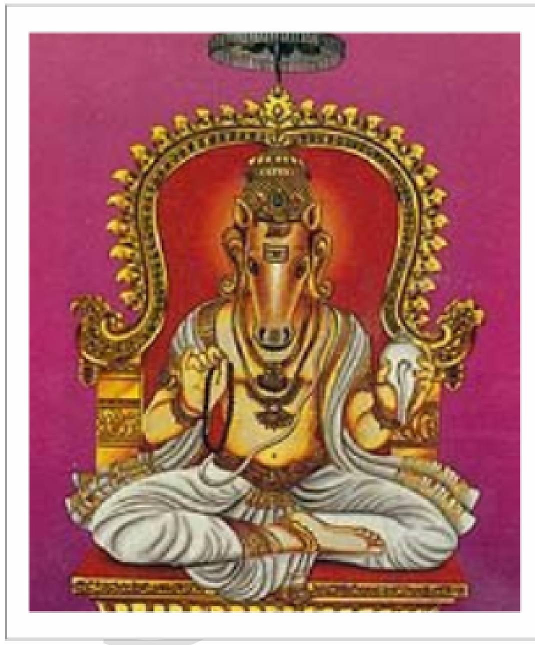
सामवेदसंहिता

कौथुमशाखा

|| ॐ नमः सामवेदाय ||

नीलोत्पलदलाभासः सामवेदो हयाननः ।
अक्षमालान्वितो दक्षे वामे कम्बुधरः स्मृतः ॥

Typeset in XƎLaTeX with Siddhanta Unicode Fonts
(July 2020)

INTRODUCTION

1 The *Sāmaveda* and its Schools

The collection of texts known as the *Veda*-s are revealed to the world through a divine process. (यस्य निश्वसितं वेदः ||). The word '*veda*' is derived from the root √विद् - vid - to know, to exist, to obtain, to think, etc. There are four *Veda*-s: *Ṛgveda, Yajurveda, Sāmaveda*, and the *Atharvaveda*. Each *Veda* has four divisions: *Samhita, Brahmaṇa, Āraṇyaka*, and the *Upaniṣad*. The *Samhita* part of each *Veda* is as follows: *Ṛgveda*, as we have it today, has two schools: *Śākala*, and *Bhāṣkala*. The *Yajurveda* has two branches: *Śukla* (white) *Yajurveda* and the *Kṛṣṇa* (black) *Yajurveda*. The *Śukla Yajurveda* has *Mādhyandina*, and *Kaṇva* as two recensions, and the *Kṛṣṇa Yajurveda* has four recensions: *Taittarīya, Maitrāyaṇi, Kāṭaka*, and *Kaṭha-kapisthala*. Even though *Sāmaveda* was originally supposed to have 1000 recensions (Patanjali: सहस्रवर्त्म सामवेदः (*"sahasravartma sāmvedaḥ"*), only three recensions have now survived. They are: *Kauthuma, Rāṇāyanīya*, and *Jaiminīya*. Finally, the *Atharvaveda* is available in two recensions: *Śaunaka*, and *Pillalāda*.

The *Samhita*-s consist of *Mantra* portions only. These are known as *Ṛk* (in *Ṛgveda*), *Yajus* (in *Yajurveda*), *Sāman* (in *Sāmaveda*), and *Mantra* in *Atharvavedava*. Each *Veda* has its own way of rendering the *Samhita pātha* into *Pada pātha*, and vice versa, with some minor, but several essential differences.

The present work here is on the **Kauthuma Samhita** that belongs to the *Sāmaveda*.

2 *Sāmaveda Kauthuma Samhita*

"वेदानां सामवेदोस्मि" declated Lord Kṛṣṇa to Arjuna in the *Bhagavadgīta* (10-22). This speaks volumes about the glory and magnanimity of the sacred literature of the *Sāmaveda*. The *Kauthuma Samhita* of *Sāmaveda* consists of 1875 *mantra*-s arranged in two primary divisions, namely, the *Pūrvārcikā*, and the *Uttarārcikā*. The *Pūrvārcikā* has 650 *mantra*-s and the remaining 1225 belong to the *Uttarārcikā*. Further, the *Pūrvārcikā* has additional subdivisions: *Āraṇya Kāṇḍa, Aindra Kāṇḍa, Pavamāna Kāṇḍa*

and, then follow the *Āraṇya Arcikā*, and the *Mahānāmnya Ārcikā*. The last two are considered as separate units. Thus, the contents can be summarized as follows:

	Mantra sequence
Pūrvārcikā	
Āgnēya Kāṇḍa	1- 114
Aindra Kāṇḍa	115-466
Pavamāna Kāṇḍa	467-585
Āraṇya Ārcikā	586-640
Mahānāmnya Ārcikā	641-650
Uttarārcikā	651-1875

3 The Organization in *Kauthuma Samhita*

A group of *Ṛk*-s is called *Ārcikam*. Each of them has a *Ṛṣi, Devatā* and *Chandas*, associated with it. These verses (*ṙcā*-s) are arranged in decades (*daśati*-s). The fundamental unit of division in the *Pūrvārcikā* is what is called a *Prapāṭhaka*. Each *Prapāṭhaka* is further divided into two *ardha*-s (halves). In *Pūrvārcikā*, there are six *Prapāṭhakā*-s. A group of ten *mantra*-s is a *Daśati*. Though a *Daśati* should normally be a collection of 10 *mantra*-s, many of them have anywhere from 6 to 14 *mantra*-s. The first five *Prapāṭhaka*-s have 10 *Daśati*-s each, the fifth one has only 9 and the sixth *Prapāṭhaka*, that is associated with the *Āraṇya Kāṇḍa* has only 5 *Daśati*-s. Thus, (leaving out the *Mahānm̄nyārcikā*), there are six *Prapāṭhaka*-s, with a total of 64 *Daśati*-s in the *Pūrvārcikā*. The *Mahānāmnyārcikā*, which exists prior to the *Uttarārcikā*, sits as a separate single unit, and has got ten *mantra*-s. Unlike other *mantra*-s, these do not have *Ṛṣi* or *Chandas*. Also no division is made here. In general, *the Pavamāna Kāṇḍa, Āraṇya Kāṇḍa* and the *Mahānm̄nyārcikā* are considered as separate units outside the *Pūrvārcikā*. and so lack some of the divisions.

The structure of various *Daśati*-s in the entire *Pūrvārcikā* can be classifiecd as follows

No.of verses in each Daśati	No. of Daśati-s	Total number Mantra-s
6	1	6
7	1	7
8	7	56
9	5	45
10	41*	400
11	1	11
12	5	60
13	1	13
14	3	42
Total	65*	650

(* - including the 10 *mantra*-s in the *Mahānāmnyarcikā*)

The arrangement of material in the *Uttarārcikā* is slightly different. The *Uttarārcikā* consists of nine *Prapāṭhaka*-s (with 22 *ardha*-s) (since four of them have three *ardha* s each.). Instead of *Daśati*-s, there are *Sūkta*-s. These *Sūkta*-s in the *Uttarārcikā* usually contain 3 *mantra*-s each, but some have anywhere from 1 to 14 mantras. There are in all a total of 400 Sūkta-s that are distributed as follows:

No.of verses in each Sūka	No. of Sūkta-s	Total no. of Sūkta-s	Total mantra-s
ekartca (1)	एकर्च	11	11
dvyarca (2)	द्वयृच	66	132
tryṛca (3)	तृच	287	861
catur-ṛca (4)	चतुर्ऋच	9	36
pañcarca (5)	पञ्चर्च	4	20
ṣaḍ-ṛca (6)	षड्-ऋच	10	60
saptarca (7)	सप्तर्च	2	14
aṣṭarca (8)	अष्टर्च	1	8
navarca (9)	नवर्च	3	27
daśarca (10)	दशर्च	3	30
dvādaśārca(12)	द्वादशर्च	2	24
Total Sūkta-s	सूक्त	400	1225

The above organization is the older one, but there is also a second tradition in vogue (assigned by some commentators). Here, the primary division is an *Adhyāya*, which has *Khaṇḍa*-s as subdivision (anywhere from 3 to 12), and these *Khaṇḍa*, in turn have the usual *Daśast*-s containg the group of *ṛca*-s.. There are six *Adhyāya*-s, covering a total of 120 *Khaṇḍa*-s in the *Pūrvārcikā*. The *Uttarārcikā* is arranged in 21 *adhyāya*-s and has 125 *Khaṇḍa*-s.

The modern trend (which is the simplest) is to assign a serial number (from 1 to 1875) to each *mantra*, which makes it easy to locate a particulart mantra.

We have provided both classifications in this work, and the exact arrangement of the various segments and categories are furnished in a table (both Roman and Devanāgari) at the end of this introduction.

4 From *Rgveda*

Of the 1875 *Ṛca*-s found in *Kauthuma Samhita*, 1776 are reproductions of *Ṛgvedic mantra*-s with some minor verbal differences. Among the remaining 99 *mantra*-s, 11 appear only in *Atharvaveda*, and 4 only in *Yajurveda*, and two are present in both *Atharvaveda* and *Yajurveda*

The following *mantra*-s (not appearing in other *veda*-s) occur twice in *Sāmaveda*, namely, 438=1768, 444=1115. 445=1114, 446-1114, 453=1770. The verses 444, 445, 446 are repetitively abbreviated into a single composite verse 1113-1115.

Among repetitions in *Kauthuma Samhita*, there are two types:

1. *Pūrvarcikā* verses repeatd in the *Pūrvarcikā* itself: there are 262 in number.
2. *Pūrvarcikā* verses repeatd in *Uttarārcikā*: only seven.

5 Sage, Deity amd Metric information

Each of these *mantra*-s is revealed to certain *Ṛṣi* (sage) and is composed in a particular *Chandas* (poetical metre). This information is provided throught the *Samhita*, at the beginning of each *Daśati* in the *Pūrvārcikā*, and at the commencement of each *adhyāya* in the *Uttarārcikā* (in some books, under each *mantra* separately). Each

mantra in the entire *Kauthuma Samhita* is in praise of a *Devata* (supreme person or a certain illuminated being like *Indra, Agni, Soma Pavanama*, etc).

A variety of *Vedic* metres are employed in these *mantra* verses, and all these are mentioned at the beginning of each *Adhyāya*. The standard *Vedic* metres *Gāyatri, Uṣṇik, Anuṣṭup, Bṛhati, Paṅkti, Triṣṭup, Jagati*, and several of their variants are available. Long metres like *Atijagati, Sakvari, Atyaṣti*, etc., also show up. In *vedic* terminology, when two verses occurring together as a pair are recited together, the pair is known as a *pragatha*. Every *Sūkta* (particularly in the *Uttarācika*) which contain only two *mantra*-s is a *pragatha*. The pairing of two *Bṛhati* or one *Bṛhati* followed by another metre is known as *Bārhata pragatha*. There are plenty of them in the second half. Other varieties are *Uṣṇik pragatha, Kakup pragatha, Anuṣṭup pragatha*.

6 Accent Notation

Ṛgveda utilizes three kinds of *svara* notations: *udātta, anudātta*, and *svarita*. The *anudātta* is indicated by a horizontal bar below the syllable, the *svarita* by a vertical bar above, and *udātta* has no symbol. However, in *Sāmaveda*, the *udātta* is indicated by the Devanāgari numeral (१) placed on top of the syllable, the *svarita* by the numeral (२), and the *anudātta* by the numeral (३). If a syllable is not indicated by any three of these, then it is a *pracaya*. Certain syllables in the *mantra* are indicated with the letter combinations: २र, ३क, or २उ placed above them. A brief explanation for the usage of these accent marks above a syllable is as follows:

२र - If two *udātta*-s occur in sequence, then the first *udātta* is indicated by the numeral १, and the second is not accented, but the *svarita* which follows this second *udātta* gets the accent mark २र (for example, as १ – none – २र).

३क - If an *anudātta* is followed by a *svarita*, then the *svarita* is accented as २र, and the *anudātta* is accented as ३क (for example, as ३क – २र).

२उ - If an *anudātta* occurs after two *udātta*-s in sequence, the first *udātta* is indicated by २उ, and the second *udātta* is not indicated (as in २उ – none – none).

7 Parity check for Accuracy

Our Vedic sages were very practical in developing devises to make the chanting very accurately, so that the correct version is passed on to the next generation.. To make the pronunciation and recitation error-free, our ancestors have cleverly devised some parity checks (similar to the ones we see these days in ISBN numbers in published books or the numbers attached to bar codes in products). We find some count calculation entry (telling how many occurrances), appearing after each *daśaka* in *Pūrvārcikā* and after each *Sūkta* in *Uttarārcikā*. They are written as follows:

For example: [स्वरिताः १ | उ॰ ना॰ | धा॰ | वे ॥], [स्व॰ ३१ | उ॰ २ | धा॰ ५२ | खा ॥], [स्व॰ १ | उ॰ २ | धा॰ ५७ | थे ॥], [स्व॰ १ | उ॰ ३ | धा॰ ८३ | दी ॥], and so on.

In this procedure, an entire group (*Daśati* or *Sūkta*) is regarded as a single unit. At the end of each, a syllable is given. The syllables for the first five *daśati*-s in *Pūrvārcikā* are: वे, खा, टे, धी, षा. From the syllable खा , we can infer the following numbers tor the entire group.

a) the number of unmarked syllables (धारी) not at end of a verse in the entire group, modulo 5.

b) the number of syllables marked २उ .

c) the number of *svarita* symbols marked २र.

All these numbers are given in their (modulo 5) versions.

For instance, consider the second *daśati* of the *Uttarārcikā*. The letter at the end is खा . From this letter, we can infer the following.

(i) Number of *dhārī* symbols (not at the end): 2 (modulo 5)

(ii) Number of syllables marked २उ is: 2

(iii) Number of syllables marked २र is: 6

To illustrate this error detection procedure, consider the group of 3 mantras, (1084-1086) from *Uttarārcikā*.

रेवतीर्नः सधमाद इन्द्रे सन्तु तुविवाजाः। क्षुमन्तो याभिर्मदेम ।।7.5.1 ।।

आ घ त्वावान् त्मना युक्तः स्तोतृभ्यो धृष्णवीयानः। ऋणोउक्षं न चक्रयोः ।।7.5.2||

१ २र ३ १ २र ३ २ ३ २ ३ १ २र
आ यद्दुवः शतक्रतवा कामं जरितृ॒णाम्। ऋणोउक्षं न शचीभिः ।।7.5.3 ।। (ठी)

[धा. 18 । उ 2 । स्व. 4।]

Note that उ = *udatta*; स्व = *svarita*; धा = *dhārī* (Number of syllables (*dhārī*) without any accent). The mysiric syllable associated with this *Sūkta* is ठी. From this syllable, we can derive the following:

1. Number of syllable (*dhārī*) without any accent; call it धा
2. Number with mark २उ; call it उ
3. Number with mark २र; call it स्व

We can obtain the three numbers from the text:

There are धा: 18, उ:2, and स्व: 4

Note in counting धा, we exclude syllables at the end. These 18 are displayed below.

In the first *mantra* -> र्नः स स न्तु = 4 letters In the second *mantra* धृ ष्णा वि र = 4 letters In the third *mantra* य दु श त क्र का = 10 letters

Accent mark 2उ : mantra 2 -> णो : 3 णो

Hence number उ is 2.

Accent mark २र: mantra 2-> क्रयो , *mantra* 3-> वः मै जी Number स्व equals 4.

The question is "how can we derive these numbers from the single syllable ठी only without looking at the text of the mantra?"

Note: ठी = ठ् + ई (consonant) + (vowel)

1) The number for स्व : it is given by the order of vowel in the vowel in ठी . namely ई has order 4 (remember the order अ (1), आ (2), इ (3), ई (4), उ (5), ऊ (6)-...)

Hence स्व -> 4

Arrange the first 25 consonants in groups of 5 as follows and read off the 3 number from the line in which the consonant occurs.

उ.१ -- क च ट त प

उ.२ -- ख छ ठ थ फ

उ.३ -- ग ज ड द ब

उ.४ -- घ झ ढ ध भ

उ.५ -- ङ ञ ण न म

Hence the consonant is ठ् , it is in line 2 indicating उ is 2.

the *dhārī* count is determined by the *varga* to which the consonant belongs:

Varga 1 क च ट त प

Varga 2 ख छ ठ थ फ

Varga 3 ग ज ड द ब

Varga 5 ङ ञ ण न म

Here the consonant ठ् belongs to *varga* 3. Hence That it can be 3, 8, 13 or 18. Here it is 18.

All this look complicated, but our *vedic* sages had the correct vision.

The material for this section is borrowed from the books: of Dr Śrīpāda Dāmodara Sātvalekar, and the English book by R.L. Kashyap, (bith mentioned in the Bibliograpgy). Our sincere thanks to these great authors.

8 The *Sāma Gāna* Texts

The entire chant literature (*Mantra*-s in musical setting) of the *Kauthuma Samhita* falls under four heads:

1. *Veya* (or *Grāmageya*) - chanted in public, before an audience
2. *Āraṇya* - chanted in forests in contemplation,
3. *Ūhā* - sung during the Soma yajna. The singing here followed a rather complicated pattern
4. *Ūhya* (mystic) singing within oneself

The *Sāma Gāna*-s belonging to *Kauthuma* Branch are distributed as follws:

Gāyati chant	1
Grāmageya gāna	1197
Āranya gāna	296
Ūhā gāna	936
Ūhya gāna	209
Total number of *gāna*-s	2639

According to some authorities, the total number is reckoned as 2723, with 297 in *Āranya*, 1026 in *Ūha*, and 205 in *Ūhya*.

There are eight modifications of a *Sāma mantra* to generate a *Gāna*.

No.	Modificatiion	Type	Illustration
1	*vikāra*	one letter in place of another	अग्ने -> ओग्नायि
2	*viśleṣa*	breaking up a sandhi	वीतये -> वोइतोयारयि
3	*vikarṣaṇa*	prolongation	ये -> याश्यि
4.	*abhyāsa*	repeatedly pronouncing	तोयारयि -तोयारयि
5	*virāma*	pause even in the middle	ग्णानो हव्यदातये -> गृणनोह | व्यदातये |
		of a syllable	ग्णानो हव्यदातये -> गृणनोह | व्यदातये |
6.	*stobha*	meaningless letter	ओ, होवा, हाउ, हावु
7.	*Āgama*	more letter than in a mantra	वरेण्यम् -> वरेणियम्
			प्रचोदयात् -> प्रचो५९२५९२
8.	lopa	letter left unpronounced	हुम् १, आ २१ दांयो आ ३ ४ ५

We illustrate how a *Gāna* takes shape from a *Samhitā mantra*, with two examples below. The first one is the very first mantra in *Pūrvārcikā*:

अग्न आ याहि वीतये गृणानो हव्यदातये ।
नि होता सत्सि बर्हिषि ॥ १ ॥ 1.1.1.1

According to what is known as *Parka* of *Gotama* (गोतमस्य पर्कम्) the *Sāman* chant corresponding to the above *mantra* is given below:

आ ग्नाई । आ या हि ऽ३ वो इते या ऽ२ इ ।
तो या ऽ२ इ । गृणानो ह । व्य दा तो या ऽ२ह ।
तोय ऽ२ इ । ना ही ता सा ऽ२३ ।त्सा ऽ२ इ ।
वा २३४ ओहोवा । हो३ ऽ२ ३४ वी५ ॥

There is yet another version of the *Gāna* attributed to *Kāśyapa*, known as काश्यपस्य बर्हिषम् , which is slightly different from the above.

As a second example, the following *mantra* (number 598) appears in *Pūrvārcikā*.

अहमस्मि प्रथमजा ऋतस्य पूर्वं देवेभ्यो अमृतस्य नाम ।
यो मा ददाति स इदेवमावदहमन्नमन्नमदन्तमद्मि ॥ ५९४ ॥ 1.6.1.9

When rendered as a *Gāna* in the *Āraṇya gāna* book, this gets transformed into the following *Sāma gāna*:

॥ स्वर्ग्यम्, सेतुषाम, पुरुषगतिर्वा | प्रजापति ऋषिः | त्रिष्टुप् छन्दः | आत्मा देवता ॥
हा उहा उहा उ । सेतूꣳ स्तर । (३) दुस्त । रान् (२-३) दानेना दानम् । (३)
हा उहा उहा उ । अहमस्मिप्रथमजाऋताऽ२३ स्याऽ३४५ ।
हा उहा उहा उ । सेतूꣳ स्तर । (३) दुस्त । रान् (२-३) अक्रोधेन क्रोधम् । (२) अक्रोधेन क्रोधम् ।
हा उहा उहा उ । पूर्वन्देवेभ्यो अमृतस्यनाऽ२३ माऽ३४५ ॥
हा उहा उहा उ । सेतूꣳ स्तर । (३) दुस्त । रान् (२-३) । श्रद्धया श्रद्धाम् । (३)
हाउहा उहा उ । योमा ददाति सइदेव माऽ२३वाऽ३४५त् ॥
हा उहा उहा उ । सेतूꣳ स्तर । (३) दुस्त । रान् (२-३) । सत्येना नृतम् । (३)
हा उहा उहा उ । अहमन्नमन्नमदन्तमाऽ२३ द्मीऽ३४५ ।
हा उहा उहा उ ॥ एषा गतिः (३) । एतदमृतम् । (३) स्वर्गच्छ । (३)
ज्योतिर्गच्च (३) सेतूꣳ स्तीर्त्वा चतुराऽ३४५ः ॥

The *Gāna* texts of *Kauthuma Samhita* are very vast. These are the ones we often hear in regular *Sāmaveda* chanting sessions.Some of the *Gāna*-s have popular names: *Gāyati Sāma, Rathanthara Sāma, Br̊hat Sāma, Vāmadevya Sāma*, and so on.

9 A Short Bibliography

1. Benfey, Theodor, *Hymnen des Sama-veda, Die*, [herausgegeben übersetzt, und mit Glossar versehen von], Leipzig, F A Brockhaus, 1848
2. Devi Chand [translated by], *Sama Veda*, 1st edition, Hoshiarpur, 1963
3. Ganapati, S.V., [translated by] *Sama veda*. 1st edition, Shri Jainendra Press, Motilal Banarassidas, New Delhi, 1982
4. Griffith, Ralph, T.H., [translated by], Singh, Nag Sharan & Pratap, Surendra [enlarged by] *Samaveda Samhitā, The* Revised and Enlarged Edition, Nag Publishers, Delhi, 1991
5. Kashyap, R.L., *Essentials of Sama Veda and Its Music*, Sri Aurobindo Kapāli Sāstry Institute of Vedic Culture, Bangalore (second edition) 2008.

6. Sarasvati, Swami Satya Prakash [translated by], assisted by Satyakam, Vidyalankar, सामवेद संहिता *Sāmaveda Saṁhitā*. two Volumes, Veda Pratisthana,Arya Samaj, Mandir Marg, New Delhi, 1991-1992

7. Sātvalekar, Padmabhushan DrŚrīpāda Dāmodara [sampādaka], सामवेद का सुबोध अनुवाद (Hindi) - सामवेद संहिता, 4th saṁskraraṇam, pāraḍi Ji, Balasāda, svādhyāya Manḍala, 1985 (also available in 10 volumes)

8. Stevenson, The Rev. J, (DD), *Translation of The Samhitā of The Sāma Veda*, (London), Calcutta, 1906

9. Tulsi Ram (Dr), सामवेद संहिता, text with English Translation, Paropakarini sabha, Ajmer.

10 Colophon

This work was typeset, and the PDF file generated using the **XƎLaTeX** typesetting program (a sibilant of the popular TeX/LaTeX system. The graphics (page borders and the cover page designs) were created using **Ti*k*Z**. The Unicode Devanagari Vedic Font used was **Siddhanta** designed by Mihail Bayaryn. The Keyman Map for typing Sāmevedic accents were kindly created by Shree Devi Kumar. The Operating system was Ubuntu 18.04 Linux system. We offer our sincere thanks to the creaters of all these FREE software packages.

NOTE: In addition to numbering each *mantra* sequentially from 1 to 1875, we have also inserted a four number ordering (such as 1.4.3.9, 2.8.3.7, etc.,) that appears at the end of each *mantra* at the far right. These four entries refer to the number of the *arcika, adhyāya, khaṇḍa* and *Ṛk* (*pūrvārcika* =1, *uttarācika* = 2) respectively.

P P N

अग्न आ याहि वीतये गृणानो हव्यदातये । नि होता सत्सि बर्हिषि ॥

pūrvārcikā

adhyāya	khaṇḍa	prapāṭhaka	ardha	daśati	ṛk
āgneya kāṇḍam					
1	1	1	1	1	1-10
	2			2	11-20
	3			3	21-34
	4			4	35-54
	5			5	45-54
	6		2	6	55-62
	7			7	63-72
	8			8	73-80
	9			9	81-90
	10			10	91-96
	11	2	1	1	97-106
	12			2	107-114
aindra kāṇḍam					
2	1			3	115-124
	2			4	125-134
	3			5	135-144
	4		2	6	145-155
	5			7	156-164
	6			8	165-174
	7			9	175-184
	8			10	185-193
	9	3	1	1	194-203
	10			2	204-213
	11			3	214-222
	12			4	223-232

3	1	3	1	5	233-242
	2		2	6	243-252
	3			7	253-262
	4			8	263-272
	5			9	273-282
	6			10	283-292
	7	4	1	1	293-302
	8			2	303-312
	9			3	313-322
	10			4	323-331
	11			5	332-341
	12		2	6	342-351
4	1			7	352-359
	2			8	360-369
	3			9	370-380
	4			10	381-390
	5	5	1	1	391-398
	6			2	399-408
	7			3	409-418
	8			4	419-426
	9			5	427-436
	10		2	6	437-446
	11			7	447-456
	12			8	457-466
pāvamāna kāṇḍam					
5	1			9	467-476
	2			10	477-486

	3	6	1	1	487-496
	4			2	497-510
	5			3	511-522
	6			4	523-532
	7			5	533-544
	8		2	6	545-553
	9			7	554-565
	10			8	566-577
	11			9	578-585
āraṇya kāṇḍam					
6	1	-	-	1	586-594
	2			2	596-601
	3			3	602-614
	4			4	615-626
	5			5	627-640
mahānāmnyārcikā					
-	-	-	-	-	641-650

uttarārcikā

adhyāya	prapāṭhaka	ardha	khaṇḍa	sūkta	ṛk
1	1	1	1-6	1-23	651-712
2		2	1-6	1-22	713-774
3	2	1	1-6	1-19	775-829
4		2	1-6	1-19	830-885
5	3	1	1-7	1-22	886-954
6		2	1-7	1-23	955-1030
7	4	1	1-7	1-24	1031-1115
8		2	1-6	1-14	1116-1174
9	5	1	1-9	1-20	1175-1252
10		2	1-12	1-23	1253-1346
11	6	1	1-3	1-11	1347-1378
12		2	1-6	1-20	1379-1434
13		3	1-6	1-18	1435-1488
14	7	1	1-4	1-16	1489-1534
15		2	1-4	1-14	1535-1572
16		3	1-4	1-21	1573-1616
17	8	1	1-4	1-17	1617-1656
18		2	1-4	1-19	1657-1710
19		3	1-5	1-18	1711-1764
20	9	1	1-5	1-18	1765-1815
		2	1-2	1-13	1816-1848
21		3	1-7	1-9	1845-1875

पूर्वार्चिका

अध्याय	खण्ड	प्रपाठक	अर्ध	दशति	ऋक्
आग्नेय काण्डम्					
१	१	१	१	१	१-१०
	२			२	११-२०
	३			३	२१-३४
	४			४	३५-५४
	५			५	४५-५४
	६		२	६	५५-६२
	७			७	६३-७२
	८			८	७३-८०
	९			९	८१-९०
	१०			१०	९१-९६
	११	२	१	१	९७-१०६
	१२			२	१०७-११४
ऐन्द्र काण्डम्					
२	१			३	११५-१२४
	२			४	१२५-१३४
	३			५	१३५-१४४
	४		२	६	१४५-१५५
	५			७	१५६-१६४
	६			८	१६५-१७४
	७			९	१७५-१८४
	८			१०	१८५-१९३
	९	३	१	१	१९४-२०३
	१०			२	२०४-२१३
	११			३	२१४-२२२
	१२			४	२२३-२३२

३	१	३	१	५	२३३-२४२
	२		२	६	२४३-२५२
	३			७	२५३-२६२
	४			८	२६३-२७२
	५			९	२७३-२८२
	६			१०	२८३-२९२
	७	४	१	१	२९३-३०२
	८			२	३०३-३१२
	९			३	३१३-३२२
	१०			४	३२३-३३१
	११			५	३३२-३४१
	१२		२	६	३४२-३५१
४	१			७	३५२-३५९
	२			८	३६०-३६९
	३			९	३७०-३८०
	४			१०	३८१-३९०
	५	५	१	१	३९१-३९८
	६			२	३९९-४०८
	७			३	४०९-४१८
	८			४	४१९-४२६
	९			५	४२७-४३६
	१०		२	६	४३७-४४६
	११			७	४४७-४५६
	१२			८	४५७-४६६
पावमान काण्डम्					
५	१			९	४६७-४७६
	२			१०	४७७-४८६

	३	६	१	१	४८७-४९६
	४			२	४९७-५१०
	५			३	५११-५२२
	६			४	५२३-५३२
	७			५	५३३-५४४
	८		२	६	५४५-५५३
	९			७	५५४-५६५
	१०			८	५६६-५७७
	११			९	५७८-५८५
आरण्य काण्डम्					
६	१	-	-	१	५८६-५९४
	२			२	५९६-६०१
	३			३	६०२-६१४
	४			४	६१५-६२६
	५			५	६२७-६४०
महानाम्न्यार्चिका					
-	-	-	-	-	६४१-६५०

उत्तरार्चिका

अध्याय	प्रपाठक	अर्ध	खण्ड	सूक्त	ऋक्
१	१	१	१-६	१-२३	६५१-७१२
२		२	१-६	१-२२	७१३-७७४
३	२	१	१-६	१-१९	७७५-८२९
४		२	१-६	१-१९	८३०-८८५
५	३	१	१-७	१-२२	८८६-९५४
६		२	१-७	१-२३	९५५-१०३०
७	४	१	१-७	१-२४	१०३१-१११५
८		२	१-६	१-१४	१११६-११७४
९	५	१	१-९	१-२०	११७५-१२५२
१०		२	१-१२	१-२३	१२५३-१३४६
११	६	१	१-३	१-११	१३४७-१३७८
१२		२	१-६	१-२०	१३७९-१४३४
१३		३	१-६	१-१८	१४३५-१४८८
१४	७	१	१-४	१-१६	१४८९-१५३४
१५		२	१-४	१-१४	१५३५-१५७२
१६		३	१-४	१-२१	१५७३-१६१६
१७	८	१	१-४	१-१७	१६१७-१६५६
१८		२	१-४	१-१९	१६५७-१७१०
१९		३	१-५	१-१८	१७११-१७६४
२०	९	१	१-५	१-१८	१७६५-१८१५
		२	१-२	१-१३	१८१६-१८४८
२१		३	१-७	१-९	१८४५-१८७५

सामवेदसंहिता

पूर्वार्चिकः (छन्द आर्चिकः)

सामवेदसंहिता

पूर्वार्चिकः (छन्द आर्चिकः)

आग्नेयं काण्डम् ।

अथ प्रथमोऽध्यायः ॥

अथ प्रथमप्रपाठके प्रथमोऽर्धः ॥ १-१ ॥

दशतिः (१)

(१-१०) १-२, ४, ७, ९ भारद्वाजो बार्हस्पत्यः , ३ मेधातिथिः काण्वः, ५ उशनाः काव्यः;
६ सुदीतिपुरुमीढावाङ्गिरसौ तयोर्वान्यतरः; ८ वत्सः काण्वः, १० वामदेवः ॥ अग्निः ॥ गायत्री ॥

१. अग्न आ याहि वीतये गृणानो हव्यदातये ।
नि होता सत्सि बर्हिषि ॥ १ ॥ १.१.१.१[1]

२. त्वमग्ने यज्ञाना२ँ होता विश्वेषा२ँ हितः ।
देवेभिर्मानुषे जने १.१.१.२

३. अग्निं दूतं वृणीमहे होतारं विश्ववेदसम् ।
अस्य यज्ञस्य सुक्रतुम् ॥ ३ ॥ १.१.१.३

४. अग्निर्वृत्राणि जङ्घनद्द्रविणस्युर्विपन्यया ।
समिद्धः शुक्र आहुतः ॥ ४ ॥ १.१.१.४

५. प्रेष्ठं वो अतिथि२ँ स्तुषे मित्रमिव प्रियम् ।
अग्ने रथं न वेद्यम् ॥ ५ ॥ १.१.१.५

[1]अर्चिकसङ्ख्या, अध्यायः, ख़ण्डं, ऋक्

६. त्वं नो अग्ने महोभिः पाहि विश्वस्या अरातेः ।
उत द्विषो मर्त्यस्य ॥ ६ ॥ १.१.१.६

७. एह्यू षु ब्रवाणि तेऽग्न इत्थेतरा गिरः ।
एभिर्वर्धास इन्दुभिः ॥ ७ ॥ १.१.१.७

८. आ ते वत्सो मनो यमत्परमाच्चित्सधस्थात् ।
अग्ने त्वां कामये गिरा ॥ ८ ॥ १.१.१.८

९. त्वामग्ने पुष्करादध्यथर्वा निरमन्थत ।
मूर्ध्नो विश्वस्य वाघतः ॥ ९ ॥ १.१.१.९

१०. अग्ने विवस्वदा भरास्मभ्यमूतये महे ।
देवो ह्यसि नो दृशे ॥ १० ॥ १.१.१.१०

इति प्रथमा दशतिः ॥ १ ॥ प्रथमः खण्डः ॥ १ ॥

[स्वरिताः ९ | उ० ना० | धा० ३७ | वे ॥]

दशतिः (२)

(१-१०) १ आयुङ्क्ष्वाहिः (ऋ० विरूप आङ्गिरसः); २ वामदेवो गौतमः; ३, ८-९ प्रयोगो भार्गवः; ४ मधुछन्दा वैश्वामित्रः; ५, ७ शुनःशेप आजीगर्तिः; ६ मेधातिथिः काण्वः; १० वत्सः काण्वः ॥ अग्निः ॥ गायत्री ॥

१. नमस्ते अग्न ओजसे गृणन्ति देव कृष्टयः ।
अमैरमित्रमर्दय ॥ ११ ॥ १.१.२.१

२. दूतं वो विश्ववेदसꣳ हव्यवाहममर्त्यम् ।
यजिष्ठमृञ्जसे गिरा ॥ १२ ॥ १.१.२.२

३. उप त्वा जामयो गिरो देदिशतीर्हविष्कृतः ।
वायोरनीके अस्थिरन् ॥ १३ ॥ १.१.२.३

४. उप त्वाग्ने दिवेदिवे दोषावस्तर्धिया वयम् ।
नमो भरन्त एमसि ॥ १४ ॥ १.१.२.४

५. जराबोध तद्विविड्ढि विशेविशे यज्ञियाय ।
स्तोमꣳ रुद्राय दृशीकम् ॥ १५ ॥ १.१.२.५

६. प्रति त्यं चारुमध्वरं गोपीथाय प्र हूयसे ।
मरुद्भिरग्न आ गहि ॥ १६ ॥ १.१.२.६

७. अश्वं न त्वा वारवन्तं वन्दध्या अग्निं नमोभिः ।
सम्राजन्तमध्वराणाम् ॥ १७ ॥ १.१.२.७

८. और्वभृगुवच्छुचिमप्नवानवदा हुवे ।
अग्निꣳ समुद्रवाससम् ॥ १८ ॥ १.१.२.८

९. अग्निमिन्धानो मनसा धियꣳ सचेत मर्त्यः ।
अग्निमिन्धे विवस्वभिः ॥ १९ ॥ १.१.२.९

१०. आदित्प्रत्नस्य रेतसो ज्योतिः पश्यन्ति वासरम् ।
परो यदिध्यते दिवि ॥ २० ॥ १.१.२.१०

इति द्वितीया दशतिः ॥ २ ॥ द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

[स्व॰ ६ | उ॰ २ | धा॰ ५२ | खा ॥]

दशतिः (३)

(१-१४) १ प्रयोगो भार्गवः; २, ५ भारद्वाजो बार्हस्पत्यः; ३,१० वामदेवो गौतमः; ४, ६ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः; ७ विरूप आङ्गिरसः; ८ शुनःशेप आजीगर्तिः; ९ गोपवन आत्रेयः; ११ प्रस्कण्वः काण्वः; १२ मेधातिथिः काण्वः; १३ सिन्धुद्वीप आम्बरीषः त्रित आत्यो वा; १४ उशना काव्यः; ॥ अग्निः ॥ गायत्री ॥

१. अग्निं वो वृधन्तमध्वराणां पुरूतमम् ।
अच्छा नप्त्रे सहस्वते ॥ २१ ॥ १.१.३.१

२. अग्निस्तिग्मेन शोचिषा यꣳसद्विश्वं न्य३त्रिणम् ।
अग्निर्नो वꣳसते रयिम् ॥ २२ ॥ १.१.३.२

३. अग्ने मृड महाꣳ अस्यय आ देवयुं जनम् ।
इयेथ बर्हिरासदम् ॥ २३ ॥ १.१.३.३

४. अग्ने रक्षा णो अꣳहसः प्रति स्म देव रीषतः । ।
तपिष्ठैरजरो दह ॥ २४ ॥ १.१.३.४

५. अग्ने युङ्क्ष्वा हि ये तवाश्वासो देव साधवः ।
अरं वहन्त्याशवः ॥ २५ ॥ १.१.३.५

६. नि त्वा नक्ष्य विश्पते द्युमन्तं धीमहे वयम् ।
सुवीरमग्न आहुत ॥ २६ ॥ १.१.३.६

७. अग्निर्मूर्धा दिवः ककुत्पतिः पृथिव्या अयम् ।
अपाꣳ रेताꣳसि जिन्वति ॥ २७ ॥ १.१.३.७

८. इममू षु त्वमस्माकꣳ सनिं गायत्रं नव्याꣳसम् ।
अग्ने देवेषु प्र वोचः ॥ २८ ॥ १.१.३.८

९. तं त्वा गोपवनो गिरा जनिष्ठदग्ने अङ्गिरः ।
स पावक श्रुधी हवम् ॥ २९ ॥ १.१.३.९

१०. परि वाजपतिः कविरग्निर्हव्यान्यक्रमीत् ।
दधद्रत्नानि दाशुषे ॥ ३० ॥ १.१.३.१०

११. उदु त्यं जातवेदसं देवं वहन्ति केतवः ।
दृशे विश्वाय सूर्यम् ॥ ३१ ॥ १.१.३.११

१२. कविमग्निमुप स्तुहि सत्यधर्माणमध्वरे ।
देवममीवचातनम् ॥ ३२ ॥ १.१.३.१२

१३. शं नो देवीरभिष्टये शं नो भवन्तु पीतये ।
शं योरभि स्रवन्तु नः ॥ ३३ ॥ १.१.३.१३

१४. कस्य नूनं परीणसि धियो जिन्वसि सत्पते ।
गोषाता यस्य ते गिरः ॥ ३४ ॥ १.१.३.१४

इति तृतीया दशतिः ॥ ३ ॥ तृतीयः खण्डः ॥ ३ ॥

[स्व॰ ९ | उ॰ २ | धा॰ ५७ | थे ॥]

दशतिः (४)

(१-१०) १, ३, ७ शंयुर्बार्हस्पत्यः; (७ तृणपाणीः;) २, ५, ८-९ भर्गः प्रगाथः ४ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः;
६ प्रस्कण्वः काण्वः; १० सोभरिः काण्वः ॥ अग्निः ॥ बृहती ॥

१. यज्ञायज्ञा वो अग्नये गिरागिरा च दक्षसे ।
प्रप्र वयममृतं जातवेदसं प्रियं मित्रं न शꣳसिषम् ॥ ३५ ॥ १.१.४.१

२. पाहि नो अग्न एकया पाह्यू३त द्वितीयया ।
पाहि गीर्भिस्तिसृभिरूर्जां पते पाहि चतसृभिर्वसो ॥ ३६ ॥ १.१.४.२

३. बृहद्भिरग्ने अर्चिभिः शुक्रेण देव शोचिषा ।
भरद्वाजे समिधानो यविष्ठ्य रेवत्पावक दीदिहि ॥ ३७ ॥ १.१.४.३

४. त्वे अग्ने स्वाहुत प्रियासः सन्तु सूरयः ।
यन्तारो ये मघवानो जनानामूर्वं दयन्त गोनाम् ॥ ३८ ॥ १.१.४.४

५. अग्ने जरितर्विश्पतिस्तपानो देव रक्षसः ।
अप्रोषिवान्गृहपते महाꣳ असि दिवस्पायुर्दुरोणयुः ॥ ३९ ॥ १.१.४.५

६. अग्ने विवस्वदुषसश्चित्रꣳ राधो अमर्त्य ।
आ दाशुषे जातवेदो वहा त्वमद्या देवाꣳ उषर्बुधः ॥ ४० ॥ १.१.४.६

७. त्वं नश्चित्र ऊत्या वसो राधाꣳसि चोदय ।
अस्य रायस्त्वमग्ने रथीरसि विदा गाधं तुचे तु नः ॥ ४१ ॥ १.१.४.७

८. त्वमित्सप्रथा अस्यग्ने त्रातर्ऋतः कविः ।
त्वां विप्रासः समिधान दीदिव आ विवासन्ति वेधसः ॥ ४२ ॥ १.१.४.८

९. आ नो अग्ने वयोवृधꣳ रयिं पावक शꣳस्यम् ।
रास्वा च न उपमाते पुरुस्पृहꣳ सुनीती सुयशस्तरम् ॥ ४३ ॥ १.१.४.९

१०. यो विश्वा दयते वसु होता मन्द्रो जनानाम् ।
मधोर्न पात्रा प्रथमान्यस्मै प्र स्तोमा यन्त्वग्नये ॥ ४४ ॥ १.१.४.१०

इति चतुर्थी दशतिः ॥ ४ ॥ चतुर्थः खण्डः ॥ ४ ॥

[स्व॰ ९ | उ॰ ३ | धा॰ ८३ | दी ॥]

दशतिः (५)

(१-१०) १ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः २ भर्गः प्रागाथः; ३,७ सौभरिः काण्वः;४ मनुर्वैवस्वतः; ५ सुदीतिपुरूमीळावांगिरसौ; ६ प्रस्कण्वः काण्वः; ८ मेधातिथिमेध्यातिथी काण्वौ; ९ विश्वमित्रो गाथिनः; १० कण्वो घौरः ॥ अग्निः; ८ इन्द्रः ॥ बृहती ॥

१. एना वो अग्निं नमसोर्जो नपातमा हुवे ।
प्रियं चेतिष्ठमरतिꣳ स्वध्वरं विश्वस्य दूतममृतम् ॥ ४५ ॥ १.१.५.१

२. शेषे वनेषु मातृषु सं त्वा मर्तास इन्धते ।
अतन्द्रो हव्यं वहसि हविष्कृत आदिद्देवेषु राजसि ॥ ४६ ॥ १.१.५.२

३. अदर्शि गातुवित्तमो यस्मिन्व्रतान्यादधुः ।
उपो षु जातमार्यस्य वर्धनमग्निं नक्षन्तु नो गिरः ॥ ४७ ॥ १.१.५.३

४. अग्निरुक्थे पुरोहितो ग्रावाणो बर्हिरध्वरे ।
ऋचा यामि मरुतो ब्रह्मणस्पते देवा अवो वरेण्यम् ॥ ४८ ॥ १.१.५.४

५. अग्निमीडिष्वावसे गाथाभिः शीरशोचिषम् ।
अग्निꣳ राये पुरुमीढ श्रुतं नरोऽग्निः सुदीतये छर्दिः ॥ ४९ ॥ १.१.५.५

६. श्रुधि श्रुत्कर्ण वह्निभिर्देवैरग्ने सयावभिः ।
आ सीदतु बर्हिषि मित्रो अर्यमा प्रातर्यावभिरध्वरे ॥ ५० ॥ १.१.५.६

७. प्र दैवोदासो अग्निर्देव इन्द्रो न मज्मना ।
अनु मातरं पृथिवीं वि वावृते तस्थौ नाकस्य शर्मणि ॥ ५१ ॥ १.१.५.७

८. अध ज्मो अध वा दिवो बृहतो रोचनादधि ।
अया वर्धस्व तन्वा गिरा ममा जाता सुक्रतो पृण ॥ ५२ ॥ १.१.५.८

९. कायमानो वना त्वं यन्मातॄरजगन्नपः ।
न तत्ते अग्ने प्रमृषे निवर्तनं यद्दूरे सन्निहाभुवः ॥ ५३ ॥ १.१.५.९

१०. नि त्वामग्ने मनुर्दधे ज्योतिर्जनाय शश्वते ।
दीदेथ कण्व ऋतजात उक्षितो यं नमस्यन्ति कृष्टयः ॥ ५४ ॥ १.१.५.१०

इति पञ्चमी दशतिः ॥ ५ ॥ पञ्चमः खण्डः ॥ ५ ॥

[स्व० उ० ६ | धा० ७१ | षा ॥]

इति प्रथमप्रपाठके प्रथमोऽर्धः ॥

अथ प्रथमप्रपाठकस्य द्वितीयोऽर्धः ॥ १-२ ॥

दशतिः (६)

(१-८) १, ७ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः ३, २,३,५ कण्वो घौरः; ४ सौभरिः काण्वः; ६ उत्कीलः कात्यः;
८ विश्वमित्रो गाथिनः ॥ अग्निः; २ ब्रह्मणस्पतिः ३ यूपः ॥ बृहती ॥

१. देवो वो द्रविणोदाः पूर्णां विवष्ट्वासिचम् ।
उद्वा सिञ्चध्वमुप वा पृणध्वमादिद्वो देव ओहते ॥ ५५ ॥ १.१.६.१

२. प्रैतु ब्रह्मणस्पतिः प्र देव्येतु सूनृता ।
अच्छा वीरं नर्यं पङ्क्तिराधसं देवा यज्ञं नयन्तु नः ॥ ५६ ॥ १.१.६.२

३. ऊर्ध्व ऊ षु ण ऊतये तिष्ठा देवो न सविता ।
ऊर्ध्वो वाजस्य सनिता यदञ्जिभिर्वाघद्भिर्विह्वयामहे ॥ ५७ ॥ १.१.६.३

४. प्र यो राये निनीषति मर्तो यस्ते वसो दाशत् ।
स वीरं धत्ते अग्न उक्थशꣳसिनं त्मना सहस्रपोषिणम् ॥ ५८ ॥ १.१.६.४

५. प्र वो यह्वं पुरूणां विशां देवयतीनाम् ।
अग्निꣳ सूक्तेभिर्वचोभिर्वृणीमहे यꣳसमिदन्य इन्धते ॥ ५९ ॥ १.१.६.५

६. अयमग्निः सुवीर्यस्येशे हि सौभगस्य ।
राय ईशे स्वपत्यस्य गोमत ईशे वृत्रहथानाम् ॥ ६० ॥ १.१.६.६

७. त्वमग्ने गृहपतिस्त्वꣳ होता नो अध्वरे ।
त्वं पोता विश्ववार प्रचेता यक्षि यासि च वार्यम् ॥ ६१ ॥ १.१.६.७

८. सखायस्त्वा ववृमहे देवं मर्तास ऊतये ।
अपां नपातꣳ सुभगꣳ सुदꣳससꣳ सुप्रतूर्तिमनेहसम् ॥ ६२ ॥ १.१.६.८

इति षष्ठी दशतिः ॥ ६ ॥ षष्ठः खण्डः ॥ ६ ॥

[स्व॰ ११ । उ॰ २ | धा॰ ५७ | ख ॥]

दशतिः (७)

(१-१०) १ श्यावाश्वो वामदेवो वा; २ उपस्तुतो वार्हिष्टव्यः; ३ बृहदुक्थो वामदेव्यः ४ कुत्स आंगिरसः; ५-६ भरद्वाजो बार्हस्पत्यः; ७ वामदेवो गौतमः; ८,१० वसिष्ठो मैत्रवरुणिः ९ त्रिशिरास्त्वाष्ट्रः ॥ अग्निः ॥ १, ३, ५, ९ त्रिष्टुप्; २, ४ जगती; १० त्रिपाद्विराड्गायत्री ॥

१. आ जुहोता हविषा मर्जयध्वं नि होतारं गृहपतिं दधिध्वम् ।
इडस्पदे नमसा रातहव्यꣳ सपर्यता यजतं पस्त्यानाम् ॥ ६३ ॥ १.१.७.१

२. चित्र इच्छिशोस्तरुणस्य वक्षथो न यो मातरावन्वेति धातवे ।
अनूधा यदजीजनदधा चिदा ववक्षत्सद्यो महि दूत्यां३ चरन् ॥ ६४ ॥ १.१.७.२

३. इदं त एकं पर उ त एकं तृतीयेन ज्योतिषा सं विशस्व ।
संवेशनस्तन्वे३ चारुरेधि प्रियो देवानां परमे जनित्रे ॥ ६५ ॥ १.१.७.३

४. इमꣳ स्तोममर्हते जातवेदसे रथमिव सं महेमा मनीषया ।
भद्रा हि नः प्रमतिरस्य सꣳसद्यग्ने सख्ये मा रिषामा वयं तव ॥ ६६ ॥ १.१.७.४

५. मूर्धानं दिवो अरतिं पृथिव्या वैश्वानरमृत आ जातमग्निम् ।
कविꣳ सम्राजमतिथिं जनानामासन्नः पात्रं जनयन्त देवाः ॥ ६७ ॥ १.१.७.५

६. वि त्वदापो न पर्वतस्य पृष्ठादुक्थेभिरग्ने जनयन्त देवाः ।
तं त्वा गिरः सुष्टुतयो वाजयन्त्याजिं न गिर्ववाहो जिग्युरश्वाः ॥ ६८ ॥ १.१.७.६

७. आ वो राजानमध्वरस्य रुद्रꣳ होतारꣳ सत्ययजꣳ रोदस्योः ।
अग्निं पुरा तनयित्नोरचित्ताद्धिरण्यरूपमवसे कृणुध्वम् ॥ ६९ ॥ १.१.७.७

८. इन्धे राजा समर्यो नमोभिर्यस्य प्रतीकमाहुतं घृतेन ।
नरो हव्येभिरीडते सबाध आग्निरग्रमुषसामशोचि ॥ ७० ॥ १.१.७.८

९. प्र केतुना बृहता यात्यग्निरा रोदसी वृषभो रोरवीति ।
दिवश्चिदन्तादुपमामुदानडपामुपस्थे महिषो ववर्ध ॥ ७१ ॥ १.१.७.९

१०. अग्निं नरो दीधितिभिररण्योर्हस्तच्युतं जनयत प्रशस्तम् ।
दूरेदृशं गृहपतिमथव्युम् ॥ ७२ ॥ १.१.७.१०

इति सप्तमी दशतिः ॥ ७ ॥ सप्तमः खण्डः ॥ ७ ॥

[स्व॰ १५ । उ॰ ८ | धा॰ १०४ | वी ॥]

दशतिः (८)

(१-८) १ बुधगविष्ठिरावात्रेयौ; २, ५ वत्सप्रिर्भालन्दनः; ३ भरद्वाजो बार्हस्पत्यः; ४, ७ विश्वामित्रो गाथिनः;
६ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः; ८ पायुर्भारद्वाजः ॥ अग्निः; ३ पूषा ॥ त्रिष्टुप् ॥

१. अबोध्यग्निः समिधा जनानां प्रतिधेनुमिवायतीमुषासम् ।
यह्वा इव प्र वयामुज्जिहानाः प्र भानवः सस्रते नाकमच्छ ॥ ७३ ॥ १.१.८.१

२. प्र भूर्जयन्तं महां विपोधां मूरैरमूरं पुरां दर्माणम् ।
नयन्तं गीर्भिर्वना धियंधा हरिश्मश्रुं न वर्मणा धनर्चिम् ॥ ७४ ॥ १.१.८.२

३. शुक्रं ते अन्यद्यजतं ते अन्यद्विषुरूपे अहनी द्यौरिवासि ।
विश्वा हि माया अवसि स्वधावन्भद्रा ते पूषन्निह रातिरस्तु ॥ ७५ ॥ १.१.८.३

४. इडामग्ने पुरुद॒ꣳस॒ꣳ सनिं गोः शश्वत्तम॒ꣳ हवमानाय साध ।
स्यान्नः सूनुस्तनयो विजावाग्ने सा ते सुमतिर्भूत्वस्मे ॥ ७६ ॥ १.१.८.४

५. प्र होता जातो महान्नभोविन्नृषद्मा सीददपां विवर्ते ।
दधद्यो धायी सुते वया॒ꣳसि यन्ता वसूनि विधते तनूपाः ॥ ७७ ॥ १.१.८.५

६. प्र सम्राजमसुरस्य प्रशस्तं पु॒ꣳसः कृष्टीनामनुमाद्यस्य ।
इन्द्रस्येव प्र तवसस्कृतानि वन्दद्वारा वन्दमाना विवष्टु ॥ ७८ ॥ १.१.८.६

७. अरण्योर्निहितो जातवेदा गर्भ इवेत्सुभृतो गर्भिणीभिः ।
दिवेदिव ईड्यो जागृवद्भिर्हविष्मद्भिर्मनुष्येभिरग्निः ॥ ७९ ॥ १.१.८.७

८. सनादग्ने मृणसि यातुधानान्न त्वा रक्षाꣳसि पृतनासु जिग्युः ।
अनु दह सहमूरान्कयादो मा ते हेत्या मुक्षत दैव्यायाः ॥ ८० ॥ १.१.८.८

इति अष्टमी दशतिः ॥ ८ ॥ अष्टमः खण्डः ॥ ८ ॥

[स्व॰ १३ । उ॰ १ | धा॰ ६ | टौ ॥]

दशतिः (९)

(१-१०) १ गय आत्रेयः; २ वामदेवः; ३, ४ भरद्वाजो बार्हस्पत्यः; ५ द्वितो मृक्तवाहा आत्रेयाः; ६ वसूयव आत्रेयाः; ७, ९ गोपवन आत्रेयः; ८ पूरुरात्रेयः; १० वामदेवः कश्यपो वा मारीचो, मनुर्वा वैवस्वत, उभौ वा ॥ अग्निः ॥ अनुष्टुप् ॥

१. अग्न ओजिष्ठमा भर द्युम्नमस्मभ्यमध्रिगो ।
प्र नो राये पनीयसे रत्सि वाजाय पन्थाम् ॥ ८१ ॥ १.१.९.१

२. यदि वीरो अनु ष्यादग्निमिन्धीत मर्त्यः ।
आजुह्वद्धव्यमानुषक्शर्म भक्षीत दैव्यम् ॥ ८२ ॥ १.१.९.२

३. त्वेषस्ते धूम ऋण्वति दिवि सं च्छुक्र आततः ।
सूरो न हि द्युता त्वं कृपा पावक रोचसे ॥ ८३ ॥ १.१.९.३

४. त्वꣳ हि क्षैतवद्यशोऽग्ने मित्रो न पत्यसे ।
त्वं विचर्षणे श्रवो वसो पुष्टिं न पुष्यसि ॥ ८४ ॥ १.१.९.४

५. प्रातरग्निः पुरुप्रियो विश स्तवेतातिथिः ।
विश्वे यस्मिन्नमर्त्ये हव्यं मर्तास इन्धते ॥ ८५ ॥ १.१.९.५

६. यद्वाहिष्ठं तदग्नये बृहदर्च विभावसो ।
महिषीव त्वद्रयिस्त्वद्वाजा उदीरते ॥ ८६ ॥ १.१.९.६

७. विशोविशो वो अतिथिं वाजयन्तः पुरुप्रियम् ।
अग्निं वो दुर्यं वचः स्तुषे शूषस्य मन्मभिः ॥ ८७ ॥ १.१.९.७

८. बृहद्वयो हि भानवेऽर्चा देवायाग्नये ।
यं मित्रं न प्रशस्तये मर्तासो दधिरे पुरः ॥ ८८ ॥ १.१.९.८

९. अगन्म वृत्रहन्तमं ज्येष्ठमग्निमानवम् ।
य स्म श्रुतर्वन्नार्क्षे बृहदनीक इध्यते ॥ ८९ ॥ १.१.९.९

१०. जातः परेण धर्मणा यत्सवृद्भिः सहाभुवः ।
पिता यत्कश्यपस्याग्निः श्रद्धा माता मनुः कविः ॥ ९० ॥ १.१.९.१०

इति नवमी दशतिः ॥ ९ ॥ नवमः खण्डः ॥ ९ ॥

[स्व॰ १४ । उ॰ ७ | धा॰ ५१| थ ॥]

दशतिः (१०)

(१-६) १ अग्निस्तापसः; २, ३ वामदेवः कश्यपः, असितो देवलो वा; ४ सोमाहुतिर्भार्गवः; ५ पायुर्भारद्वाजः; ६ प्रस्कण्वः काण्वः ॥ अग्निः, १ विश्वेदेवाः २ अङ्गिराः ॥ अनुष्टुप् ॥

१. सोमꣳ राजानं वरुणमग्निमन्वारभामहे ।
आदित्यं विष्णुꣳ सूर्यं ब्रह्माणं च बृहस्पतिम् ॥ ९१ ॥ १.१.१०.१

२. इत एत उदारुहन्दिवः पृष्ठान्या रुहन् ।
प्र भूर्जयो यथा पथोद्यामङ्गिरसो ययुः ॥ ९२ ॥ १.१.१०.२

३. राये अग्ने महे त्वा दानाय समिधीमहि ।
ईडिष्वा हि महे वृषं द्यावा होत्राय पृथिवी ॥ ९३ ॥ १.१.१०.३

४. दधन्वे वा यदीमनु वोचद्ब्रह्मेति वेरु तत् ।
परि विश्वानि काव्या नेमिश्चक्रमिवाभुवत् ॥ ९४ ॥ १.१.१०.४

५. प्रत्यग्ने हरसा हरः श्रृणाहि विश्वतस्परि ।
यातुधानस्य रक्षसो बलं न्युब्जवीर्यम् ॥ ९५ ॥ १.१.१०.५

६. त्वमग्ने वसूꣳरिह रुद्राꣳ आदित्याꣳ उत ।
यजा स्वध्वर जनं मनुजातं घृतप्रुषम् ॥ ९६ ॥ १.१.१०.६

इति दशमी दशतिः ॥ १० ॥ दशमः खण्डः ॥ १० ॥

[स्व॰ ४ । उ॰ ३ | धा॰ २०| दौ ॥]

इति प्रथमप्रपाठके द्वितीयोऽर्धः प्रथमः प्रपाठकश्च समाप्तः ॥ १ ॥

अथ द्वितीयप्रपाठके प्रथमोऽर्धः ॥ २-१ ॥

दशतिः (१)

(१-१०) १ दीर्घतमा औचथ्यः; २, ४ विश्वामित्रो गाथिनः; ३ गोतमो राहूगणः; ५ त्रित आप्त्यः; ६ इरिम्बिठिः काण्वः; ७, ८, १० विश्वमना वैयश्वः; ९ ऋजिश्वा भारध्वाजः ॥ अग्निः; ५ पवमानः सोमः; ६ अदितिः; ९ विश्वेदेवाः ॥ उष्णिक् ॥

१. पुरु त्वा दाशिवाꣳ वोचेऽरिरग्ने तव स्विदा ।
तोदस्येव शरण आ महस्य ॥ ९७ ॥ १.१.११.१

२. प्र होत्रे पूर्व्यं वचोऽग्नये भरता बृहत् ।
विपां ज्योतीꣳषि बिभ्रते न वेधसे । ॥९८ ॥ १.१.११.२

३. अग्ने वाजस्य गोमत ईशानः सहसो यहो ।
अस्मे देहि जातवेदो महि श्रवः ॥ ९९ ॥ १.१.११.३

४. अग्ने यजिष्ठो अध्वरे देवां देवयते यज ।
होता मन्द्रो वि राजस्यति स्रिधः ॥ १०० ॥ १.१.११.४

५. जज्ञानः सप्त मातृभिर्मेधामाशासत श्रिये ।
अयं ध्रुवो रयीणां चिकेतदा ॥ १०१ ॥ १.१.११.५

६. उत स्या नो दिवा मतिरदितिरूत्यागमत् ।
सा शन्ताता मयस्करदप स्रिधः ॥ १०२ ॥ १.१.११.६

७. ईडिष्वा हि प्रतीव्याꣳ३ यजस्व जातवेदसम् ।
चरिष्णुधूममगृभीतशोचिषम् ॥ १०३ ॥ १.१.११.७

८. न तस्य मायया च न रिपुरीशीत मर्त्यः ।
यो अग्नये ददाश हव्यदातये ॥ १०४ ॥ १.१.११.८

९. अप त्यं वृजिनꣳ रिपुꣳ स्तेनमग्ने दुराध्यम् ।
दविष्ठमस्य सत्पते कृधी सुगम् ॥ १०५ ॥ १.१.११.९

१०. श्रुष्ट्यग्ने नवस्य मे स्तोमस्य वीर विश्पते ।
नि मायिनस्तपसा रक्षसो दह ॥ १०६ ॥ १.१.११.१०

इति प्रथमा दशतिः ॥ १ ॥ एकादशः खण्डः ॥ ११ ॥

[स्व० ९ । उ० ३ | धा० ४२ | दा ॥]

(१-८) १ प्रयोगो भार्गवः (ऋ० सौभरिः काण्वः); २,३, ५-७ सौभरिः काण्वः; ४ प्रयोगो भार्गवः सौभरिः काण्वो वा;
८ विश्वमना वैयश्वः ॥ अग्निः ॥ उष्णिक् ॥

१. प्र मꣳहिष्ठाय गायत ऋताव्ने बृहते शुक्रशोचिषे ।
उपस्तुतासो अग्नये । ॥ १०७ ॥ १.१.१२.१

२. प्र सो अग्ने तवोतिभिः सुवीराभिस्तरति वाजकर्मभिः ।
यस्य त्वꣳ सख्यमाविथ ॥१०८ ॥ १.१.१२.२

३. तं गूर्धया स्वर्णरं देवासो देवमरतिं दधन्विरे ।
देवत्रा हव्यमूहिषे ॥ १०९ ॥ १.१.१२.३

४. मा नो हृणीथा अतिथिं वसुरग्निः पुरुप्रशस्त एषः ।
यः सुहोता स्वध्वरः ॥ ११० ॥ १.१.१२.४

५. भद्रो नोअग्निराहुतो भद्रा रातिः सुभग भद्रो अध्वरः ।
भद्रा उत प्रशस्तयः ॥ १११ ॥ १.१.१२.५

६. यजिष्ठं त्वा ववृमहे देवं देवत्रा होतारममर्त्यम् ।
अस्य यज्ञस्य सुक्रतुम् ॥ ११२ ॥ १.१.१२.६

७. तदग्ने द्युम्नमा भर यत्सासाहा सदने कं चिदत्रिणम् ।
मन्युं जनस्य दूढ्यम् ॥ ११३ ॥ १.१.१२.७

८. यद्वा उ विश्पतिः शितः सुप्रीतो मनुषो विशे ।
विश्वेदग्निः प्रति रक्षाꣳसि सेधति ॥ ११४ ॥ १.१.१२.८

इति द्वितीया दशतिः ॥ २ ॥ द्वादशः खण्डः ॥ १२ ॥

[स्व॰ १२ । उ॰ २ | धा॰ ४४ | डी ॥]

॥ इत्याग्नेयं पर्व काण्डं वा ॥ इति प्रथमोऽध्ययः ॥ इति प्रर्थमं पर्व ॥

आग्नेयकाण्डस्य मन्त्रसंख्या ११४

गायत्र्यः	३४	(१-३४)
बृहत्यः	२८	(३५-६२)
त्रिष्टुभः	१८	(६३-८०)
अनुष्टुभः	१६	(८१-९६)
उष्णिहः	१८	(९७-११४)
	११४	

अथ ऐन्द्रं काण्डम्

अथ द्वितीयोऽध्ययः ॥

दशतिः (३)

(१-१०) १ शंयुर्बार्हस्पत्यः; २, श्रुतकक्षः सुकक्षो वा आंगिरसः; ३ हर्यतः प्रागाथः; ४, ५ श्रुतकक्षः (ऋ° सुकक्षो वा, ५ सुकक्षः) आंगिरसः; ६ देवजामय इन्द्रमातरः ऋषिका; ७, ८ गोषूक्त्यश्वसूक्तिनौ काण्वायनौ; ९, १० मेदातिथिः काण्वः प्रियमेधश्चांगिरसः ॥ इन्द्रः (ऋ° ३ अग्निर्हवींषि वा)॥ गायत्री ॥

१. तद्वो गाय सुते सचा पुरुहूताय सत्वने ।
शं यद्गवे न शाकिने । ॥ ११५ ॥ १.२.१.१

२. यस्ते नूनꣳ शतक्रतविन्द्र द्युम्नितमो मदः ।
तेन नूनं मदे मदेः ॥११६ ॥ १.२.१.२

३. गाव उप वदावटे मही यज्ञस्य रप्सुदा ।
उभा कर्णा हिरण्यया ॥ ११७ ॥ १.२.१.३

४. अरमश्वाय गायत श्रुतकक्षारं गवे ।
अरमिन्द्रस्य धाम्ने ॥ ११८ ॥ १.२.१.४

५. तमिन्द्रं वाजयामसि महे वृत्राय हन्तवे ।
स वृषा वृषभो भुवत् ॥ ११९ ॥ १.२.१.५

६. त्वमिन्द्र बलादधि सहसो जात ओजसः ।
त्वꣳसन्वृषन्वृषेदसि ॥ १२० ॥ १.२.१.६

७. यज्ञ इन्द्रमवर्धयद्यद्भूमिं व्यवर्तयत् ।
चक्राण ओपशं दिवि ॥ १२१ ॥ १.२.१.७

८. यदिन्द्राहं यथा त्वमीशीय वस्व एक इत् ।
स्तोता मे गोसखा स्यात् ॥ १२२ ॥ १.२.१.८

९. पन्यपन्यमित्सोतार आ धावत मद्याय ।
सोमं वीराय शूराय ॥ १२३ ॥ १.२.१.९

१०. इदं वसो सुतमन्धः पिबा सुपूर्णमुदरम् ।
अनाभयिन्ररिमा ते ॥ १२४ ॥ १.२.१.१०

इति तृतीया दशतिः ॥ ३ ॥ प्रथमः खण्डः ॥ १ ॥

[स्व॰ १० । उ॰ ४ | धा॰ ४६ | भू ॥]

दशतिः (४)

(१-१०) १, २ सुकक्षश्रुतिकक्षौ (ऋ॰ सुकक्ष आंगिरसः); ३ भारद्वाजः (ऋ॰ शंयुर्बार्हस्पत्यः); ४ श्रुतकक्षः (ऋ॰ सुकक्षो वा आंगिरसः); ५, ६ मधुच्छन्दा वैश्वामित्रः; ७, ९, १० त्रिशोकः काण्वः; ८ वसिष्ठोः मैत्रावरुणिः ॥ इन्द्रः (९ (ऋ॰ अग्नीन्द्रौ) ॥ गायत्री ॥

१. उद्धेदभि श्रुतामघं वृषभं नर्यापसम् ।
अस्तारमेषि सूर्य ॥ १२५ ॥ १.२.२.१

२. यदद्य कच्च वृत्रहन्नुदगा अभि सूर्य ।
सर्वं तदिन्द्र ते वशे ॥१२६ ॥ १.२.२.२

३. य आनयत्परावतः सुनीती तुर्वशं यदुम् ।
इन्द्रः स नो युवा सखा ॥ १२७ ॥ १.२.२.३

४. मा न इन्द्राभ्या३ दिशः सूरो अक्तुष्वा यमत् ।
त्वा युजा वनेम तत् ॥ १२८ ॥ १.२.२.४

५. एन्द्र सानसिँ रयिँ सजित्वानँ सदासहम् ।
वर्षिष्ठमूतये भर ॥ १२९ ॥ १.२.२.५

६. इन्द्रं वयं महाधन इन्द्रमर्भे हवामहे ।
युजं वृत्रेषु वज्रिणम् ॥ १३० ॥ १.२.२.६

७. अपिबत्कद्रुवः सुतमिन्द्रः सहस्रबाह्वे ।
तत्रादददिष्ट पौँस्यम् ॥ १३१ ॥ १.२.२.७

८. वयमिन्द्र त्वायवोऽभि प्र नोनुमो वृषन् ।
विद्धी त्वा३ स्य नो वसो ॥ १३२ ॥ १.२.२.८

९. आ घा ये अग्निमिन्धते स्तृणन्ति बर्हिरानुषक् ।
येषामिन्द्रो युवा सखा ॥ १३३ ॥ १.२.२.९

१०. भिन्धि विश्वा अप द्विषः परि बाधो जही मृधः ।
वसु स्पार्हं तदा भर ॥ १३४ ॥ १.२.२.१०

इति चतुर्थी दशतिः ॥ ४ ॥ द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

[स्व॰ ८ । उ॰ ३ | धा॰ ३२ | डा ॥]

दशतिः (५)

(१-१०) १ कण्वो घौरः; २ त्रिशोकः काण्वः; ३ वत्सः काण्वः; ४ कुसीदी काण्वः; ५ मेदातिथिः काण्वः; ६ श्रुतकक्षः (ऋ° सुकक्षः) आंगिरसः; ७ श्यावश्व आत्रेयः; ८ प्रगाथः काण्वः; ९ वत्सः काण्वः; १० इरिंबिठिः काण्वः ॥ इन्द्रः (ऋ° १ मरुतः; ४ विश्वे देवाः; ५ ब्रह्मणस्पतिः; ७ सविता) ॥ गायत्री ॥

१. इहेव श्रृण्व एषां कशा हस्तेषु यद्वदान् ।
निं यामं चित्रमृञ्जते ॥ १३५ ॥ १.२.३.१

२. इमं उ त्वा वि चक्षते सखाय इन्द्र सोमिनः ।
पुष्टावन्तो यथा पशुम् ॥१३६ ॥ १.२.३.२

३. समस्य मन्यवे विशो विश्वा नमन्त कृष्टयः ।
समुद्रायेव सिन्धवः ॥ १३७ ॥ १.२.३.३

४. देवानामिदवो महत्तदा वृणीमहे वयम् ।
वृष्णामस्मभ्यमूतये ॥ १३८ ॥ १.२.३.४

५. सोमानां स्वरणं कृणुहि ब्रह्मणस्पते ।
कक्षीवन्तं य औशिजः ॥ १३९ ॥ १.२.३.५

६. बोधन्मना इदस्तु नो वृत्रहा भूर्यासुतिः ।
श्रृणोतु शक्र आशिषम् ॥ १४० ॥ १.२.३.६

७. अद्य नो देव सवितः प्रजावत्सावीः सौभगम् ।
परा दुष्वप्न्यं सुव ॥ १४१ ॥ १.२.३.७

८. क्वा३स्य वृषभो युवा तुविग्रीवो अनानतः ।
ब्रह्मा कस्तं सपर्यति ॥ १४२ ॥ १.२.३.८

९. उपह्वरे गिरीणाꣳ सङ्गमे च नदीनाम् ।
धिया विप्रो अजायत ॥ १४३ ॥ १.२.३.९

१०. प्र सम्राजं चर्षणीनामिन्द्रꣳ स्तोता नव्यं गीर्भिः ।
नरं नृषाहं मꣳहिष्ठम् ॥ १४४ ॥ १.२.३.१०

इति पञ्चमी दशतिः ॥ ५ ॥ तृतीयः खण्डः ॥ ३ ॥

[स्व॰ ९ । उ॰ ना | धा॰ ४४ | ली ॥]

इति द्वितीयप्रपाठके प्रथमोऽर्धः ॥

अथ द्वितीयप्रपाठके द्वितीयोऽर्धः ॥ २-२ ॥

दशतिः (६)

(१-१०) १ श्रुतकक्षः (ऋ॰ सुकक्षः) आङ्गिरसः; २ मेदातिथिः (ऋ॰ शंयुर्बार्हस्पत्यः;) काण्वः; ३ गोतमो राहूगणः; ४ भरद्वाजो बार्हस्पत्यः; ५ बिन्दुः पूतदक्षो वा आङ्गिरसः; ६, ७ श्रुतकक्षः सुकक्षो वा (ऋ॰ सुकक्षः) आङ्गिरसः; ८ वत्सः काण्वः;९ शुनःशेप आजीगर्तिः; १० शुनःशेपो आजीगर्तिः वामदेवो वा ॥ इन्द्रः (४ ऋ॰ इन्द्रापूषणौ); ५ मरुतः) ॥ गायत्री ॥

१. अपादु शिप्र्यन्धसः सुदक्षस्य प्रहोषिणः ।
इन्द्रोरिन्द्रो यवाशिरः ॥ १४५ ॥ १.२.४.१

२. इमा उ त्वा पुरुवसोऽभि प्र नोनवुर्गिरः ।
गावो वत्सं न धेनवः ॥१४६ ॥ १.२.४.२

३. अत्राह गोरमन्वत नाम त्वष्टुरपीच्यम् ।
इत्था चन्द्रमसो गृहे ॥ १४७ ॥ १.२.४.३

४. यदिन्द्रो अनयद्रितो महीरपो वृषन्तमः ।
तत्र पूषाभुवत्सचा ॥ १४८ ॥ १.२.४.४

५. गौर्धयति मरुतां श्रवस्युर्माता मघोनाम् ।
युक्ता वह्नी रथानाम् ॥ १४९ ॥ १.२.४.५

६. उप नो हरिभिः सुतं याहि मदानां पते ।
उप नो हरिभिः सुतम् ॥ १५० ॥ १.२.४.६

७. इष्टा होत्रा असृक्षतेन्द्रं वृधन्तो अध्वरे ।
अच्छावभृथमोजसा ॥ १५१ ॥ १.२.४.७

८. अहमिद्धि पितुष्परि मेधामृतस्य जग्रह ।
अहं सूर्य इवाजनि ॥ १५२ ॥ १.२.४.८

९. रेवतीर्नः सधमाद इन्द्रे सन्तु तुविवाजाः ।
क्षुमन्तो याभिर्मदेम ॥ १५३ ॥ १.२.४.९

१०. सोमः पूषा च चेततुर्विश्वासां सुक्षितीनाम् ।
देवत्रा रथ्योर्हिता । ॥ १५४ ॥ १.२.४.१०

इति षष्ठी दशतिः ॥ ६ ॥ चतुर्थः खण्डः ॥ ४ ॥

[स्व॰ ८ । उ॰ ५ | धा॰ ४४ | णी ॥]

दशतिः (७)

(१-१०) १ , ४ श्रुतकक्षः सुकक्षो वा आङ्गिरसः; २ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः; ३ मेधादिथि काण्वः; प्रियमेधश्चांगिरसः; ५ इरिम्बिठिः काण्वः; ६, १० मधुच्छन्दा वैश्वामित्रः; ७ त्रिशोकः काण्वः; ८ कुसीदी काण्वः; ९ शुनःशेप आजीगर्तिः; ॥ इन्द्रः ॥ गायत्री ॥

१. पान्तमा वो अन्धस इन्द्रमभि प्र गायत ।
विश्वासाह२ शतक्रतुं मं२हिष्ठं चर्षणीनाम् ॥ १५५ ॥ १.२.५.१

२. प्र व इन्द्राय मादन२ हर्यश्वाय गायत ।
सखायः सोमपाव्ने ॥१५६ ॥ १.२.५.२

३. वयमु त्वा तदिदर्था इन्द्र त्वायन्तः सखायः ।
कण्वा उक्थेभिर्जरन्ते ॥ १५७ ॥ १.२.५.३

४. इन्द्राय मद्वने सुतं परि ष्टोभन्तु नो गिरः ।
अर्कमर्चन्तु कारवः ॥ १५८ ॥ १.२.५.४

५. अयं त इन्द्र सोमो निपूतो अधि बर्हिषि ।
एहीमस्य द्रवा पिब ॥ १५९ ॥ १.२.५.५

६. सुरूपकृत्नुमूतये सुदुघामिव गोदुहे ।
जुहूमसि द्यविद्यवि ॥ १६० ॥ १.२.५.६

७. अभि त्वा वृषभा सुते सुत२ सृजामि पीतये ।
तृम्पा व्यश्नुही मदम् ॥ १६१ ॥ १.२.५.७

८. य इन्द्र चमसेष्वा सोमश्चमूषु ते सुतः ।
पिबेदस्य त्वमीशिषे ॥ १६२ ॥ १.२.५.८

९. योगेयोगे तवस्तरं वाजेवाजे हवामहे ।
सखाय इन्द्रमूतये ॥ १६३ ॥ १.२.५.९

१०. आ त्वेता नि षीदतेन्द्रमभि प्र गायत ।
सखायः स्तोमवाहसः ॥ १६४ ॥ १.२.५.१०

इति सप्तमी दशतिः ॥ ७ ॥ पञ्चमः खण्डः ॥ ५ ॥

[स्व॰ ५ । उ॰ २ | धा॰ ३९ | फो ॥]

दशतिः (८)

(१-१०) १ विश्वामित्रो गाथिनः; २ मधुच्छन्दा वैश्वामित्रः; ३ कुसिदी काण्वः; ४ प्रियमेध आंगिरसः; ५, ८ वामदेवो गौतमः; ६, ९ श्रुतकक्षः सुकक्षो वा आंगिरसः (९ ऋ॰ सुकक्ष आंगिरसः); ७ मेदतिथिः काण्वः; १० बिन्दुः पूतदक्षो वा आंगिरसः ॥ इन्द्रः (४ ऋ॰ ७ सदसस्पतिः; १० मरुतः) ॥ गायत्री ॥

१. इदꣳ ह्यन्वोजसा सुतꣳ राधानां पते ।
पिबा त्वा३स्य गिर्वणः ॥ १६५ ॥ १.२.६.१

२. महाꣳ इन्द्रः पुरश्च नो महित्वमस्तु वज्रिणे ।
द्यौर्न प्रथिना शवः ॥१६६ ॥ १.२.६.२

३. आ तू न इन्द्र क्षुमन्तं चित्रं ग्राभꣳ सं गृभाय ।
महाहस्ती दक्षिणेन ॥ १६७ ॥ १.२.६.३

४. अभि प्र गोपतिं गिरेन्द्रमर्च यथा विदे ।
सूनुꣳ सत्यस्य सत्पतिम् ॥ १६८ ॥ १.२.६.४

५. कया नश्चित्र आ भुवदूती सदावृधः सखा ।
कया शचिष्ठया वृता ॥ १६९ ॥ १.२.६.५

६. त्यमु वः सत्रासाहं विश्वासु गीर्ष्वायतम् ।
आ च्यावयस्यूतये । ॥ १७० ॥ १.२.६.६

७. सदसस्पतिमद्भुतं प्रियमिन्द्रस्य काम्यम् ।
सनिं मेधामयासिषम् ॥ १७१ ॥ १.२.६.७

८. ये तेपन्था अधो दिवो येभिर्व्यश्वमैरयः ।
उत श्रोषन्तु नो भुवः ॥ १७२ ॥ १.२.६.८

९. भद्रंभद्रं न आ भरेषमूर्जꣳ शतक्रतो ।
यदिन्द्र मृडयासि नः ॥ १७३ ॥ १.२.६.९

१०. अस्ति सोमो अयꣳ सुतः पिबन्त्यस्य मरुतः ।
उत स्वराजो अश्विना ॥ १७४ ॥ १.२.६.१०

इति अष्टमी दशतिः ॥ ८ ॥ षष्ठः खण्डः ॥ ६ ॥

[स्व॰ १२ । उ॰ १ | धा॰ ४० | चौ ॥]

दशतिः (९)

(१-१०) १, देवजामय इन्द्रमातरः; २ गोधा ऋषिकाः; ४ दध्यङ्ङाथर्वणः; ४ प्रस्कण्वः काण्वः; ५ गोतमो राहूगणः; ६ मधुच्छन्दा वैश्वामित्रः; ७ वामदेवो गौतमः; ८ वत्सः काण्वः; ९ शुनःशेप आजीगर्तिः; १० उलो वातायनः; ॥ इन्द्रः (ऋ॰ ४ अश्विनौ; १० वायुः) ॥ गायत्री ॥

१. ईङ्खयन्तीरपस्युव इन्द्रं जातमुपासते ।
वन्वानासः सुवीर्यम् ॥ १७५ ॥ १.२.७.१

२. न कि देवा इनीमसि न क्या योपयामसि ।
मन्त्रश्रुत्यं चरामसि ॥१७६ ॥ १.२.७.२

३. दोषो आगाद्बृहद्गाय द्युमद्गामन्नाथर्वण ।
स्तुहि देवꣳ सवितारम् ॥ १७७ ॥ १.२.७.३

४. एषो उषा अपूर्व्या व्युच्छति प्रिया दिवः ।
स्तुषे वामश्विना बृहत् । ॥ १७८ ॥ १.२.७.४

५. इन्द्रो दधीचो अस्थभिर्वृत्राण्यप्रतिष्कुतः ।
जघान नवतीर्नव ॥ १७९ ॥ १.२.७.५

६. इन्द्रेहि मत्स्यन्धसो विश्वेभिः सोमपर्वभिः ।
महाꣳ अभिष्टिरोजसा ॥ १८० ॥ १.२.७.६

७. आ तू न इन्द्र वृत्रहन्नस्माकमर्धमा गहि ।
महान्महीभिरूतिभिः ॥ १८१ ॥ १.२.७.७

८. ओजस्तदस्य तित्विष उभे यत्समवर्तयत् ।
इन्द्रश्चर्मेव रोदसी ॥ १८२ ॥ १.२.७.८

९. अयमु ते समतसि कपोत इव गर्भधिम् ।
वचस्तच्चिन्न ओहसे ॥ १८३ ॥ १.२.७.९

१०. वात आ वातु भेषजꣳ शम्भु मयोभु नो हृदे ।
प्र न आयूꣳषि तारिषत् ॥ १८४ ॥ १.२.७.१०

इति नवमी दशतिः ॥ ९ ॥ सप्तमः खण्डः ॥ ७ ॥

[स्व॰ १० । उ॰ २ | धा॰ ४५ | फु ॥]

दशतिः (१०)

(१-९) १ कण्वो घौरः; २, ३, ९ वत्सः (ऋ॰ २, ९ वशोऽश्व्यः) काण्वः; ४ श्रुतकक्षः सुकक्षो वा आङ्गिरसः; ५ मदुच्छन्दा वैश्वामित्रः; ६ वामदेवो गौतमः; ७ इरिम्बिठी काण्वः; ८ सत्यधृतिर्वारुणिः ॥ इन्द्रः (ऋ॰ वरुणमित्रार्यमणः ८ आदित्यः) ॥ गायत्री ॥

१. यꣳ रक्षन्ति प्रचेतसो वरुणो मित्रो अर्यमा ।
न किः स दभ्यते जनः ॥ १८५ ॥ १.२.८.१

२. गव्यो षु णो यथा पुराश्वयोत रथया ।
वरिवस्या महोनाम् ॥१८६ ॥ १.२.८.२

३. इमास्त इन्द्र पृश्नयो घृतं दुहत आशिरम् ।
एनामृतस्य पिप्युषीः ॥ १८७ ॥ १.२.८.३

४. अया धिया च गव्यया पुरुणामन्पुरुष्टुत ।
यत्सोमेसोम आभुवः ॥ १८८ ॥ १.२.८.४

५. पावका नः सरस्वती वाजेभिर्वाजिनीवती ।
यज्ञं वष्टु धियावसु ॥ १८९ ॥ १.२.८.५

६. क इमं नाहुषीष्वा इन्द्रꣳ सोमस्य तर्पयात् ।
स नो वसून्या भरात् । ॥ १९० ॥ १.२.८.६

७. आ याहि सुषुमा हि त इन्द्र सोमं पिबा इमम् ।
एदं बर्हिः सदो मम ॥ १९१ ॥ १.२.८.७

८. महि त्रीणामवरस्तु द्युक्षं मित्रस्यार्यम्णः ।
दुराधर्षं वरुणस्य ॥ १९२ ॥ १.२.८.८

    १ २   ३ १ २
९. त्वावतः पुरूवसो वयमिन्द्र प्रणेतः ।
    १ २
   स्मसि स्थातर्हरीणाम् ॥ १९३ ॥ १.२.८.९

इति दशमी दशतिः ॥ १० ॥ अष्टमः खण्डः ॥ ८ ॥

[स्व॰ ६ । उ॰ ४ | धा॰ ३५ | धु ॥]

इति द्वितीयप्रपाठके द्वितीयोऽर्धः द्वितीयः प्रपाठकश्च समाप्तः ॥

अथ तृतीयप्रपाठके प्रथमोऽर्धः ॥ ३-१ ॥

दशतिः (१)

(१-१०) १ प्रगाथः काण्वः; २, विश्वामित्रो गाथिनः;३, १० वामदेवो गौतमः; ४, ६ श्रुतकक्षः आङ्गिरसः; (ऋ॰ ४ सुकक्षोः वा; ६ सुकक्ष आंगिरसः); ५ मदुच्छन्दा वैश्वामित्रः; ७ गृत्समदः शौनकः; ८, ९ भरद्वाजः; (ऋ॰ ८ शंयुः) बार्हस्पत्यः; ॥इन्द्रः (ऋ॰ इन्द्रापूषणौ) ॥ गायत्री ॥

    १   २   ३ १ २   ३ १   २र
१. उत्त्वा मन्दन्तु सोमाः कृणुष्व राधो अद्रिवः ।
    १ २   ३ १ २
   अव ब्रह्मद्विषो जहि ॥ १९४ ॥ १.२.९.१

    १२   ३ १   २ ३२उ   ३ १ २
२. गिर्वणः पाहि नः सुतं मधोर्धाराभिरज्यसे ।
    २ ३   १ २ ३ १ २र
   इन्द्र त्वादातमिद्यशः ॥१९५ ॥ १.२.९.२

    १ २ ३   २ ३ १ २ ३२उ   ३ १   २र ३ २
३. सदा व इन्द्रश्चर्कृषदा उपो नु स सपर्यन् ।
    २ ३ २ ३२र   ३ १ २
   न देवो वृतः शूर इन्द्रः ॥ १९६ ॥ १.२.९.३

    १   २   ३   १ २   ३ १ २ ३   १ २
४. आ त्वा विशन्त्विन्दवः समुद्रमिव सिन्धवः ।
   २उ   ३ १ २
   न त्वामिन्द्राति रिच्यते ॥ १९७ ॥ १.२.९.४

५. इन्द्रमिद्गाथिनो बृहदिन्द्रमर्केभिरर्किणः ।
इन्द्रं वाणीरनूषत ॥ १९८ ॥ १.२.९.५

६. इन्द्र इषे ददातु न ऋभुक्षणमृभु॒रयिम् ।
वाजी ददातु वाजिनम् । ॥ १९९ ॥ १.२.९.६

७. इन्द्रो अङ्ग महद्भयमभी षदप चुच्यवत् ।
स हि स्थिरो विचर्षणिः ॥ २०० ॥ १.२.९.७

८. इमा उ त्वा सुतेसुते नक्षन्ते गिर्वणो गिरः ।
गावो वत्सं न धेनवः ॥ २०१ ॥ १.२.९.८

९. इन्द्रा नु पूषणा वय॒ सख्याय स्वस्तये ।
हुवेम वाजसातये ॥ २०२ ॥ १.२.९.९

१०. न कि इन्द्र त्वदुत्तरं न ज्यायो अस्ति वृत्रहन् ।
न क्येवं यथा त्वम् ॥ २०३ ॥ १.२.९.१०

इति प्रथमा दशतिः ॥ १ ॥ नवमः खण्डः ॥ ९ ॥

[स्व॰ ८ । उ॰ ७ | धा॰ ३५ | ठु ॥]

दशतिः (२)

(१-१०) १, ४ त्रिशोकः काण्वः; २, मदुच्छन्दा वैश्वामित्रः; ३ वत्सः काण्वः (ऋ॰ वशोऽश्व्यः); ५ सुकक्ष आंगिरसः ६, ९ वामदेवो गौतमः; ७ विश्वामित्रो गाथिनः; ८ गोषूक्त्यश्वसूक्तिनौ काण्वायनौ; १० श्रुतकक्षः सुकक्षो वा आङ्गिरसः ॥ इन्द्रः ॥ गायत्री ॥

१. तरणिं वो जनानां त्रदं वाजस्य गोमतः ।
समानमु प्र शꣳसिषम् ॥ २०४ ॥ १.२.१०.१

२. असृग्रमिन्द्र ते गिरः प्रति त्वामुदहासत ।
सजोषा वृषभं पतिम् ॥ २०५ ॥ १.२.१०.२

३. सुनीथो घा स मर्त्यो यं मरुतो यमर्यमा ।
मित्रास्पान्त्यद्रुहः ॥ २०६ ॥ १.२.१०.३

४. यद्वीडाविन्द्र यत्स्थिरे यत्पर्शिनो पराभृतम् ।
वसु स्पार्हं तदा भर ॥ २०७ ॥ १.२.१०.४

५. श्रुतं वो वृत्रहन्तमं प्र शर्धं चर्षणीनाम् ।
आशिषे राधसे महे ॥ २०८ ॥ १.२.१०.५

६. अरं त इन्द्र श्रवसे गमेम शूर त्वावतः ।
अरꣳ शक्र परेमणि । ॥ २०९ ॥ १.२.१०.६

७. धानावन्तं करम्भिणमपूपवन्तमुक्थिनम् ।
इन्द्र प्रातर्जुषस्व नः ॥ २१० ॥ १.२.१०.७

८. अपां फेनेन नमुचे शिर इन्द्रोदवर्तयः ।
विश्वा यदजय स्पृधः ॥ २११ ॥ १.२.१०.८

९. इमे त इन्द्र सोमाः सुतासो ये च सोत्वाः ।
तेषां मत्स्व प्रभूवसो ॥ २१२ ॥ १.२.१०.९

१०. तुभ्यꣳ सुतासः सोमाः स्तीर्णं बर्हिर्विभावसो ।
स्तोतृभ्य इन्द्र मृडय ॥ २१३ ॥ १.२.१०.१०

इति द्वितीया दशतिः ॥ २ ॥ दशमः खण्डः ॥ १० ॥

[स्व° ८ । उ° २ | धा° ३३ | ठि ॥]

दशतिः (३)

(१-९) १ शुनःशेप आजीवर्तिः; २ श्रुतकक्ष आंगिरसः (ऋ° सुकक्षो आंगिरसो वा); ३ त्रिशोकः काण्वः; ४ मेदातिथिः काण्वः; ५ गोतमो राहूगणः; ६ ब्रह्मातिथिः काण्वः; ७ विश्वामित्रो गाथिनो जमदग्निर्वा; ८ प्रस्कण्वः काण्वः (ऋ° कण्वो घौरः); ९ मेदातिथिः काण्वः; ॥ इन्द्रः (ऋ° ५ विश्वेदेवाः); ६ अश्विनौ मित्रावरुणौ; ८ मरुतः; ९ विष्णुः ॥ गायत्री ॥

१. आ व इन्द्र कृविं यथा वाजयन्तः शतक्रतुम् ।
मꣳहिष्ठꣳसिञ्च इन्दुभिः ॥ २१४ ॥ १.२.११.१

२. अतश्चिदिन्द्र न उपा याहि शतवाजया ।
इषा सहस्रवाजया ॥ २१५ ॥ १.२.११.२

३. आ बुन्दं वृत्रहा ददे जातः पृच्छद्वि मातरम् ।
क उग्राः के ह श्रृण्विरे ॥ २१६ ॥ १.२.११.३

४. बृबदुक्थꣳहवामहे सृप्रकरस्नमूतये ।
साधः कृण्वन्तमवसे ॥ २१७ ॥ १.२.११.४

५. ऋजुनीती नो वरुणो मित्रो नयति विद्वान् ।
अर्यमा देवैः सजोषाः ॥ २१८ ॥ १.२.११.५

६. दूरादिहेव यत्सतोऽरुणप्सुरशिश्वितत् ।
वि भानुं विश्वथातनत् ॥ २१९ ॥ १.२.११.६

७. आ नो मित्रावरुणा घृतैर्गव्यूतिमुक्षतम् ।
मध्वा रजाꣳसि सुक्रतू ॥ २२० ॥ १.२.११.७

८. उदु त्ये सूनवो गिरः काष्ठा यज्ञेष्वत्नत ।
वाश्रा अभिज्ञु यातवे ॥ २२१ ॥ १.२.११.८

९. इदं विष्णुर्वि चक्रमे त्रेधा नि दधे पदम् ।
समूढमस्य पाꣳसुले ॥ २२२ ॥ १.२.११.९

इति तृतीया दशतिः ॥ ३ ॥ एकादश: खण्डः ॥ ११ ॥

[स्व० ६ । उ० १ | धा० ३९ | को ॥]

दशतिः (४)

(१-१०) १, ७, ८ मेदातिथिः काण्वः; २ वामदेवो गौतमः ३, ५ मेदातिथिः काण्वः प्रियमेधश्चाङ्गिरसः; ४ विश्वामित्रो गाथिनः; ६ दुर्मित्रः (सुमित्रो वा) कौत्सः; ९ विश्वामित्रो गाथिनोऽभीपाद् उदलो वा; १० श्रुतकक्षः (ऋ० सुकक्षो वा) आंगिरसः ॥ इन्द्रः ॥ गायत्री ॥

१. अतीहि मन्युषाविणꣳ सुषुवाꣳसमुपेरय ।
अस्य रातौ सुतं पिब ॥ २२३ ॥ १.२.१२.१

२. कदु प्रचेतसे महे वचो देवाय शस्यते ।
तदिध्यस्य वर्धनम् ॥ २२४ ॥ १.२.१२.२

३. उक्थं च न शस्यमानं नागो रयिरा चिकेत ।
न गायत्रं गीयमानम् ॥ २२५ ॥ १.२.१२.३

४. इन्द्र उक्थेभिर्मन्दिष्ठो वाजानां च वाजपतिः ।
हरिवान्त्सुताना३ सखा ॥ २२६ ॥ १.२.१२.४

५. आ याह्युप नः सुतं वाजेभिर्मा हृणीयथाः ।
महा३ इव युवजानिः ॥ २२७ ॥ १.२.१२.५

६. कदा वसो स्तोत्र३ हर्यत आ अव श्मशा रुधद्वाः ।
दीर्घ३ सुतम् वाताप्याय ॥ २२८ ॥ १.२.१२.६

७. ब्राह्मणादिन्द्र राधसः पिबा सोममृतू३रनु ।
तवेद३ सख्यमस्तृतम् ॥ २२९ ॥ १.२.१२.७

८. वयं घा ते अपि स्मसि स्तोतार इन्द्र गिर्वणः ।
त्वं नो जिन्व सोमपाः ॥ २३० ॥ १.२.१२.८

९. एन्द्र पृक्षु कासु चिन्नृम्णं तनूषु धेहि नः ।
सत्राजिदुग्र पौ३स्यम् ॥ २३१ ॥ १.२.१२.९

१०. एवा ह्यसि वीरयुरेवा शूर उत स्थिरः ।
एवा ते राध्यं मनः ॥ २३२ ॥ १.२.१२.१०

इति चतुर्थी दशतिः ॥ ४ ॥ द्वादशः खण्डः ॥ १२ ॥

[स्व ० १२ । उ० ना | धा० ३० | थौ ॥]

इति द्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥

इत्यैकसामि समाप्तम् ॥

अथ तृतीयोऽध्यायः ॥

दशतिः (५)

(१-१०) १, ६, ९ वसिष्ठो मैत्रवरुणिः; २ भरद्वाजः (ऋ० शंयुः;) बार्हस्पत्यः; ३ प्रस्कण्वः काण्वः; ४ नोधा गौतमः; ५ कलिः प्रागाथः; ७ मेदातिथिः काण्वः; ८ भर्गः प्रागाथः; १० प्रगाथो घौरः काण्वः ॥ इन्द्रः ९ मरुतः ॥ बृहती ॥

१. अभि त्वा शूर नोनुमोऽदुग्धा इव धेनवः ।
ईशानमस्य जगतः स्वर्दृशमीशानमिन्द्र तस्थुषः ॥ २३३ ॥ १.३.१.१

२. त्वामिद्धि हवामहे सातौ वाजस्य कारवः ।
त्वां वृत्रेष्विन्द्र सत्पतिं नरस्त्वां काष्ठास्वर्वतः ॥ २३४ ॥ १.३.१.२

३. अभि प्र वः सुराधसमिन्द्रमर्च यथा विदे ।
यो जरितृभ्यो मघवा पुरूवसुः सहस्रेणेव शिक्षति ॥ २३५ ॥ १.३.१.३

४. तं वो दस्ममृतीषहं वसोर्मन्दानमन्धसः ।
अभि वत्सं न स्वसरेषु धेनव इन्द्रं गीर्भिर्नवामहे ॥ २३६ ॥ १.३.१.४

५. तरोभिर्वो विदद्वसुमिन्द्र२सबाध ऊतये ।
बृहद्गायन्तः सुतसोमे अध्वरे हुवे भरं न कारिणम् ॥ २३७ ॥ १.३.१.५

६. तरणिरित्सिषासति वाजं पुरन्ध्या युजा ।
आ व इन्द्रं पुरुहूतं नमे गिरा नेमिं तष्टेव सुद्रुवम् ॥ २३८ ॥ १.३.१.६

७. पिबा सुतस्य रसिनो मत्स्वा न इन्द्र गोमतः ।
आपिर्नो बोधि सधमाद्ये वृधे३स्मा२अवन्तु ते धियः ॥ २३९ ॥ १.३.१.७

८. त्वꣳह्येहि चेरवे विदा भगं वसुत्तये ।
उद्वावृषस्व मघवन्गविष्टय उदिन्द्राश्वमिष्टये ॥ २४० ॥ १.३.१.८

९. न हि वश्चरमं च न वसिष्ठः परिमꣳसते ।
अस्माकमद्य मरुतः सुते सचा विश्वे पिबन्तु कामिनः ॥ २४१ ॥ १.३.१.९

१०. मा चिदन्यद्वि शꣳसत सखायो मा रिषण्यत ।
इन्द्रमित्स्तोता वृषणꣳसचा सुते मुहुरुक्था च शꣳसत ॥ २४२ ॥ १.३.१.१०

इति पञ्चमी दशतिः ॥ ५ ॥ प्रथमः खण्डः ॥ १ ॥

[स्व॰ १२ । उ॰ ५ | धा॰ ७३ | ञि ॥]

इति तृतीयप्रपाठके प्रथमोऽर्धः ॥

अथ तृतीयप्रपाठके द्वियीयोऽर्धः ॥ ३-२ ॥

दशतिः (६)

(१-१०) १, पुरुहन्मा आंगिरसः; २, ३ मेदातिथि-मेध्यातिथी काण्वौ; ४ विश्वामित्रो गाथिनः ५ गोतमो (गौतमो वा) राहूगणः; ६ नृमेधपुरुमेधावांगिरसौ; ७, ८, ९ मेदातिथिर्मेध्यातिथिर्वा (ऋ॰ मेध्यातिथिः) काण्वः; १० देवातिथिः काण्वः ॥ इन्द्रः ॥

बृहती ॥

१. न किष्टं कर्मणा नशद्यश्चकार सदावृधम् ।
इन्द्रं न यज्ञैर्विश्वगूर्तमृभ्वसमधृष्टं धृष्णुमोजसा ॥ २४३ ॥ १.३.२.१

२. य ऋते चिदभिश्रिषः पुरा जत्रुभ्य आतृदः ।
सन्धाता सन्धिं मघवा पुरूवसुर्निष्कर्ता विह्रुतं पुनः ॥ २४४ ॥ १.३.२.२

३. आ त्वा सहस्रमा शतं युक्ता रथे हिरण्यये ।
ब्रह्मयुजो हरय इन्द्र केशिनो वहन्तु सोमपीतये ॥ २४५ ॥ १.३.२.३

४. आ मन्द्रैरिन्द्र हरिभिर्याहि मयूररोमभिः ।
मा त्वा के चिन्नि येमुरिन्न पाशिनोऽति धन्वेव ताꣳ इहि ॥ २४६ ॥ १.३.२.४

५. त्वमङ्ग प्र शꣳसिषो देवः शविष्ठ मर्त्यम् ।
न त्वदन्यो मघवन्नस्ति मर्डितेन्द्र ब्रवीमि ते वचः ॥ २४७ ॥ १.३.२.५

६. त्वमिन्द्र यशा अस्यृजीषी शवसस्पतिः ।
त्वं वृत्राणि हꣳस्यप्रतीन्येक इत्पुर्वनुत्तश्चर्षणीधृतिः ॥ २४८ ॥ १.३.२.६

७. इन्द्रमिद्देवतातय इन्द्रं प्रयत्यध्वरे ।
इन्द्रꣳसमीके वनिनो हवामह इन्द्रं धनस्य सातये ॥ २४९ ॥ १.३.२.७

८. इमा उ त्वा पुरूवसो गिरो वर्धन्तु या मम ।
पावकवर्णाः शुचयो विपश्चितोऽभिस्तोमैरनूषत ॥ २५० ॥ १.३.२.८

९. उदु त्ये मधुमत्तमा गिर स्तोमास ईरते ।
सत्राजितो धनसा अक्षितोतयो वाजयन्तो रथा इव ॥ २५१ ॥ १.३.२.९

१०. यथा गौरो अपा कृतं तृष्यन्नेत्यवेरिणम् ।
आपित्वे नः प्रपित्वे तूयमा गहि कण्वेषु सु सचा पिब ॥ २५२ ॥ १.३.२.१०

इति षष्ठी दशतिः ॥ ६ ॥ द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

[स्व० ११ । उ० ७ | धा० ७२ | खा ॥]

दशतिः (७)

(१-१०) १, भर्गः प्रागाथः; २, ८ रेभः काश्यपः; ३ जमदग्निर्भार्गवः; ४, ६ मेदातिथिः काण्वः (ऋ॰ मेध्यातिथिः काण्वः); ५, ६ नृमेधपुरुमेधावांगिरसौ; ७ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः; १० भारध्वाजः (ऋ॰ शंयुः) बार्हस्पत्यः काण्वः; ॥ इन्द्रः ३ मित्रावरुणादित्याः ॥ बृहती ॥

१. शग्ध्यू३षु शचीपत इन्द्र विश्वाभिरूतिभिः ।
भगं न हि त्वा यशसं वसुविदमनु शूर चरामसि ॥ २५३ ॥ १.३.३.१

२. या इन्द्र भुज आभरः स्वर्वा२असुरेभ्यः ।
स्तोतारमिन्मघवन्नस्य वर्धय ये च त्वे वृक्तबर्हिषः ॥ २५४ ॥ १.३.३.२

३. प्र मित्राय प्रार्यम्णे सचथ्यमृतावसो ।
वरूथ्ये३वरुणे छन्द्यं वचः स्तोत्र२राजसु गायत ॥ २५५ ॥ १.३.३.३

४. अभि त्वा पूर्वपीतय इन्द्र स्तोमेभिरायवः ।
समीचीनास ऋभवः समस्वरन्रुद्रा गृणन्त पूर्व्यम् ॥ २५६ ॥ १.३.३.४

५. प्र व इन्द्राय बृहते मरुतो ब्रह्मार्चत ।
वृत्र२हनति वृत्रहा शतक्रतुर्वज्रेण शतपर्वणा ॥ २५७ ॥ १.३.३.५

६. बृहदिन्द्राय गायत मरुतो वृत्रहन्तमम् ।
येन ज्योतिरजनयन्नृतावृधो देवं देवाय जागृवि ॥ २५८ ॥ १.३.३.६

७. इन्द्र क्रतुं न आ भर पिता पुत्रेभ्यो यथा ।
शिक्षा णो अस्मिन्पुरुहूत यामनि जीवा ज्योतिरशीमहि । ॥ २५९ ॥ १.३.३.७

८. मा न इन्द्र परा वृणग्भवा नः सधमाद्ये ।
त्वं न ऊती त्वमिन्न आप्यं मा न इन्द्र परावृणक् ॥ २६० ॥ १.३.३.८

९. वयं घ त्वा सुतावन्त आपो न वृक्तबर्हिषः ।
पवित्रस्य प्रस्रवणेषु वृत्रहन्परि स्तोतार आसते ॥ २६१ ॥ १.३.३.९

१०. यदिन्द्र नाहुषीष्वा ओजो नृम्णं च कृष्टिषु ।
यद्वा पञ्च क्षितीनां द्युम्नमा भर सत्रा विश्वानि पौ२स्या ॥ २६२ ॥ १.३.३.१०

इति सप्तमी दशतिः ॥ ७ ॥ तृतीयः खण्डः ॥ ३ ॥

[स्व० १० । उ० १ | धा० ६२ | पा ॥]

दशतिः (८)

(१-१०) १, मेदातिथिः (ऋ० मेध्यातिथिः) काण्वः; २ रेभः काश्यपः; ३ वत्सः (ऋ० वशोऽश्व्यः); ४ भरध्वाजः (शंयुः) बार्हस्पत्यः; ५ नृमेध आंगिरसः; ६ पुरुहन्मा आंगिरसः; ७ नृमेध-पुरुमेधावांगिरसौ; ८ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः ९ मेदातिथि-मेध्यातिथी काण्वौ १० कलिः प्रागाथः ॥ इन्द्रः ॥ बृहती ॥

१. सत्यमित्था वृषेदसि वृषजूतिर्नोऽविता ।
वृषा ह्युग्र शृण्विषे परावति वृषो अर्वावति श्रुतः ॥ २६३ ॥ १.३.४.१

२. यच्छक्रासि परावति यदर्वावति वृत्रहन् ।
अतस्त्वा गीर्भिर्द्युगदिन्द्र केशिभिः सुतावा२आ विवासति ॥ २६४ ॥ १.३.४.२

३. अभि वो वीरमन्धसो मदेषु गाय गिरा महा विचेतसम् ।
इन्द्रं नाम श्रुत्य२ शाकिनं वचो यथा ॥ २६५ ॥ १.३.४.३

४. इन्द्र त्रिधातु शरणं त्रिवरूथ२स्वस्तये ।
छर्दिर्यच्छ मघवद्भ्यश्च मह्यं च यावया दिद्युमेभ्यः ॥ २६६ ॥ १.३.४.४

५. श्रायन्त इव सूर्यं विश्वेदिन्द्रस्य भक्षत ।
वसूनि जातो जनिमान्योजसा प्रति भागं न दीधिमः ॥ २६७ ॥ १.३.४.५

६. न सीमदेव आप तदिषं दीर्घायो मर्त्यः ।
एतग्वा चिद्य एतशो युयोजत इन्द्रो हरी युयोजते ॥ २६८ ॥ १.३.४.६

७. आ नो विश्वासु हव्यमिन्द्रꣳसमत्सु भूषत ।
उप ब्रह्माणि सवनानि वृत्रहन्परमज्या ऋचीषम ॥ २६९ ॥ १.३.४.७

८. तवेदिन्द्रावमं वसु त्वं पुष्यसि मध्यमम् ।
सत्रा विश्वस्य परमस्य राजसि न किष्ट्वा गोषु वृण्वते ॥ २७० ॥ १.३.४.८

९. क्वेयथ क्वेदसि पुरुत्रा चिद्धि ते मनः ।
अलर्षि युध्म खजकृत्पुरन्दर प्र गायत्रा अगासिषु ॥ २७१ ॥ १.३.४.९

१०. वयमेनमिदा ह्योपीपेमेह वज्रिणम् ।
तस्मा उ अद्य सवने सुतं भरा नूनं भूषत श्रुते ॥ २७२ ॥ १.३.४.१०

इति अष्टमी दशतिः ॥ ८ ॥ चतुर्थः खण्डः ॥ ४ ॥

[स्व० १४ । उ० १ | धा० ७४ | ती ॥]

दशतिः (९)

(१-१०) १ पुरुहन्मा आंगिरसः; २ भर्गः प्रागाथः ३ इरिम्बिठिः काण्वः; ४ जमदग्निर्भार्गवः; ५, ७ देवादिथिः काण्वः; ८ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः; ९ भरद्वाजो बार्हस्पत्यः; १० मेध्यः काण्वः ॥ इन्द्रः (ऋ० ३ वाम्तोष्पतिर्वा; ४ सूर्यः; ९ इन्द्राग्नी) ॥ बृहती ॥

१. यो राजा चर्षणीनां याता रथेभिरध्रिगु ।
विश्वासां तरुता पृतनानां ज्येष्ठं यो वृत्रहा गृणे ॥ २७३ ॥ १.३.५.१

२. यत इन्द्र भयामहे ततो नो अभयं कृधि ।
मघवञ्छग्धि तव तन्न ऊतये वि द्विषो वि मृधो जहि ॥ २७४ ॥ १.३.५.२

३. वास्तोष्पते ध्रुवा स्थूणा३ंसत्र३ं सोम्यानाम् ।
द्रप्सः पुरां भेत्ता शश्वतीनामिन्द्रो मुनीना३ं सखा ॥ २७५ ॥ १.३.५.३

४. बण्महा३ं असि सूर्य बडादित्य महा३ंअसि ।
महस्ते सतो महिमा पनिष्टम मह्ना देव महा३ं असि ॥ २७६ ॥ १.३.५.४

५. अश्वी रथी सुरूप इद्गोमा३ंयदिन्द्र ते सखा ।
श्वात्रभाजा वयसा सचते सदा चन्द्रैर्याति सभामुप ॥ २७७ ॥ १.३.५.५

६. यद्याव इन्द्र ते शत३ं शतं भूमीरुत स्युः ।
न त्वा वज्रिन्त्सहस्र३ं सूर्या अनु न जातमष्ट रोदसी ॥ २७८ ॥ १.३.५.६

७. यदिन्द्र प्रागपागुदग्न्याग्व हूयसे नृभिः ।
सिमा पुरू नृषूतो अस्यानवेऽसि प्रशर्ध तुर्वशे ॥ २७९ ॥ १.३.५.७

८. कस्तमिन्द्र त्वा वसवा मर्त्यो दधर्षति ।
श्रद्धा हि ते मघवन्पार्ये दिवि वाजी वाज३ं सिषासति ॥ २८० ॥ १.३.५.८

९. इन्द्राग्नी अपादियं पूर्वागात्पद्वतीभ्यः ।
हित्वा शिरो जिह्वया रारपच्चरत्त्रि३ंशत्पदा न्यक्रमीत् । ॥ २८१ ॥ १.३.५.९

१०. इन्द्र नेदीय एदिहि मितमेधाभिरूतिभिः ।
आ शं तम शंतमाभिरभिष्टिभिरा स्वापे स्वापिभिः ॥ २८२ ॥ १.३.५.१०

इति नवमी दशतिः ॥ ९ ॥ पञ्चमः खण्डः ॥ ५ ॥

[स्व॰ १६ । उ॰ ५ | धा॰ ७२ | ङा ॥]

दशतिः (१०)

(१-१०) १ नृमेध आंगिरसः; २, ३ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः; ४ भरद्वाजः (ऋ॰ शंयुः;) बार्हस्पत्यः; ५ परुच्छेपो दैवोदासिः; ६ वामदेवो गौतमः; ७ मेध्यातिथिः काण्वः; ८ भर्गः प्रागाथः; ९, १० मेधातिथि-मेध्यातिथी काण्वौ ॥ इन्द्रः (५ ऋ॰ आश्विनौ) ॥ बृहती ॥

१. इत ऊती वो अजरं प्रहेतारमप्रहितम् ।
आशुं जेतारꣳ हेतारꣳ रथीतममतूर्तं तुग्रियावृधम् ॥ २८३ ॥ १.३.६.१

२. मो षु त्वा वाघतश्च नारे अस्मन्नि रीरमन् ।
आरात्ताद्वा सधमादं न आ गहीह वा सन्नुप श्रुधि ॥ २८४ ॥ १.३.६.२

३. सुनोत सोमपाव्ने सोममिन्द्राय वज्रिणे ।
पचता पक्तीरवसे कृणुध्वमित्पृणन्नित्पृणते मयः ॥ २८५ ॥ १.३.६.३

४. यः सत्राहा विचर्षणिरिन्द्रं तꣳ हूमहे वयम् ।
सहस्रमन्यो तुविनृम्ण सत्पते भवा समत्सु नो वृधे । ॥ २८६ ॥ १.३.६.४

५. शचीभिर्नः शचीवसू दिवानक्तं दिशस्यतम् ।
मा वाꣳ रातिरुप दसत्कदाचनास्मद्रातिः कदाचन ॥ २८७ ॥ १.३.६.५

६. यदा कदा च मीढुषे स्तोता जरेत मर्त्यः ।
आदिद्वन्देत वरुणं विपा गिरा धर्त्तारं विव्रतानाम् ॥ २८८ ॥ १.३.६.६

७. पाहि गा अन्धसो मद इन्द्राय मेध्यातिथे ।
यः सम्मिश्लो हर्योर्यो हिरण्यय इन्द्रो वज्री हिरण्ययः ॥ २८९ ॥ १.३.६.७

८. उभयꣳ शृणवच्च न इन्द्रो अर्वागिदं वचः ।
सत्राच्या मघवान्त्सोमपीतये धिया शविष्ठ आ गमत् ॥ २९० ॥ १.३.६.८

९. महे च न त्वाद्रिवः परा शुल्काय दीयसे ।
न सहस्राय नायुताये वज्रिवो न शताय शतामघ ॥ २९१ ॥ १.३.६.९

१०. वस्याꣳइन्द्रासि मे पितुरुत भ्रातुरभुञ्जतः ।
माता च मे छदयथः समा वसो वसुत्वनाय राधसे ॥ २९२ ॥ १.३.६.१०

इति दशमी दशतिः ॥ १० ॥ षष्ठः खण्डः ॥ ६ ॥

[स्व॰ १५ । उ॰ ४ | धा॰ ७३ | भू ॥]

इति तृतीयप्रपाठके द्वितीयोऽर्धः, तृतीयः प्रपाठकश्च समाप्तः ॥

अथ चतुर्थप्रपाठके प्रथमोऽर्धः ॥ ४-१ ॥

दशतिः (१)

(१-१०) १ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः; २, ६, ७ वामदेवो गौतमः; ३ मेधातिथि-मेध्यातिथी काण्वौ, विश्वामित्र इत्येके ४ नोधा गौतमः ५ मेधातिथिः (ऋ॰ मेध्यातिथिः) काण्वः ८ श्रुष्टिगुः काण्वः ९ मेध्यातिथिः (मेध्यातिथिर्वा) काण्वः; १० नृमेध आंगिरसः ॥ इन्द्रः , ७ बहुः ॥ बृहती ॥

१. इम इन्द्राय सुन्विरे सोमासो दध्याशिरः ।
ताꣳआ मदाय वज्रहस्त पीतये हरिभ्यां याह्योक आ ॥ २९३ ॥ १.३.७.१

२. इम इन्द्र मदाय ते सोमाश्चिकित्र उक्थिनः ।
मधोः पपान उप नो गिरः शृणु रास्व स्तोत्राय गिर्वणः ॥ २९४ ॥ १.३.७.२

३. आ त्वा३द्य सबर्दुघाꣳहुवे गायत्रवेपसम् ।
इन्द्रं धेनुꣳसुदुघामन्यामिषमुरुधारामरङ्कृतम् ॥ २९५ ॥ १.३.७.३

४. न त्वा बृहन्तो अद्रयो वरन्त इन्द्र वीडवः ।
यच्छिक्षसि स्तुवते मावते वसु न किष्टदा मिनाति ते ॥ २९६ ॥ १.३.७.४

५. क ईं वेद सुते सचा पिबन्तं कद्वयो दधे ।
अयं यः पुरो विभिनत्योजसा मन्दानः शिप्र्यन्धसः ॥ २९७ ॥ १.३.७.५

६. यदिन्द्र शासो अव्रतं च्यावया सदसस्परि ।
अस्माकमꣳशुं मघवन्पुरुस्पृहं वसव्ये अधि बर्हय ॥ २९८ ॥ १.३.७.६

७. त्वष्टा नो दैव्यं वचः पर्जन्यो ब्रह्मणस्पतिः ।
पुत्रैर्भ्रातृभिरदितिर्नु पातु नो दुष्टरं त्रामणं वचः ॥ २९९ ॥ १.३.७.७

८. कदा चन स्तरीरसि नेन्द्र सश्चसि दाशुषे ।
उपोपेन्नु मघवन्भूय इन्नु ते दानं देवस्य पृच्यते ॥ ३०० ॥ १.३.७.८

९. युङ्क्ष्वा हि वृत्रहन्तम हरी इन्द्र परावतः ।
अर्वाचीनो मघवन्त्सोमपीतय उग्र ऋष्वेभिरा गहि ॥ ३०१ ॥ १.३.७.९

१०. त्वामिदा ह्यो नरोऽपीप्यन्वज्रिन्भूर्णयः ।
स इन्द्र स्तोमवाहस इह श्रुध्युप स्वसरमा गहि ॥ ३०२ ॥ १.३.७.१०

इति प्रथमा दशतिः ॥ १ ॥ सप्तमः खण्डः ॥ ७ ॥

दशतिः (२)

(१-१०) १, २, ७, ८ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः; ३ अश्विनौ वैवस्वतौ; ४ प्रस्कण्वः काण्वः; ५ मेधातिथि-मेध्यातिथी काण्वौ; ६ देवातिथिः काण्वः; ९ नृमेध आंगिरसः; १० नोधाः गौतमः ॥ इन्द्रः, १ उषा; २, ३ (ऋ॰ ४) अश्विनौ ॥ बृहती ॥

१. प्रत्यु अदर्श्यायत्यू३च्छन्ती दुहिता दिवः ।
अपो मही वृणुते चक्षुषा तमो ज्योतिष्कृणोति सूनरी ॥ ३०३ ॥ १.३.८.१

२. इमा उ वां दिविष्टय उस्रा हवन्ते अश्विना ।
अयं वामह्वेऽवसे शचीवसू विशं विशꣳहि गच्छथः ॥ ३०४ ॥ १.३.८.२

३. कुष्ठः को वामश्विना तपानो देवा मर्त्यः ।
घ्नता वामश्मया क्षपमाणोꣳशुनेत्थमु आदुन्यथा ॥ ३०५ ॥ १.३.८.३

४. अयं वां मधुमत्तमः सुतः सोमो दिविष्टिषु ।
तमश्विना पिबतं तिरो अह्न्यं धत्तꣳरत्नानि दाशुषे ॥ ३०६ ॥ १.३.८.४

५. आ त्वा सोमस्य गल्दया सदा याचन्नहं ज्या ।
भूर्णिं मृगं न सवनेषु चुक्रुधं क ईशानं याचिषत् । ॥ ३०७ ॥ १.३.८.५

६. अध्वर्यो द्रावया त्वꣳ सोममिन्द्रः पिपासति ।
उपो नूनं युयुजे वृषणा हरी आ च जगाम वृत्रहा । ॥ ३०८ ॥ १.३.८.६

७. अभीषतस्तदा भरेन्द्र ज्यायः कनीयसः ।
पुरूवसुर्हि मघवन्बभूविथ भरेभरे च हव्यः ॥ ३०९ ॥ १.३.८.७

८. यदिन्द्र यावतस्त्वमेतावदहमीशीय ।
स्तोतारमिद्दधिषे रदावसो न पापत्वाय रꣳसिषम् ॥ ३१० ॥ १.३.८.८

९. त्वमिन्द्र प्रतूर्तिष्वभि विश्वा असि स्पृधः ।
अशस्तिहा जनिता वृत्रतूरसि त्वं तूर्य तरुष्यतः ॥ ३११ ॥ १.३.८.९

१०. प्र यो रिरिक्ष ओजसा दिवः सदोभ्यस्परि ।
न त्वा विव्याच रज इन्द्र पार्थिवमति विश्वं ववक्षिथ ॥ ३१२ ॥ १.३.८.१०

इति द्वितीया दशतिः ॥ २ ॥ अष्टमः खण्डः ॥ ८ ॥

[स्व० १० । उ० ३ | धा० ७७ | वे ॥]

इति बृहती समाप्ताः ॥

दशतिः (३)

(१-१०) १, २, ६ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः; ३ गातुरात्रेयः; ४ पृथुर्वैन्यः; ५ सप्तगुरांगिरसः; ७ गौरिवीतिः शाक्त्यः; ८ वेनो भार्गवः; ९ बृहपतिर्नकुलो वा; १० सुहोत्रो भारद्वाजः; ॥ इन्द्रः (ऋ० ५ इन्द्री वैकुण्ठः) ८ वेनः ॥ त्रिष्टुप् ॥

१. असावि देवं गोऋजीकमन्धो न्यस्मिन्निन्द्रो जनुषेमुवोच ।
बोधामसि त्वा हर्यश्व यज्ञैर्बोधा न स्तोममन्धसो मदेषु ॥ ३१३ ॥ १.३.९.१

२. योनिष्ट इन्द्र सदने अकारि तमा नृभिः पुरूहूत प्र याहि ।
असो यथा नोऽविता वृधश्चिद्ददो वसूनि ममदश्च सोमैः ॥ ३१४ ॥ १.३.९.२

३. अदर्दरुत्समसृजो वि खानि त्वमर्णवान्बद्बधानाꣳ अरम्णाः ।
महान्तमिन्द्र पर्वतं वि यद्वः सृजद्धारा अव यद्दानवान्हन् ॥ ३१५ ॥ १.३.९.३

४. सुष्वाणास इन्द्र स्तुमसि त्वा सनिष्यन्तश्चित्तुविनृम्ण वाजम् ।
आ नो भर सुवितं यस्य कोना तना त्मना सह्यामात्वोताः ॥ ३१६ ॥ १.३.९.४

५. जगृह्मा ते दक्षिणमिन्द्र हस्तं वसूयवो वसुपते वसूनाम् ।
विद्मा हि त्वा गोपतिꣳशूर गोनामस्मभ्यं चित्रं वृषणꣳरयिं दाः ॥ ३१७ ॥ १.३.९.५

६. इन्द्रं नरो नेमधिता हवन्ते यत्पार्या युनजते धियस्ताः ।
शूरो नृषाता श्रवसश्च काम आ गोमति व्रजे भजा त्वं नः । ॥ ३१८ ॥ १.३.९.६

७. वयः सुपर्णा उप सेदुरिन्द्रं प्रियमेधा ऋषयो नाधमानाः ।
अप ध्वान्तमूर्णुहि पूर्धि चक्षुर्मुमुग्ध्या३स्मान्निधयेव बद्धान् ॥ ३१९ ॥ १.३.९.७

८. नाके सुपर्णमुप यत्पतन्तꣳहृदा वेनन्तो अभ्यचक्षत त्वा ।
हिरण्यपक्षं वरुणस्य दूतं यमस्य योनौ शकुनं भुरण्युम् ॥ ३२० ॥ १.३.९.८

९. ब्रह्म जज्ञानं प्रथमं पुरस्ताद्वि सीमतः सुरुचो वेन आवः ।
स बुध्न्या उपमा अस्य विष्ठाः सतश्च योनिमसतश्च विवः ॥ ३२१ ॥ १.३.९.९

१०. अपूर्व्या पुरुतमान्यस्मै महे वीराय तवसे तुराय ।
विरप्शिने वज्रिणे शन्तमानि वचाꣳस्यास्मै स्थविराय तक्षुः ॥ ३२२ ॥ १.३.९.१०

इति तृतीया दशतिः ॥ ३ ॥ नवमः खण्डः ॥ ९ ॥

[स्व॰ १३ । उ॰ ६ | धा॰ ९१ | ट ॥]

दशतिः (४)

(१-९) १, २, ४ द्युतानो मारुतः (ऋ॰ तिरश्चीराङ्गिरसः); ३ बृहदुक्थो वामदेव्यः; ५ वामदेवोः गौतमः; ६, ८ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः; ७ विश्वामित्रो गाथिनः; ९ गोरिवीतिः शाक्त्यः; ॥ इन्द्रः ॥ त्रिष्टुप् (६ ऋ॰ विराट्) ॥

१. अव द्रप्सो अꣳशुमतीमतिष्ठदीयानः कृष्णो दशभिः सहस्रैः ।
आवत्तमिन्द्रः शच्या धमन्तमप स्नीहितिं नृमणा अधद्राः ॥ ३२३ ॥ १.३.१०.१

२. वृत्रस्य त्वा श्वसथादीषमाणा विश्वे देवा अजहुर्ये सखायः ।
मरुद्भिरिन्द्र सख्यं ते अस्त्वथेमा विश्वाः पृतना जयासि ॥ ३२४ ॥ १.३.१०.२

३. विधुं दद्राणꣳ समने बहूनाꣳ युवानꣳ सन्तं पलितो जगार ।
देवस्य पश्य काव्यं महित्वाद्या ममार स ह्यः समान ॥ ३२५ ॥ १.३.१०.३

४. त्वꣳह त्यत्सप्तभ्यो जायमानोऽशत्रुभ्यो अभवः शत्रुरिन्द्र ।
गूढे द्यावापृथिवी अन्वविन्दो विभुमद्भ्यो भुवनेभ्यो रणं धाः ॥ ३२६ ॥ १.३.१०.४

५. मेडिं न त्वा वज्रिणं भृष्टिमन्तं पुरुधस्मानं वृषभꣳ स्थिरप्स्नुम् ।
करोष्यर्यस्तरुषीर्दुवस्युरिन्द्र द्युक्षं वृत्रहणं गृणीषे ॥ ३२७ ॥ १.३.१०.५

६. प्र वो महे महेवृधे भरध्वं प्रचेतसे प्र सुमतिं कृणुध्वम् ।
विशः पूर्वीः प्र चर चर्षणिप्राः ॥ ३२८ ॥ १.३.१०.६

७. शुनꣳहुवेम मघवानमिन्द्रमस्मिन्भरे नृतमं वाजसातौ ।
शृण्वन्तमुग्रमूतये समत्सु घ्नन्तं वृत्राणि सञ्जितं धनानि ॥ ३२९ ॥ १.३.१०.७

८. उदु ब्रह्माण्यैरत श्रवस्येन्द्रꣳ समर्ये महया वसिष्ठ ।
आ यो विश्वानि श्रवसा ततानोपश्रोता म ईवतो वचाꣳसि ॥ ३३० ॥ १.३.१०.८

९. चक्रं यदस्याप्स्वा निषत्तमुतो तदस्मै मध्विच्चच्छद्यात् ।
पृथिव्यामतिषितं यदूधः पयो गोष्वदधा ओषधीषु ॥ ३३१ ॥ १.३.१०.९

इति चतुर्थी दशतिः ॥ ४ ॥ दशमः खण्डः ॥ १० ॥

दशतिः (५)

(१-१०) १ अरिष्टनेमिस्तार्क्ष्यः; २ भरद्वाजः (ऋ° गर्गो भारद्वाजः); ३ विमद ऐन्द्रः, वसुकृद्वा वासुक्रः (ऋ° प्राजापत्यो वा); ४-६, ९ वामदेवो गौतमः (ऋ° यमी वैवस्वती); ७ विश्वामित्रो गाथिनः; ८ रेणुर्वैश्वामित्रः; १० गोतमो राहूगणः ॥ इन्द्रः (ऋ° १ तार्क्ष्यः; ७ पर्वतेन्द्रौ; ९ यमो वैवस्वतः) ॥ त्रिष्टुप् ॥

१. त्यमू षु वाजिनं देवजूतꣳ सहोवानं तरुतारꣳरथानाम् ।
अरिष्टनेमिं पृतनाजमाशुꣳस्वस्तये तार्क्ष्यमिहा हुवेम ॥ ३३२ ॥ १.३.११.१

२. त्रातारमिन्द्रमवितारमिन्द्रꣳ हवेहवे सुहवꣳ शूरमिन्द्रम् ।
हुवे नु शक्रं पुरुहूतमिन्द्रमिदꣳ हविर्मघवा वेत्विन्द्रः ॥ ३३३ ॥ १.३.११.२

३. यजामह इन्द्रं वज्रदक्षिणꣳहरीणाꣳरथ्या३विव्रतानाम् ।
प्र श्मश्रुभिर्दोधुवदूर्ध्वधा भुवद्वि सेनाभिर्भयमानो वि राधसा ॥ ३३४ ॥ १.३.११.३

४. सत्राहणं दाधृषिं तुम्रमिन्द्रं महामपारं वृषभꣳसुवज्रम् ।
हन्ता यो वृत्रꣳ सनितोत वाजं दाता मघानि मघवा सुराधाः ॥ ३३५ ॥ १.३.११.४

५. यो नो वनुष्यन्नभिदाति मर्त उगणा वा मन्यमानस्तुरो वा ।
क्षिधी युधा शवसा वा तमिन्द्राभी ष्याम वृषमणस्त्वोताः ३३६ ॥ १.३.११.५

६. यं वृत्रेषु क्षितय स्पर्धमाना यं युक्तेषु तुरयन्तो हवन्ते ।
यꣳ शूरसातौ यमपामुपज्मन्यं विप्रासो वाजयन्ते स इन्द्रः ॥ ३३७ ॥ १.३.११.६

७. इन्द्रापर्वता बृहता रथेन वामीरिष आ वहतꣳसुवीराः ।
वीतꣳहव्यान्यध्वरेषु देवा वर्धेथां गीर्भीरिडया मदन्ता ॥ ३३८ ॥ १.३.११.७

८. इन्द्राय गिरो अनिशितसर्गा अपः प्रैरयत्सगरस्य बुध्नात् ।
यो अक्षेणेव चक्रियौ शचीभिर्विष्वक्तस्तम्भ पृथिवीमुत द्याम् ॥ ३३९ ॥ १.३.११.८

९. आ त्वा सखायः सख्या ववृत्युस्तिरः पुरू चिदर्णवां जगम्याः ।
पितुर्नपातमा दधित वेधा अस्मिन्क्षये प्रतरां दीद्यानः ॥ ३४० ॥ १.३.११.९

१०. को अद्य युङ्क्ते धुरि गा ऋतस्य शिमीवतो भामिनो दुर्हृणायून् ।
आसन्नेषामप्सुवाहो मयोभून्य एषां भृत्यामृणधत्स जीवात् ॥ ३४१ ॥ १.३.११.१०

इति पञ्चमी दशतिः ॥ ५ ॥ एकादशः खण्डः ॥ ११ ॥

[स्व० १८ । उ० ४ | धा० ८३ | ढू ॥]

इति त्रिष्टुप् समाप्ता ॥

इति चतुर्थप्रपाठकस्य प्रथमोऽर्धः ॥

अथ चतुर्थप्रपाठके द्वितीयोऽर्धः ॥ ४-२ ॥

दशतिः (६)

(१-१०) १ मधुच्छन्दा वैश्वामित्रः; २ जेता माधुच्छन्दसः; ३, ६ गोतमो राहूगणः; ४ अत्रिर्भौमः; ५, ८ तिरश्चीराङ्गिरसः; ७ नीपातिथिः काण्वः; ९ विश्वामित्रो गाथिनः; १० तिरश्चिरांगिरसः शंयुर्बार्हस्पत्यो वा;

॥ इन्द्रः ॥ अनुष्टुप् ॥

१. गायन्ति त्वा गायत्रिणोऽर्चन्त्यर्कमर्किणः ।
ब्रह्माणस्त्वा शतक्रत उद्वꣳशमिव येमिरे ॥ ३४२ ॥ १.३.१२.१

२. इन्द्रं विश्वा अवीवृधन्त्समुद्रव्यचसं गिरः ।
रथीतमꣳरथीनां वाजानाꣳसत्पतिं पतिम् । ॥ ३४३ ॥ १.३.१२.२

३. इममिन्द्र सुतं पिब ज्येष्ठममर्त्यं मदम् ।
शुक्रस्य त्वाभ्यक्षरन्धारा ऋतस्य सादने ॥ ३४४ ॥ १.३.१२.३

४. यदिन्द्र चित्र म इह नास्ति त्वादातमद्रिवः ।
राधस्तन्नो विदद्वस उभयाहस्त्या भर ॥ ॥ ३४५ ॥ १.३.१२.४

५. श्रुधी हवं तिरश्च्या इन्द्र यस्त्वा सपर्यति ।
सुवीर्यस्य गोमतो रायस्पूर्धि महा॑ असि ॥ ३४६ ॥ १.३.१२.५

६. असावि सोम इन्द्र ते शविष्ठ धृष्णवा गहि ।
आ त्वा पृणक्त्विन्द्रिय॑रजः सूर्यो न रश्मिभिः ॥ ३४७ ॥ १.३.१२.६

७. एन्द्र याहि हरिभिरुप कण्वस्य सुष्टुतिम् ।
दिवो अमुष्य शासतो दिवं यय दिवावसो ॥ ३४८ ॥ १.३.१२.७

८. आ त्वा गिरो रथीरिवास्थुः सुतेषु गिर्वणः ।
अभि त्वा समनूषत गावो वत्सं न धेनवः ॥ ३४९ ॥ १.३.१२.८

९. एतो न्विन्द्र॑स्तवाम शुद्ध॑शुद्धेन साम्ना ।
शुद्धैरुक्थैर्वावृध्वा॑स॑शुद्धैराशीर्वान्ममत्तु ॥ ३५० ॥ १.३.१२.९

१०. यो रयिं वो रयिन्तमो यो द्युम्नैर्द्युम्नवत्तमः ।
सोमः सुतः स इन्द्र तेऽस्ति स्वधापते मदः ॥ ३५१ ॥ १.३.१२.१०

इति षष्ठी दशतिः ॥ ६ ॥ द्वादशः खण्डः ॥ १२ ॥

[स्व॰ ४ । उ॰ ४ | धा॰ ५४ | धी ॥]

इति तृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥

अथ चतुर्थोऽध्यायः ॥

दशतिः (७)

(१-८) १ भद्वाजो बार्हस्पत्यः; २ वामदेवो गौतमः शाकपूतो वा; ३ प्रियमेध आङ्गिरसः; ४ प्रगाथः काण्वः; ५ श्यावाश्व आत्रेयः; ६ शंयुर्बार्हस्पत्यः; ७ वामदेवो गौतमः; ८ जेता माधुच्छन्दसः ॥ इन्द्रः; ५ मरुतः; ७ दधिक्रा वा

॥ अनुष्टुप् ॥

१. प्रत्यस्मै पिपीषते विश्वानि विदुषे भर ।
अरङ्गमाय जग्मयेऽपश्चादध्वने नरः ॥ ३५२ ॥ १.४.१.१

२. आ नो वयो वयःशयं महान्तं गह्वरेष्ठां महान्तं पूर्विनेष्ठाम् ।
उग्रं वचो अपावधी ॥ ३५३ ॥ १.४.१.२

३. आ त्वा रथं यथोतये सुम्नाय वर्तयामसि ।
तुविकूर्मिमृतीषहमिन्द्र२शविष्ठ सत्पतिम् । ॥ ३५४ ॥ १.४.१.३

४. स पूर्व्यो महोनां वेनः क्रतुभिरानजे ।
यस्य द्वारा मनुः पिता देवेषु धिय आनजे ॥ ३५५ ॥ १.४.१.४

५. यदी वहन्त्याशवो भ्राजमाना रथेष्वा ।
पिबन्तो मदिरं मधु तत्र श्रवा२सि कृण्वते ॥ ३५६ ॥ १.४.१.५

६. त्यमु वो अप्रहणं गृणीषे शवसस्पतिम् ।
इन्द्रं विश्वासाहं नर२ शचिष्ठं विश्ववेदसम् ॥ ३५७ ॥ १.४.१.६

७. दधिक्राव्णो अकारिषं जिष्णोरश्वस्य वाजिनः ।
सुरभि नो मुखा करत्प्र न आयूꣳषि तारिषत् ॥ ३५८ ॥ १.४.१.७

८. पुरां भिन्दुर्युवा कविरमितौजा अजायत ।
इन्द्रो विश्वस्य कर्मणो धर्त्ता वज्री पुरुष्टुतः ॥ ३५९ ॥ १.४.१.८

इति सप्तमी दशतिः ॥ ७ ॥ इति प्रथमः खण्डः ॥ १ ॥

[स्व० ५ । उ० २ | धा० ४५ | पु ॥]

दशतिः (८)

(१-१०) १, ३, ५ प्रियमेध आङ्गिरसः; २, १० वामदेवो गौतमः; ४ मधुच्छन्दा वैश्वामित्रः; ६ भरद्वाजो बार्हस्पत्यः; ७ अत्रिर्भौमः; ८ प्रस्कण्वः काण्वः; ९ त्रित आप्त्य (ऋ० कुत्स आंगिरसो वा) ॥ इन्द्रः (६ ऋ० अग्निः) ८ उषाः; ९ विश्वेदेवाः ॥ अनुष्टुप् ॥

१. प्रप्र वस्त्रिष्टुभमिषं वन्दद्वीरायेन्दवे ।
धिया वो मेधसातये पुरन्ध्या विवासति । ॥ ३६० ॥ १.४.२.१

२. कश्यपस्य स्वर्विदो यावाहुः सयुजाविति ।
ययोर्विश्वमपि व्रतं यज्ञं धीरा निचाय्य ॥ ३६१ ॥ १.४.२.२

३. अर्चत प्रार्चता नरः प्रियमेधासो अर्चत ।
अर्चन्तु पुत्रका उत पुरमिद् धृष्ण्वर्चत ॥ ३६२ ॥ १.४.२.३

४. उक्थमिन्द्राय शꣳस्यं वर्धनं पुरुनिःषिधे ।
शक्रो यथा सुतेषु नो रारणत्सख्येषु च ॥ ३६३ ॥ १.४.२.४

५. विश्वानरस्य वस्पतिमनानतस्य शवसः ।
एवैश्च चर्षणीनामूती हुवे रथानाम् ॥ ३६४ ॥ १.४.२.५

६. स घा यस्ते दिवो नरो धिया मर्तस्य शमतः ।
ऊती स बृहतो दिवो द्विषो अꣳहो न तरति ॥ ३६५ ॥ १.४.२.६

७. विभोष्ट इन्द्र राधसो विभ्वी रातिः शतक्रतो ।
अथा नो विश्वचर्षणे द्युम्नꣳसुदत्र मꣳहय ॥ ३६६ ॥ १.४.२.७

८. वयश्चित्ते पतत्रिणो द्विपाच्चतुष्पादर्जुनि ।
उषः प्रारन्नृतूꣳरनु दिवो अन्तेभ्यस्परि । ॥ ३६७ ॥ १.४.२.८

९. अमी ये देवा स्थन मध्य आ रोचने दिवः ।
कद्व ऋतं कदमृतं का प्रत्ना व आहुतिः ॥ ३६८ ॥ १.४.२.९

१०. ऋचꣳ साम यजामहे याभ्यां कर्माणि कृण्वते ।
वि ते सदसि राजतो यज्ञं देवेषु वक्षतः ॥ ३६९ ॥ १.४.२.१०

इति अष्टमी दशतिः ॥ ८ ॥ द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥ इत्यनुष्टुभः ॥

[स्व॰ ७ । उ॰ ३ | धा॰ ५४ | जी ॥]

दशतिः (९)

(१-११) १ रेभः काश्यपः; २ सुवेदाः शैलूषिः; ३ वामदेवो गौतमः; ४, ७, ८ सव्य आङ्गिरसः; ५ विश्वामित्रो गाथिनः; ६ कृष्ण आङ्गिरसः; ९ भरद्वाजो बार्हस्पत्यः; १० मेधातिथिः काण्वः (ऋ॰ मान्धाता यौवनाश्वः); ११ कुत्स आङ्गिरसः ॥ इन्द्रः; ९ द्यावापृथिवी ॥ जगती; १ अति जगती; १० महापङ्क्तिः ॥

१. विश्वाः पृतना अभिभूतरं नरः सजूस्ततक्षुरिन्द्रं जजनुश्च राजसे ।
क्रत्वे वरे स्थेमन्यामुरीमुतोग्रमोजिष्ठं तरसं तरस्विनम् ॥ ३७० ॥ १.४.३.१

२. श्रत्ते दधामि प्रथमाय मन्यवेऽहन्यद्दस्युं नर्यं विवेरपः ।
उभे यत्वा रोदसी धावतामनु भ्यसात्ते शुष्मात्पृथिवी चिदद्रिवः ॥ ३७१ ॥ १.४.३.२

३. समेत विश्वा ओजसा पतिं दिवो य एक इद्भूरतिथिर्जनानाम् ।
स पूर्व्यो नूतनमाजिगीषं तं वर्त्तनीरनु वावृत एक इत् ॥ ३७२ ॥ १.४.३.३

४. इमे त इन्द्र ते वयं पुरुष्टुत ये त्वारभ्य चरामसि प्रभूवसो ।
न हि त्वदन्यो गिर्वणो गिरः सघत्क्षोणीरिव प्रति तद्धर्य नो वचः ॥ ३७३ ॥ १.४.३.४

५. चर्षणीधृतं मघवानमुक्थ्या३मिन्द्रं गिरो बृहतीरभ्यनूषत ।
वावृधानं पुरुहूतꣳ सुवृक्तिभिरमर्त्यं जरमाणं दिवेदिवे ॥ ३७४ ॥ १.४.३.५

६. अच्छा व इन्द्रं मतयः स्वर्युवः सध्रीचीर्विश्वा उशतीरनूषत ।
परि ष्वजन्त जनयो यथा पतिं मर्यं न शुन्ध्युं मघवानमूतये ॥ ३७५ ॥ १.४.३.६

७. अभि त्यं मेषं पुरुहूतमृग्मियमिन्द्रं गीर्भिर्मदता वस्वो अर्णवम् ।
यस्य द्यावो न विचरन्ति मानुषं भुजे मꣳहिष्ठमभि विप्रमर्चत ॥ ३७६ ॥ १.४.३.७

८. त्यꣳसु मेषं महया स्वर्विदꣳशतं यस्य सुभुवः साकमीरते ।
अत्यं न वाजꣳ हवनस्यदꣳ रथमिन्द्रं ववृत्यामवसे सुवृक्तिभिः ॥ ३७७ ॥ १.४.३.८

९. घृतवती भुवनानामभिश्रियोर्वी पृथ्वी मधुदुघे सुपेशसा ।
द्यावापृथिवी वरुणस्य धर्मणा विष्कभिते अजरे भूरिरेतसा ॥ ३७८ ॥ १.४.३.९

१०. उभे यदिन्द्र रोदसी आपप्राथोषा इव । महान्तं त्वा महीनाꣳ सम्राजं चर्षणीनाम् ।
देवी जनित्र्यजीजनद्भद्रा जनित्र्यजीजनत् ॥ ३७९ ॥ १.४.३.१०

११. प्र मन्दिने पितुमदर्चता वचो यः कृष्णगर्भा निरहन्नृजिश्वना ।
अवस्यवो वृषणं वज्रदक्षिणं मरुत्वन्त२ सख्याय हुवेमहि ॥ ३८० ॥ १.४.३.११

इति नवम दशतिः ॥ ९ ॥ तृतीयः खण्डः ॥ ३॥

[स्व° १४ । उ° ७ | धा° ९३ | थि ॥]

इति जगत्यः ॥

दशतिः (१०)

(१-१०) १ नारदः काण्वः; २, ३ गोषूक्त्यश्वसूक्तिनौ काण्वायनौ; ४ पर्वतः काण्वः;

५-७, १० विस्वमना वैयश्व; ८ नृमेध आङ्गिरसः; ९ गोतमो राहूगणः ॥ इन्द्रः ॥ उष्णिक् ॥

१. इन्द्र सुतेषु सोमेषु क्रतुं पुनीष उक्थ्यम् ।
विदे वृधस्य दक्षस्य महा२हि षः ॥ ३८१ ॥ १.४.४.१

२. तमु अभि प्र गायत पुरुहूतं पुरुष्टुतम् ।
इन्द्रं गीर्भिस्तवीषमा विवासत । ॥ ३८२ ॥ १.४.४.२

३. तं ते मदं गृणीमसि वृषणं पृक्षु सासहिम् ।
उ लोककृत्नुमद्रिवो हरिश्रियम् ॥ ३८३ ॥ १.४.४.३

४. यत्सोममिन्द्र विष्णवि यद्वा घ त्रित आप्त्ये ।
यद्वा मरुत्सु मन्दसे समिन्दुभिः ॥ ३८४ ॥ १.४.४.४

५. एदु मधोर्मदिन्तर२ सिञ्चाध्वर्यो अन्धसः ।
एवा हि वीरस्तवते सदावृधः ॥ ३८५ ॥ १.४.४.५

६. एन्दुमिन्द्राय सिञ्चत पिबाति सोम्यं मधु ।
प्र राधाꣳसि चोदयते महित्वना ॥ ३८६ ॥ १.४.४.६

७. एतो न्विन्द्रꣳ स्तवाम सखायः स्तोम्यं नरम् ।
कृष्टीर्यो विश्वा अभ्यस्त्येक इत् ॥ ३८७ ॥ १.४.४.७

८. इन्द्राय साम गायत विप्राय बृहते बृहत् ।
ब्रह्मकृते विपश्चिते पनस्यवे ॥ ३८८ ॥ १.४.४.८

९. य एक इद्विदयते वसु मर्ताय दाशुषे ।
ईशानो अप्रतिष्कुत इन्द्रो अङ्ग ॥ ३८९ ॥ १.४.४.९

१०. सखाय आ शिषामहे ब्रह्मेन्द्राय वज्रिणे ।
स्तुष ऊ षु वो नृतमाय धृष्णवे ॥ ३९० ॥ १.४.४.१०

इति दशमी दशतिः ॥ १० ॥ चतुर्थः खण्डः ॥ ४ ॥

[स्व॰ १० । उ॰ ४ | धा॰ ६२ | खा ॥]

इति चतुर्थप्रपाठकस्य द्वितीयोऽर्धः, चतुर्थः प्रपाठकश्च समाप्थः ॥

अथ पञ्चमप्रपाठके प्रथमोऽर्धः ॥ ५-१ ॥

दशतिः (१)

(१-१०) १ प्रगाथो घौरः काण्वः; २ भरद्वाजो बार्हस्पत्यः; ३ नृमेध आङ्गिरसः; ४ पर्वतः काण्वः; ५, ७ इरिम्बिठिः काण्वः; ६ विश्वमना वैयश्वः; ८ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः ॥ इन्द्रः; ५, ७ आदित्याः ॥ उष्णिक्; ८ विराडुष्णिक् ॥

१. गृणे तदिन्द्र ते शव उपमां देवतातये ।
यद्धꣳसि वृत्रमोजसा शचीपते १.४.५.१

२. यस्य त्यच्छम्बरं मदे दिवोदासाय रन्धयन् ।
अयꣳस सोम इन्द्र ते सुतः पिब ॥ ३९२ ॥ १.४.५.२

३. एन्द्र नो गधि प्रिय सत्राजिदगोह्य ।
गिरिर्न विश्वतः पृथुः पतिर्दिवः ॥ ३९३ ॥ १.४.५.३

४. य इन्द्र सोमपातमो मदः शविष्ठ चेतति ।
येना हꣳसि न्यारत्रिणं तमीमहे ॥ ३९४ ॥ १.४.५.४

५. तुचे तुनाय तत्सु नो द्राघीय आयुर्जीवसे ।
आदित्यासः समहसः कृणोतन ॥ ३९५ ॥ १.४.५.५

६. वेत्था हि निर्ऋतीनां वज्रहस्त परिवृजम् ।
अहरहः शुन्ध्युः परिपदामिव ॥ ३९६ ॥ १.४.५.६

७. अपामीवामप स्त्रिधमप सेधत दुर्मतिम् ।
आदित्यासो युयोतना नो अꣳहसः ॥ ३९७ ॥ १.४.६.७

८. पिबा सोममिन्द्र मन्दतु त्वा यं ते सुषाव हर्यश्वाद्रिः ।
सोतुर्बाहुभ्याꣳ सुयतो नार्वा ॥ ३९८ ॥ १.४.५.८

इति प्रथमा दशतिः ॥ १ ॥ पञ्चमः खण्डः ॥ ५ ॥ इत्युष्णिहः ॥

[स्व॰ ५ । उ॰ २ | धा॰ ५१ | फ ॥]

दशतिः (२)

(१-१०) १ सौभरिः काण्वः; ७, ८ नृमेध आंगिरसः; ॥ इन्द्रः; ३, ६ मरुतः ॥ ककुप् ॥

१. अभ्रातृव्यो अना त्वमनापिरिन्द्र जनुषा सनादसि ।
युधेदापित्वमिच्छसे ॥ ३९९ ॥ १.४.६.१

२. यो न इदमिदं पुरा प्र वस्य आनिनाय तमु व स्तुषे ।
सखाय इन्द्रमूतये ॥ ४००॥ १.४.६.२

३. आ गन्ता मा रिषण्यत प्रस्थावानो माप स्थात समन्यवः ।
दृढा चिद्यमयिष्णवः ॥ ४०१ ॥ १.४.६.३

४. आ याह्ययमिन्दवेऽश्वपते गोपत उर्वरापते ।
सोमꣳ सोमपते पिब ॥ ४०२ ॥ १.४.६.४

५. त्वया ह स्विद्युजा वयं प्रति श्वसन्तं वृषभ ब्रुवीमहि ।
सꣳस्थे जनस्य गोमतः ॥ ४०३ ॥ १.४.६.५

६. गावश्चिद्घा समन्यवः सजात्येन मरुतः सबन्धवः ।
रिहते ककुभो मिथः ॥ ४०४ ॥ १.४.६.६

७. त्वं न इन्द्रा भर ओजो नृम्णꣳ शतक्रतो विचर्षणे ।
आ वीरं पृतनासहम् ॥ ४०५ ॥ १.४.६.७

८. अधा हीन्द्र गिर्वण उप त्वा काम ईमहे ससृग्महे ।
उदेव ग्मन्त उदभिः ॥ ४०६ ॥ १.४.६.८

९. सीदन्तस्ते वयो यथा गोश्रीते मधौ मदिरे विवक्षणे ।
अभि त्वामिन्द्र नोनुमः ॥ ४०७ ॥ १.४.६.९

१०. वयमु त्वामपूर्व्य स्थूरं न कच्चिद्भरन्तोऽवस्यवः ।
वज्रिंचित्रꣳ हवामहे ॥ ४०८ ॥ १.४.६.१०

इति द्वितीया दशतिः ॥ २ ॥ षष्ठः खण्डः ॥ ६ ॥ इति ककुभः ॥ ६ ॥

[स्व॰ २ । उ॰ २ | धा॰ ४१ | छ ॥]

दशतिः (३)

(१-१०) १-८ गोतमो (सम्मदो वा) राहूगणः; ९ त्रितः आप्त्यः (ऋ॰ कुत्स आंगिरसो वा); १० अवस्युरात्रेयः ॥ इन्द्रः; ९ विश्वेदेवाः; १० आश्विनौ ॥ पङ्क्तिः ॥

१. स्वादोरित्था विषूवतो मधोः पिबन्ति गौर्यः ।
या इन्द्रेण सयावरीर्वृष्णा मदन्ति शोभथा वस्वीरनु स्वराज्यम् ॥ ४०९ ॥ १.४.७.१

२. इत्था हि सोम इन्मदो ब्रह्म चकार वर्धनम् ।
शविष्ठ वज्रिन्नोजसा पृथिव्या निः शशा अहिमर्चन्ननु स्वराज्यम् ॥ ४१०॥ १.४.७.२

३. इन्द्रो मदाय वावृधे शवसे वृत्रहा नृभिः ।
तमिन्महत्स्वाजिषूतिमर्भे हवामहे स वाजेषु प्र नोऽविषत् ॥ ४११ ॥ १.४.७.३

४. इन्द्र तुभ्यमिदद्रिवोनुत्तं वज्रिन्वीर्यम् ।
यद्ध त्यं मायिनं मृगं तव त्यन्माययावधीरर्चन्ननु स्वराज्यम् ॥ ४१२ ॥ १.४.७.४

५. प्रेह्यभीहि धृष्णुहि न ते वज्रो नि यꣳसते ।
इन्द्र नृम्णꣳहि ते शवो हनो वृत्रं जया अपोऽर्चन्ननु स्वराज्यम् ॥ ४१३ ॥ १.४.७.५

६. यदुदीरत आजयो धृष्णवे धीयते धनम् ।
युङ्क्ष्वा मदच्युता हरी कꣳहनः कं वसौ दधोऽस्माꣳइन्द्र वसौ दधः ॥ ४१४ ॥ १.४.७.६

७. अक्षन्नमीमदन्त ह्यव प्रिया अधूषत ।
अस्तोषत स्वभानवो विप्रा नविष्ठया मती योजा न्विन्द्र ते हरी ॥ ४१५ ॥ १.४.७.७

८. उपो षु शृणुही गिरो मघवन्मातथा इव ।
कदा नः सूनृतावतः कर इदर्थयास इद्योजा न्विन्द्र ते हरी ॥ ४१६ ॥ १.४.७.८

९. चन्द्रमा अप्स्वाऽ३न्तरा सुपर्णो धावते दिवि ।
न वो हिरण्यनेमयः पदं विन्दन्ति विद्युतो वित्तं मे अस्य रोदसी ॥ ४१७ ॥ १.४.७.९

१०. प्रति प्रियतमꣳरथं वृषणं वसुवाहनम् ।
स्तोता वामश्विनावृशि स्तोमेभिर्भूषति प्रति माध्वी मम श्रुतꣳहवम् ॥ ४१८ ॥ १.४.७.१०

इति तृतीया दशतिः ॥ ३ ॥ सप्तमः खण्डः ॥ ७ ॥

[स्व॰ १३ । उ॰ ५ | धा॰ ७५ | णु ॥]

दशतिः (४)

(१-८) १, ७ वसुश्रुत आत्रेयः; २, ४ विमद ऐन्द्रः (ऋ॰ प्राजापत्यो वा , वसुकृद्वा वासुकः); ३ सत्वश्रवा आत्रेयः; ५, ६ गोतमो राहूगणः; ८ अंहोमुग्वामदेव्यः (ऋ॰ कुल्मलबर्हिषः शैलूषिर्वा) ॥ अग्निः; ३ उषा; ४ सोमः; ५, ६ इन्द्रः; ८ विश्वेदेवाः ॥ पङ्क्तिः; ८ बृहती ॥

१. आ ते अग्न इधीमहि द्युमन्तं देवाजरम् ।
युद्ध स्या ते पनीयसी समिद्दीदयति द्यवीषꣳ स्तोतृभ्य आ भर । ॥ ४१९ ॥ १.४.८.१

२. आग्निं न स्ववृक्तिभिर्होतारं त्वा वृणीमहे ।
शीरं पावकशोचिषं वि वो मदे यज्ञेषु स्तीर्णबर्हिषं विवक्षसे ॥ ४२०॥ १.४.८.२

३. महे नो अद्य बोधयोषो राये दिवित्मती ।
यथा चिन्नो अबोधयः सत्यश्रवसि वाय्ये सुजाते अश्वसूनृते ॥ ४२१ ॥ १.४.८.३

४. भद्रं नो अपि वातय मनो दक्षमुत क्रतुम् ।
अथा ते सख्ये अन्धसो वि वो मदे रणा गावो न यवसे विवक्षसे ॥ ४२२ ॥ १.४.८.४

५. क्रत्वा महा१ँ अनुष्वधं भीम आ वावृते शवः ।
श्रिय ऋष्व उपाकयोर्नि शिप्री हरिवां दधे हस्तयोर्वज्रमायसम् ॥ ४२३ ॥ १.४.८.५

६. स घा तं वृषण१ँ रथमधि तिष्ठाति गोविदम् ।
यः पात्र१ँ हारियोजनं पूर्णमिन्द्रा चिकेतति योजा न्विन्द्र ते हरी ॥ ४२४ ॥ १.४.८.६

७. अग्निं तं मन्ये यो वसुरस्तं यं यन्ति धेनवः ।
अस्तमर्वन्त आशवोऽस्तं नित्यासो वाजिन इष१ँ स्तोतृभ्य आ भर ॥ ४२५ ॥ १.४.८.७

८. न तम१ँहो न दुरितं देवासो अष्ट मर्त्यम् ।
सजोषसो यमर्यमा मित्रो नयति वरुणो अति द्विषः ॥ ४२६ ॥ १.४.८.८

इति चतुर्थी दशतिः ॥ ४ ॥ अष्टमः खण्डः ॥ ८ ॥

[स्व० ७ । उ० ३ | धा० ५७ | जे ॥]

इति पङ्क्तयः ॥

दशतिः (५)

(१-१०) ऋण त्रसदस्यू; (ऋ० १, ३-५, १० अग्नेयो धिष्ण्या ऐश्वराः; २, ६ त्र्यरुणस्त्रैवृष्णः, त्रसदस्युः पौरुकुत्सः) ७ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः; ८ वामदेवो गोतमः; ॥ पवमानः सोमः; ७ मरुतः; ८ अग्निः; ९ वाजिनः ॥ द्विपदा विराट् ८ पदपंक्तिः; ९ पुर उष्णिक्; २, ६ त्रिपदा अनुष्टुप्पिपीलिकामध्या ॥

१. परि प्र धन्वेन्द्राय सोम स्वादुर्मित्राय पूष्णे भगाय ॥ ४२७ ॥ १.४.९.१

२. पर्यू षु प्र धन्व वाजसातये परि वृत्राणि सक्षणिः ।
द्विषस्तरध्या ऋणया न ईरसे ॥ ४२८॥ १.४.९.२

३. पवस्व सोम महान्त्समुद्रः पिता देवानां विश्वाभि धाम ॥ ४२९ ॥ १.४.९.३

४. पवस्व सोम महे दक्षायाश्वो न निक्तो वाजी धनाय ॥ ४३० ॥ १.४.९.४

५. इन्दु पविष्ट चारुर्मदायापामुपस्थे कविर्भगाय ॥ ४३१ ॥ १.४.९.५

६. अनु हि त्वा सुतꣳ सोम मदामसि महे समर्यराज्ये ।
वाजाꣳ अभि पवमान प्र गाहसे । ॥ ४३२ ॥ १.४.९.६

७. क ई व्यक्ता नरः सनीडा रुद्रस्य मर्या अथा स्वश्वाः ॥ ४३३ ॥ १.४.९.७

८. अग्ने तमद्याश्वं न स्तोमैः क्रतुं न भद्रꣳ हृदिस्पृशम् ।
ऋध्यामा त ओहैः ॥ ४३४ ॥ १.४.९.८

९. आविर्मर्या आ वाजं वाजिनो अग्मं देवस्य सवितुः सवम् ।
स्वर्गाꣳ अर्वन्तो जयत ॥ ४३५ ॥ १.४.९.९

१०. पवस्व सोम द्युम्नी सुधारो महाꣳ अवीनामनुपूर्व्यः ॥ ४३६ ॥ १.४.९.१०

इति पञ्चमी दशतिः ॥ ५ ॥ नवमः खण्डः ॥ ९ ॥

[स्व॰ ८ । उ॰ २ | धा॰ ३५ | ठु ॥]

इति पञ्चमप्रपाठकस्य प्रथमोऽर्धः ॥

अथ पञ्चमप्रपाठकस्य द्वियीयोऽर्धः ॥ ५-२ ॥

दशतिः (६)

(१-१०) त्रसदस्युः ७ संवर्त आंगिरसः; ॥ इन्द्रः; ६ विश्वेदेवाः; ७ उषाः ॥ द्विपदा विराट् ॥

१. विश्वतोदावन्विश्वतो न आ भर यं त्वा शविष्ठमीमहे ॥ ४३७ ॥ १.४.१०.१

२. एष ब्रह्मा य ऋत्विय इन्द्रो नाम श्रुतो गृणे ॥ ४३८॥ १.४.१०.२

३. ब्रह्माण इन्द्रं महयन्तो अर्कैरवर्धयन्नहये हन्तवा उ ॥ ४३९ ॥ १.४.१०.३

४. अनवस्ते रथमश्वाय तक्षुस्त्वष्टा वज्रं पुरुहूत द्युमन्तम् ॥ ४४० ॥ १.४.१०.४

५. शं पदं मघं रयीषिणो न काममव्रतो हिनोति न स्पृशद्रयिम् ॥ ४४१ ॥ १.४.१०.५

६. सदा गावः शुचयो विश्वधायसः सदा देवा अरेपसः ॥ ४४२ ॥ १.४.१०.६

७. आ याहि वनसा सह गावः सचन्त वर्त्तनिं यदूधभिः ॥ ४४३ ॥ १.४.१०.७

८. उप प्रक्षे मधुमति क्षियन्तः पुष्येम रयिं धीमहे त इन्द्र ॥ ४४४ ॥ १.४.१०.८

९. अर्चन्त्यर्कं मरुतः स्वर्क्का आ स्तोभति श्रुतो युवा स इन्द्रः ॥ ४४५ ॥ १.४.१०.९

१०. प्र व इन्द्राय वृत्रहन्तमाय विप्राय गाथं गायत यं जुजोषते ॥ ४४६ ॥ १.४.१०.१०

इति षष्ठी दशतिः ॥ ६ ॥ दशमः खण्डः ॥ १० ॥

[स्व० ७ । उ० २ | धा० ४२ | ष्ठा ॥]

दशतिः (७)

(१-१०) १ पृषध्रः काण्वः; २, ३, ४ बन्धुः सुबन्धुः श्रुतवन्धुर्विप्रबन्धुश्च क्रमेण गोपायना लौपायना व; ५ संवर्त आंगिरसः; ६ भुवन आप्त्यः , साधनो वा भौवनः; ७ कवष ऐलूषः; ८ भरद्वाजो बार्हस्पत्यः; ९ आत्रेयः; १० वसिष्ठो मैत्रावरुणिः ॥ अग्निः; ५ उषाः; ६, ७,९ विश्वेदेवाः; ३, ४, ८, १० इन्द्रः ॥ द्विपदा विराट्; १० एकपदा ॥

१. अचेत्यग्निश्चिकितिर्हव्यवाड्न सुमद्रथः ॥ ४४७ ॥ १.४.११.१

२. अग्ने त्वं नो अन्तम उत त्राता शिवो भुवो वरूथ्यः ॥ ४४८॥ १.४.११.२

३. भगो न चित्रो अग्निर्महोनां दधाति रत्नम् ॥ ४४९ ॥ १.४.११.३

४. विश्वस्य प्र स्तोभ पुरो वा सन्यदि वेह नूनम् ॥ ४५० ॥ १.४.११.४

५. उषा अप स्वसुष्टमः सं वर्त्तयति वर्त्तनिꣳ सुजातता ॥ ४५१ ॥ १.४.११.५

६. इमा नु कं भुवना सीषधेमेन्द्रश्च विश्वे च देवाः ॥ ४५२ ॥ १.४.११.६

७. वि स्रुतयो यथा पथा इन्द्र त्वद्यन्तु रातयः । ॥ ४५३ ॥ १.४.११.७

८. अया वाजं देवहितꣳ सनेम मदेम शतहिमाः सुवीराः ॥ ४५४ ॥ १.४.११.८

९. ऊर्जा मित्रो वरुणः पिन्वतेडाः पीवरीमिषं कृणुही न इन्द्र ॥ ४५५ ॥ १.४.११.९

१०. इन्द्रो विश्वस्य राजति ॥ ४५६ ॥ १.४.११.१०

इति सप्तमी दशतिः ॥ ७ ॥ एकादशः खण्डः ॥ ११ ॥

[स्व॰ ५ । उ॰ ४ | धा॰ ४१ | भ ॥]

दशतिः (८)

(१-१०) १ , १० गृत्समदः शौनकः; २ गौरांगिरसः; ३, ५, ९ परुच्छेपो दैवोदासिः; ४ रेभः काश्यपः; ६ एवयामरुदात्रेयः; ७ अनानतः पारुच्छेपिः; ८ नकुलः ॥ १, ३, ४, १० इन्द्रः; २ सूर्यः ५ विश्वेदेवाः; ६ मरुतः; ७ पवमानः सोमः; ८ सविता; ९ अग्निः ॥ १, १० अष्टिः (१० अतिशक्करी वा); ३, ५, ७-९ अत्यष्टिः; २, ४, ६ अतिजगती (अष्टिर्वा ?) ॥

१. त्रिकद्रुकेषु महिषो यवाशिरं तुविशुष्मस्तृम्पत्सोममपिबद्विष्णुना सुतं यथावशम् ।
स ईं ममाद महि कर्म कर्त्तवे महामुरुꣳसैनꣳसश्चद्देवो देवꣳ सत्य इन्दुः सत्यमिन्द्रम् ॥ ४५७ ॥
१.४.१२.१

२. अयꣳ सहस्रमानवो दृशः कवीनां मतिर्ज्योतिर्विधर्म ।
ब्रध्नः समीचीरुषसः समैरयदरेपसः स चेतसः स्वसरे मन्युमन्तश्चिता गोः ॥ ४५८॥ १.४.१२.२

३. एन्द्र याह्युप नः परावतो नायमच्छा विदथानीव सत्पतिरस्ता राजेव सत्पतिः ।
हवामहे त्वा प्रयस्वन्तः सुतेष्वा पुत्रासो न पितरं वाजसातये मꣳहिष्ठं वाजसातये ॥ ४५९ ॥
१.४.१२.३

४. तमिन्द्रं जोहवीमि मघवानमुग्रꣳ सत्रा दधानमप्रतिष्कुतꣳ श्रवाꣳसि भूरि ।
मꣳहिष्ठो गीर्भिरा च यज्ञियो ववर्त्त राये नो विश्वा सुपथा कृणोतु वज्री ॥ ४६० ॥ १.४.१२.४

५. अस्तु श्रौषट् पुरो अग्निं धिया दध आ नु त्यच्छर्धो दिव्यं वृणीमह इन्द्रवायू वृणीमहे ।
यद्ध क्राणा विवस्वते नाभा सन्दाय नव्यसे । अ
ध प्र नूनमुप यन्ति धीतयो देवाꣳअच्छा न धीतयः ॥ ४६१ ॥ १.४.१२.५

६. प्र वो महे मतयो यन्तु विष्णवे मरुत्वते गिरिजा एवयामरुत् ।
प्र शर्धाय प्र यज्यवे सुखादये तवसे भन्ददिष्टये धुनिव्रताय शवसे ॥ ४६२ ॥ १.४.१२.६

७. अया रुचा हरिण्या पुनानो विश्वा द्वेषाꣳसि तरति सयुग्वभिः सूरो न सयुग्वभिः ।
धारा पृष्ठस्य रोचते पुनानो अरुषो हरिः ।
विश्वा यद्रूपा परियास्यृक्वभिः सप्तास्येभिर्ऋक्वभिः ॥ ४६३ ॥ १.४.१२.७

८. अभि त्यं देवꣳ सवितारमोण्योः कविक्रतुमर्चामि सत्यसवꣳ रत्नधामभि प्रियं मतिम् ।
ऊर्ध्वा यस्यामतिर्भा अदिद्युतत्सवीमनि हिरण्यपाणिरमिमीत सुक्रतुः कृपा स्वः ॥ ४६४ ॥ १.४.१२.८

९. अग्निँ३होतारं मन्ये दास्वन्तं वसोः सूनुँ३ सहसो जातवेदसं विप्रं न जातवेदसम् ।
य ऊर्ध्वया स्वध्वरो देवो देवाच्या कृपा ।
घृतस्य विभ्राष्टिमनु शुक्रशोचिष आजुह्वानस्य सर्पिषः ॥ ४६५ ॥ १.४.१२.९

१०. तव त्यन्नर्यं नृतोऽप इन्द्र प्रथमं पूर्व्यं दिवि प्रवाच्यं कृतम् ।
यो देवस्य शवसा प्रारिणा असु रिणन्नपः ।
भुवो विश्वमभ्यदेवमोजसा विदेदूर्जँ३शतक्रतुर्विदेदिषम् ॥ ४६६ ॥ १.४.१२.१०

इति अष्टमी दशतिः ॥ ८ ॥ द्वादशः खण्डः ॥ १२ ॥

[स्व° ३ । उ° ६ | धा° १० | ट ॥]

॥ इत्यैन्द्रं पर्व काण्डां वा समाप्तम् ॥

इति चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥

ऐन्द्रकाण्डस्य मन्त्रसंख्या ११४

तत्र

गायत्र्यः	४६७-५१०	(४४)	
बृहत्यः	५११-५२२	(१२)	
त्रिष्टुभः	५२३-५४४	(२२)	
अनुष्टुभः	५४५-५५३	(९)	[तत्र "आहर्यत" इति ५५१ बृहती]
जगत्यः	५५४-५६५	(१२)	
उष्णिक्ककुभः	५६६-५८५	(२०)	
		११९	

॥ अथ पावमानं काण्डम् ॥

अथ पञ्चमोऽध्यायः ॥

दशतिः (९)

(१-१०) १, ४ अमहीयुराङ्गिरसः; २ मधुच्छन्दा वैश्वामित्रः; ३ भृगुर्वारुणिर्जमदग्निर्भार्गवो वा; ५ त्रित आप्त्य; ६ कश्यपोः मारीचः; ७ जमदग्निर्भार्गवः; ८ दृढच्युत आगस्त्यः; ९, १० असितः काश्यपो देवलो वा ॥ पवमानः सोमः ॥ गायत्री ॥

१. उच्चा ते जातमन्धसो दिवि सद्भूम्या ददे ।
उग्रꣳशर्म महि श्रवः ॥ ४६७ ॥ १.५.१.१

२. स्वादिष्ठया मदिष्ठया पवस्व सोम धारया ।
इन्द्राय पातवे सुतः ॥ ४६८॥ १.५.१.२

३. वृषा पवस्व धारया मरुत्वते च मत्सरः ।
विश्वा दधान ओजसा ॥ ४६९ ॥ १.५.१.३

४. यस्ते मदो वरेण्यस्तेना पवस्वान्धसा ।
देवावीरघशꣳसहा ॥ ४७० ॥ १.५.१.४

५. तिस्रो । वाच उदीरते गावो मिमन्ति धेनवः ।
हरिरेति कनिक्रदत् ॥ ४७१ ॥ १.५.१.५

६. इन्द्रायेन्दो मरुत्वते पवस्व मधुमत्तमः ।
अर्कस्य योनिमासदम् ॥ ४७२ ॥ १.५.१.६

७. असाव्यꣳशुर्मदायाप्सु दक्षो गिरिष्ठाः ।
श्येनो न योनिमासदत् ॥ ४७३ ॥ १.५.१.७

८. पवस्व दक्षसाधनो देवेभ्यः पीतये हरे ।
मरुद्भ्यो वायवे मदः ॥ ४७४ ॥ १.५.१.८

९. परि स्वानो गिरिष्ठाः पवित्रे सोमो अक्षरत् ।
मदेषु सर्वधा असि ॥ ४७५ ॥ १.५.१.९

१०. परि प्रिया दिवः कविर्वयाꣳसि नप्त्योर्हितः ।
स्वानैर्याति कविक्रतु ॥ ४७६ ॥ १.५.१.१०

इति नवमी दशतिः ॥ ९ ॥ प्रथमः खण्डः ॥ १ ॥

[स्व० ६ । उ० ३ | धा० ४२ | गा ॥]

दशतिः (१०)

(१-१०) १ (कविर्मेधावी) श्यावाश्व आत्रेयः; २ त्रित आप्त्यः; ३, ८ अमहीयुराङ्गिरसः; ४ भृगुर्वारुणिर्जमदग्निर्भार्गवो वा; ५, ६ कश्यपो मारीचः; ७ निध्रुविः काश्यपः ९, १० असितः काश्यपो देवलो वा ॥ पवमानः सोमः ॥ गायत्री ॥

१. प्र सोमासो मदच्युतः श्रवसे नो मघोनाम् ।
सुता विदथे अक्रमुः ॥ ४७७ ॥ १.५.२.१

२. प्र सोमासो विपश्चितोऽपो नयन्त ऊर्मयः ।
वनानि महिषा इव ॥ ४७८॥ १.५.२.२

३. पवस्वेन्दो वृषा सुतः कृधी नो यशसो जने ।
विश्वा अप द्विषो जहि ॥ ४७९ ॥ १.५.२.३

२ ३   १ २ ३ १ २ ३ १ २
४. वृषा ह्यसि भानुना द्युमन्तं त्वा हवामहे ।
१ २   ३ १ २
पवमान स्वर्दृशम् ॥ ४८० ॥ १.५.२.४

१ २   ३ १ २   ३ १   २ ३ २ ३ २
५. इन्दुः पविष्ट चेतनः प्रियः कवीनां मतिः ।
३ १ २र   ३ १ २
सृजदश्वꣳरथीरिव ॥ ४८१ ॥ १.५.२.५

१ २ ३ २   ३ १ २ ३   १   २र   ३ २
६. असृक्षत प्र वाजिनो गव्या सोमासो अश्वया ।
३ १ २   ३ १ २र
शुक्रासो वीरयाशवः ॥ ४८२ ॥ १.५.२.६

१ २   ३ १   २ ३ १ २र   ३   १ २
७. पवस्व देव आयुषगिन्द्रं गच्छतु ते मदः ।
३ १   २र ३ १ २
वायुमा रोह धर्मणा ॥ ४८३ ॥ १.५.२.७

१ २   ३ २ ३ १   २र ३ २
८. पवमानो अजीजनद्दिवश्चित्रं न तन्यतुम् ।
१ २   ३२ ३ २
ज्योतिर्वैश्वानरं बृहत् ॥ ४८४ ॥ १.५.२.८

१ २   ३ २ ३   १ २ ३   १ २   ३ १ २   ३ २
९. परि स्वानास इन्दवो मदाय बर्हणा गिरा ।
१ २   ३   १२
मधो अर्षन्ति धारया ॥ ४८५ ॥ १.५.२.९

२ ३   १ २   ३ १   २र ३ १ २र   ३ २
१०. परि प्रासिष्यदत्कविः सिन्धोरूर्मावधि श्रितः ।
३ १   २र   ३   १ २
कारुं बिभ्रत्पुरुस्पृहम् ॥ ४८६ ॥ १.५.२.१०

इति दशमी दशतिः ॥ १० ॥ द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

[स्व॰ ११ । उ॰ ना | धा॰ ४९ | हॊ ॥]

इति पञ्चमप्रपाठकस्य द्वितीयोऽर्धः, पञ्चमः प्रपाठकश्च समाप्तः ॥

अथ षष्ठप्रपाठकस्य प्रथमोऽर्धः ॥ ६-१ ॥

दशतिः (१)

(१-१०) १, ८, ९ अमहीयुरांगिरसः; २ बृहन्मतिराङ्गिरसः; ३ जमदग्निर्भार्गवः; ४ प्रभूवसुरांगिरसः; ५ मेध्यातिथिः काण्वः; ६, ७ निध्रुविः काश्यपः; १० उचथ्य आंगिरसः ॥ पवमानः सोमः ॥ गायत्री ॥

२ ३ २ ३ २ ३ २ ३ १ २ ३ १ २र
१. उपो षु जातमप्तुरं गोभिर्भङ्गं परिष्कृतम् ।
१ २ ३ १ १
इन्दुं देवा अयासिषु ॥ ४८७ ॥ १.५.३.१

३ १ २ ३ २उ ३ २ ३ १ २
२. पुनानो अक्रमीदभि विश्वा मृधो विचर्षणिः ।
३ २ ३ १ २ ३ १ २
शुम्भन्ति विप्रं धीतिभिः ॥ ४८८॥ १.५.३.२

३ २ ३ १ २ ३ २उ ३ १ २ ३ १ २र
३. आविशन्कलशꣳ सुतो विश्वा अर्षन्नभि श्रियः ।
२ ३ १ २
इन्दुरिन्द्राय धीयते ॥ ४८९ ॥ १.५.३.३

१ २ ३ २ ३ १ २ ३ १ २ ३क २र ३ २
४. असर्जि रथ्यो यथा पवित्रे चम्वोः सुतः ।
१ २ ३ १ २
कार्ष्मन्वाजी न्यक्रमीत् ॥ ४९० ॥ १.५.३.४

२उ ३ १ २र ३ १ ३ २ ३ १ २
५. प्र यद्गावो न भूर्णयस्त्वेषा अयासो अक्रमुः ।
१ २ ३ २उ ३ १ २
घ्नन्तः कृष्णामप त्वचम् ॥ ४९१ ॥ १.५.३.५

३ १ २ ३ १ २ ३ १ २ ३ २
६. अपघ्नन्पवसे मृधः क्रतुवित्सोम मत्सरः ।
३ १ २र ३ १ २
नुदस्वादेवयुं जनम् ॥ ४९२ ॥ १.५.३.६

३ १ २ ३ १ २ ३ २ ३ २ ३ १ २
७. अया पवस्व धारया यया सूर्यमरोचयः ।
३ १ २र ३ २
हिन्वानो मानुषीरपः ॥ ४९३ ॥ १.५.३.७

१ २ ३ २उ ३ १ २ ३ २ ३ १ २
८. स पवस्व य आविथेन्द्रं वृत्राय हन्तवे ।
३ १ २ ३ २ ३ २
वव्रिवाꣳसं महीरपः ॥ ४९४ ॥ १.५.३.८

९. अया वीती परि स्रव यस्त इन्दो मदेष्वा ।
अवाहन्नवतीर्नव ॥ ४९५ ॥ १.५.३.९

१०. परि द्युक्ष२ सनद्रयिं भरद्वाजं नो अन्धसा ।
स्वानो अर्ष पवित्र आ ॥ ४९६ ॥ १.५.३.१०

इति प्रथमा दशतिः ॥ १ ॥ तृतीयः खण्डः ॥ ३ ॥

[स्व॰ ९ । उ॰ ६ | धा॰ ३५ | तु ॥]

दशतिः (२)

(१-१४) १ मेधातिथिः काण्वः; २, ७ भृगुर्वारुणिर्जमदग्निर्भार्गवो वा; ३ उचथ्य आङ्गिरसः; ४ अवत्सारः काशपः; ५ निध्रुविः काश्यपः; ६, १० असितः काश्यपो देवलो वा; ८, ९ कश्यपो मारीचः; ११ कविर्भार्गवः; १२ जमदग्निर्भार्गवः; १३ अयास्य आंगिरसः; १४ अमहीयुरांगिरसः ॥ पवमानः सोमः ॥ गायत्री ॥

१. अचिक्रदद्वृषा हरिर्महान्मित्रो न दर्शतः ।
स२सूर्येण दिद्युते ॥ ४९७ ॥ १.५.४.१

२. आ ते दक्षं मयोभुवं वह्निमद्या वृणीमहे ।
पान्तमा पुरुस्पृहम् ॥ ४९८॥ १.५.४.२

३. अध्वर्यो अद्रिभिः सुत२ सोमं पवित्र आ नय ।
पुनीहीन्द्राय पातवे ॥ ४९९ ॥ १.५.४.३

४. तरत्स मन्दी धावति धारा सुतस्यान्धसः ।
तरत्स मन्दी धावति ॥ ५०० ॥ १.५.४.४

५. आ पवस्व सहस्रिण२ रयि२ सोम सुवीर्यम् ।
अस्मे श्रवा२सि धारय ॥ ५०१ ॥ १.५.४.५

६. अनु प्रत्नास आयवः पदं नवीयो अक्रमुः ।
रुचे जनन्त सूर्यम् ॥ ५०२ ॥ १.५.४.६

७. अर्षा सोम द्युमत्तमोऽभि द्रोणानि रोरुवत् ।
सीदन्योनौ वनेष्वा ॥ ५०३ ॥ १.५.४.७

८. वृषा सोम द्युमा२ असि वृषा देव वृषव्रतः ।
वृषा धर्माणि दध्रिषे ॥ ५०४ ॥ १.५.४.८

९. इषे पवस्व धारया मृज्यमानो मनीषिभिः ।
इन्दो रुचाभि गा इहि ॥ ५०५ ॥ १.५.४.९

१०. मन्द्रया सोम धारया वृषा पवस्व देवयुः ।
अव्या वारेभिरस्मयुः ॥ ५०६ ॥ १.५.४.१०

११. अया सोम सुकृत्यपा महान्त्सन्नभ्यवर्धथाः ।
मन्दान इद्वृषायसे ॥ ५०७ ॥ १.५.४.११

१२. अयं विचर्षणिर्हितः पवमानः स चेतति ।
हिन्वान आप्यं बृहत् ॥ ५०८॥ १.५.४.१२

१३. प्र न इन्दो महे तु न ऊर्मिं न बिभ्रदर्षसि ।
अभि देवा२ अयास्यः ॥ ५०९ ॥ १.५.४.१३

१४. अपघ्नन्पवते मृधोऽप सोमो अराव्णः ।
गच्छन्निन्द्रस्य निष्कृतम् ॥ ५१० ॥ १.५.४.१४

इति द्वितीया दशतिः ॥ २ ॥ चतुर्थः खण्डः ॥ ४ ॥

[स्व॰ १५ । उ॰ २ | धा॰ ५७ | फो ॥]

इति गायत्र्यः ॥

दशतिः (३)

(१-१२) सप्तर्षयः (१ भरद्वाजो बार्हस्पत्यः; २ कश्यपो मारीचः : ३ गोतमो राहूगणः; ४ अत्रिर्भौमः; ५ विश्वामित्रो गाथिनः; ६ जमदग्निर्भार्गवः; ७ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः) ॥ पवमानः सोमः ॥ बृहती ॥

१. पुनानः सोम धारयापो वसानो अर्षसि ।
आ रत्नधा योनिमृतस्य सीदस्युत्सो देवो हिरण्ययः ॥ ५११ ॥ १.५.५.१

२. परीतो षिञ्चता सुतꣳ सोमो य उत्तमꣳ हविः ।
दधन्वाꣳ यो नर्यो अप्स्वा३न्तरा सुषाव सोममद्रिभिः ॥ ५१२॥ १.५.५.२

३. आ सोम स्वानो अद्रिभिस्तिरो वाराण्यव्यया ।
जनो न पुरि चम्वोर्विशद्धरिः सदो वनेषु दध्रिषे ॥ ५१३ ॥ १.५.५.३

४. प्र सोम देववीतये सिन्धुर्न पिप्ये अर्णसा ।
अꣳशोः पयसा मदिरो न जागृविरच्छा कोशं मधुश्चुतम् ॥ ५१४ ॥ १.५.५.४

५. सोम उ ष्वाणः सोतृभिरधि ष्णुभिरवीनाम् ।
अश्वयेव हरिता याति धारया मन्द्रया याति धारया ॥ ५१५ ॥ १.५.५.५

६. तवाहꣳ सोम रारण सख्य इन्दो दिवेदिवे ।
पुरूणि बभ्रो नि चरन्ति मामव परिधीꣳरति ताꣳइहि ॥ ५१६ ॥ १.५.५.६

७. मृज्यमानः सुहस्त्या समुद्रे वाचमिन्वसि ।
रयिं पिशङ्गं बहुलं पुरुस्पृहं पवमानाभ्यर्षसि ॥ ५१७ ॥ १.५.५.७

८. अभि सोमास आयवः पवन्ते मद्यं मदम् ।
समुद्रस्याधि विष्टपे मनीषिणो मत्सरासो मदच्युतः ॥ ५१८ ॥ १.५.५.८

९. पुनानः सोम जागृविरव्या वारैः परि प्रियः ।
त्वं विप्रो अभवोऽङ्गिरस्तम मध्वा यज्ञं मिमिक्ष णः ॥ ५१९ ॥ १.५.५.९

१०. इन्द्राय पवते मदः सोमो मरुत्वते सुतः ।
सहस्रधारो अत्यव्यमर्षति तमी मृजन्त्यायवः ॥ ५२० ॥ १.५.५.१०

११. पवस्व वाजसातमोऽभि विश्वानि वार्या ।
त्वꣳ समुद्रः प्रथमे विधर्मं देवेभ्यः सोम मत्सरः । ॥ ५२१ ॥ १.५.५.११

१२. पवमाना असृक्षत पवित्रमति धारया ।
मरुत्वन्तो मत्सरा इन्द्रिया हया मेधामभि प्रयाꣳसि च ॥ ५२२॥ १.५.५.१२

इति तृतीया दशतिः ॥ ३ ॥ पञ्चमः खण्डः ॥ ५ ॥

[स्व॰ १९ । उ॰ ३ | धा॰ ९१| द ॥]

इति बृहत्यः ॥

दशतिः (४)

(१-१०) १, ९ उशनाकाव्यः; २ वृषगणो वासिष्ठः; ३, ७ पराशरः शाक्त्यः; ४, ६ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः; ५, १० प्रतर्दनो देवोदासिः; ८प्रस्कण्वः काण्वः ॥ पवमानः सोमः ॥ त्रिष्टुप् ॥

१. प्र तु द्रव परि कोशं नि षीद नृभिः पुनानो अभि वाजमर्ष ।
अश्वं न त्वा वाजिनं मर्जयन्तोऽच्छा बर्ही रशनाभिर्नयन्ति ॥ ५२३ ॥ १.५.६.१

२. प्र काव्यमुशनेव ब्रुवाणो देवो देवानां जनिमा विवक्ति ।
महिव्रतः शुचिबन्धुः पावकः पदा वराहो अभ्येति रेभन् ॥ ५२४ ॥ १.५.६.२

३. तिस्रो वाच ईरयति प्र वह्निर्ऋतस्य धीतिं ब्रह्मणो मनीषाम् ।
गावो यन्ति गोपतिं पृच्छमानाः सोमं यन्ति मतयो वावशानाः ॥ ५२५ ॥ १.५.६.३

४. अस्य प्रेषा हेमना पूयमानो देवो देवेभिः समपृक्त रसम् ।
सुतः पवित्रं पर्येति रेभन् मितेव सद्म पशुमन्ति होता ॥ ५२६ ॥ १.५.६.४

५. सोमः पवते जनिता मतीनां जनिता दिवो जनिता पृथिव्याः ।
जनिताग्नेर्जनिता सूर्यस्य जनितेन्द्रस्य जनितोत विष्णोः ॥ ५२७ ॥ १.५.६.५

६. अभि त्रिपृष्ठं वृषणं वयोधामाङ्गोषिणमवावशन्त वाणी ।
वना वसानो वरुणो न । सिन्धूर्वि रत्नधा दयते वार्याणि ॥ ५२८ ॥ १.५.६.६

७. अक्रान्त्समुद्रः प्रथमे विधर्मं जनयन् प्रजा भुवनस्य गोपाः ।
वृषा पवित्रे अधि सानो अव्ये बृहत्सोमो वावृधे स्वानो अद्रिः ॥ ५२९ ॥ १.५.६.७

८. कनिक्रन्ति हरिरा सृज्यमानः सीदन्वनस्य जठरे पुनानः ।
नृभिर्यतः कृणुते निर्णिजं गामतो मतिं जनयत स्वधाभिः ॥ ५३० ॥ १.५.६.८

९. एष स्य ते मधुमा॰ इन्द्र सोमो वृषा वृष्णः परि पवित्रे अक्षाः ।
सहस्रदाः शतदा भूरिदावा शश्वत्तमं बर्हिरा वाज्यस्थात् ॥ ५३१ ॥ १.५.६.९

१०. पवस्व सोम मधुमा॰ ऋतावापो वसानो अधि सानो अव्ये ।
अव द्रोणानि घृतवन्ति रोह मदिन्तमो मत्सर इन्द्रपानः ॥ ५३२ ॥ १.५.६.१०

इति चतुर्थी दशतिः ॥ ४ ॥ षष्ठः खण्डः ॥ ६ ॥

[स्व० १८ । उ० ३ | धा० ८७| डे ॥]

दशतिः (५)

(१-१२) १ प्रतर्दनो दैवोदासिः; २, १० पराशरः शाक्त्यः; ३ इन्द्रप्रमतिर्वासिष्ठः; ४ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः; ५ कर्णश्रुद्वासिष्ठः; ६ नोधा गौतमः; ७ कण्वो घौरः; ८ मन्युर्वासिष्ठः; ९ कुत्स आङ्गिरसः; ११ कश्यपो मारीचः; १२ प्रस्कण्वः काण्वः ॥ पवमानः सोमः ॥ त्रिष्टुप् ॥

१. प्र सेनानीः शूरो अग्रे रथानां गव्यन्नेति हर्षते अस्य सेना ।
भद्रान् कृण्वन्निन्द्रहवान्त्सखिभ्य आ सोमो वस्त्रा रभसानि दत्ते ॥ ५३३ ॥ १.५.७.१

२. प्र ते धारा मधुमतीरसृग्रन्वारं यत्पूतो अत्येष्यव्यम् ।
पवमान पवसे धाम गोनां जनयन्त्सूर्यमपिन्वो अर्कैः ॥ ५३४ ॥ १.५.७.२

३. प्र गायताभ्यर्चाम देवान्त्सोमꣳहिनोत महते धनाय ।
स्वादुः पवतामति वारमव्यमा सीदतु कलशं देव इन्दुः ॥ ५३५ ॥ १.५.७.३

४. प्र हिन्वानो जनिता रोदस्यो रथो न वाजꣳ सनिषन्नयासीत् ।
इन्द्रं गच्छन्नायुधा सꣳशिशानो विश्वा वसु हस्तयोरादधानः ॥ ५३६ ॥ १.५.७.४

५. तक्षद्यदी मनसो वेनतो वाग्ज्येष्ठस्य धर्मं द्युक्षोरनीके ।
आदीमायन्वरमा वावशाना जुष्टं पतिं कलशे गाव इन्दुम् ॥ ५३७ ॥ १.५.७.५

६. साकमुक्षो मर्जयन्त स्वसारो दश धीरस्य धीतयो धनुत्रीः ।
हरिः पर्यद्रवज्जाः सूर्यस्य द्रोणं ननक्षे अत्यो न वाजी ॥ ५३८ ॥ १.५.७.६

७. अधि यदस्मिन्वाजिनीव शुभः स्पर्धन्ते धियः सूरे न विशः ।
अपो वृणानः पवते कवीयन्व्रजं न पशुवर्धनाय मन्म ॥ ५३९ ॥ १.५.७.७

८. इन्दुर्वाजी पवते गोन्योघा इन्द्रे सोमः सह इन्वन्मदाय ।
हन्ति रक्षो बाधते पर्यरातिं वरिवस्कृण्वन्वृजनस्य राजा ॥ ५४० ॥ १.५.७.८

९. अया पवा पवस्वैना वसूनि मा॑श्चत्व इन्द्रो सरसि प्र धन्व ।
ब्रघ्नश्चिद्यस्य वातो न जूतिं पुरुमेधाश्चित्तकवे नरं धात् ॥ ५४१ ॥ १.५.७.९

१०. महत्तत्सोमो महिषश्चकारापां यद्गर्भोवृणीत देवान् ।
अदधादिन्द्रे पवमान ओजोजनयत्सूर्ये ज्योतिरिन्दुः । ॥ ५४२ ॥ १.५.७.१०

११. असर्जि वक्का रथ्ये यथाजौ धिया मनोता प्रथमा मनीषा ।
दश स्वसारो अधि सानो अव्ये मृजन्ति वह्नि॑सदनेष्वच्छ ॥ ५४३ ॥ १.५.७.११

१२. अपामिवेदूर्मयस्तर्त्तुराणाः प्र मनीषा ईरते सोममच्छ ।
नमस्यन्तीरुप च यन्ति सं चाच विशन्त्युशतीरुशन्तम् ॥ ५४४ ॥ १.५.७.१२

इति पञ्चमी दशतिः ॥ ५ ॥ सप्तमः खण्डः ॥ ७ ॥

[स्व॰ १९ । उ॰ ३ | धा॰ ८२| दा ॥]

इति त्रिष्टुभः ॥

इति षष्टप्रपाठकस्य प्रथमोऽर्धः ॥

अथ षष्टप्रपाठकस्य द्वितीयोऽर्धः ॥ ६-२ ॥

दशतिः (६)

(१-९) १ अन्भीगुः श्यावाश्विः; २ नहुषो मानवः; ३ ययातिर्नाहुषः; ४ मनु सांवरणः;५, ८ अम्बरीषो वार्षागिरः ऋजिष्वा भारद्वाजश्च; ६, ७ रेभसूनू काश्यपौ; ९ प्रजापतिर्वैश्वामित्रो वाच्यो वा ॥ पवमानः सोमः ॥ अनुष्टुप्; ७ बृहती ॥

१. पुरोजिती वो अन्धसः सुताय मादयित्नवे ।
अप श्वान॑श्नथिष्टन सखायो दीर्घजिह्व्यम् ॥ ५४५ ॥ १.५.८.१

२. अयं पूषा रयिउभगः सोमः पुनानो अर्षति ।
पतिर्विश्वस्य भूमनो व्यख्यद्रोदसी उभे ॥ ५४६ ॥ १.५.८.२

३. सुतासो मधुमत्तमाः सोमा इन्द्राय मन्दिनः ।
पवित्रवन्तो अक्षरन् देवान् गच्छन्तु वो मदाः ॥ ५४७ ॥ १.५.८.३

४. सोमाः पवन्त इन्दवोऽस्मभ्यं गातुवित्तमाः ।
मित्राः स्वाना अरेपसः स्वाध्यः स्वर्विदः ॥ ५४८ ॥ १.५.८.४

५. अभी नो वाजसातमꣳ रयिमर्ष शतस्पृहम् ।
इन्दो सहस्रभर्णसं तुविद्युम्नं विभासहम् ॥ ५४९ ॥ १.५.८.५

६. अभी नवन्ते अद्रुहः प्रियमिन्द्रस्य काम्यम् ।
वत्सं न पूर्व आयुनि जातꣳरिहन्ति मातरः ॥ ५५० ॥ १.५.८.६

७. आ हर्यताय धृष्णवे धनुष्टन्वन्ति पौꣳस्यम् ।
शुक्रा वि यन्त्यसुराय निर्णिजे विपामग्रे महीयुवः ॥ ५५१ ॥ १.५.८.७

८. परि त्यꣳहर्यतꣳहरिं बभ्रुं पुनन्ति वारेण ।
यो देवान्विश्वाꣳइत्परि मदेन सह गच्छति ॥ ५५२ ॥ १.५.८.८

९. प्र सुन्वानास्यान्धसो मर्तो न वष्ट तद्वचः ।
अप श्वानमराधसꣳहता मखं न भृगवः ॥ ५५३ ॥ १.५.८.९

इति षष्ठी दशतिः ॥ ६ ॥ अष्टमः खण्डः ॥ ८ ॥

[स्व° १० । उ° ५ | धा° ६१| म ॥]

॥ इत्यनुष्टुभः (एका बृहती) ॥

(१-१२) १-३, ५ कविर्भार्गवः; ४, ६ सिकता निवावरी ७ रेणुर्वैश्वामित्रः; ८ वेनो भार्गवः; ९ वसुर्भारद्वाजः; १० वत्सप्रिर्भालन्दः; ११ गृत्समदः शौनकः; १२ पवित्र आङ्गिरसः ॥ पवमानः सोमः ॥ जगती ॥

१. अभि प्रियाणि पवते चनोहितो नामानि यह्वो अधि येषु वर्धते ।
आ सूर्यस्य बृहतो बृहन्नधि रथं विष्वञ्चमरुहद्विचक्षणः ॥ ५५४ ॥ १.५.९.१

२. अचोदसो नो धन्वन्त्विन्दवः प्र स्वानासो बृहद्देवेषु हरयः ।
वि चिदश्नाना इषयो अरातयोऽर्यो नः सन्तु सनिषन्तु नो धियः ॥ ५५५॥ १.५.९.२

३. एष प्र कोशे मधुमाꣳ अचिक्रददिन्द्रस्य वज्रो वपुषो वपुष्टमः ।
अभ्यृ३तस्य सुदुघा घृतश्चुतो वाश्रा अर्षन्ति पयसा च धेनवः ॥ ५५६॥ १.५.९.३

४. प्रो अयासीदिन्दुरिन्द्रस्य निष्कृतꣳसखा सख्युर्न प्र मिनाति सङ्गिरम् ।
मर्य इव युवतिभिः समर्षति सोमः कलशे शतयामना पथा ॥ ५५७ ॥ १.५.९.४

५. धर्ता दिवः पवते कृत्व्यो रसो दक्षो देवानामनुमाद्यो नृभिः ।
हरिः सृजानो अत्यो न सत्वभिर्वृथा पाजाꣳसि कृणुषे नदीष्वा ॥ ५५८ ॥ १.५.९.५

६. वृषा मतीनां पवते विचक्षणः सोमो अह्नां प्रतरीतोषसांꣳदिवः ।
प्राणा सिन्धूनाꣳकलशाꣳ अचिक्रददिन्द्रस्य हार्द्याविशन्मनीषिभिः ॥ ५५९ ॥ १.५.९.६

७. त्रिरस्मै सप्त धेनवो दुदुह्रिरे सत्यामाशिरं परमे व्योमनि ।
चत्वार्यन्या भुवनानि निर्णिजे चारूणि चक्रे यदृतैरवर्धत॥ ५६० ॥ १.५.९.७

८. इन्द्राय सोम सुषुतः परि स्रवापामीवा भवतु रक्षसा सह ।
मा ते रसस्य मत्सत द्वयाविनो द्रविणस्वन्त इह सन्त्विन्दवः ॥ ५६१ ॥ १.५.९.८

९. असावि सोमो अरुषो वृषा हरी राजेव दस्मो अभि गा अभिक्रदत् ।
पुनानो वारमत्येष्यव्ययꣳश्येनो न योनिं घृतवन्तमासदत् ॥ ५६२ ॥ १.५.९.९

१०. प्र देवमच्छा मधुमन्त इन्दवोऽसिष्यदन्त गाव आ न धेनवः ।
बर्हिषदो वचनावन्त ऊधभिः परिस्रुतमुस्रिया निर्णिजं धिरे ॥ ५६३ ॥ १.५.९.१०

११. अञ्जते व्यञ्जते समञ्जते क्रतुꣳ रिहन्ति मध्वाभ्यञ्जते ।
सिन्धोरुऽ१च्छ्वासे पतयन्तमुक्षणꣳ हिरण्यपावाः पशुमप्सु गृभ्णते ॥ ५६४ ॥ १.५.९.११

१२. पवित्रं ते विततं ब्रह्मणस्पते प्रभुर्गात्राणि पर्येषि विश्वतः ।
अतप्ततनूर्न तदामो अश्नुते श्रृतास इद्वहन्तः सं तदाशत ॥ ५६५ ॥ १.५.९.१२

इति सप्तमी दशतिः ॥ ७ ॥ नवमः खण्डः ॥ ९ ॥

[स्व० १५ । उ० ११ | धा० १३७| पे ॥]

इति जगत्यः ॥

दशतिः (८)

(१-१२) १, ७, ११ अग्निश्चाक्षुषः; २ चक्षुर्मानवः; ३, ४, ९, १० पर्वतनारदौ काण्वौ; (३,१० शिखण्डिन्यावाप्सरसौ काश्यपौ वा) ५ त्रित आप्त्यः; ६ मनुराप्सवः; ८, १२ द्वित आप्त्यः ॥ पवमानः सोमः ॥ उष्णिक् ॥

१. इन्द्रमच्छ सुता इमे वृषणं यन्तु हरयः ।
श्रुष्टे जातास इन्दवः स्वर्विदः ॥ ५६६ ॥ १.५.१०.१

२. प्र धन्वा सोम जागृविरिन्द्रायेन्दो परि स्रव ।
द्युमन्तꣳ शुष्ममा भर स्वर्विदम् ॥ ५६७॥ १.५.१०.२

३. सखाय आ नि षीदत पुनानाय प्र गायत ।
शिशुं न यज्ञैः परि भूषत श्रिये ॥ ५६८॥ १.५.१०.३

४. तं वः सखायो मदाय पुनानमभि गायत ।
शिशुं न हव्यैः स्वदयन्त गूर्तिभिः । ॥ ५६९ ॥ १.५.१०.४

५. प्राणा शिशुर्महीना॰ हिन्वन्नृतस्य दीधितिम् ।
विश्वा परि प्रिया भुवदध द्विता ॥ ५७० ॥ १.५.१०.५

६. पवस्व देववीतय इन्दो धाराभिरोजसा ।
आ कलशं मधुमान्त्सोम नः सदः । ॥ ५७१ ॥ १.५.१०.६

७. सोमः पुनान ऊर्मिणाव्यं वारं वि धावति ।
अग्रे वाचः पवमानः कनिक्रदत् ॥ ५७२ ॥ १.५.१०.७

८. प्र पुनानाय वेधसे सोमाय वच उच्यते ।
भृतिं न भरा मतिभिर्जुजोषते ॥ ५७३ ॥ १.५.१०.८

९. गोमन्न इन्दो अश्ववत्सुतः सुदक्ष धनिव ।
शुचिं च वर्णमधि गोषु धारय ॥ ५७४ ॥ १.५.१०.९

१०. अस्मभ्यं त्वा वसुविदमभि वाणीरनूषत ।
गोभिष्टे वर्णमभि वासयामसि ॥ ५७५ ॥ १.५.१०.१०

११. पवते हर्यतो हरिरति ह्वरा॰सि र॰ह्या ।
अभ्यर्ष स्तोतृभ्यो वीरवद्यशः ॥ ५७६ ॥ १.५.१०.११

१२. परि कोशं मधुश्चुत॰ सोमः पुनानो अर्षति ।
अभि वाणीर्ऋषीणा॰ सप्ता नूषत ॥ ५७७ ॥ १.५.१०.१२

॥ इत्यष्टमी दशतिः ॥ ८ ॥ दशमः खण्डः ॥ १० ॥

[स्व॰ ८ । उ॰ ३ | धा॰ ४३| ठ ॥]

दशतिः (९)

(१-८) १ गौरवीतिः शाक्त्यः; २ उर्ध्वसद्मा आङ्गिरसः; ३, ८ ऋजिश्वा भारद्वाजः; ४ कृतयशा आंगिरसः; ५ ऋणंचयो राजर्षिः; ६ शक्तिर्वासिष्ठः; ७ ऊरुरांगिरसः ॥ पवमानः सोमः ॥ ककुप्, ५ यवमध्या गायत्री ॥

१. पवस्व मधुमत्तम इन्द्राय सोम क्रतुवित्तमो मदः ।
महि द्युक्षतमो मदः ॥ ५७८ ॥ १.५.११.१

२. अभि द्युम्नं बृहद्यश इषस्पते दिदीहि देव देवयुम् ।
वि कोशं मध्यमं युव ॥ ५७९॥ १.५.११.२

३. आ सोता परि षिञ्चताश्वं न स्तोममप्तुरꣳरजस्तुरम् ।
वनप्रक्षमुदप्रुतम् ॥ ५८०॥ १.५.११.३

४. एतमु त्यं मदच्युतꣳ सहस्रधारं वृषभं दिवोदुहम् ।
विश्वा वसूनि बिभ्रतम् ॥ ५८१ ॥ १.५.११.४

५. स सुन्वे यो वसूनां यो रायामानेता य इडानाम् ।
सोमो यः सुक्षितीनाम् ॥ ५८२ ॥ १.५.११.५

६. त्व ह्या३ङ्ग दैव्य पवमान जनिमानि द्युमत्तमः ।
अमृतत्वाय घोषयन् ॥ ५८३ ॥ १.५.११.६

७. एष स्य धारया सुतोऽव्यो वारेभिः पवते मदिन्तमः ।
क्रीडन्नूर्मिरपामिव ॥ ५८४ ॥ १.५.११.७

८. य उस्त्रिया अपि या अन्तरश्मनि निर्गा अकृन्तदोजसा ।
अभि व्रजं तत्निषे गव्यमश्व्यं वर्मीव धृष्णवा रुज ।
ओ३म् वर्मीव धृष्णवा रुज ॥ ५८५ ॥ १.५.११.८

इति नवमी दशतिः ॥ ९ ॥ एकदशः खण्डः ॥ ११ ॥

[स्व॰ ७ । उ॰ १ | धा॰ ४३| चि ॥]

॥ इत्युष्णिक् ककुभः ॥
इति षष्ठप्रपाठकस्य द्वितीयोऽर्धः षष्ठप्रपाठकश्च समाप्तः ॥

इति पञ्चमोऽध्यायः ॥ ५ ॥

इति छन्दोगप्रकृतिऋक् समाप्ता ॥

इति सौम्यं पावमानं काण्डं पर्व वा समाप्तम् ॥

इति पूर्वार्चिकः (छन्द आर्चिक:) समाप्तः ॥

पावमानकाण्डस्य मन्त्रसंख्या ११९

	तत्र	
गायत्र्यः	४६७-५१०	(४४)
बृहत्यः	५११-५२२	(१२)
त्रिष्टुभः	५२३-५४४	(२२)
अनुष्टुभः	५४५-५५३	(९)
जगत्यः	५५४-५६५	(१२)
उष्णिक्ककुभः	५६६-५८५	(२०)
		११९

[तत्र 'आहर्यत' इति ५५१ बृहती]

आर्ण्यार्चिकः ॥

अथ आर्ण्यं काण्डम् ॥

अथ षष्ठोऽध्यायः ॥

दशतिः (१)

(१-९) १ शंयुर्बार्हस्पत्यः (भरद्वाजः); २ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः; ३, ६ वामदेवो गौतमः; ४ शुनःशेप आजीगर्तिः कृत्रिमो देवरातो वैश्वामित्रो वा; ५ कुत्स आंगिरसः (गृत्समदः); ७, ८ अमहीयुरांगिरसः; ९ आत्मा ॥ इन्द्रः; ४ वरुणः; ५, ७, ८ पवमानः सोमः; ६ विश्वे देवाः; ९ अन्नम् ॥ बृहती; २, ४, ५, ९ त्रिष्टुप्; ३, ७-८ गायत्री; ६ एकपाज्जगती ॥

१. इन्द्र ज्येष्ठं न आ भर ओजिष्ठं पुपुरि श्रवः ।
यद्दिधृक्षेम वज्रहस्त रोदसी उभे सुशिप्र पप्राः ॥ ५८६ ॥ १.६.१.१

२. इन्द्रो राजा जगतश्चर्षणीनामधिक्षमा विश्वरूपं यदस्य ।
ततो ददाति दाशुषे वसूनि चोदद्राध उपस्तुतं चिदर्वाक् ॥ ५८७॥ १.६.१.२

३. यस्येदमा रजोयुजस्तुजे जने वनꣳस्वः ।
इन्द्रस्य रन्त्यं बृहत् ॥ ५८८ ॥ १.६.१.३

४. उदुत्तमं वरुण पाशमस्मदवाधमं वि मध्यमꣳ श्रथाय ।
अथादित्य व्रते वयं तवानागसो अदितये स्याम ॥ ५८९ ॥ १.६.१.४

५. त्वया वयं पवमानेन सोम भरे कृतं वि चिनुयाम शश्वत् ।
तन्नो मित्रो वरुणो मामहन्तामदितिः सिन्धुः पृथिवी उत द्यौः ॥ ५९० ॥ १.६.१.५

६. इमं वृषणं कृणुतैमिन्माम् । ॥ ५९१ ॥ १.६.१.६

७. स न इन्द्राय यज्यवे वरुणाय मरुद्भ्यः ।
वरिवोवित्परिस्रव ॥ ५९२ ॥ १.६.१.७

८. एना विश्वान्यर्य आ द्युम्नानि मानुषाणाम् ।
सिषासन्तो वनामहे ॥ ५९३ ॥ १.६.१.८

९. अहमस्मि प्रथमजा ऋतस्य पूर्वं देवेभ्यो अमृतस्य नाम ।
यो मा ददाति स इदेवमावदहमन्नमन्नमदन्तमद्मि ॥ ५९४ ॥ १.६.१.९

इति प्रथमा दशतिः ॥ १ ॥ प्रथमः खण्डः ॥ १ ॥

दशतिः (२)

(१-७) १ श्रुतकक्ष आङ्गिरसः; २ पवित्र आङ्गिरसः; ३, ४ मधुच्छन्दा वैश्वामित्रः; ५ प्रथो वासिष्ठः; ६ गृत्समदः शौनकः; ६ नृमेधपुरुमेधावांगिरसौ ॥ इन्द्रः; २ पवमानः सोमः; ५ विश्वे देवाः; ६ वायुः ॥ गायत्री, २ जगती, ५ त्रिष्टुप्, ७ अनुष्टुप् ॥

१. त्वमेतदधारयः कृष्णासु रोहिणीषु च ।
परुष्णीषु रुशत्पयः ॥ ५९५ ॥ १.६.२.१

२. अरूरुचदुषसः पृश्निरग्रिय उक्षा मिमेति भुवनेषु वाजयुः ।
मायाविनो ममिरे अस्य मायया नृचक्षसः पितरो गर्भमादधुः ॥ ५९६ ॥ १.६.२.२

३. इन्द्र इद्धर्योः सचा सम्मिश्ल आ वचोयुजा ।
इन्द्रो वज्री हिरण्ययः ॥ ५९७ ॥ १.६.२.३

४. इन्द्र वाजेषु नोऽव सहस्रप्रधनेषु च ।
उग्र उग्राभिरूतिभिः ॥ ५९८ ॥ १.६.२.४

५. प्रथश्च यस्य सप्रथश्च नामानुष्टुभस्य हविषो हविर्यत् ।
धातुर्द्युतानात्सवितुश्च विष्णो रथन्तरमा जभारा वसिष्ठः ॥ ५९९ ॥ १.६.२.५

६. नियुत्वान्वायवा गह्ययꣳ शुक्रो अयामि ते ।
गन्तासि सुन्वतो गृहम् ॥ ६०० ॥ १.६.२.६

७. यज्ञायथा अपूर्व्य मघवन्वृत्रहत्याय ।
तत्पृथिवीमप्रथयस्तदस्तभ्ना उतो दिवम् ॥ ६०१ ॥ १.६.२.७

इति द्वितीया दशतिः ॥ २ ॥ द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

दशतिः (३)

(१-१३) १, ५, ७, १० वामदेवो गौतमः; २, ३ गोतमो राहूगणः; ४ मधुच्छन्दा वैश्वामित्रः; ६ गृत्समदः शौनकः; ८ भरद्वाजो बार्हस्पत्यः; ९ ऋजिश्वा भारद्वाजः; ११ हिरण्यस्तूप आंगिरसः; १२, १३ विश्वामित्रो गाथिनः (१२ ब्रह्मा) ॥ १ प्रजापतिः; २, ३ सोमः; ४, ५, ८, १३ अग्निः; ६ अपांनपात्; ७ रात्रिः; ९ विश्वेदेवाः; १० लिंगोक्ता; ११ इन्द्रः; १२ आत्मा अग्निर्वा ॥ त्रिष्टुप्; १, ७ अनुष्टुप्, ४ गायत्री; ८, ९ जगती; १० महापंक्तिः ॥

१. मयि वर्चो अथो यशोऽथो यज्ञस्य यत्पयः ।
परमेष्ठी प्रजापतिर्दिवि द्यामिव दृꣳहतु ॥ ६०२ ॥ १.६.३.१

२. सं ते पयाꣳसि समु यन्तु वाजाः सं वृष्ण्यान्यभिमातिषाहः ।
आप्यायमानो अमृताय सोम दिवि श्रवा स्युत्तमानि धिष्व । ॥ ६०३ ॥ १.६.३.२

३. त्वमिमा ओषधीः सोम विश्वास्त्वमपो अजनयस्त्वं गाः ।
त्वमातनोरुर्वा३न्तरिक्षं त्वं ज्योतिषा वि तमो ववर्थ ॥ ६०४ ॥ १.६.३.३

४. अग्निमीडे पुरोहितं यज्ञस्य देवमृत्विजम् ।
होततर॰ रत्नधातमम् ॥ ६०५ ॥ १.६.३.४

५. ते मन्वत प्रथमं नाम गोनां त्रिः सप्त परमं नाम जनान् ।
ता जानतीरभ्यनूषत क्षा आविर्भुवन्नरुणीर्यशसा गावः ॥ ६०६ ॥ १.६.३.५

६. समन्या यन्त्युपयन्त्यन्याः समानमूर्वं नद्यस्पृणन्ति ।
तमू शुचि॰ शुचयो दीदिवा॰समपान्नपातमुप यन्त्यापः ॥ ६०७ ॥ १.६.३.६

७. आ प्रागाद्भद्रा युवतिरह्नः केतूंत्समीर्त्सति ।
अभूद्भद्रा निवेशनी विश्वस्य जगतो रात्री ॥ ६०८ ॥ १.६.३.७

८. प्रक्षस्य वृष्णो अरुषस्य नू महः प्र नो वचो विदथा जातवेदसे ।
वैश्वानराय मतिर्नव्यसे शुचिः सोम इव पवते चारुरग्नये ॥ ६०९ ॥ १.६.३.८

९. विश्वे देवा मम श्रृण्वन्तु यज्ञमुभे रोदसी अपां नपाच्च मन्म ।
मा वो वचा॰सि परिचक्ष्याणि वोच॰ सुम्नेष्विद्वो अन्तमा मदेम ॥ ६१० ॥ १.६.३.९

१०. यशो मा द्यावापृथिवी यशो मेन्द्रबृहस्पती ।
यशो भगस्य विन्दतु यशो मा प्रतिमुच्यताम् ।
यशस्व्या३स्याः स॰ सदोऽहं प्रवदिता स्याम् ॥ ६११ ॥ १.६.३.१०

११. इन्द्रस्य नु वीर्याणि प्रवोचं यानि चकार प्रथमानि वज्री ।
अहन्नहिमन्वपस्ततर्द प्र वक्षणा अभिनत्पर्वतानाम् ॥ ६१२ ॥ १.६.३.११

१२. अग्निरस्मि जन्मना जातवेदा घृतं मे चक्षुरमृतं म आसन् ।
त्रिधातुरर्को रजसो विमानोजस्रं ज्योतिर्हविरस्मि सर्वम् ॥ ६१३ ॥ १.६.३.१२

१३. पात्यग्निर्विपो अग्रं पदं वे पाति यह्वश्चरण॰ सूर्यस्य ।
पाति नाभा सप्तशीर्षाणमग्निः पाति देवानामुपमादमृष्वः ॥ ६१४ ॥ १.६.३.१३

इति तृतीया दशतिः ॥ ३ ॥ तृतीयः खण्डः ॥ ३ ॥

दशतिः (४)

(१-१२) वामदेवो गौतमः; ३-७ नारायणः ॥ १-२ अग्निः; ३-७ पुरुषः; ८ द्यावापृथिवी; ९-११ इन्द्रः; १२ गावः ॥ अनुष्टुप्; १-२ पंक्तिः; ८, ११, १२ त्रिष्टुप् ॥

१. भ्राजन्त्यग्ने समिधान दीदिवो जिह्वा चरत्यन्तरासनि ।
स त्वं नो अग्ने पयसा वसुविद्रयिं वर्चो दृशेऽदाः ॥ ६१६ ॥ १.६.४.१

२. वसन्त इन्नु रन्त्यो ग्रीष्म इन्नु रन्त्यः ।
वर्षाण्यनु शरदो हेमन्तः शिशिर इन्नु रन्त्यः । ॥ ६१६ ॥ १.६.४.२

३. सहस्रशीर्षाः पुरुषः सहस्राक्षः सहस्रपात् ।
स भूमि॰ सर्वतो वृत्वात्यतिष्ठद्दशाङ्गुलम् ॥ ६१७ ॥ १.६.४.३

४. त्रिपादूर्ध्व उदैत्पुरुषः पदोऽस्येहाभवत्पुनः ।
तथा विष्वङ् व्यक्रामदशनानशने अभि ॥ ६१८ ॥ १.६.४.४

५. पुरुष एवेद॰ सर्वं यद्भूतं यच्च भाव्यम् ।
पादोऽस्य सर्वा भूतानि त्रिपादस्यामृतं दिवि ॥ ६१९ ॥ १.६.४.५

६. तावानस्य महिमा ततो ज्यायाꣳश्च पूरुषः ।
उतामृतत्वस्येशानो यदन्नेनातिरोहति ॥ ६२० ॥ १.६.४.६

७. ततो विराडजायत विराजो अधि पूरुषः ।
स जातो अत्यरिच्यत पश्चाद्भूमिमथो पुरः ॥ ६२१ ॥ १.६.४.७

८. मन्ये वां द्यावापृथिवी सुभोजसौ ये अप्रथेथाममितमभि योजनम् ।
द्यावापृथिवी भवतꣳ स्योने ते नो मुञ्चतमꣳहसः ॥ ६२२ ॥ १.६.४.८

९. हरी त इन्द्र श्मश्रूण्युतो ते हरितौ हरी ।
तं त्वा स्तुवन्ति कवयः पुरुषासो वनर्गवः ॥ ६२३ ॥ १.६.४.९

१०. यद्वर्चो हिरण्यस्य यद्वा वर्चो गवामुत ।
सत्यस्य ब्रह्मणो वर्चस्तेन मा सꣳ सृजामसि ॥ ६२४ ॥ १.६.४.१०

११. सहस्तन्न इन्द्र दद्ध्योज ईशे ह्यस्य महतो विरप्शिन् ।
क्रतुं न नृम्णꣳ स्थविरं च वाजं वृत्रेषु शत्रून्त्सुहना कृधी नः ॥ ६२५ ॥ १.६.४.११

१२. सहर्षभाः सहवत्सा उदेत विश्वा रूपाणि बिभ्रतीर्द्व्यूध्नी ।
उरुः पृथुरयं वो अस्तु लोक इमा आपः सुप्रपाणा इह स्त ॥ ६२६ ॥ १.६.४.१२

इति चतुर्थी दशतिः ॥ ४ ॥ चतुर्थः खण्डः ॥ ४ ॥

दशतिः (५)

(१-१४) १ शतं वैखानसाः; २ विभ्राट् सौर्यः; ३ कुत्स आङ्गिरसः; ४-६ सार्पराज्ञी; ७-१४ प्रस्कण्वः काण्वः ॥ सूर्यः; १ अग्निः पवमानः; ४-६ आत्मा वा ॥ गायत्री; २ जगती; ३ त्रिष्टुप् ॥

१. अग्न आयूꣳषि पवस आसुवोर्जमिषं च नः ।
आरे बाधस्व दुच्छुनाम् ॥ ६२७ ॥ १.६.५.१

२. विभ्राड् बृहत्पिबतु सोम्यं मध्वायुर्दधद्यज्ञपतावविह्रुतम् ।
वातजूतो यो अभिरक्षति त्मना प्रजाः पिपर्ति बहुधा वि राजति ॥ ६२८ ॥ १.६.५.२

३. चित्रं देवानामुदगादनीकं चक्षुर्मित्रस्य वरुणस्याग्नेः ।
आप्रा द्यावापृथिवी अन्तरीक्ष१ सूर्य आत्मा जगतस्तस्थुषश्च ॥ ६२९ ॥ १.६.५.३

४. आयं गौः पृश्निरक्रमीदसदन्मातरं पुरः ।
पितरं च प्रयन्त्स्वः ॥ ६३० ॥ १.६.५.४

५. अन्तश्चरति रोचनास्य प्राणादपानती ।
व्यख्यन्महिषो दिवम् ॥ ६३१ ॥ १.६.५.५

६. त्रि१शद्धाम वि राजति वाक्पतङ्गाय धीयते ।
प्रति वस्तोरह द्युभिः ॥ ६३२ ॥ १.६.५.६

७. अप त्ये तायवो यथा नक्षत्रा यन्त्यक्तुभिः ।
सूराय विश्वचक्षसे ॥ ६३३ ॥ १.६.५.७

८. अदृश्रन्नस्य केतवो वि रश्मयो जना१अनु ।
भ्राजन्तो अग्नयो यथा ॥ ६३४ ॥ १.६.५.८

९. तरणिर्विश्वदर्शतो ज्योतिष्कृदसि सूर्य ।
विश्वमाभासि रोचनम् ॥ ६३५ ॥ १.६.५.९

१०. प्रत्यङ् देवानां विशः प्रत्यङ्ङुदेषि मानुषान् ।
प्रत्यङ् विश्व१ स्वर्दृशे ॥ ६३६ ॥ १.६.५.१०

११. येना पावक चक्षसा भुरण्यन्तं जना१अनु ।
त्वं वरुण पश्यसि । ॥ ६३७ ॥ १.६.५.११

१२. उद्द्यामेषि रजः पृथ्वहा मिमानो अक्तुभिः ।
पश्यञ्जन्मानि सूर्य ॥ ६३८ ॥ १.६.५.१२

१३. अयुक्त सप्त शुन्ध्युवः सूरो रथस्य नप्त्र्यः ।
ताभिर्याति स्वयुक्तिभिः ॥ ६३९ ॥ १.६.५.१३

१४. सप्त त्वा हरितो रथे वहन्ति देव सूर्य ।
शोचिष्केशं विचक्षण ॥ ६४० ॥ १.६.५.१४

इति पञ्चमी दशतिः ॥ ५ ॥ पञ्चमः खण्डः ॥ ५ ॥

इति षष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥

इति सामवेद-संहितायामारण्यं काण्डं पर्व वा समाप्तम् ॥

अथ महानाम्न्यार्चिकः ॥

(१-१०) प्रजापतिः ॥ इन्द्रस्त्रैलोक्यात्मा ॥ त्रिकं = [१ प्रथमं द्विपदा + (२) ततस्त्रयः शाक्कराः पादाः + (३) तत उपसर्गौ + (३) उभयं (शाक्करोपसर्गौ) + (५) ततः शाक्करास्त्रयः पादाः + (६) उपसर्गः]

१. विदा मघवन् विदा गातुमनुश॰सिषो दिशः ।
शिक्षा शचीनां पते पूर्वीणां पुरूवसो ॥ ६४१ ॥ १.६.६.१

२. आभिष्ट्वमभिष्टिभिः स्वाऽ३र्न्नां॰शुः ।
प्रचेतन प्रचेतयेन्द्र द्युम्नाय न इषे ॥ ६४२ ॥ १.६.६.२

३. एवा हि शक्रो राये वाजाय वज्रिवः ।
शविष्ठ वज्रिन्नृञ्जसे म॰हिष्ठ वज्रिन्नृञ्जस ।
आ याहि पिब मत्स्व ॥ ६४३ ॥ १.६.६.३

४. विदा राये सुवीर्यं भुवो वाजानां पतिर्वशा॰ अनु ।
म॰हिष्ठ वज्रिन्नृञ्जसे यः शविष्ठः शूराणाम् ॥ ६४४ ॥ १.६.६.४

५. यो म॰हिष्ठो मघोनाम॰शुर्न्न शोचिः ।
चिकित्वो अभि नो नयेन्द्रो विदे तमु स्तुहि ॥ ६४५ ॥ १.६.६.५

६. ईशे हि शक्रस्तमूतये हवामहे जेतारमपराजितम् ।
स नः स्वर्षदति द्विषः क्रतुश्छन्द ऋतं बृहत् ॥ ६४६ ॥ १.६.६.६

७. इन्द्रं धनस्य सातये हवामहे जेतारमपराजितम् ।
स नः स्वर्षदति द्विषः स नः स्वर्षदति द्विषः ॥ ६४७ ॥ १.६.६.७

८. पूर्वस्य यत्ते अद्रिवो३ऽशुर्मदाय ।
सुम्नं आ धेहि नो वसो पूर्तिः शविष्ठ शस्यते ।
वशी हि शक्रो नूनं तन्नव्य३ संन्यसे ॥ ६४८ ॥ १.६.६.८

९. प्रभो जनस्य वृत्रहन् त्समर्येषु ब्रवावहै ।
शूरो यो गोषु गच्छति सखा सुशेवो अद्वयुः ॥ ६४९ ॥ १.६.६.९

अथ पञ्च पुरीषपदानि ॥

१०. एवाह्येऽ३ऽ३ऽ३व । एवा ह्यग्ने | एवाहीन्द्र ।
एवा हि पूषन् । एवा हि देवाः । ॐ एवाहि देवाः ॥ ६५० ॥ १.६.६.१०

इति पञ्च पुरीषपदानि ॥

इति महानाम्न्यार्चिका समाप्तः ॥

इति सामवेदसंहितायां पूर्वार्चिकः समाप्तः ॥

पूर्वार्चिकस्य मन्त्रसंख्या

१	आग्नेयस्य काण्डस्य	(१-११४)	११४
२	ऐन्द्रस्य काण्डस्य	(११५-४६६)	३५२
३	पावमानस्य काण्डस्य	(४६७-५८५)	११९
४	आरण्यकस्य काण्डस्य	(५८६-६४०)	५५
५	महानाम्न्यार्चिअस्य	(६४१-६५०	१०
		सर्वयोगः	६५०

सामवेद संहिता

उत्तरसंहिता (उत्तरार्चिकः)

सामवेद संहिता

उत्तरसंहिता (उत्तरार्चिकः)

अथ प्रथमोऽध्यायः ॥

अथ प्रथमप्रपाठके प्रथमोऽर्धः ॥ १-१ ॥

(१-२३) १ असितः काश्यपो देवलो वा; २ कश्यपो मारीचः; ३ शतं वैखानसः; ४, २१ भरद्वजो बार्हस्पत्यः; ५, ७ विश्वामित्रो गाथिनः; ५ जमदग्निर्वा; ६ इरिम्बिठिः काण्वः; ८ अमहीयुरांगिरसः; ९ सप्तर्षयः (१ भरद्वाजो बार्हस्पत्यः, २ कश्यपो मारीचः , ३ गोतमो राहूगणः, ४ अत्रिर्भौमः, ५ विश्वामित्रो गाथिनः, ६ जमदग्निर्भार्गवः, ७ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः); १० उशना काव्यः; ११ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः; १२ वामदेवो गौतमः; १३ नोधा गौतमः; १४ कलिः प्रागाथः; १५ मदुच्छन्दा वैश्वामित्रः; १६ गौरवीतिः शात्त्यः; १७ अग्निश्चाक्षुषः; १८ अन्धीगुः श्यावाश्विः; १९ कविर्भार्गवः; २० शंयुर्बार्हस्पत्यः; (तृणपाणिः;) २२ सोभरिः काण्वः; २३ नृमेध आंगिरसः ॥ १-३, ८-१०, १५-१९ पवमानः सोमः; ४, २०, २१ अग्निः; ५ मित्रावरुणौ; ७ इन्द्राग्नी; ६, ११-१४, २२-२३ इन्द्रः ॥ १-८, १२ (१-२), १५, १८ २-३), २१ गायत्री; ९, ११, १३, १४, २० प्रगाथः = (विषमा बृहती, समा तो बृहती); १० त्रिष्टुप्; १२ (३) पादनिचृत्; १६, २२ काकुभः प्रगाथः = (विषमा ककुप्, समा सतो बृहती); १७ उष्णिक् ; १८ अनुष्टुप्; १९ जगती; २३ (१) ककुप्, (२) उष्णिक्, (३) पुर उष्णिक् ॥

सूक्तं (१)

१. उपास्मै गायता नरः पवमानायेन्दवे ।
अभि देवाꣳ इयक्षते ॥ ६५१ ॥ २.१.१.१[२]

२. अभि ते मधुना पयोऽथर्वाणो अशिश्रयुः ।
देवं देवाय देवयु ॥ ६५२ ॥ २.१.१.२

[२]अर्चिकसङ्ख्या, अध्यायः, ख़ण्डं, ऋक्

३. स नः पवस्व शं गवे शं जनाय शमर्वते ।
शꣳ राजन्नोषधीभ्यः ॥ ६५३ ॥ ॥ १(ती)॥ २.१.१.३

सूक्तं (२)

१. दविद्युतत्या रुचा परिष्टोभन्त्या कृपा ।
सोमाः शुक्रा गवाशिरः ॥ ६५४ ॥ २.१.१.४

२. हिन्वानो हेतृभिर्हित आ वाजं वाज्यक्रमीत् ।
सीदन्तो वनुषो यथा ॥ ६५५ ॥ २.१.१.५

३. ऋधक्सोम स्वस्तये संजग्मानो दिवा कवे ।
पवस्व सूर्यो दृशे ॥ ६५६ ॥ ॥२(यि)॥ २.१.१.६

सूक्तं (३)

१. पवमानस्य ते कवे वाजिन्त्सर्गा असृक्षत ।
अर्वन्तो न श्रवस्यवः ॥ ६५७ ॥ २.१.१.७

२. अच्छा कोशं मधुश्चुतमसृग्रं वारे अव्यये ।
अवावशन्त धीतयः ॥ ६५८ ॥ २.१.१.८

३. अच्छा समुद्रमिन्दवोऽस्तं गावो न धेनवः ।
अग्मन्नृतस्य योनिमा ॥ ६५९ ॥ ॥ ३(कौ)॥ २.१.१.९

इति प्रथमः खण्डः ॥ १ ॥

सूक्तं (४)

१. अग्न आ याहि वीतये गृणानो हव्यदातये ।
नि होता सत्सि बर्हिषि ॥ ६६० ॥ २.१.२.१

२. तं त्वा समिद्भिरङ्गिरो घृतेन वर्धयामसि ।
बृहच्छोचा यविष्ठ्य ॥ ६६१ ॥ २.१.२.२

३. स नः पृथु श्रवाय्यमच्छा देव विवाससि ।
बृहदग्ने सुवीर्यम् ॥ ६६२ ॥ ॥१५(ल)॥ २.१.२.३

सूक्तं (५)

१. आ नो मित्रावरुणा घृतैर्गव्यूतिमुक्षतम् ।
मध्वा रजाꣳसि सुक्रतू ॥ ६६३ ॥ २.१.२.४

२. उरुशꣳसा नमोवृधा मह्ना दक्षस्य राजथः ।
द्राघिष्ठाभिः शुचिव्रता ॥ ६६४ ॥ २.१.२.५

३. गृणाना जमदग्निना योनावृतस्य सीदतम् ।
पातꣳ सोममृतावृधा ६६५ ॥ ॥५ (यि)॥ २.१.२.६

सूक्तं (६)

१. आ याहि सुषुमा हि त इन्द्र सोमं पिबा इमम् ।
एदं बर्हिः सदो मम ॥ ६६६ ॥ २.१.२.७

२. आ त्वा ब्रह्मयुजा हरी वहतामिन्द्र केशिना ।
उप ब्रह्माणि नः शृणु ॥ ६६७ ॥ २.१.२.८

३. ब्रह्माणस्त्वा युजा वय२ सोमपामिन्द्र सोमिनः ।
सुतावन्तो हवामहे ॥ ॥ ६६८ ॥ ॥६(फौ)॥ २.१.२.९

सूक्तं (७)

१. इन्द्राग्नी आ गत२ सुतं गीर्भिर्नभो वरेण्यम् ।
अस्य पातं धियेषिता ॥ ६६९ ॥ २.१.२.१०

२. इन्द्राग्नी जरितुः सचा यज्ञो जिगाति चेतनः ।
अया पातमिम२ सुतम् ॥ ६७० ॥ २.१.२.११

३. इन्द्रमग्निं कविच्छदा यज्ञस्य जूत्या वृणे ।
ता सोमस्येह तृम्प ॥ ६७१ ॥ ॥७(ता)॥ २.१.२.१२

इति द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

सूक्तं (८)

१. उच्चा ते जातमन्धसो दिवि सद्भूम्या ददे ।
उग्र२ शर्म महि श्रवः ॥ ६७२ ॥ २.१.३.१

२. स न इन्द्राय यज्यवे वरुणाय मरुद्भ्यः ।
वरिवोवित्परि स्रव ॥ ६७३ ॥ २.१.३.२

३. एना विश्वान्यर्य आ द्युम्नानि मानुषाणाम् ।
सिषासन्तो वनामहे ॥ ६७४ ॥ ॥८(ठी)॥ २.१.३.३

सूक्तं (९)

१. पुनानः सोम धारयापो वसानो अर्षसि ।
आ रत्नधा योनिमृतस्य सीदस्युत्सो देवो हिरण्ययः ॥ ६७५ ॥ २.१.३.४

२. दुहान ऊधर्दिव्यं मधु प्रियं प्रत्न२ं सधस्थमासदत् ।
आपृच्छ्यं धरुणं वाज्यर्षसि नृभिर्धौतो विचक्षणः ॥ ६७६ ॥ ॥९(लु)॥ २.१.३.५

सूक्तं (१०)

१. प्र तु द्रव परि कोशं नि षीद नृभिः पुनानो अभि वाजमर्ष ।
अश्वं न त्वा वाजिनं मर्जयन्तोऽच्छा बर्ही रशनाभिर्नयन्ति ॥ ६७७ ॥ २.१.३.६

२. स्वायुधः पवते देव इन्दुरशस्तिहा वृजना रक्षमाणः ।
पिता देवानां जनिता सुदक्षो विष्टम्भो दिवो धरुणः पृथिव्याः ॥ ६७८ ॥ २.१.३.७

३. ऋषिर्विप्रः पुरएता जनानामृभुर्धीर उशना काव्येन ।
स चिद्विवेद निहितं यदासामपीच्या३ं गुह्यं नाम गोनाम् ॥ ६७९॥ ॥१०(हु)॥ २.१.३.८

इति तृतीयः खण्डः ॥ ३ ॥

सूक्तं (११)

१. अभि त्वा शूर नोनुमोऽदुग्धा इव धेनवः ।
ईशानमस्य जगतः स्वर्दृशमीशानमिन्द्र तस्थुषः ॥ ६८० ॥ २.१.४.१

२. न त्वावा२ अन्यो दिव्यो न पार्थिवो न जातो न जनिष्यते ।
अश्वायन्तो मघवन्निन्द्र वाजिनो गव्यन्तस्त्वा हवामहे ॥ ६८१ ॥ ॥११(यी)॥ २.१.४.२

सूक्तं (१२)

१. कया नश्चित्र आ भुवदूती सदावृधः सखा ।
कया शचिष्ठया वृता ॥ ६८२ ॥ २.१.४.३

२. कस्त्वा सत्यो मदानां म२हिष्ठो मत्सदन्धसः ।
दृढा चिदारुजे वसु ॥ ६८३ ॥ २.१.४.४

३. अभी षु णः सखीनामविता जरितॄणाम् ।
शतं भवास्यूतये ॥ ६८४ ॥ ॥१२(टा) ॥ २.१.४.५

सूक्तं (१३)

१. तं वो दस्ममृतीषहं वसोर्मन्दानमन्धसः ।
अभि वत्सं न स्वसरेषु धेनव इन्द्रं गीर्भिर्नवामहे ॥ ६८५ ॥ २.१.४.६

२. द्युक्ष२ सुदानुं तविषीभिरावृतं गिरिं न पुरुभोजसम् ।
क्षुमन्तं वाज२ शतिन२ सहस्रिणं मक्षू गोमन्तमीमहे ॥ ६८६ ॥ ॥१३(ही)॥ २.१.४.७

सूक्तं (१४)

१. तरोभिर्वो विदद्वसुमिन्द्रꣳ सबाध ऊतये ।
बृहद्गायन्तः सुतसोमे अध्वरे हुवे भरं न कारिणम् ॥६८७ ॥

२. न यं दुध्रा वरन्ते न स्थिरा मुरो मदेषु शिप्रमन्धसः ।
य आदृत्या शशमानाय सुन्वते दाता जरित्र उक्थ्यम् ॥ ६८८ ॥ ॥१४(जु)॥ २.१.४.९

इति चतुर्थः खण्डः ॥ ४ ॥

सूक्तं (१५)

१. स्वादिष्ठया मदिष्ठया पवस्व सोम धारया ।
इन्द्राय पातवे सुतः ॥ ६८९ ॥ २.१.५.१

२. रक्षोहा विश्वचर्षणिरभि योनिमयोहते ।
द्रोणे सधस्थमासदत् ॥ ६९० ॥ २.१.५.२

३. वरिवोधातमो भुवो मꣳहिष्ठो वृत्रहन्तमः ।
पर्षि राधो मघोनाम् ॥ ६९२ ॥ ॥१५(पौ)॥ २.१.५.३

सूक्तं (१६)

१. पवस्व मधुमत्तम इन्द्राय सोम क्रतुवित्तमो मदः ।
महि द्युक्षतमो मदः ॥ ६९२ ॥ २.१.५.४

२. यस्य ते पीत्वा वृषभो वृषायतेऽस्य पीत्वा स्वर्विदः ।
स सुप्रकेतो अभ्यक्रमीदिषोऽच्छा वाजं नैतशः ॥ ६९३ ॥ ॥१६(प)॥ २.१.५.५

सूक्तं (१७)

१. इन्द्रमच्छ सुता इमे वृषणं यन्तु हरयः ।
श्रुष्टे जातास इन्दवः स्वर्विदः ॥ ६९४ ॥ २.१.५.६

२. अयं भराय सानसिरिन्द्राय पवते सुतः ।
सोमो जैत्रस्य चेतति यथा विदे ॥ ६९५ ॥ २.१.५.७

३. अस्येदिन्द्रो मदेष्वा ग्राभं गृभ्णाति सानसिम् ।
वज्रं च वृषणं भरत्समप्सुजित् ॥ ६९६ ॥ ॥१७(कि)॥ २.१.५.८

सूक्तं (१८)

१. पुरोजिती वो अन्धसः सुताय मादयित्नवे ।
अप श्वानꣳ श्नथिष्टन सखायो दीर्घजिह्व्यम् ॥ ६९७ ॥ २.१.५.९

२. यो धारया पावकया परिप्रस्यन्दते सुतः ।
इन्दुरश्वो न कृत्व्यः ॥ ६९८ ॥ २.१.५.१०

३. तं दुरोषमभी नरः सोमं विश्वाच्या धिया ।
यज्ञाय सन्त्वद्रयः ॥ ६९९ ॥ ॥१८(यि)॥ २.१.५.११

सूक्तं (१९)

१. अभि प्रियाणि पवते चनोहितो नामानि यह्वो अधि येषु वर्धते ।
आ सूर्यस्य बृहतो बृहन्नधि रथं विष्वञ्चमरुहद्विचक्षणः ॥ ७०० ॥ २.१.५.१२

२. ऋतस्य जिह्वा पवते मधु प्रियं वक्ता पतिर्धियो अस्या अदाभ्यः ।
दधाति पुत्रः पित्रोरपीच्यां३ नाम तृतीयमधि रोचनं दिवः ॥ ७०१ ॥ २.१.५.१३

३. अव द्युतानः कलशाꣳ अचिक्रदन्नृभिर्येमाणः कोश आ हिरण्यये ।
अभी ऋतस्य दोहना अनूषताधि त्रिपृष्ठ उषसो वि राजसि ॥ ७०२ ॥ ॥१९(दि)॥ २.१.५.१४

इति पञ्चमः खण्डः ॥ ५ ॥

सूक्तं (२०)

१. यज्ञायज्ञा वो अग्नये गिरागिरा च दक्षसे ।
प्रप्र वयममृतं जातवेदसं प्रियं मित्रं न शꣳसिषम् ॥ ७०३ ॥ २.१.६.१

२. ऊर्जो नपातꣳ स हिनायमस्मयुर्दाशेम हव्यदातये ।
भुवद्वाजेष्वविता भुवद्वृध उत त्राता तनूनाम् ॥ ७०४ ॥ ॥२०(यु)॥ २.१.६.२

सूक्तं (२१)

१. एह्यू षु ब्रवाणि तेऽग्न इत्थेतरा गिरः ।
एभिर्वर्धास इन्दुभिः ॥ ७०५ ॥ २.१.६.३

२. यत्र क्व च ते मनो दक्षं दधस उत्तरम् ।
तत्र योनिं कृणवसे ॥ ७०६ ॥ २.१.६.४

३. न हि ते पूर्तमक्षिपद्भुवन्नेमानां पते ।
अथा दुवो वनवसे ॥ ७०७ ॥ ॥२१(यी)॥ २.१.६.५

सूक्तं (२२)

१. वयमु त्वामपूर्व्य स्थूरं न कच्चिद्भरन्तोऽवस्यवः ।
वज्रिं चित्रꣳहवामहे ॥ ७०८ ॥ २.१.६.६

२. उप त्वा कर्मन्नूतये स नो युवोग्रश्चक्राम यो धृषत् ।
त्वामिध्यवितारं ववृमहे सखाय इन्द्र सानसिम् ॥ ७०९ ॥ ॥२२(च)॥ २.१.६.७

सूक्तं (२३)

१. अधा हीन्द्र गिर्वण उप त्वा काम ईमहे ससृग्महे ।
उदेव ग्मन्त उदभिः ॥ ७१० ॥ २.१.६.८

२. वार्ण त्वा यव्याभिर्वर्धन्ति शूर ब्रह्माणि ।
वावृध्वाꣳसं चिदद्रिवो दिवेदिवे ॥ ७११ ॥ २.१.६.९

३. युञ्जन्ति हरी इषिरस्य गाथयोरौ रथ उरुयुगे वचोयुजा ।
इन्द्रवाहा स्वर्विदा ॥ ७१२ ॥ ॥२३(यि)॥ २.१.६.१०

इति षष्ठः खण्डः ॥ १ ॥

इति प्रथमप्रपाठके प्रथमोऽर्धः ॥ १ ॥

इति प्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥

अथ द्वितीयोऽध्यायः ॥

अथ प्रथमप्रपाठके द्वितीयोऽर्धः ॥ १ -२ ॥

(१-२२) १, ४ श्रुतकक्षः सुकक्षो वा आङ्गिरसः; २, ८, १३-१५ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः; ३ मेदातिथिः; काण्वः प्रियमेधश्चाङ्गिरसः; ५ इरिम्बिठिः काण्वः; ६ कुसीदी काण्वः; ७ त्रिशोकः काण्वः; ९ विश्वामित्रो गाथिनः; १० मदुच्छन्दा वैश्वामित्रः; ११ शुनःशेप आजीगर्तिः; १२ नारदः काण्वः; १६ अवत्सारः काश्यपः; १७ (१) शुनःशेप आजीगर्तिः स देवरातः कृत्रिमो वैश्वामित्रः; १७ (२-३) मेधातिथिः काण्वः ; १८ (१, ३) असितः काश्यपो देवलो वा; १८ (२) अमहीयुराङ्गिरसः; १९ त्रित आप्त्यः; २० सप्तर्षयः (१ भरद्वाजो बार्हस्पत्यः, २ कश्यपो मारीचः, ३ गोतमो राहूगणः, ४ अत्रिर्भौमः, ५ विश्वामित्रो गाथिनः, ६ जमदग्निर्भार्गवः, ७ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः); २१ शावाश्व आत्रेयः; २२ (१-२) अग्निश्चाक्षुषः; २२ (३) प्रजापतिर्वैश्वामित्रो वाच्यो वा ॥ १-१२ इन्द्रः; १३ अग्निः; १४ उषौ; १५ अश्विनौ; १६-२२ पवमानः सोमः ॥ १ (२-३)-११, १६-१९, २१ गायत्री; १२, २२ (१-२) उष्णिक्; १३-१५, २० प्रगाथः = विषमा बृहती, समा सतोबृहती); १ (१), २२ (३) अनुष्टुप् ॥

सूक्तं (१)

१. पान्तमा वो अन्धस इन्द्रमभि प्र गायत ।
विश्वासाहꣳ शतक्रतुं मꣳहिष्ठं चर्षणीनाम् ॥ ७१३ ॥ २.२.१.१

२. पुरुहूतं पुरुष्टुतं गाथान्या३ꣳ सनश्रुतम् ।
इन्द्र इति ब्रवीतन ॥ ७१४ ॥ २.२.१.२

३. इन्द्र इन्नो महोनां दाता वाजानां नृतुः ।
महाꣳअभिज्ञ्वा यमत् ॥ ७१५ ॥ ॥१(वा)॥ २.२.१.३

सूक्तं (२)

१. प्र व इन्द्राय मादनꣳ हर्यश्वाय गायत ।
सखायः सोमपाव्ने ॥ ७१६ ॥ २.२.१.४

२. शꣳसेदुक्थꣳ सुदानव उत द्युक्षं यथा नरः ।
चकृमा सत्यराधसे ॥ ७१७ ॥ २.२.१.५

३. त्वं न इन्द्र वाजयुस्त्वं गव्युः शतक्रतो ।
त्वꣳहिरण्ययुर्वसो ॥ ७१८ ॥ ॥२(गौ)॥ २.२.१.६

सूक्तं (३)

१. वयमु त्वा तदिदर्था इन्द्र त्वायन्तः सखायः ।
कण्वा उक्थेभिर्जरन्ते ॥ ७१९ ॥ २.२.१.७

२. न घेमन्यदा पपन वज्रिन्नपसो नविष्टौ ।
तवेदु स्तोमैश्चिकेत ॥ ७२० ॥ २.२.१.८

३. इच्छन्ति देवाः सुन्वन्तं न स्वप्नाय स्पृहयन्ति ।
यन्ति प्रमादमतन्द्राः ॥ ७२१ ॥ ॥३(पा)॥ २.२.१.९

सूक्तं (४)

१. इन्द्राय मद्वने सुतं परि ष्टोभन्तु नो गिरः ।
अर्कमर्चन्तु कारवः ॥ ७२२ ॥ २.२.१.१०

२. यस्मिन्विश्वा अधि श्रियो रणन्ति सप्त सꣳसदः ।
इन्द्रꣳ सुते हवामहे ॥ ७२३ ॥ २.२.१.११

३. त्रिकद्रुकेषु चेतनं देवासो यज्ञमत्नत ।
तमिद्वर्धन्तु नो गिरः ॥ ७२४ ॥ ॥४(ला)॥ २.२.१.१२

इति प्रथमः खण्डः ॥ १ ॥

सूक्तं (५)

१. अयं त इन्द्र सोमो निपूतो अधि बर्हिषि ।
एहीमस्य द्रवा पिब ॥ ७२५ ॥ २.२.२.१

२. शाचिगो शाचिपूजनायं रणाय ते सुतः ।
आखण्डल प्र हूयसे ॥ ७२६ ॥ २.२.२.२

३. यस्ते शृङ्गवृषो णपात्प्रणपात्कुण्डपाय्यः ।
न्यस्मिं दध्र आ मनः ॥ ७२७ ॥ ॥५(दि)॥ २.२.२.३

सूक्तं (६)

१. आ तू न इन्द्र क्षुमन्तं चित्रं ग्राभं सं गृभाय ।
महाहस्ती दक्षिणेन ॥ ७२८ ॥ २.२.२.४

२. विद्मा हि त्वा तुविकूर्मिं तुविदेष्णं तुवीमघम् ।
तुविमात्रमवोभिः ॥ ७२९ ॥ २.२.२.५

३. न हि त्वा शूर देवा न मर्तासो दित्सन्तम् ।
भीमं न गां वारयन्ते ॥ ७३० ॥ ॥६(के)॥ २.२.२.६

सूक्तं (७)

१. अभि त्वा वृषभा सुते सुतꣳसृजामि पीतये ।
तृम्पा व्यश्नुही मदम् ॥ ७३१ ॥ २.२.२.७

२. मा त्वा मूरा अविष्यवो मोपहस्वान आ दभन् ।
मा कीं ब्रह्मद्विषं वनः ॥ ७३२ ॥ २.२.२.८

३. इह त्वा गोपरीणसं महे मन्दन्तु राधसे ।
सरो गौरो यथा पिब ॥ ७३३ ॥ ॥७(या)॥ २.२.२.९

सूक्तं (८)

१. इदं वसो सुतमन्धः पिबा सुपूर्णमुदरम् ।
अनाभयिन्ररिमा ते ॥ ७३४ ॥ २.२.२.१०

२. नृभिर्धौतः सुतो अश्नैरव्या वारैः परिपूतः ।
अश्वो न निक्तो नदीषु ॥ ७३५ ॥ २.२.२.११

३. तं ते यवं यथा गोभिः स्वादुमकर्म श्रीणन्तः ।
इन्द्र त्वास्मिंत्सधमादे ॥ ७३६ ॥ ॥८(थौ)॥ २.२.२.१२

इति द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

सूक्तं (९)

१. इद॰ह्यन्वोजसा सुत॰राधानां पते ।
पिबा त्वा३स्य गिर्वणः ॥ ७३७ ॥ २.२.३.१

२. यस्ते अनु स्वधामसत्सुते नि यच्छ तन्वम् ।
स त्वा ममत्तु सोम्य ॥ ७३८ ॥ २.२.३.२

३. प्र ते अश्नोतु कुक्ष्योः प्रेन्द्र ब्रह्मणा शिरः ।
प्र बाहू शूर राधसा ॥ ७३९ ॥ ॥९(पी)॥ २.२.३.३

सूक्तं (१०)

१. आ त्वेता नि षीदतेन्द्रमभि प्र गायत ।
सखाय स्तोमवाहसः ॥ ७४० ॥ २.२.३.४

२. पुरूतमं पुरूणामीशानं वार्याणाम् ।
इन्द्र॰ सोमे सचा सुते ॥ ७४१ ॥ २.२.३.५

३. स घा नो योग आ भुवत्स राये स पुरन्ध्या ।
गमद्वाजेभिरा स नः ॥ ७४२ ॥ ॥१०(टी)॥ २.२.३.६

सूक्तं (११)

१. योगेयोगे तवस्तरं वाजेवाजे हवामहे ।
सखाय इन्द्रमूतये ॥ ७४३ ॥ २.२.३.७

२. अनु प्रत्नस्यौकसो हुवे तुविप्रतिं नरम् ।
यं ते पूर्वं पिता हुवे ॥ ७४४ ॥ २.२.३.८

३. आ घा गमद्यदि श्रवत्सहस्त्रिणीभिरूतिभिः ।
वाजेभिरुप नो हवम् ॥ ७४५ ॥ ॥११(ला)॥ २.२.३.९

सूक्तं (१२)

१. इन्द्र सुतेषु सोमेषु क्रतुं पुनीष उक्थ्यम् ।
विदे वृधस्य दक्षस्य महा२ँहि षः ॥ ७४६ ॥ २.२.३.१०

२. स प्रथमे व्योमनि देवाना२ँ सदने वृधः ।
सुपारः सुश्रवस्तमः समप्सुजित् ॥ ७४७ ॥ २.२.३.११

३. तमु हुवे वाजसातय इन्द्रं भराय शुष्मिणम् ।
भवा नः सुम्ने अन्तमः सखा वृधे ॥ ॥ ७४८ ॥ ॥१२(वा)॥ २.२.३.१२

इति तृतीयः खण्डः ॥ ३ ॥

सूक्तं (१३)

१. एना वो अग्निं नमसोर्जो नपातमा हुवे ।
प्रियं चेतिष्ठमरति२ँ स्वध्वरं विश्वस्य दूतममृतम् ॥ ७४९ ॥ २.२.४.१

२. स योजते अरुषा विश्वभोजसा स दुद्रवत्स्वाहुतः ।
सुब्रह्मा यज्ञः सुशमी वसूनां देव२ँ राधो जनानाम् ॥२ ॥ ॥ ७५० ॥ ॥१९(तु)॥ २.२.४.२

सूक्तं (१४)

१. प्रत्यु अदर्श्यायत्यू३च्छन्ती दुहिता दिवः ।
अपो मही वृणुते चक्षुषा तमो ज्योतिष्कृणोति सूनरी ॥ ७५१ ॥ २.२.४.३

२. उदुस्त्रियाः सृजते सूर्यः सचा उद्यन्नक्षत्रमर्चिवत् ।
तवेदुषो व्युषि सूर्यस्य च सं भक्तेन गमेमहि ॥ ७५२ ॥ ॥१४(वा)॥ २.२.४.४

सूक्तं (१५)

१. इमा उ वां दिविष्टय उस्रा हवन्ते अश्विना ।
अयं वामह्वेऽवसे शचीवसू विशंविशं॰ हि गच्छथः ॥ ७५३ ॥ २.२.४.५

२. युवं चित्रं ददथुर्भोजनं नरा चोदेथा॰ सूनृतावते ।
अर्वाग्रथ॰ समनसा नि यच्छतं पिबत॰ सोम्यं मधु ॥ ७५४ ॥ ॥१५(चा)॥ २.२.४.६

इति चतुर्थः खण्डः ॥ ४ ॥

सूक्तं (१६)

१. अस्य प्रत्नामनु द्युत॰ शुक्रं दुदुह्रे अह्रयः ।
पयः सहस्रसामृषिम् ॥ ७५५ ॥ २.२.५.१

२. अय॰ सूर्य इवोपदृगय॰ सरा॰सि धावति ।
सप्त प्रवत आ दिवम् ॥ ७५६ ॥ २.२.५.२

३. अयं विश्वानि तिष्ठति पुनानो भुवनोपरि ।
सोमो देवो न सूर्यः ॥ ७५७ ॥ ॥१६(ते)॥ २.२.५.३

सूक्तं (१७)

१. एष प्रत्नेन जन्मना देवो देवेभ्यः सुतः ।
हरिः पवित्रे अर्षति ॥ ७५८ ॥ २.२.५.४

२. एष प्रत्नेन मन्मना देवो देवेभ्यस्परि ।
कविर्विप्रेण वावृधे ॥ ७५९ ॥ २.२.५.५

३. दुहानः प्रत्नमित्पयः पवित्रे परि षिच्यसे ।
क्रन्दं देवा२ँ अजीजनः ॥ ७६० ॥ ॥१७(हा)॥ २.२.५.६

सूक्तं (१८)

१. उप शिक्षापतस्थुषो भियसमा धेहि शत्रवे ।
पवमान विदा रयिम् ॥ ७६१ ॥ २.२.५.७

२. उपो षु जातमप्तुरं (गोभिर्भङ्गं परिष्कृतम् ।
इन्दुं देवा अयासिषु)* ॥ ७६२ ॥ २.२.५.८

३. उपास्मै गायता नरः (पवमानायेन्दवे ।
अभि देवा२ँ इयक्षते)* ॥ ७६३ ॥ ॥१८(वौ)॥ २.२.५.९

इति पञ्चमः खण्डः ॥ ५ ॥

सूक्तं (१९)

१. प्र सोमासो विपश्चितोऽपो नयन्त ऊर्मयः ।
वनानि महिषा इव ॥ ७६४ ॥ २.२.६.१

२. अभि द्रोणानि बभ्रवः शुक्रा ऋतस्य धारया ।
वाजं गोमन्तमक्षरन् ॥ ७६५ ॥ २.२.६.२

३. सुता इन्द्राय वायवे वरुणाय मरुद्भ्यः ।
सोमा अर्षन्तु विष्णवे ॥ ७६६ ॥ ॥१९(वि)॥ २.२.६.३

सूक्तं (२०)

१. प्र सोम देववीतये सिन्धुर्न पिप्ये अर्णसा ।
अꣳशोः पयसा मदिरो न जागृविरच्छा कोशं मधुश्चुतम् ॥ ७६७ ॥ २.२.६.४

२. आ हर्यतो अर्जुनो अत्के अव्यत प्रियः सूनुर्न मर्ज्यः ।
तमीꣳ हिन्वन्त्यपसो यथा रथं नदीष्वा गभस्त्योः ॥ ७६८ ॥ ॥२० (रु)॥ २.२.६.५

सूक्तं (२१)

१. प्र सोमासो मदच्युतः श्रवसे नो मघोनाम् ।
सुता विदथे अक्रमुः ॥ ७६९ ॥ २.२.६.६

२. आदीꣳ हꣳसो यथा गणं विश्वस्यावीवशन्मतिम् ।
अत्यो न गोभिरज्यते ॥ ७७०॥ २.२.६.७

३. आदीꣳ त्रितस्य योषणो हरिꣳ हिन्वन्त्यद्रिभिः ।
इन्दुमिन्द्राय पीतये ॥ ७७१ ॥ ॥२१(ली)॥ २.२.६.८

सूक्तं (२२)

१. अया पवस्व देवयु रेभन्पवित्रं पर्येषि विश्वतः ।
मधोर्धारा असृक्षत ॥ ७७२ ॥ २.२.६.९

२. पवते हर्यतो हरि (रति ह्वराꣳसि रꣳह्या ।
अभ्यर्ष स्तोतृभ्यो वीरवद्यशः)* ॥ ७७३ ॥ २.२.६.१०

३. प्र सुन्वानास्यान्धसो (मर्तो न वष्ट तद्वचः ।
अप श्वानमराधसꣳ हता मखं न भृगवः)* ॥ ७७४ ॥ ॥२२(लि)॥ २.२.६.११

इति षष्ठः खण्डः ॥ ६ ॥

इति प्रथमप्रपाठके द्वितीयोऽर्धः प्रथमप्रपाठकश्च समाप्तः ॥ १ ॥

इति द्वितीऽध्यायः ॥ २ ॥

अथ तृतीयोऽध्यायः ॥

अथ द्वितीयप्रपाठके प्रथमोऽर्धः ॥ २-१ ॥

(१-१९) १ जमदग्निर्भार्गवः; २, ५, १५ अमहीयुराङ्गिरसः; ३ कश्यपो मारीचः; ४, १० भृगुर्वारुणिर्जमदग्निर्भार्गवो वा; ६-७ मेदातिथिः काण्वः; ८ मधुच्छन्दा वैश्वमित्रः; ९ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः; ११ उपमन्युर्वासिष्ठः; १२ शंयुर्बार्हस्पत्यः; १३ वालखिल्याः, प्रस्कण्वः काण्वः; १४ नृमेध आङ्गिरसः; १६ नहुषो मानवः; १७ (१-२) सिकता विवावरी, १७ (३) पृश्नियोऽजाः; १८ श्रुतकक्षः सुकक्षो वा आङ्गिरसः; १९ जेता माधुच्छन्दसः ॥ १-५, १०-११, १५-१७ पवमानः सोमः; ६ अग्निः; ७ मित्रावरिणौ; ८, १२-१४, १८-१९ इन्द्रः; ९ इन्द्राग्नी ॥ १-१०, १५, १८ गायत्री; ११ त्रिष्टुप्; १२-१४ प्रगाथः = (विषमा बृहती, समा सतोबृहती); १६, १९ अनुष्टुप्; १७ जगती ॥

सूक्तं (१)

१. पवस्व वाचो अग्रियः सोम चित्राभिरूतिभिः ।
अभि विश्वानि काव्या ॥ ७७५ ॥ २.३.१.१

२. त्वꣳसमुद्रिया अपोऽग्रियो वाच ईरयन् ।
पवस्व विश्वचर्षणे ॥ ७७६ ॥ २.३.१.२

३. तुभ्येमा भुवना कवे महिम्ने सोम तस्थिरे ।
तुभ्यं धावन्ति धेनवः ॥ ७७७ ॥ ॥१ (यी)॥ २.३.१.३

सूक्तं (२)

१. पवस्वेन्दो वृषा सुतः कृधी नो यशसो जने ।
विश्वा अप द्विषो जहि ॥ ७७८ ॥ २.३.१.४

२. यस्य ते सख्ये वयऽसासह्याम पृतन्यतः ।
तवेन्दो द्युम्न उत्तमे ॥ ७७९ ॥ २.३.१.५

३. या ते भीमान्यायुधा तिग्मानि सन्ति धूर्वणे ।
रक्षा समस्य नो निदः ॥ ७८० ॥ ॥२(ह)॥ २.३.१.६

सूक्तं (३)

१. वृषा सोम द्युमाऽअसि वृषा देव वृषव्रतः ।
वृषा धर्माणि दध्रिषे ॥ ७८१ ॥ २.३.१.७

२. वृष्णस्ते वृष्ण्यऽशवो वृषा वनं वृषा सुतः ।
स त्वं वृषन्वृषेदसि ॥ ७८२ ॥ २.३.१.८

३. अश्वो न चक्रदो वृषा सं गा इन्दो समर्वतः ।
वि नो राये दुरो वृधि ॥ ७८३ ॥ ॥३ (लु)॥ २.३.१.९

सूक्तं (४)

१. वृषा ह्यसि भानुना द्युमन्तं त्वा हवामहे ।
पवमान स्वर्दृशम् ॥ ७८४ ॥ २.३.१.१०

२. यदद्भिः परिषिच्यसे मर्मृज्यमान आयुभिः ।
द्रोणे सधस्थमश्नुषे ॥ ७८५ ॥ २.३.१.११

३. आ पवस्व सुवीर्यं मन्दमानः स्वायुध ।
इहो ष्विन्दवा गहि ॥ ७८६ ॥ ॥४ (यौ)॥ २.३.१.१२

सूक्तं (५)

१. पवमानस्य ते वयं पवित्रमभ्युन्दतः ।
सखित्वमा वृणीमहे ॥ ७८७ ॥ २.३.१.१३

२. ये ते पवित्रमूर्मयोऽभिक्षरन्ति धारया ।
तेभिर्नः सोम मृडय ॥ ७८८ ॥ २.३.१.१४

३. स नः पुनान आ भर रयिं वीरवतीमिषम् ।
ईशानः सोम विश्वतः ॥ ७८९ ॥ ॥५ (ला)॥ २.३.१.१५

इति प्रथमः खण्डः ॥ १ ॥

सूक्तं (६)

१. अग्निं दूतं वृणीमहे होतारं विश्ववेदसम् ।
अस्य यज्ञस्य सुक्रतुम् ॥ ७९० ॥ २.३.२.१

२. अग्निमग्निꣳहवीमभिः सदा हवन्त विश्पतिम् ।
हव्यवाहं पुरुप्रियम् ॥ ७९१ ॥ २.३.२.२

३. अग्ने देवाꣳ इहा वह जज्ञानो वृक्तबर्हिषे ।
असि होता न ईड्यः ॥ ७९२ ॥ ॥६ (यौ)॥ २.३.२.३

सूक्तं (७)

१. मित्रं वयꣳ हवामहे वरुणꣳ सोमपीतये ।
या जाता पूतदक्षसा ॥ ७९३ ॥ २.३.२.४

२. ऋतेन यावृतावृधावृतस्य ज्योतिषस्पती ।
ता मित्रावरुणा हुवे ॥ ७९४ ॥ २.३.२.५

३. वरुणः प्राविता भुवन्मित्रो विश्वाभिरूतिभिः ।
करतां नः सुराधसः ॥ ७९५ ॥ ॥७ (वा)॥ २.३.२.६

सूक्तं (८)

१. इन्द्रमिद्गाथिनो बृहदिन्द्रमर्केभिरर्किणः ।
इन्द्रं वाणीरनूषत ॥ ७९६ ॥ २.३.२.७

२. इन्द्र इद्धर्योः सचा सम्मिश्ल आ वचोयुजा ।
इन्द्रो वज्री हिरण्ययः ॥ ७९७ ॥ २.३.२.८

३. इन्द्र वाजेषु नोऽव सहस्रप्रधनेषु च ।
उग्र उग्राभिरूतिभिः ॥ ३ ॥ ॥ ७९८ ॥ २.३.२.९

४. इन्द्रो दीर्घाय चक्षस आ सूर्यꣳरोहयद्दिवि ।
वि गोभिरद्रिमैरयत् ॥ ७९९ ॥ ॥८ (खा)॥ २.३.२.१०

सूक्तं (९)

१. इन्द्रे अग्ना नमो बृहत्सुवृक्तिमेरयामहे ।
धिया धेना अवस्यवः ॥ ८०० ॥ २.३.२.११

२. ता हि शश्वन्त ईडत इत्था विप्रास ऊतये ।
सबाधो वाजसातये ॥ ८०१ ॥ २.३.२.१२

३. ता वां गीर्भिर्विपन्युवः प्रयस्वन्तो हवामहे ।
मेधसाता सनिष्यवः ॥ ८०२ ॥ ॥९ (हु)॥ २.३.२.१३

इति द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

सूक्तं (१०)

१. वृषा पवस्व धारया मरुत्वते च मत्सरः ।
विश्वा दधान ओजसा ॥ ८०३ ॥ २.३.३.१

२. तं त्वा धर्त्तारमोण्योः३ पवमान स्वर्दृशम् ।
हिन्वे वाजेषु वाजिनम् ॥ ८०४ ॥ २.३.३.२

३. अया चित्तो विपानया हरिः पवस्व धारया ।
युजं वाजेषु चोदय ॥ ८०५ ॥ ॥१०(ट)॥ २.३.३.३

सूक्तं (११)

१. वृषा शोणो अभिकनिक्रदद्गा नदयन्नेषि पृथिवीमुत द्याम् ।
इन्द्रस्येव वग्नुरा शृण्व आजौ प्रचोदयन्नर्षसि वाचमेमाम् ॥ ८०६ ॥ २.३.३.४

२. रसाय्यः पयसा पिन्वमान ईरयन्नेषि मधुमन्तमꣳशुम् ।
पवमान सन्तनिमेषि कृण्वन्निन्द्राय सोम परिषिच्यमानः ॥ ८०७ ॥ २.३.३.५

३. एवा पवस्व मदिरो मदायोदग्राभस्य नमयन्वधस्नुम् ।
परि वर्णं भरमाणो रुशन्तं गव्युर्नो अर्ष परि सोम सिक्तः ॥ ८०८ ॥ ॥११ (रि)॥ २.३.३.६

इति तृतीयः खण्डः ॥ ३ ॥

सूक्तं (१२)

१. त्वामिद्धि हवामहे सातौ वाजस्य कारवः ।
त्वां वृत्रेष्विन्द्र सत्पतिं नरस्त्वां काष्ठास्वर्वतः॥ ८०९ ॥ २.३.४.१

२. स त्वं नश्चित्र वज्रहस्त धृष्णुया मह स्तवानो अद्रिवः ।
गामश्वꣳरथ्यमिन्द्र सं किर सत्रा वाजं न जिग्युषे ॥ ८१० ॥ ॥१२ (फु)॥ २.३.४.२

[धा० १० । उ० २ । स्व० ५ ।]

सूक्तं (१३)

१. अभि प्र वः सुराधसमिन्द्रमर्च यथा विदे ।
यो जरितृभ्यो मघवा पुरूवसुः सहस्रेणेव शिक्षति ॥ ८११ ॥ २.३.४.३

२. शतानीकेव प्र जिगाति धृष्णुया हन्ति वृत्राणि दाशुषे ।
गिरेरिव प्र रसा अस्य पिन्विरे दत्राणि पुरुभोजसः ॥ ८१२ ॥ ॥१३ (हि)॥ २.३.४.४

[धा० १६ । उ० नास्ति । स्व० ३]

सूक्तं (१४)

१. त्वामिदा ह्यो नरोऽपीप्यन्वज्रिन्भूर्णयः ।
स इन्द्र स्तोमवाहस इह श्रुध्युप स्वसरमा गहि ॥ ८१३ ॥ २.३.४.५

२. मत्स्वा सुशिप्रिन्हरिवस्तमीमहे त्वया भूषन्ति वेधसः ।
तव श्रवाꣳस्युपमान्युक्थ्य सुतेष्विन्द्र गिर्वणः ॥ ८१४ ॥ ॥१४ (ल)॥ २.३.४.६

[धा° १२ । उ° नास्ति । स्व° १]

इति चतुर्थः खण्डः ॥ ४ ॥

सूक्तं (१५)

१. यस्ते मदो वरेण्यस्तेना पवस्वान्धसा ।
देवावीरघशꣳसहा ॥ ८१५ ॥ २.३.५.१

२. जघ्निर्वृत्रममित्रियꣳसस्निर्वाजं दिवेदिवे ।
गोषातिरश्वसा असि ॥ ८१६ ॥ २.३.५.२

३. सम्मिश्लो अरुषो भुवः सूपस्थाभिर्न धेनुभिः ।
सीदं च्छ्येनो न योनिमा ॥ ८१७ ॥ ॥१५ (चौ)॥ २.३.५.३

[धा° १२ । उ° १ । स्व° नास्ति ।]

सूक्तं (१६)

१. अयं पूषा रयिर्भगः सोमः पुनानो अर्षति ।
पतिर्विश्वस्य भूमनो व्यख्यद्रोदसी उभे ॥ ८१८ ॥ २.३.५.४

२. समु प्रिया अनूषत गावो मदाय घृष्वयः ।
सोमासः कृण्वते पथः पवमानास इन्दवः ॥ ८१९ ॥ २.३.५.५

३. य ओजिष्ठस्तमा भर पवमान श्रवाय्यम् ।
यः पञ्च चर्षणीरभि रयिं येन वनामहे ॥ ८२० ॥ ॥१६(फु)॥ २.३.५.६

[धा॰ १९ । उ॰ २ । स्व॰ ५ ।]

सूक्तं (१७)

१. वृषा मतीनां पवते विचक्षणः सोमो अह्नां प्रतरीतोषसां दिवः ।
प्राणा सिन्धूनां कलशाꣳ अचिक्रददिन्द्रस्य हार्द्याविशन्मनीषिभिः ॥ ८२१ ॥ २.३.५.७

२. मनीषिभिः पवते पूर्व्यः कविर्नृभिर्यतः परि कोशाꣳ असिष्यदत् ।
त्रितस्य नाम जनयन्मधु क्षरन्निन्द्रस्य वायुꣳ सख्याय वर्धयन् ॥ ८२२॥ २.३.५.८

३. अयं पुनान उषसो अरोचयदयꣳ सिन्धुभ्यो अभवदु लोककृत् ।
अयं त्रिः सप्त दुदुहान आशिरꣳ सोमो हृदे पवते चारु मत्सरः ॥ ८२३ ॥ ॥१७ (गी)॥ २.३.५.९

[धा॰ ३६ । उ ३ । स्व॰ ४ ।]

इति पञ्चमः खण्डः ॥ ५ ॥

सूक्तं (१८)

१. एवा ह्यसि वीरयुरेवा शूर उत स्थिरः ।
एवा ते राध्यं मनः ॥ ८२४ ॥ २.३.६.१

२. एवा रातिस्तुविमघ विश्वेभिर्धायि धातृभिः ।
अधा चिदिन्द्र नः सचा ॥ ८२५ ॥ २.३.६.२

३. मो षु ब्रह्मेव तन्द्रयुर्भवो वाजानां पते ।
मत्स्वा सुतस्य गोमतः ॥ ८२६ ॥ ॥१८ (ति)॥ २.३.६.३

[धा॰ १४ । उ॰ १ । स्व॰ ३ ।]

सूक्तं (१९)

१. इन्द्रं विश्वा अवीवृधन्त्समुद्रव्यचसं गिरः ।
रथीतमꣳ रथीनां वाजानाꣳ सत्पतिं पतिम् ॥ ८२७ ॥ २.३.६.४

२. सख्ये त इन्द्र वाजिनो मा भेम शवसस्पते ।
त्वामभि प्र नोनुमो जेतारमपराजितम् ॥ ८२८ ॥ २.३.६.५

३. पूर्वीरिन्द्रस्य रातयो न वि दस्यन्त्यूतयः ।
यदा वाजस्य गोमत स्तोतृभ्यो मꣳहते मघम् ॥ ८२९ ॥ ॥१९ (ली)॥ २.३.६.६

[धा १८ । उ॰ नास्ति । स्व॰ ४ ।]

इति षष्ठः खण्डः ॥ ६ ॥

इति द्वितीयप्रपाठके प्रथमोऽर्धः ॥ २ ॥

इति तृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥

अथ चतुर्थोऽध्यायः ॥

अथ द्वितीयप्रपाठके द्वितीयोऽर्धः ॥ २-२ ॥

(१-१९) १ जमदग्निर्भार्गवः; २ भृगुर्वारुणिर्जमदग्निर्भार्गवो वा ; ३ कविर्भार्गवः; ४ कश्यपो मरीचः; ५ मेदतिथिः काण्वः; ६-७ मधुच्छन्दा वैश्वामित्रः; ८ भरद्वाजो बार्हस्पत्यः; ९ सप्तर्षयः (१ भरद्वाजो बार्हस्पत्यः, २ कश्यपो मारीचः, ३ गोतमो राहूगणः, ४ अत्रिर्भौमः, ५ विश्वामित्रो गाथिनः, ६ जमदग्निर्भार्गवः, ७ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः); १० पराशरः शाक्त्यः; ११ पुरुहन्मा आङ्गिरसः; १२ मेध्यातिथिः काण्वः; १३ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः; १४ त्रित आप्त्यः; १५ यथातिर्नाहुषः; १६ पवित्र आंगिरसः; १७ सौभरिः काण्वः; १८ गोषूक्त्यश्वसूक्तिनौ काण्वायनौ; १९ तिरश्चीरांगिरसौ ॥ १-४, ९, १०, १४-१६ पवमानः सोमः ; ५, १७ अग्निः; ६ मित्रावरुणौ; ७ मरुतः ७ (१,३) इन्द्रश्च; ८ इन्द्राग्नी; ११-१३, १८-१९ इन्द्रः ॥ १-८, १४ गायत्री; ९ (३) द्विपदा विराट्; १० त्रिष्टुप्; ९ (१-२), ११, १३ प्रगाथः = (विषमा बृहती, समा सतोबृहती); १२ बृहती; १५, १९ अनुष्टुप्; १६ जगती; १७ प्रगाथः = (विषमा ककुप् , समा सतोबृहती); १८ उष्णिक् ॥

सूक्तं (१)

१. एत असृग्रमिन्दवस्तिरः पवित्रमाशवः ।
विश्वान्यभि सौभगा ॥ ८३० ॥ २.४.१.१

२. विघ्नन्तो दुरिता पुरु सुगा तोकाय वाजिनः ।
त्मना कृण्वन्तो अर्वतः ॥ ८३१ ॥ २.४.१.२

३. कृण्वन्तो वरिवो गवेऽभ्यर्षन्ति सुष्टुतिम् ।
इडामस्मभ्य९ संयतम् ॥१ (या)॥ ॥ ८३२ ॥ ॥१ (या)॥ २.४.१.३

[धा० ७ । उ० नास्ति । स्व० २ ।]

सूक्तं (२)

१. राजा मेधाभिरीयते पवमानो मनावधि ।
अन्तरिक्षेण यातवे ८३३ ॥ २.४.१.४

२. आ नः सोम सहो जुवो रूपं न वर्चसे भर ।
सुष्वाणो देववीतये ॥ ८३४ ॥ २.४.१.५

३. आ न इन्दो शातग्विनं गवां पोष९ स्वश्व्यम् ।
वहा भगत्तिमूतये ॥ ८३५ ॥ ॥२ (ला)॥ २.४.१.६

[धा० १४ । उ० नास्ति । स्व० २ ।]

सूक्तं (३)

१. तं त्वा नृम्णानि बिभ्रत९ सधस्थेषु महो दिवः ।
चारु९ सुकृत्ययेमहे ॥ ८३६ ॥ २.४.१.७

२. संवृक्तधृष्णुमुक्थ्यं महामहिव्रतं मदम् ।
शतं पुरो रुरुक्षणिम् ॥ ८३७ ॥ २.४.१.८

३. अतस्त्वा रयिरभ्ययद्राजान९ सुक्रतो दिवः ।
सुपर्णो अव्यथी भरत् ॥ ८३८ ॥ २.४.१.९

४. अधा हिन्वान इन्द्रियं ज्यायो महित्वमानशे ।
अभिष्टिकृद्विचर्षणिः ॥ ८३९ ॥ २.४.१.१०

५. विश्वस्मा इत्स्वर्दृशे साधारणꣳ रजस्तुरम् ।
गोपामृतस्य विर्भरत् ॥ ८४० ॥ ॥३ (हू)॥ २.४.१.११

[धा॰ २६ । उ॰ नास्ति । स्व॰ ६ ।]

सूक्तं (४)

१. इषे पवस्व धारया मृज्यमानो मनीषिभिः ।
इन्दो रुचाभि गा इहि ॥ ८४१ ॥ २.४.१.१२

२. पुनानो वरिवस्कृध्यूर्जं जनाय गिर्वणः ।
हरे सृजान आशिरम् ॥ ८४२ ॥ २.४.१.१३

३. पुनानो देववीतय इन्द्रस्य याहि निष्कृतम् ।
द्युतानो वाजिभिर्हितः ॥ ८४३ ॥ ॥४ (या)॥ २.४.१.१४

इति प्रथमः खण्डः ॥ १ ॥

[धा॰ १७ । उ॰ नास्ति | स्व॰ २ ॥]

सूक्तं (५)

१. अग्निनाग्निः समिध्यते कविर्गृहपतिर्युवा ।
हव्यवाड्जुह्वास्यः ॥ ८४४ ॥ २.४.२.१

२. यस्त्वामग्ने हविष्पतिर्दूतं देव सपर्यति ।
तस्य स्म प्राविता भव ॥ ८४५ ॥ २.४.२.२

३. यो अग्निं देववीतये हविष्मा२ आविवासति ।
तस्मै पावक मृडय ॥ ८४६ ॥ ॥५ (रि)॥ २.४.२.३

[धा॰ १३ । उ॰ नास्ति । स्व॰ ३ ।]

सूक्तं (६)

१. मित्र२हुवे पूतदक्षं वरुणं च रिशादसम् ।
धियं घृताचीं२साधन्ता ८४७ ॥ २.४.२.४

२. ऋतेन मित्रावरुणावृतावृधावृतस्पृशा ।
क्रतुं बृहन्तमाशाथे ॥ ८४८ ॥ २.४.२.५

३. कवी नो मित्रावरुणा तुविजाता उरुक्षया ।
दक्षं दधाते अपसम् ॥ ८४९ ॥ ॥६ (व)॥ २.४.२.६

[धा॰ १० । उ॰ नास्ति । स्व॰ १ ।]

सूक्तं (७)

१. इन्द्रेण स२हि दृक्षसे सजग्मानो अबिभ्युषा ।
मन्दू समानवर्चसा ॥ ८५० ॥ २.४.२.७

२. आदह स्वधामनु पुनर्गर्भत्वमेरिरे ।
दधाना नाम यज्ञियम् ॥ ८५१ ॥ २.४.२.८

३. वीडु चिदारुजत्नुभिर्गुहा चिदिन्द्र वह्निभिः ।
अविन्द उस्रिया अनु ॥ ८५२ ॥ ॥७ (ति)॥ २.४.२.९

[धा॰ १४ । उ॰ १ । स्व॰ ३ ।]

सूक्तं (८)

१. ता हुवे ययोरिदं पप्ने विश्वं पुरा कृतम् ।
इन्द्राग्नी न मर्धतः ॥ ८५३ ॥ २.४.२.१०

२. उग्रा विघनिना मृध इन्द्राग्नी हवामहे ।
ता नो मृडात ईदृशे ॥ ८५४ ॥ २.४.२.११

३. हथो वृत्राण्यार्या हथो दासानि सत्पती ।
हथो विश्वा अप द्विषः ॥ ८५५ ॥ ॥८ (पी)॥ २.४.२.१२

इति द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

[धा° १० । उ° १ | स्व° ४ ॥]

सूक्तं (९)

१. अभि सोमास आयवः पवन्ते मद्यं मदम् ।
समुद्रस्याधि विष्टपे मनीषिणो मत्सरासो मदच्युतः ॥ ८५६ ॥ २.४.३.१

२. तरत्समुद्रं पवमान ऊर्मिणा राजा देव ऋतं बृहत् ।
अर्षा मित्रस्य वरुणस्य धर्मणा प्र हिन्वान ऋतं बृहत् ॥ ८५७ ॥ २.४.३.२

३. नृभिर्येमाणो हर्यतो विचक्षणो राजा देवः समुद्र्यः ॥ ८५८ ॥ ॥९ (वु)॥ २.४.३.३

[धा° १५ । उ° नास्ति | स्व° ५ ॥]

सूक्तं (१०)

१. तिस्रो वाच ईरयति प्र वह्निर्ऋतस्य धीतिं ब्रह्मणो मनीषाम् ।
गावो यन्ति गोपतिं पृच्छमानाः सोमं यन्ति मतयो वावशानाः ॥ ८५९ ॥ २.४.३.४

२. सोमं गावो धेनवो वावशानाः सोमं विप्रा मतिभिः पृच्छमानाः ।
सोमः सुत ऋच्यते पूयमानः सोमे अर्कास्त्रिष्टुभः सं नवन्ते ॥ ८६० ॥ २.४.३.५

३. एवा नः सोम परिषिच्यमान आ पवस्व पूयमानः स्वस्ति ।
इन्द्रमा विश बृहता मदेन वर्धया वाचं जनया पुरन्धिम् ॥ ८६१ ॥ ॥१० (पी)॥ २.४.३.६

इति तृतीयः खण्डः ॥ ३ ॥

[धा° १० । उ° १ | स्व° ४ ॥]

सूक्त (११)

१. यद्याव इन्द्र ते शत२ँशतं भूमीरुत स्युः ।
न त्वा वज्रिन्त्सहस्र२ँसूर्या अनु न जातमष्ट रोदसी ॥ ८६२ ॥ २.४.४.१

२. आ पप्राथ महिना वृष्ण्या वृषन्विश्वा शविष्ठ शवसा ।
अस्मा२ँअव मघवन् गोमति व्रजे वज्रिंचित्राभिरूतिभिः ॥ ८६३ ॥ ॥११ (ली)॥ २.४.४.२

[धा° १९ । उ° नास्ति । स्व° ४ ।]

सूक्त (१२)

१. वयं घ त्वा सुतावन्त आपो न वृक्तबर्हिषः ।
पवित्रस्य प्रस्रवणेषु वृत्रहन्परि स्तोतार आसते ॥ ८६४ ॥ २.४.४.३

२. स्वरन्ति त्वा सुते नरो वसो निरेक उक्थिनः ।
कदा सुतं तृषाण ओक आ गमदिन्द्र स्वब्दीव वꣳसगः ॥ ८६५ ॥ २.४.४.४

३. कण्वेभिर्धृष्णवा धृषद्वाजं दर्षि सहस्रिणम् ।
पिशङ्गरूपं मघवन्विचर्षणे मक्षू गोमन्तमीमहे ॥ ८६६ ॥ ॥१२ (छा)॥ २.४.४.५

[धा॰ २७ । उ॰ २ । स्व॰ २ ।]

सूक्तं (१३)

१. तरणिरित्सिषासति वाजं पुरंध्या युजा ।
आ व इन्द्रं पुरुहूतं नमे गिरा नेमिं तष्टेव सुद्रुवम् ॥ ८६७ ॥ २.४.४.६

२. न दुष्टुतिर्द्रविणोदेषु शस्यते न स्रेधन्तꣳरयिर्नशत् ।
सुशक्तिरिन्मघवं तुभ्यं मावते देष्णं यत्पार्ये दिवि ॥ ८६८ ॥ ॥१३ (यि)॥ २.४.४.७

इति चतुर्थः खण्डः ॥ ४ ॥

[धा॰ १७ । उ॰ नास्ति। स्व॰ ३ ॥]

सूक्तं (१४)

१. तिस्रो वाच उदीरते गावो मिमन्ति धेनवः ।
हरिरेति कनिक्रदत् ॥ ८६९ ॥ २.४.५.१

२. अभि ब्रह्मीरनूषत यह्वीर्ऋतस्य मातरः ।
मर्जयन्तीर्दिवः शिशुम् ॥ ८७० ॥ २.४.५.२

३. रायः समुद्रा५श्चतुरोऽस्मभ्य५ सोम विश्वतः ।
आ पवस्व सहस्रिणः ॥ ८७१ ॥ ॥१४ (टा)॥ २.४.५.३

[धा° १८ । उ° १ | स्व° २ ॥]

सूक्तं (१५)

१. सुतासो मधुमत्तमाः सोमा इन्द्राय मन्दिनः ।
पवित्रवन्तो अक्षरं देवान्गच्छन्तु वो मदाः ॥ ८७२ ॥ २.४.५.४

२. इन्दुरिन्द्राय पवत इति देवासो अब्रुवन् ।
वाचस्पतिर्मखस्यते विश्वस्येशान ओजसः ॥ ८७३ ॥ २.४.५.५

३. सहस्रधारः पवते समुद्रो वाचमीङ्खयः ।
सोमस्पती रयीणा५सखेन्द्रस्य दिवेदिवे ॥ ८७४ ॥ ॥१५ (लि)॥ २.४.५.६

[धा° २९ । उ° नास्ति । स्व° २ ।]

सूक्तं (१६)

१. पवित्रं ते विततं ब्रह्मणस्पते प्रभुर्गात्राणि पर्येषि विश्वतः ।
अतप्ततनूर्न तदामो अश्नुते श्रृतास इद्वहन्तः सं तदाशत ॥ ८७५ ॥ २.४.५.७

२. तपोष्पवित्रं विततं दिवस्पदेऽर्चन्तो अस्य तन्तवा व्यस्थिरन् ।
अवन्त्यस्य पवितारमाशवो दिवः पृष्ठमधि रोहन्ति तेजसा ॥ ८७६॥ २.४.५.८

३. अरूरुचदुषसः पृश्निरग्रिय उक्षा मिमेति भुवनेषु वाजयुः ।
मायाविनो ममिरे अस्य मायया नृचक्षसः पितरो गर्भमा दधुः ॥ ८७७ ॥ ॥१६ (टु)॥ २.४.५.९

इति पञ्चमः खण्डः ॥ ५ ॥

[धा॰ ३८ । उ॰ १ | स्व॰ ५ ॥]

सूक्तं (१७)

१. प्र मꣳहिष्ठाय गायत ऋताव्ने बृहते शुक्रशोचिषे ।
उपस्तुतासो अग्नये ॥ ८७८ ॥ २.४.६.१

२. आ वꣳसते मघवा वीरवद्यशः समिद्धो द्युम्न्याहुतः ।
कुविन्नो अस्य सुमतिर्भवीयस्यच्छा वाजेभिरागमत् ॥ ८७९ ॥ ॥१७ (या)॥ २.४.६.२

[धा॰ १७ । उ॰ नास्ति । स्व॰ २ ।]

सूक्तं (१८)

१. तं ते मदं गृणीमसि वृषणं पृक्षु सासहिम् ।
उ लोककृत्नुमद्रिवो हरिश्रियम् ॥ ८८० ॥ २.४.६.३

२. येन ज्योतीꣳष्यायवे मनवे च विवेदिथ ।
मन्दानो अस्य बर्हिषो वि राजसि ॥ ८८२ ॥ २.४.६.४

३. तदद्या चित्त उक्थिनोऽनु ष्टुवन्ति पूर्वथा ।
वृषपत्नीरपो जया दिवेदिवे ॥ ८८२ ॥ ॥१८ (ह)॥ २.४.६.५

[धा॰ २१ । उ॰ नास्ति । स्व॰ १ ।]

सूक्तं (१९)

१. श्रुधी हवं तिरश्च्या इन्द्र यस्त्वा सपर्यति ।
सुवीर्यस्य गोमतो रायस्पूर्धि महा॑ऽसि ॥ ८८३ ॥ २.४.६.६

२. यस्त इन्द्र नवीयसीं गिरं मन्द्रामजीजनत् ।
चिकित्विन्मनसं धियं प्रत्यामृतस्य पिप्युषीम् ॥ ८८४ ॥ २.४.६.७

३. तमु ष्टवाम यं गिर इन्द्रमुक्थानि वावृधुः ।
पुरूण्यस्य पौ॑स्या सिषासन्तो वनामहे ॥ ८८५ ॥ ॥१९ (फा)॥ २.४.६.८

[धा° १५ । उ° २ | स्व° २ ॥]

इति षष्ठः खण्डः ॥ ६ ॥

इति द्वितीयप्रपाठके द्वितीयोऽर्धः द्वितीयप्रपाठकश्च समाप्तः॥ २ ॥

इति चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥

अथ पञ्चमोऽध्यायः ॥

अथ तृतीयप्रपाठके प्रथमोऽर्धः ॥ ३-१ ॥

(१-२२) १ अकृष्टा माषाः; २ अमहीयुराङ्गिरसः ; ३ मेदतिथिः काण्वः ; ४, १२ बृहन्मातिराङ्गिरसः; ५ भृगुर्वारुणिर्जमदग्निर्भार्गवो वा; ६ सुतंभर आत्रेयः; ७ गृत्समदः शौनकः ; ८, २१ गोतमो राहूगणः; ९, १३ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः; १० हृढच्युत आगस्त्यः; ११ सप्तर्षयः (१ भरद्वाजो बार्हस्पत्यः, २ कश्यपो मारीचः, ३ गोतमो राहूगणः, ४ अत्रिर्भौमः, ५ विश्वामित्रो गाथिनः, ६ जमदग्निर्भार्गवः, ७ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः); १४ रेभः काश्यपः; १५ पुरुहन्मा आङ्गिरसः; १६ असितः काश्यपो देवलो वा; १७ (१) शक्तिर्वासिष्ठः; १७ (२) उरुरांगिरसः; १८ अग्निश्चाक्षुषः; १९ प्रतर्दनो दैवोदासिः; २० प्रयोगो भार्गवः; २१ पावकोऽग्निर्बार्हस्पत्यो वा, गृहपतियविष्ठौ सहसः पुत्रावन्यतरो वा; २२, ॥ १-५, १०-१२, १६-१९ पवमानः सोमः ; ६, २० अग्निः; ७ मित्रावरुणौ; ८, १३-१५, २१ इन्द्रः; ॥ १, ६ जगती; २-५, ७-१०, १२, १६, २० गायत्री; ११, १५ प्रगाथः = (विषमा बृहती, समा सतोबृहती); १३ विराट्; १४ (१) अति जगती; १४ (२-३) उपरिष्टाद् बृहती; १७ काकुभः प्रगाथः = (विषमा ककुप्, समा सतोबृहती) १८ उष्णिक्; १९ त्रिष्टुप्; २१ अनुष्टुप् ॥

सूक्तं (१)

१. प्र त आश्विनीः पवमान धेनवो दिव्या असृग्रन्पयसा धरीमणि ।
प्रान्तरिक्षात्स्थाविरीस्ते असृक्षत ये त्वा मृजन्त्यृषिषाण वेधसः ॥ ८८६ ॥ २.५.१.१

२. उभयतः पवमानस्य रश्मयो ध्रुवस्य सतः परि यन्ति केतवः ।
यदी पवित्रे अधि मृज्यते हरिः सत्ता नि योनौ कलशेषु सीदति ॥ ८८७ ॥ २.५.१.२

३. विश्वा धामानि विश्वचक्ष ऋभ्वसः प्रभोष्टे सतः परि यन्ति केतवः ।
व्यानशी पवसे सोम धर्मणा पतिर्विश्वस्य भुवनस्य राजसि ॥ ८८८ ॥ ॥१ (वी)॥ २.५.१.३

[धा॰ ३५ । उ॰ नास्ति । स्व॰ ४ ।]

सूक्तं (२)

१. पवमानो अजीजनद्दिवश्चित्रं न तन्यतुम् ।
ज्योतिर्वैश्वानरं बृहत् ॥ ८८९ ॥ २.५.१.४

२. पवमान रसस्तव मदो राजन्नदुच्छुनः ।
वि वारमव्यमर्षति ॥ ८९० ॥ २.५.१.५

३. पवमानस्य ते रसो दक्षो वि राजति द्युमान् ।
ज्योतिर्विश्वꣳ स्वर्दृशे ॥ ८९१ ॥ ॥२ (पा)॥ २.५.१.६

[धा॰ २० । उ॰ १ । स्व॰ २ ।]

सूक्तं (३)

१. प्र यद्गावो न भूर्णयस्त्वेषा अयासो अक्रमुः ।
घ्नन्तः कृष्णामप त्वचम् ॥ ८९२ ॥ २.५.१.७

२. सुवितस्य वनामहेऽति सेतुं दुराय्यम् ।
साह्याम दस्युमव्रतम् ॥ ८९३ ॥ २.५.१.८

३. शृण्वे वृष्टेरिव स्वनः पवमानस्य शुष्मिणः ।
चरन्ति विद्युतो दिवि ॥ ८९४ ॥ २.५.१.९

४. आ पवस्व महीमिषं गोमदिन्दो हिरण्यवत् ।
अश्ववत्सोम वीरवत् ॥ ८९५ ॥ २.५.१.१०

५. पवस्व विश्वचर्षण आ मही रोदसी पृण ।
उषाः सूर्यो न रश्मिभिः ॥ ८९६ ॥ २.५.१.११

६. परि नः शर्मयन्त्या धारया सोम विश्वतः ।
सरा रसेव विष्टपम् ॥ ८९७ ॥ ॥३ (भी)॥ २.५.१.१२

[धा° ३५ । उ° ४ | स्व° ४ ॥]

इति प्रथमः खण्डः ॥ १ ॥

सूक्तं (४)

१. आशुरर्ष बृहन्मते परि प्रियेण धाम्ना ।
यत्रा देवा इति ब्रुवन् ॥ ८९८ ॥ २.५.२.१

२. परिष्कृण्वन्ननिष्कृतं जनाय यातयन्निषः ।
वृष्टिं दिवः परि स्रव ॥ ८९९ ॥ २.५.२.२

३. अयꣳ स यो दिवस्परि रघुयामा पवित्र आ ।
सिन्धोरूर्मा व्यक्षरत् ॥ ९०० ॥ २.५.२.३

४. सुत एति पवित्र आ त्विषिं दधान ओजसा ।
विचक्षाणो विरोचयन् ॥ ९०१ ॥ २.५.२.४

५. आविवासन्परावतो अथो अर्वावतः सुतः ।
इन्द्राय सिच्यते मधु ॥ ९०२ ॥ २.५.२.५

६. समीचीना अनूषत हरिꣳ हिन्वन्त्यद्रिभिः ।
इन्दुमिन्द्राय पीतये ॥ ९०३ ॥ ॥४ (जी)॥ २.५.२.६

[धा° ३२ । उ° ३ । स्व° ४ ।]

सूक्तं (५)

१. हिन्वन्ति सूरमुस्रयः स्वसारो जामयस्पतिम् ।
महामिन्दुं महीयुवः ॥ ९०४ ॥ २.५.२.७

२. पवमान रुचारुचा देवो देवेभ्यः सुतः ।
विश्वा वसून्या विश ॥ ९०५ ॥ २.५.२.८

३. आ पवमान सुष्टुतिं वृष्टिं देवेभ्यो दुवः ।
इषे पवस्व संयतम् ॥ ९०६ ॥ ॥५ (ह)॥ २.५.२.९

[धा० ११ । उ० ना | स्व० १ ॥]

इति द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

सूक्तं (६)

१. जनस्य गोपा अजनिष्ट जागृविरग्निः सुदक्षः सुविताय नव्यसे ।
घृतप्रतीको बृहता दिविस्पृशा द्युमद्वि भाति भरतेभ्यः शुचिः ॥ ९०७ ॥ २.५.३.१

२. त्वामग्ने अङ्गिरसो गुहा हितमन्वविन्दञ्छिश्रियाणं वनेवने ।
स जायसे मथ्यमानः सहो महत्वामाहुः सहसस्पुत्रमङ्गिरः ॥ ९०८ ॥ २.५.३.२

३. यज्ञस्य केतुं प्रथमं पुरोहितमग्निं नरस्त्रिषधस्थे समिन्धते ।
इन्द्रेण देवैः सरथꣳस बर्हिषि सीदन्नि होता यजथाय सुक्रतुः ॥ ९०९ ॥ ॥६ (वे)॥ २.५.३.३

[धा० ३० । उ० नास्ति । स्व० ७ ।]

सूक्तं (७)

३ १ २ ३ १ २र

१. अयं वां मित्रावरुणा सुतः सोम ऋतावृधा ।

२उ ३ १ २ ३ १ २

ममेदिह श्रुतꣳ हवम् ॥ ९१० ॥ २.५.३.४

१ २ ३ १ २ ३ १ २र ३ २

२. राजानावनभिद्रुहा ध्रुवे सदस्युत्तमे ।

३ १ २

सहस्रस्थूण आशाते ॥ ९११ ॥ २.५.३.५

२ ३ १ २ ३ १ २ ३ १ २र ३ १ २

३. ता सम्राजा घृतासुती आदित्या दानुनस्पती ।

१ २ ३ १ २

सचेते अनवह्वरम् ॥ ९१२ ॥ ॥७ (पि)॥ २.५.३.६

[धा॰ १५ । उ॰ १ । स्व॰ ३ ।]

सूक्तं (८)

१ २ ३ २ ३ १ २ ३ १ २र

१. इन्द्रो दधीचो अस्थभिर्वृत्राण्यप्रतिष्कुतः ।

३ १ २ ३ १ २र

जघान नवतीर्नव ॥ ९१३ ॥ २.५.३.७

३ १ २र ३ २उ ३ १ २ ३ १ २

२. इच्छन्नश्वस्य यच्छिरः पर्वतेष्वपश्रितम् ।

१ २ ३ १ २

तद्विदच्छर्यणावति ॥ ९१४ ॥ २.५.३.८

२उ ३ १ २ ३ २ ३ १ २ ३क २र

३. अत्राह गोरमन्वत नाम त्वष्टुरपीच्यम् ।

३ २ ३ १ २ ३ २

इत्था चन्द्रमसो गृहे ॥ ९१५ ॥ ॥८ (ठी)॥ २.५.३.९

[धा॰ १३ । उ॰ २ । स्व॰ ४ ।]

सूक्तं (९)

१. इयं वामस्य मन्मन इन्द्राग्नी पूर्व्यस्तुतिः ।
अभ्राद्वृष्टिरिवाजनि ॥ ९१६ ॥ २.५.३.१०

२. शृणुतं जरितुर्हवमिन्द्राग्नी वनतं गिरः ।
ईशाना पिप्यतं धियः ॥ ९१७ ॥ २.५.३.११

३. मा पापत्वाय नो नरेन्द्राग्नी माभिशस्तये ।
मा नो रीरधतं निदे ॥ ९१८ ॥ ॥९ (चा)॥ २.५.३.१२

[धा० १२ । उ० १ | स्व० २ ॥]

इति तृतीयः खण्डः ॥ ३ ॥

सूक्तं (१०)

१. पवस्व दक्षसाधनो देवेभ्यः पीतये हरे ।
मरुद्भ्यो वायवे मदः ॥ ९१९ ॥ २.५.४.१

२. सं देवैः शोभते वृषा कविर्योनावधि प्रियः ।
पवमानो अदाभ्यः ॥ ९२० ॥ २.५.४.२

३. पवमान धिया हितो३ऽभि योनिं कनिक्रदत् ।
धर्मणा वायुमारुहः ॥ ९२१ ॥ ॥१० (ख)॥ २.५.४.३

[धा० ११ । उ० २ । स्व० २ ।]

सूक्तं (११)

१. तवाह॒ सोम रारण सख्य इन्दो दिवेदिवे ।
पुरूणि बभ्रो नि चरन्ति मामव परिधी॒रति ता॒इहि ॥ ९२२ ॥ २.५.४.४

२. तवाहं नक्तमुत सोम ते दिवा दुहानो बभ्र ऊधनि ।
घृणा तपन्तमति सूर्यं परः शकुना इव पप्तिम ॥ ९२३ ॥ ॥११ (ति)॥ २.५.४.५

[धा° १४ । उ° १ । स्व° ३ ।]

सूक्तं (१२)

१. पुनानो अक्रमीदभि विश्वा मृधो विचर्षणिः ।
शुम्भन्ति विप्रं धीतिभिः ॥ ९२४ ॥ २.५.४.६

२. आ योनिमरुणो रुहद्गमदिन्द्रो वृषा सुतम् ।
ध्रुवे सदसि सीदतु ॥ ९२५ ॥ २.५.४.७

३. नू नो रयिं महामिन्दोऽस्मभ्य॒ सोम विश्वतः ।
आ पवस्व सहस्रिणम् ॥ ९२६ ॥ ॥१२ (चा)॥ २.५.४.८

[धा° १२ । उ° २ | स्व° २ ॥]

इति चतुर्थः खण्डः ॥ ४ ॥

सूक्तं (१३)

१. पिबा सोममिन्द्र मदन्तु त्वा यं ते सुषाव हर्यश्वाद्रिः ।
सोतुर्बाहुभ्या॒ सुयतो नार्वा ॥ ९२७ ॥ २.५.५.१

२. यस्ते मदो युज्यश्चारुरस्ति येन वृत्राणि हर्यश्व हꣳसि ।
स त्वामिन्द्र प्रभूवसो ममत्तु ॥ ९२८ ॥ २.५.५.२

३. बोधा सु मे मघवन्वाचमेमां यां ते वसिष्ठो अर्चति प्रशस्तिम् ।
इमा ब्रह्म सधमादे जुषस्व ॥ ९२९ ॥ २.५.५.३

[धा॰ १२ । उ॰ १ । स्व॰ २ ।]

सूक्तं (१४)

१. विश्वाः पृतना अभिभूतरं नरः सजूस्ततक्षुरिन्द्रं जजनुश्च राजसे ।
क्रत्वे वरे स्थेमन्यामुरीमुतोग्रमोजिष्ठं तरसं तरस्विनम् ॥ ९३० ॥ २.५.५.४

२. नेमिं नमन्ति चक्षसा मेषं विप्रा अभिस्वरे ।
सुदीतयो वो अद्रुहोऽपि कर्णे तरस्विनः समृक्वभिः ॥ ९३१ ॥ २.५.५.५

३. समु रेभासो अस्वरन्निन्द्रꣳ सोमस्य पीतये ।
स्वःपतिर्यदी वृधे धृतव्रतो ह्योजसा समूतिभिः ॥ ९३२ ॥ २.५.५.६

[धा॰ २२ । उ॰ १ । स्व॰ ४ ।]

सूक्तं (१५)

१. यो राजा चर्षणीनां याता रथेभिरध्रिगुः ।
विश्वासां तरुता पृतनानां ज्येष्ठं यो वृत्रहा गृणे ॥ ९३३ ॥ २.५.५.७

२. इन्द्रं तꣳ शुम्भ पुरुहन्मन्नवसे यस्य द्विता विधर्तरि ।
हस्तेन वज्रः प्रति धायि दर्शतो महां देवो न सूर्यः ॥ ९३४॥ ॥१५ (चि)॥ २.५.५.८

इति पञ्चमः खण्डः ॥ ५ ॥

[धा° १७ । उ° १ | स्व° ३ ॥]

सूक्तं (१६)

   १ २   ३ २   ३ २   ३ १ २र   ३क २र ३ २
१. परि प्रिया दिवः कविर्वयाꣳसि नप्त्योर्हितः ।
   ३ १ २   ३ १ २
   स्वानैर्याति कविक्रतुः ॥ ९३५ ॥ २.५.६.१

   २ ३ २ ३ २ ३ १ २ ३ २ ३ १ २
२. स सूनुर्मातरा शुचिर्जातो जाते अरोचयत् ।
   ३ २ ३ १ २ ३ १ २
   महान्मही ऋतावृधा ॥ ९३६ ॥ २.५.६.२

   २ ३ १ २ ३ १ २ ३ १ २ ३ १ २ ३ १ २
३. प्रप्र क्षयाय पन्यसे जनाय जुष्टो अद्रुहः ।
   ३क २र ३ १ २
   वीत्यर्ष पनिष्टये ॥ ९३७ ॥ ॥१६ (रि)॥ २.५.६.३

[धा° ३ । उ° नास्ति । स्व° ३ ।]

सूक्तं (१७)

   २ ३क ऽ १ २ ३ १ २ ३ १ २ ३ १ २
१. त्वꣳ ह्या३ꣳङ्ग दैव्य पवमान जनिमानि द्युमत्तमः ।
   ३ १ २ ३ १ २
   अमृतत्वाय घोषयन् ॥ ९३८ ॥ २.५.६.४

   २ ३ १ २ ३ १ २ ३उ ३ १ २ ३२
२. येना नवग्वा दध्यङ्ङपोर्णुते येन विप्रास आपिरे ।
   ३ १ २ ३२ ३ १ २ ३ १ २ ३ २ ३ २ ३ १ २
   देवानाꣳ सुम्ने अमृतस्य चारुणो येन श्रवाꣳस्याशत ॥ ९३९ ॥ ॥१७ (पौ)॥ २.५.६.५

[धा° १० । उ° २ । स्व° २]

सूक्तं (१८)

१. सोमः पुनान ऊर्मिणाव्यं वारं वि धावति ।
अग्रे वाचः पवमानः कनिक्रदत् ॥ ९४० ॥ २.५.६.६

२. धीभिर्मृजन्ति वाजिनं वने क्रीडन्तमत्यविम् ।
अभि त्रिपृष्ठं मतयः समस्वरन् ॥ ९४१ ॥ २.५.६.७

३. असर्जि कलशाꣳ अभि मीढ्वांत्सप्तिर्न वाजयुः ।
पुनानो वाचं जनयन्नसिष्यदत् ॥ ९४२ ॥ ॥१८ (फा)॥ २.५.६.८

[धा° १० । उ° २ । स्व° २ ।]

सूक्तं (१९)

१. सोमः पवते जनिता मतीनां जनिता दिवो जनिता पृथिव्याः ।
जनिताग्नेर्जनिता सूर्यस्य जनितेन्द्रस्य जनितोत विष्णोः ॥ ९४३ ॥ २.५.६.९

ब्रह्मा देवानां पदवीः कवीनामृषिर्विप्राणां महिषो मृगाणाम् ।
श्येनो गृध्राणाꣳ स्वधितिर्वनानाꣳ सोमः पवित्रमत्येति रेभन् ॥ ९४४ ॥ २.५.६.१०

२. प्रावीविपद्वाच ऊर्मिं न सिन्धुर्गिर स्तोमान्पवमानो मनीषाः ।
अन्तः पश्यन्वृजनेमावराण्या तिष्ठति वृषभो गोषु जानन् ॥ ९४५ ॥ ॥१९ (फू)॥ २.५.६.११

[धा° ३० । उ° २ । स्व° ६ ।]

इति षष्ठः खण्डः ॥ ६ ॥

सूक्तं (२०)

१. अग्निं वो वृधन्तमध्वराणां पुरूतमम् ।
अच्छा नप्त्रे सहस्वते ॥ ९४६ ॥ २.५.६.१२

२. अयं यथा न आभुवत्त्वष्टा रूपेव तक्ष्या ।
अस्य क्रत्वा यशस्वतः ॥ ९४७ ॥ २.५.६.१३

३. अयं विश्वा अभि श्रियोऽग्निर्देवेषु पत्यते ।
आ वाजैरुप नो गमत् ॥ ९४८ ॥ ॥२० (डा)॥ २.५.६.१४

[धा° ८ । उ° ३ । स्व° २ ।]

सूक्तं (२१)

१. इममिन्द्र सुतं पिब ज्येष्ठममर्त्यं मदम् ।
शुक्रस्य त्वाभ्यक्षरन्धारा ऋतस्य सादने ॥ ९४९ ॥ २.५.६.१५

२. न किष्ट्वद्रथीतरो हरी यदिन्द्र यच्छसे ।
न किष्ट्वानु मज्मना न किः स्वश्व आनशे ॥ ९५० ॥ २.५.६.१६

३. इन्द्राय नूनमर्चतोक्थानि च ब्रवीतन ।
सुता अमत्सुरिन्दवो ज्येष्ठं नमस्यता सहः ॥ ९५१ ॥ ॥२१ (र)॥ २.५.६.१७

[धा° ८ । उ° नास्ति । स्व° १ ।]

सूक्तं (२२)

१. इन्द्र जुषस्व प्र वहा याहि शूर हरिह ।
पिबा सुतस्य मतिर्न मधोश्चकानश्चारुर्मदाय ॥ ९५२ ॥ २.५.६.१८

२. इन्द्र जठरं नव्यं न पृणस्व मधोर्दिवो न ।
अस्य सुतस्य स्वा३र्नोप त्वा मदाः सुवाचो अस्थुः ॥ ९५३ ॥ २.५.६.१९

३. इन्द्रस्तुराषाण्मित्रो न जघान वृत्रं यतिर्न ।
बिभेद वलं भृगुर्न ससाहे शत्रून्मदे सोमस्य ॥ ९५४ ॥ ॥२२ (ङ)॥ २.५.६.२०

इति सप्तमः खण्डः ॥ ७ ॥

[धा° ११ । उ° ५ | स्व° १ ॥]]

इति तृतीयप्रपाठके प्रथमोऽर्धः ॥ ३ ॥

इति पञ्चमोऽध्यायः ॥ ५ ॥

अथ षष्ठोऽध्यायः ॥

अथ तृतीयप्रपाठके द्वितीयोऽर्धः ॥ ३-२ ॥

(१-२३) १ (अकृष्टा माषादयः) त्रयः ऋषयः; २ कश्यपो मारीचः; ३, ४, १३ असितः काश्यपो देवलो वा; ५ अवत्सारः काश्यपः; ६, १६ जमदग्निर्भागवः; ७ अरुणो वैतहव्यः; ८ उरुचक्रिरात्रेयः; ९ कुरुसुतिः काण्वः; १० भरद्वाजो बार्हस्पत्यः; ११ भृगुर्वारुणिर्जमदग्निर्भार्गवो वा; १२ सप्तर्षयः (१ भरद्वाजो बार्हस्पत्यः; २ कश्यपो मारीचः; ३ गोतमो राहूगणः; ४ अग्निर्भौमः; ५ विश्वामित्रो गाथिनः; ६ जमदग्निर्भार्गवः; ७ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः); १४, १५ २३ गोतमो राहूगणः; १७ (१) ऊर्ध्वसद्मा आङ्गिरसः; १७ (२) कृतयशा आङ्गिरसः; १८ त्रित आप्त्यः; १९ रेभसूनू काश्यपौ; २० मन्युर्वासिष्ठः; २१ वसुश्रुत आत्रेयः; २२ नृमेध आङ्गिरसः; ॥ १-६, ११-१३, १६-२० पवमानः सोमः; ७, २१ अग्निः; ८ मित्रावरुणौ; ९, १४-१५, २२-२३ इन्द्रः; १० इन्द्राग्नी ॥ १, ७ जगती; २-६, ८-११,१३, १६ गायत्री; १२ बृहती; १४, १५, २१ पंक्तिः; १७ काकुभः प्रगाथ = (विषमा ककुप्, समा सतो बृहती); १८, २२ उष्णिक्; १९, २३ अनुष्टुप्; २० त्रिष्टुप् ॥

सूक्तं (१)

१. गोवित्पवस्व वसुविद्धिरण्यविद्रेतोधा इन्दो भुवनेष्वर्पितः ।
त्वꣳ सुवीरो असि सोम विश्वविक्तं त्वा नर उप गिरेम आसते ॥ ९५५ ॥ २.६.१.१

२. त्वं नृचक्षा असि सोम विश्वतः पवमान वृषभ ता वि धावसि ।
स नः पवस्व वसुमद्धिरण्यवद्वयꣳ स्याम भुवनेषु जीवसे ॥ ९५६ ॥ २.६.१.२

३. ईशान इमा भुवनानि ईयसे युजान इन्दो हरितः सुपर्ण्यः ।
तास्ते क्षरन्तु मधुमद्धृतं पयस्तव व्रते सोम तिष्ठन्तु कृष्टयः ॥ ९५७ ॥ ॥१ (खी)॥ २.६.१.३

[धा॰ ४१ । उ॰ २ । स्व॰ ४ ।]

सूक्तं (२)

१. पवमानस्य विश्वविन्प्र ते सर्गा असृक्षत ।
सूर्यस्येव न रश्मयः ॥ ९५८ ॥ २.६.१.४

२. केतुं कृण्वं दिवस्परि विश्वा रूपाभ्यर्षसि ।
समुद्रः सोम पिन्वसे ॥ ९५९॥ २.६.१.५

३. जज्ञानो वाचमिष्यसि पवमान विधर्मणि ।
क्रन्दं देवो न सूर्यः ॥ ९६० ॥ ॥२ (पा)॥ २.६.१.६

[धा॰ १५ । उ॰ १ । स्व॰ २ ।]

सूक्तं (३)

१. प्र सोमासो अधन्विषुः पवमानास इन्दवः ।
श्रीणाना अप्सु वृञ्जते ॥ ९६१ ॥ २.६.१.७

२. अभि गावो अधन्विषुरापो न प्रवता यतीः ।
पुनाना इन्द्रमाशत ॥ ९६२ ॥ २.६.१.८

३. प्र पवमान धन्वसि सोमेन्द्राय मादनः ।
नृभिर्यतो वि नीयसे ॥ ९६३ ॥ २.६.१.९

४. इन्दो यदद्रिभिः सुतः पवित्रं परिदीयसे ।
अरमिन्द्रस्य धाम्ने ॥ ९६४ ॥ २.६.१.१०

५. त्वꣳ सोम नृमादनः पवस्व चर्षणीधृतिः ।
सस्निर्यो अनुमाद्यः ॥ ९६५ ॥ २.६.१.११

६. पवस्व वृत्रहन्तम उक्थेभिरनुमाद्यः ।
शुचिः पावको अद्भुतः ॥ ९६६ ॥ २.६.१.१२

७. शुचिः पावक उच्यते सोमः सुतः स मधुमान् ।
देवावीरघशꣳसहा ॥ ९६७ ॥ ॥३ (है)॥ २.६.१.१३

[धा° ४१ । उ° नास्ति | स्व° ८ ॥]]

इति प्रथमः खण्डः ॥ १ ॥

सूक्तं (४)

१. प्र कविर्देववीतयेऽव्या वारेभिरव्यत ।
साह्वान्विश्वा अभि स्पृधः ॥ ९६८ ॥ २.६.२.१

२. स हि ष्मा जरितृभ्य आ वाजं गोमन्तमिन्वति ।
पवमानः सहस्रिणम् ॥ ९६९ ॥ २.६.२.२

३. परि विश्वानि चेतसा मृज्यसे पवसे मती ।
स नः सोम श्रवो विदः ॥ ९७० ॥ २.६.२.३

४. अभ्यर्ष बृहद्यशो मघवद्भ्यो ध्रुवꣳ रयिम् ।
इषꣳ स्तोतृभ्य आ भर ॥ ९७१ ॥ २.६.२.४

५. त्वꣳ राजेव सुव्रतो गिरः सोमाविवेशिथ ।
पुनानो वह्ने अद्भुत ॥ ९७२ ॥ २.६.२.५

६. स वह्निरप्सु दुष्टरो मृज्यमानो गभस्त्योः ।
सोमश्चमूषु सीदति ॥ ९७३ ॥ २.६.२.६

७. क्रीडुर्मखो न मꣳहयुः पवित्रꣳ सोम गच्छसि ।
दधत्स्तोत्रे सुवीर्यम् ॥ ९७४ ॥ ॥४ (को)॥ २.६.२.७

[धा° २१ । उ° १ । स्व° ९ ।]

सूक्तं (५)

१. यवंयवं नो अन्धसा पुष्टंपुष्टं परि स्रव ।
विश्वा च सोम सौभगा ॥ ९७५ ॥ २.६.२.८

२. इन्दो यथा तव स्तवो यथा ते जातमन्धसः ।
नि बर्हिषि प्रिये सदः ॥ ९७६ ॥ २.६.२.९

३. उत नो गोविदश्ववित्पवस्व सोमान्धसा ।
मक्षूतमेभिरहभिः ॥ ९७७ ॥ २.६.२.१०

४. यो जिनाति न जीयते हन्ति शत्रुमभीत्य ।
स पवस्व सहस्रजित् ॥ ९७८ ॥ ॥५ (हि)॥ २.६.२.११

[धा° ११ । उ° नास्ति । स्व° ३ ।]

सूक्तं (६)

१. यास्ते धारा मधुश्चुतोऽसृग्रमिन्द ऊतये ।
ताभिः पवित्रमासदः ॥ ९७९ ॥ २.५.२.१२

२. सो अर्षेन्द्राय पीतये तिरो वाराण्यव्यया ।
सीदन्नृतस्य योनिमा ॥ ९८० ॥ २.६.२.१३

३. त्वꣳ सोम परि स्रव स्वादिष्ठो अङ्गिरोभ्यः ।
वरिवोविद्धृतं पयः ॥ ९८१ ॥ ॥६ (हि)॥ २.६.२.१४

[धा० ११ । उ० नास्ति | स्व० ३ ॥]]

इति द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

सूक्तं (७)

१. तव श्रियो वर्ष्यस्येव विद्युतोऽग्नेश्चिकित्र उषसामिवेतयः ।
यदोषधीरभिसृष्टो वनानि च परि स्वयं चिनुषे अन्नमासनि ॥ ९८२ ॥ २.६.३.१

२. वातोपजूत इषितो वशाꣳअनु तृषु यदन्ना वेविषद्वितिष्ठसे ।
आ ते यतन्ते रथ्यो३ यथा पृथक्शर्धाꣳस्यग्ने अजरस्य धक्षतः ॥ ९८३ ॥ २.६.३.२

३. मेधाकारं विदथस्य प्रसाधनमग्निꣳहोतारं परिभूतरं मतिम् ।
त्वामर्भस्य हविषः समानमित्वां महो वृणते नान्यं त्वत् ॥ ९८४ ॥ ॥७ (वु ॥ २.६.३.३

[धा० ३५ । उ ३ । स्व० ५।]

सूक्तं (८)

१. पुरूरुणा चिद्ध्यस्त्यवो नूनं वां वरुण ।
मित्र वꣳसि वाꣳसुमतिम् ॥ ९८५ ॥ २.६.३.४

२. ता वा॑ सम्यगद्रुह्वाणेषमश्याम धाम च ।
वयं वां मित्रा स्याम ॥ ९८६ ॥ २.६.३.५

३. पातं नो मित्रा पायुभिरुत त्रायेथा॑सुत्रात्रा ।
साह्याम दस्यूं तनूभिः ॥ ९८७ ॥ ॥८ (य)॥ २.६.३.६

[धा° १२ । उ° नास्ति । स्व° १।]

सूक्तं (९)

१. उत्तिष्ठन्नोजसा सह पीत्वा शिप्रे अवेपयः ।
सोममिन्द्र चमू सुतम् ॥ ९८८ ॥ २.६.३.७

२. अनु त्वा रोदसी उभे स्पर्धमानमददेताम् ।
इन्द्र यद्दस्युहाभवः ॥ ९८९ ॥ २.६.३.८

३. वाचमष्टापदीमहं नवस्रक्तिमृतावृधम् ।
इन्द्रात्परितन्वं ममे ॥ ९९० ॥ ॥९ (ही)॥ २.६.३.९

[धा° ११ । उ° नास्ति । स्व° ४ ।]

सूक्तं (१०)

१. इन्द्राग्नी युवामिमे३ऽभि स्तोमा अनूषत ।
पिबत॑ शम्भुवा सुतम् ॥ ९९१ ॥ २.६.३.१०

२. या वा॑सन्ति पुरुस्पृहो नियुतो दाशुषे नरा ।
इन्द्राग्नी ताभिरा गतम् ॥ ९९२ ॥ २.६.३.११

३. ताभिरा गच्छतं नरोपेद२ँसवन२ँसुतम् ।
इन्द्राग्नी सोमपीतये ॥ ९९३ ॥ ॥१० (हा)॥ २.६.३.१२

[धा° ११ । उ° नास्ति | स्व° ३ ॥]]

इति तृतीयः खण्डः ॥ ३ ॥

सूक्तं (११)

१. अर्षा सोम द्युमत्तमोऽभि द्रोणानि रोरुवत् ।
सीदन्योनौ वनेष्वा ॥ ९९४ ॥ २.६.४.१

२. अप्सा इन्द्राय वायवे वरुणाय मरुद्भ्यः ।
सोमा अर्षन्तु विष्णवे ॥ ९९५ ॥ २.६.४.२

३. इषं तोकाय नो दधदस्मभ्य२ँ सोम विश्वतः ।
आ पवस्व सहस्रिणम् ॥ ९९६ ॥ ॥११ (ला) ॥ २.६.४.३

[धा° १४ । उ° नास्ति । स्व° २ ।]

सूक्तं (१२)

१. सोम उ ष्वाणः सोतृभिरधि ष्णुभिरवीनाम् ।
अश्वयेव हरिता याति धारया मन्द्रया याति धारया ॥ ९९७ ॥ २.६.४.४

२. अनूपे गोमान्गोभिरक्षाः सोमो दुग्धाभिरक्षाः ।
समुद्रं न संवरणान्यग्मन्मन्दी मदाय तोशते ॥ ९९८ ॥ ॥१२ (फ)॥ २.६.४.५

[धा° १५ । उ° २ । स्व° १ ।]

सूक्तं (१३)

१. यत्सोम चित्रमुक्थ्यं दिव्यं पार्थिवं वसु ।
तन्नः पुनान आ भर ॥ ९९९ ॥ २.६.४.६

२. वृषा पुनान आयूꣳषि स्तनयन्नधि बर्हिषि ।
हरिः सन्योनिमासदः ॥ १००० ॥ २.६.४.७

३. युवꣳ हि स्थः स्वःपती इन्द्रश्च सोम गोपती ।
ईशाना पिप्यतं धियः ॥ १००१ ॥ ॥१३ (पु)॥ २.६.४.८

[धा° १५ । उ° १ | स्व° ५ ॥]]

इति चतुर्थः खण्डः ॥ ४ ॥

सूक्तं (१४)

१. इन्द्रो मदाय वावृधे शवसे वृत्रहा नृभिः ।
तमिन्महत्स्वाजिषूतिमर्भे हवामहे स वाजेषु प्र नोऽविषत् ॥ १००२ ॥ २.६.५.१

२. असि हि वीर सेन्योऽसि भूरि परादिदः ।
असि दभ्रस्य चिद्वृधो यजमानाय शिक्षसि सुन्वते भूरि ते वसु ॥ १००३ ॥ २.६.५.२

३. यदुदीरत आजयोः (धृष्णवे धीयते धनाम् ।
युङ्क्ष्वा मदच्युता हरी कꣳ हनः कꣳ वसौ दधोऽस्माꣳ इन्द्र वसौ दधः)* ॥ १००४ ॥
॥१४ (खु)॥ २.६.५.३

[धा° २६ । उ° २ । स्व° ५ ।]

सूक्तं (१५)

१. स्वादोरित्था विषूवतो (मध्वः पिबन्ति गौर्यः ।
या इन्द्रेण सयावरीर्वृष्णा मदन्ति शोभसे वस्वीरनु स्वराज्यम् ॥)* ॥ १००५ ॥ २.६.५.४

२. ता अस्य पृशनायुवः सोम॰ श्रीणन्ति पृश्नयः ।
प्रिया इन्द्रस्य धेनवो वज्र॰ हिन्वन्ति सायकं वस्वीरनु स्वराज्यम् ॥ १००६ ॥ २.६.५.५

३. ता अस्य नमसा सहः सपर्यन्ति प्रचेतसः ।
व्रतान्यस्य सश्चिरे पुरूणि पूर्वचित्तये वस्वीरनु स्वराज्यम् ॥ १००७ ॥ ॥१५ (व)॥ २.६.५.६

[धा॰ १५ । उ॰ नास्ति | स्व॰ १ ॥]]

इति पञ्चमः खण्डः ॥ ५ ॥

सूक्तं (१६)

१. असाव्य॰शुर्मदायाप्सु दक्षो गिरिष्ठाः ।
श्येनो न योनिमासदत् ॥ १००८ ॥ २.६.६.१

२. शुभ्रमन्धो देववातमप्सु धौतं नृभिः सुतम् ।
स्वदन्ति गावः पयोभिः ॥ १००९ ॥ २.६.६.२

३. आदीमश्वं न हेतारमशूशुभन्नमृताय ।
मधो रस॰ सधमादे ॥ १०१० ॥ ॥१६ (चु)॥ २.६.६.३

[धा॰ १२ । उ॰ १ । स्व॰ ५ ।]

सूक्तं (१७)

१. अभि द्युम्नं बृहद्यश इषस्पते दीदिहि देव देवयुम् ।
वि कोशं मध्यमं युव ॥ १०११ ॥ २.६.६.४

२. आ वच्यस्व सुदक्ष चम्वोः सुतो विशां वह्निर्न विश्पतिः ।
वृष्टिं दिवः पवस्व रीतिमपो जिन्वन्गविष्टये धियः ॥ १०१२ ॥ ॥१७ (डा)॥ २.६.६.५

[धा° १८ । उ° ३ । स्व° २ ।]

सूक्तं (१८)

१. प्राणा शिशुर्महीनाꣳ हिन्वन्नृतस्य दीधितिम्।
विश्वा परि प्रिया भुवदध द्विता ॥ १०१३ ॥ २.६.६.६

२. उप त्रितस्य पाष्योऽभक्त यद्गुहा पदम् ।
यज्ञस्य सप्त धामभिरध प्रियम् ॥ १०१४ ॥ २.६.६.७

३. त्रीणि त्रितस्य धारया पृष्ठेष्वैरयद्रयिम् ।
मिमीते अस्य योजना वि सुक्रतुः ॥ १०१५ ॥ ॥१८ (री)॥ २.६.६.८

[धा° ८ । उ° नास्ति । स्व° ४ ।]

सूक्तं (१९)

१. पवस्व वाजसातये पवित्रे धारया सुतः ।
इन्द्राय सोम विष्णवे देवेभ्यो मधुमत्तरः ॥ १०१६ ॥ २.६.६.९

२. त्वा३ रिहन्ति धीतयो हरिं पवित्रे अद्रुहः ।
वत्सं जातं न मातरः पवमान विधर्मणि ॥ १०१७ ॥ २.६.६.१०

३. त्वं द्यां च महिव्रत पृथिवीं चाति जभ्रिषे ।
प्रति द्रापिममुञ्चथाः पवमान महित्वना ॥ १०१८ ॥ ॥१९ (फू)॥ २.६.६.११

[धा० २४ । उ० १ । स्व० २ ।]

सूक्तं (२०)

१. इन्दुर्वाजी पवते गोन्योघा इन्द्रे सोमः सह इन्वन्मदाय ।
हन्ति रक्षो बाधते पर्यरातिं वरिवस्कृण्वन्वृजनस्य राजा ॥ १०१९ ॥ २.६.६.१२

२. अध धारया मध्वा पृचानस्तिरो रोम पवते अद्रिदुग्धः ।
इन्दुरिन्द्रस्य सख्यं जुषाणो देवो देवस्य मत्सरो मदाय ॥ १०२० ॥ २.६.६.१३

३. अभि व्रतानि पवते पुनानो देवो देवान्त्स्वेन रसेन पृञ्चन् ।
इन्दुर्धर्माण्यृतुथा वसानो दश क्षिपो अव्यत सानो अव्ये ॥ १०२१ ॥ ॥२० (पी)॥ २.६.६.१४

[धा० २० । उ० १ | स्व० ४ ॥]]

इति षष्ठः खण्डः ॥ ६ ॥

सूक्तं (२१)

१. आ ते अग्न इधीमहि द्युमन्तं देवाजरम् ।
यद्ध स्या ते पनीयसी समिद्दीदयति द्यवीष३ स्तोतृभ्य आ भर ॥ १०२२ ॥ २.६.७.१

२. आ ते अग्न ऋचा हविः शुक्रस्य ज्योतिषस्पते ।
सुश्चन्द्र दस्म विश्पते हव्यवाट् तुभ्यꣳ हूयत इषꣳ स्तोतृभ्य आ भर ॥ १०२३ ॥ २.६.७.२

३. ओभे सुश्चन्द्र विश्पते दर्वी श्रीणीष आसनि ।
उतो न उत्पुपूर्या उक्थेषु शवसस्पत इषꣳ स्तोतृभ्य आ भर ॥ १०२४ ॥ ॥२१ (रा)॥ २.६.७.३

[धा॰ २८ । उ॰ नास्ति । स्व॰ २ ।]

सूक्तं (२२)

१. इन्द्राय साम गायत विप्राय बृहते बृहत् ।
ब्रह्मकृते विपश्चिते पनस्यवे ॥ १०२५ ॥ २.६.७.४

२. त्वमिन्द्राभिभूरसि त्वꣳ सूर्यमरोचयः ।
विश्वकर्मा विश्वदेवो महाꣳ असि ॥ १०२६ ॥ २.६.७.५

३. विभ्राजं ज्योतिषा स्व३रगच्छो रोचनं दिवः ।
देवास्त इन्द्र सख्याय येमिरे ॥ १०२७ ॥ ॥२२ (व)॥ २.६.७.६

[धा॰ १५ । उ॰ नास्ति । स्व॰ १ ।]

सूक्तं (२३)

१. असावि सोम इन्द्र ते शविष्ठ धृष्णवा गहि ।
आ त्वा पृणक्त्विन्द्रियꣳ रजः सूर्यो न रश्मिभिः ॥ १०२८ ॥ २.६.७.७

२. आ तिष्ठ वृत्रहन्रथं युक्ता ते ब्रह्मणा हरी ।
अर्वाचीनꣳ सु ते मनो ग्रावा कृणोतु वग्नुना ॥ १०२९ ॥ २.६.७.८

३. इन्द्रमिद्धरी वहतोऽप्रतिधृष्टशवसम् ।
ऋषीणा२ सुष्टुतीरुप यज्ञं च मानुषाणाम् ॥ १०३० ॥ ॥२३ (पा)॥ २.६.७.९

[धा° १० । उ° १ | स्व° २ ॥]

इति सप्तमः खण्डः ॥ ७ ॥

इति तृतीयप्रपाठके द्वितीयोऽर्धः ॥ ३ ॥

तृतीयप्रपाठकश्च समाप्तः ॥ ३ ॥

इति षष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥

अथ सप्तमोऽध्यायः ॥

अथ चतुर्थप्रपाठके प्रथमोऽर्धः ॥ ४-१ ॥

(१-२४) १ (अकृष्टमाषदयः) त्रयः; २, ११ कश्यपो मारीचः; ३ मेदातिथिः काण्वः; ४ हिरण्यस्तूप आङ्गिरसः; ५ अवत्सारः काश्यपः; ६ जमदग्निर्भार्गवः; ७, २१ कुत्स आङ्गिरसः; ८ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः; ९ त्रिशोकः काण्वः; १० श्यावाश्व आत्रेयः; १२ सप्तर्षयः (१ भरद्वाजो बार्हस्पत्यः, २ कश्यपो मारीचः, ३ गोतमो राहूगणः, ४ अत्रिर्भौमः, ५ विश्वामित्रो गाथिनः, ६ जमदग्निर्भार्गवः, ७ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः); १३ अमहीयुरांगिरसः; १४ शुनःशेप आजीगर्तिः; १५ मधुच्छन्दा वैश्वामित्रः; १६ (१, ३ २-पूर्वार्धः) मान्धाता यौवनाश्वः;१६ (२ उत्तरार्धः) गोधा ऋषिका १७ असितः काश्यपो देवलो वा; १८ (१) ऋणंचयो राजर्षिः; १८ (२) शक्तिर्वासिष्ठः; १९ पर्वतनारदौ काण्वौ; २० मनुः सांवरणः ; २२ बन्धुः सुबन्धुः श्रुतबन्धुर्विप्रबन्धुश्च क्रमेण गोपायना लौपायना वा; २३ भुवन अप्त्यः साधनो वा भौवनः ॥ १-६, ११-१३, १७-२१ पवमानः सोमः; ७, २२ अग्निः; ८ आदित्यः; ९, १४-१६ इन्द्रः; १० इन्द्राग्नी; २३ विश्वे देवाः; २४ ॥ १, ७ जगती; २-६, ८-११, १३-१५, १७ गायत्री; १२ प्रगाथः = (विषमा बृहती, समा सतोबृहती); १६ महपंक्तिः; १८ (१) यवमध्या गायत्री; १८ (२) सतो बृहती १९ उष्णिक्; २० अनुष्टुप्; २१ त्रिष्टुप्;
२२ द्विपदा विराट्; २३ द्विपदा त्रिष्टुप्; २४ ॥

सूक्तं (१)

१. ज्योतिर्यज्ञस्य पवते मधु प्रियं पिता देवानां जनिता विभूवसु ।
दधाति रत्नꣳ स्वधयोरपीच्यं मदिन्तमो मत्सर इन्द्रियो रसः ॥ १०३१ ॥ २.७.१.१

२. अभिक्रन्दन्कलशं वाज्यर्षति पतिर्दिवः शतधारो विचक्षणः ।
हरिर्मित्रस्य सदनेषु सीदति मर्मृजानोऽविभिः सिन्धुभिर्वृषा ॥ १०३२ ॥ २.७.१.२

३. अग्रे सिन्धूनां पवमानो अर्षस्यग्रे वाचो अग्रियो गोषु गच्छसि ।
अग्रे वाजस्य भजसे महद्धनꣳ स्वायुधः सोतृभिः सोम सूयसे ॥ १०३३ ॥ ॥२ (लु)॥ २.७.१.३

[धा॰ २९ । उ॰ नास्ति । स्व॰ ५ ।]

सूक्तं (२)

१. असृक्षत प्र वाजिनो गव्या सोमासो अश्वया ।
शुक्रासो वीरयाशवः ॥ १०३४ ॥ २.७.१.४

२. शुम्भमाना ऋतायुभिर्मृज्यमाना गभस्त्योः ।
पवन्ते वारे अव्यये ॥ १०३५॥ २.७.१.५

३. ते विश्वा दाशुषे वसु सोमा दिव्यानि पार्थिवा ।
पवन्तामान्तरिक्ष्या ॥ १०३६ ॥ ॥२ (वी)॥ २.७.१.६

[धा॰ २० । उ॰ नास्ति । स्व॰ ४ ।]

सूक्तं (३)

१. पवस्व देववीरति पवित्रꣳ सोम रꣳह्या ।
इन्द्रमिन्दो वृषा विश ॥ १०३७ ॥ २.७.१.७

२. आ वच्यस्व महि प्सरो वृषेन्दो द्युम्नवत्तमः ।
आ योनिं धर्णसिः सदः ॥ १०३८ ॥ २.७.१.८

३. अधुक्षत प्रियं मधु धारा सुतस्य वेधसः ।
अपो वसिष्ट सुक्रतुः ॥ १०३९ ॥ २.७.१.९

४. महान्तं त्वा महीरन्वापो अर्षन्ति सिन्धवः ।
यद्गोभिर्वासयिष्यसे ॥ १०४० ॥ २.७.१.१०

५. समुद्रो अप्सु मामृजे विष्टम्भो धरुणो दिवः ।
सोमः पवित्रे अस्मयुः ॥ १०४१ ॥ २.७.१.११

६. अचिक्रदद्वृषा हरिर्महान्मित्रो न दर्शतः ।
सं॰ सूर्येण दिद्युते ॥ १०४२ ॥ २.७.१.१२

७. गिरस्त इन्द ओजसा मर्मृज्यन्ते अपस्युवः ।
याभिर्मदाय शुम्भसे ॥ १०४३ ॥ २.७.१.१३

८. तं त्वा मदाय घृष्वय उ लोककृत्नुमीमहे ।
तव प्रशस्तये महे ॥ १०४४ ॥ २.७.१.१४

९. गोषा इन्दो नृषा अस्यश्वसा वाजसा उत ।
आत्मा यज्ञस्य पूर्व्यः ॥ १०४५ ॥ २.७.१.१४

१०. अस्मभ्यमिन्दविन्द्रियं मधोः पवस्व धारया ।
पर्जन्यो वृष्टिमा॰इव ॥ १०४६ ॥ ॥३ (कै)॥ २.७.१.१६

[धा॰ ५१ । उ॰ १ | स्व॰ ८ ॥]

इति प्रथमः खण्डः ॥ १ ॥

सूक्तं (४)

१. सना च सोम जेषि च पवमान महि श्रवः ।
अथा नो वस्यसस्कृधि ॥ १०४७ ॥ २.७.२.१

२. सना ज्योतिः सना स्व३र्विश्वा च सोम सौभगा ।
अथा नो वस्यसस्कृधि ॥ १०४८ ॥ २.७.२.२

३. सना दक्षमुत क्रतुमप सोम मृधो जहि ।
अथा नो वस्यसस्कृधि ॥ १०४९ ॥ २.७.२.३

४. पवीतारः पुनीतन सोममिन्द्राय पातवे ।
अथा नो वस्यसस्कृधि ॥ १०५० ॥ २.७.२.४

५. त्वꣳसूर्ये न आ भज तव क्रत्वा तवोतिभिः ।
अथा नो वस्यसस्कृधि ॥ १०५१ ॥ २.७.२.५

६. तव क्रत्वा तवोतिभिर्ज्योक्पश्येम सूर्यम् ।
अथा नो वस्यसस्कृधि ॥ १०५२ ॥ २.७.२.६

७. अभ्यर्ष स्वायुध सोम द्विबर्हसꣳ रयिम् ।
अथा नो वस्यसस्कृधि ॥ १०५३ ॥ २.७.२.७

८. अभ्य३र्षानपच्युतो वाजिन्त्समत्सु सासहिः ।
अथा नो वस्यसस्कृधि ॥ १०५४ ॥ २.७.२.८

९. त्वां यज्ञैरवीवृधन्पवमान विधर्मणि ।
अथा नो वस्यसस्कृधि ॥ १०५५ ॥ २.७.२.९

१०. रयिं नश्चित्रमश्विनमिन्दो विश्वायुमा भर ।
अथा नो वस्यसस्कृधि ॥ १०५६ ॥ ॥४ (चा)॥ २.७.२.१०

[धा० २२ । उ० १ । स्व० २ ।

सूक्तं (५)

२३ २ ३ १ २ ३ १ २ ३१ २र
१. तरत्स मन्दी धावति धारा सुतस्यान्धसः ।
२३ २ ३ १ २
तरत्स मन्दी धावति ॥ १०५७ ॥ २.७.२.११

३ १ २३ १ २ ३ १ २ ३ १ २
२. उस्रा वेद वसूनां मर्त्तस्य देव्यवसः ।
२३ २ ३ १ २
तरत्स मन्दी धावति ॥ १०५८ ॥ २.७.२.१२

३ १ २ ३ २ ३ २ ३ १ २
३. ध्वस्रयोः पुरुषन्त्योरा सहस्राणि दद्महे ।
२३ २ ३ १ २
तरत्स मन्दी धावति ॥ १०५९ ॥ २.७.२.१३

१ २र ३ २ ३ १ २ ३ १ २ ३ १ २
४. आ ययोस्त्रिꣳशतं तना सहस्राणि च दद्महे ।
२३ २ ३ १ २
तरत्स मन्दी धावति ॥ १०६० ॥ ॥५ (हा)॥ २.७.२.१४

[धा॰ १५ । उ॰ नास्ति । स्व॰ ३ ।]

सूक्तं (६)

३ १ २र ३ १ २र ३ २
१. एते सोमा असृक्षत गृणानाः शवसे महे ।
३ १ २ ३ १ २
मदिन्तमस्य धारया ॥ १०६१ ॥ २.७.२.१५

३ १ २र ३ १ २ ३ १ २ ३ १ २
२. अभि गव्यानि वीतये नृम्णा पुनानो अर्षसि ।
३ १ २ ३ १ २
सनद्वाजः परि स्रव ॥ १०६२ ॥ २.७.२.१६

३ २ ३ १ २ ३ २ ३ १ २ ३ १ २
३. उत नो गोमतीरिषो विश्वा अर्ष परिष्टुभः ।
३ २ ३ १ २
गृणानो जमदग्निना ॥ १०६३ ॥ ॥६ (वि)॥ २.७.२.१७

[धा॰ १५ । उ॰ नास्ति । स्व॰ ३ ।]

सूक्तं (७)

१. इम॰ स्तोममर्हते जातवेदसे रथमिव सं महेमा मनीषया ।
भद्रा हि नः प्रमतिरस्य स॰सद्यग्ने सख्ये मा रिषामा वयं तव ॥ १०६४ ॥ २.७.२.१८

२. भरामेध्मं कृणवामा हवी॰षि ते चितयन्तः पर्वणापर्वणा वयम् ।
जीवातवे प्रतरा॰ साधया धियोऽग्ने सख्ये मा रिषामा वयं तव ॥ १०६५ ॥ २.७.२.१९

३. शकेम त्वा समिध॰ साधया धियस्त्वे देवा हविरदन्त्याहुतम् ।
त्वमादित्या॰ आ वह तान्ह्यू३श्मस्यग्ने सख्ये मा रिषामा वयं तव ॥ १०६६ ॥ ॥७ (छौ)॥
२.७.२.२०

[धा॰ ३६ । उ॰ २ | स्व॰ १० ॥]

इति द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

सूक्तं (८)

१. प्रति वा॰सूर उदिते मित्रं गृणीषे वरुणम् ।
अर्यमण॰ रिशादसम् ॥ १०६७ ॥ २.७.३.१

२. राया हिरण्यया मतिरियमवृकाय शवसे ।
इयं विप्रा मेधसातये ॥ १०६८ ॥ २.७.३.२

३. ते स्याम देव वरुण ते मित्र सूरिभिः सह।
इष॰स्वश्च धीमहि ॥ १०६९ ॥ ॥८ (हा)॥ २.७.३.३

[धा॰ ११ । उ॰ नास्ति । स्व॰ २ ।]

सूक्तं (९)

१. भिन्धि विश्वा अप द्विषः परि बाधो जही मृधः ।
वसु स्पार्हं तदा भर ॥ १०७० ॥ २.७.३.४

२. यस्य ते विश्वमानुषग्भूरेर्दत्तस्य वेदति ।
वसु स्पार्हं तदा भर ॥ १०७१॥ २.७.३.५

३. यद्वीडाविन्द्र यत्स्थिरे यत्पर्शाने पराभृतम् ।
वसु स्पार्हं तदा भर ॥ १०७२ ॥ ॥९ (चू)॥ २.७.३.६

[धा॰ १२ । उ॰ १ | स्व॰ ६ ॥]

सूक्तं (१०)

१. यज्ञस्य हि स्थ ऋत्विजा सस्नी वाजेषु कर्मसु ।
इन्द्राग्नी तस्य बोधतम् ॥ १०७३ ॥ २.७.३.७

२. तोशासा रथयावाना वृत्रहणापराजिता ।
इन्द्राग्नी तस्य बोधतम् ॥ १०७४ ॥ २.७.३.८

३. इदं वां मदिरं मध्वधुक्षन्नद्रिभिर्नरः ।
इन्द्राग्नी तस्य बोधतम् ॥ १०७५ ॥ ॥१० (टा)॥ २.७.३.९

[धा॰ ८ । उ॰ १ | स्व॰ २ ॥]

इति तृतीयः खण्डः ॥ ३ ॥

सूक्तं (११)

१. इन्द्रायेन्दो मरुत्वते पवस्व मधुमत्तमः ।
अर्कस्य योनिमासदम् ॥ १०७६ ॥ २.७.४.१

२. तं त्वा विप्रा वचोविदः परिष्कृण्वन्ति धर्णसिम् ।
सं त्वा मृजन्त्यायवः ॥ १०७७ ॥ २.७.४.२

३. रसं ते मित्रो अर्यमा पिबन्तु वरुणः कवे ।
पवमानस्य मरुतः ॥ १०७८ ॥ ॥१ (ल)॥ २.७.४.३

[धा॰ १४ । उ॰ नास्ति । स्व॰ १ ।]

सूक्तं (१२)

१. मृज्यमानः सुहस्त्य समुद्रे वाचमिन्वसि ।
रयिं पिशङ्गं बहुलं पुरुस्पृहं पवमानाभ्यर्षसि ॥ १०७९ ॥ २.७.४.४

२. पुनानो वारे पवमानो अव्यये वृषो अचिक्रदद्वने ।
देवानाꣳसोम पवमान निष्कृतं गोभिरञ्जानो अर्षसि ॥ १०८० ॥ ॥१२ (ति)॥ २.७.४.५

[धा॰ २४ । उ॰ १ । स्व॰ ३ ।]

सूक्तं (१३)

१. एतमु त्यं दश क्षिपो मृजन्ति सिन्धुमातरम् ।
समादित्येभिरख्यत ॥ १०८१ ॥ २.७.४.६

२. समिन्द्रेणोत वायुना सुत एति पवित्र आ ।
सꣳ सूर्यस्य रश्मिभिः ॥ १०८२ ॥ २.७.४.७

३. स नो भगाय वायवे पूष्णे पवस्व मधुमान् ।
चारुर्मित्रे वरुणे च ॥ १०८३ ॥ ॥१३ (टि)॥ २.७.४.८

[धा॰ ८ । उ॰ १ | स्व॰ ३ ॥]

इति चतुर्थः खण्डः ॥ ४ ॥

सूक्तं (१४)

१. रेवतीर्नः सधमाद इन्द्रे सन्तु तुविवाजाः ।
क्षुमन्तो याभिर्मदेम ॥ १०८४ ॥ २.७.५.१

२. आ घ त्वावां त्मना युक्तः स्तोतृभ्यो धृष्णवीयानः ।
ऋणोरक्षं न चक्रयोः ॥२ ॥ ॥ १०८५ ॥ २.७.५.२

३. आ यद्दुवः शतक्रतवा कामं जरितॄणाम् ।
ऋणोरक्षं न शचीभिः ॥ १०८६ ॥ ॥१४ (ठी)॥ २.७.५.३

[धा॰ ११८ । उ॰ २ । स्व॰ ४ ।]

सूक्तं (१५)

१. सुरूपकृत्नुमूतये सुदुघामिव गोदुहे ।
जुहूमसि द्यविद्यवि ॥ १०८७ ॥ २.७.५.४

२. उप नः सवना गहि सोमस्य सोमपाः पिब ।
गोदा इद्रेवतो मदः ॥ १०८८ ॥ २.७.५.५

३. अथा ते अन्तमानां विद्याम सुमतीनाम् ।
मा नो अति ख्य आ गहि ॥ १०८९ ॥ ॥१५ (कौ)॥ २.७.५.६

[धा० ११ । उ० १ । स्व० नास्ति]

सूक्तं (१६)

१. उभे यदिन्द्र रोदसी आपप्राथोषा इव।
महान्तं त्वा महीना३ सम्राजं चर्षणीनाम् ।
देवी जनित्र्यजीजनद्भद्रा जनित्र्यजीजनत् ॥ १०९० ॥ २.७.५.७

२. दीर्घ३ ह्यङ्कुशं यथा शक्तिं बिभर्षि मन्तुमः ।
पूर्वेण मघवन्पदा वयामजो यथा यमः ।
देवी जनित्र्यजीजनद्भद्रा जनित्र्यजीजनत् ॥२ ॥ ॥ १०९१ ॥ २.७.५.८

३. अव स्म दुर्हृणायतो मर्त्तस्य तनुहि स्थिरम् ।
अधस्पदं तमीं कृधि यो अस्मा३ अभिदासति ।
देवी जनित्र्यजीजनद्भद्रा जनित्र्यजीजनत् ॥ १०९२ ॥ ॥१६ (यौ)॥ २.७.५.९

[धा० ४२ । उ० ना | स्व० १० ॥]

इति पञ्चमः खण्डः ॥ ५ ॥

सूक्तं (१७)

१. परि स्वानो गिरिष्ठाः पवित्रे सोमो अक्षरत् ।
मदेषु सर्वधा असि ॥ १०९३ ॥ २.७.६.१

२. त्वं विप्रस्त्वं कविर्मधु प्र जातमन्धसः ।
मदेषु सर्वधा असि ॥ १०९४ ॥ २.७.६.२

३. त्वे विश्वे सजोषसो देवासः पीतिमाशत ।
मदेषु सर्वधा असि ॥ १०९५ ॥ ॥१७ (खा)॥ २.७.६.३

[धा॰ ११ । उ॰ २ । स्व॰ २ ।]

सूक्तं (१८)

१. स सुन्वे यो वसूनां यो रायामानेता य इडानाम् ।
सोमो यः सुक्षितीनाम् ॥ १०९६ ॥ २.७.६.४

२. यस्य त इन्द्रः पिबाद्यस्य मरुतो यस्य वार्यमणा भगः ।
आ येन मित्रावरुणा करामह एन्द्रमवसे महे ॥ १०९७ ॥ ॥१८ (ली)॥ २.७.६.५

(१९)

१. तं वः सखायो मदाय पुनानमभि गायत ।
शिशुं न हव्यैः स्वदयन्त गूर्तिभिः ॥ १०९८ ॥ २.७.६.६

२. सं वत्स इव मातृभिरिन्दुर्हिन्वानो अज्यते ।
देवावीर्मदो मतिभिः परिष्कृतः ॥ १०९९ ॥ २.७.६.७

३. अयं दक्षाय साधनोऽयं शर्धाय वीतये ।
अयं देवेभ्यो मधुमत्तरः सुतः ॥ ११०० ॥ ॥१९ (यि)॥ २.७.६.८

[धा॰ १७ । उ॰ नास्ति । स्व॰ ३ ।]

सूक्तं (२०)

१. सोमाः पवन्त इन्दवोऽस्मभ्यं गातुवित्तमाः ।
मित्राः स्वाना अरेपसः स्वाध्यः स्वर्विदः ॥ ११०१ ॥ २.७.६.९

२. ते पूतासो विपश्चितः सोमासो दध्याशिरः ।
सूरासो न दर्शतासो जिगत्नवो ध्रुवा घृते ॥ ११०२ ॥ २.७.६.१०

३. सुष्वाणासो व्यद्रिभिश्चिताना गोरधि त्वचि ।
इषमस्मभ्यमभितः समस्वरन्वसुविदः ॥ ११०३ ॥ ॥२० (वा)॥ २.७.६.११

[धा° १० । उ° नास्ति । स्व° २ ।]

सूक्तं (२१)

१. अया पवा पवस्वैना वसूनि माꣳश्वत्व इन्दो सरसि प्र धन्व ।
ब्रध्नश्चिद्यस्य वातो न जूतिं पुरुमेधाश्चित्तकवे नरं धात् ॥ ११०४ ॥ २.७.६.१२

२. उत न एना पवया पवस्वाधि श्रुते श्रवाय्यस्य तीर्थे ।
षष्टिꣳ सहस्रा नैगुतो वसूनि वृक्षं न पक्कं धूनवद्रणाय ॥ ११०५ ॥ २.७.६.१३

३. महीमे अस्य वृष नाम शूषे माꣳश्वत्वे वा पृशने वा वधत्रे ।
अस्वापयन्निगुतः स्नेहयच्चापामित्राꣳ अपाचितो अचेतः ॥ ११०६ ॥ ॥२१ (कि)॥ २.७.६.१४

इति षष्ठः खण्डः ॥ ६ ॥

[धा° १६ । उ° १ | स्व° ३ ॥]

सूक्तं (२२)

१. अग्ने त्वं नो अन्तम उत त्राता शिवो भुवो वरूथ्यः ॥ ११०७ ॥ २.७.७.१

२. वसुरग्निर्वसुश्रवा अच्छा नक्षि द्युमत्तमो रयिं दाः ॥ ११०८ ॥ २.७.७.२

३. तं त्वा शोचिष्ठ दीदिवः सुम्नाय नूनमीमहे सखिभ्यः ॥ ११०९ ॥ ॥२२ (वा)॥ २.७.७.३

[धा॰ १५ । उ॰ नास्ति । स्व॰ २ ।]

सूक्तं (२३)

१. इमा नु कं भुवना सीषधेमेन्द्रश्च विश्वे च देवाः ॥ १११० ॥ २.७.७.४

२. यज्ञं च नस्तन्वं च प्रजां चादित्यैरिन्द्रः सह सीषधातु ॥ ११११ ॥ २.७.७.५

३. आदित्यैरिन्द्रः सगणो मरुद्भिरस्मभ्यं भेषजा करत् ॥ १११२ ॥ ॥२३ (छा)॥ २.७.७.६

[धा॰ १२ । उ॰ २ । स्व॰ २ ।]

सूक्तं (२४)

१. प्र वोऽर्चोप (प्र व इन्द्राय वृत्रहन्तमाय विप्राय गाथं गायत यं जुजोषते ॥)* ॥ १११३ ॥ २.७.७.७

२. प्र वोऽर्चोप (अर्चन्त्यर्कं मरुतः स्वर्का आ स्तोभति श्रुतो युवा स इन्द्रः ॥)* ॥ १११४ ॥ २.७.७.८

३. प्र वोऽर्चोप (उप प्रक्षे मधुमति क्षियन्तः पुष्येम रयिं धीमहे त इन्द्र ॥)* ॥ १११५ ॥ ॥२४ (य)॥ २.७.७.९

[धा॰ २ । उ॰ नास्ति | स्व॰ १ ॥]

इति सप्तमः खण्डः ॥ ७ ॥

इति चतुर्थप्रपाठकस्य प्रथमोऽर्धः ॥ ७ ॥

इति सप्तमोऽध्यायः ॥ ७॥

अथ अष्टमोऽध्यायः ॥

अथ चतुर्थप्रपाठके द्वितीयोऽर्धः ॥ ४-२ ॥

(१-१४) १ (१-३) वृषगणो वासिष्ठः; १ (४-१२), २ (१-९) असितः काश्यपो देवलो वा; २ (१०-१२), ११ भृगुर्वारुणिर्जमदग्निर्भार्गवो वा; ३, ६ भरद्वाजो बार्हस्पत्यः; ४ यजत आत्रेयः ५ मधुच्छन्दा वैश्वामित्रः; ७ सिकता निवावरी; ८ पुरुहन्मा आंगिरसः; ९ पर्वतनारदौ काण्वौ शिखण्डिन्यावप्सरसौ काश्यपौ वा; १० अग्नये धिष्णयो ऐश्वराः; १२ वत्सः काण्वः; १३ नृमेध आंगिरसः; १४ अत्रिर्भौमः ॥ १-२, ७, ९-११ पवमानः सोमः ; ३, १२ अग्निः; ४ मित्रावरुणौ; ५, ८, १३-१४ इन्द्रः; ७ इन्द्राग्नी ॥ (१-३) त्रिष्टुप्; १ (४-१२), २, ४-६, ११-१२ गायत्री; ७ जगती; ८ प्रगाथः = (विषमा बृहती, समा सतो बृहती); ९ उष्णिक्; १० द्विपदा विराट्; १३ (१-२) ककुप्; १३ (३) पुर उष्णिक् ; १४ अनुष्टुप् ॥

सूक्तं (१)

१. प्र काव्यमुशनेव ब्रुवाणो देवो देवानां जनिमा विवक्ति ।
महिव्रतः शुचिबन्धुः पावकः पदा वराहो अभ्येति रेभन् ॥ १११६ ॥ २.८.१.१

२. प्र हꣳसासस्तृपला वग्नुमच्छामादस्तं वृषगणा अयासुः ।
आङ्गोषिणं पवमानꣳ सखायो दुर्मर्षं वाणं प्र वदन्ति साकम् ॥ १११७ ॥ २.८.१.२

३. स योजत उरुगायस्य जूतिं वृथा क्रीडन्तं मिमते न गावः ।
परीणसं कृणुते तिग्मशृङ्गो दिवा हरिर्ददृशे नक्तमृज्रः ॥ १११८ ॥ २.८.१.३

४. प्र स्वानासो रथा इवार्वन्तो न श्रवस्यवः ।
सोमासो राये अक्रमुः ॥ १११९ ॥ २.८.१.४

५. हिन्वानासो रथा इव दधन्विरे गभस्त्योः ।
भरासः कारिणामिव ॥ ११२०॥ २.८.१.५

६. राजानो न प्रशस्तिभिः सोमासो गोभिरञ्ज ते ।
यज्ञो न सप्त धातृभिः ॥ ११२१ ॥ २.८.१.६

७. परि स्वानास इन्दवो मदाय बर्हणा गिरा ।
मधो अर्षन्ति धारया ॥ ११२२ ॥ २.८.१.७

८. आपानासो विवस्वतो जिन्वन्त उषसो भगम् ।
सूरा अण्वं वि तन्वते ॥ ११२३ ॥ २.८.१.८

९. अप द्वारा मतीनां प्रत्ना ऋण्वन्ति कारवः ।
वृष्णो हरस आयवः ॥ ११२४ ॥ २.८.१.९

१०. समीचीनास आशत होतारः सप्तजानयः ।
पदमेकस्य पिप्रतः ॥ ११२५ ॥ २.८.१.१०

११. नाभा नाभिं न आ ददे चक्षुषा सूर्यं दृशे ।
कवेरपत्यमा दुहे ॥ ११२६ ॥ २.८.१.११

१२. अभि प्रियं दिवस्पदमध्वर्युभिर्गुहा हितम् ।
सूरः पश्यति चक्षसा ॥ ११२७ ॥ ॥१ (झै)॥ २.८.१.१२

[धा° ५३ । उ° ४ | स्व° ८ ॥]

इति प्रथमः खण्डः ॥ १ ॥

सूक्तं (२)

१. असृग्रमिन्दवः पथा धर्मन्नृतस्य सुश्रियः ।
विदाना अस्य योजना ॥ ११२८ ॥ २.८.२.१

२. प्र धारा मधो अग्रियो महीरपो वि गाहते ।
हविर्हविःषु वन्द्यः ॥ ११२९ ॥ २.८.२.२

३. प्र युजा वाचो अग्रियो वृषो अचिक्रदद्वने ।
सद्माभि सत्यो अध्वरः ॥ ११३० ॥ २.८.२.३

४. परि यत्काव्या कविर्नृम्णा पुनानो अर्षति ।
स्वर्वाजी सिषासति ॥ ११३१ ॥ २.८.२.४

५. पवमानो अभि स्पृधो विशो राजेव सीदति ।
यदीमृण्वन्ति वेधसः ॥ ११३२ ॥ २.८.२.५

६. अव्या वारे परि प्रियो हरिर्वनेषु सीदति ।
रेभो वनुष्यते मती ॥ ११३३ ॥ २.८.२.६

७. स वायुमिन्द्रमश्विना साकं मदेन गच्छति ।
रणा यो अस्य धर्मणा ॥ ११३४ ॥ २.८.२.७

८. आ मित्रे वरुणे भगे मधोः पवन्त ऊर्मयः ।
विदाना अस्य शक्मभिः ॥ ११३५ ॥ २.८.२.८

९. अस्मभ्यꣳ रोदसी रयिं मध्वो वाजस्य सातये ।
श्रवो वसूनि सञ्जितम् ॥ ११३६ ॥ २.८.२.९

१०. आ ते दक्षं मयोभुवं वह्निमद्या वृणीमहे ।
पान्तमा पुरुस्पृहम् ॥ ११३७ ॥ २.८.२.१०

११. आ मन्द्रमा वरेण्यमा विप्रमा मनीषिणम् ।
पान्तमा पुरुस्पृहम् ॥ ११३८ ॥ २.८.२.११

१२. आ रयिमा सुचेतुनमा सुक्रतो तनूष्वा ।
पान्तमा पुरुस्पृहम् ॥ ११३९ ॥ ॥२ (ण)॥ २.८.२.१२

[धा॰ ३८ । उ॰ ५ | स्व॰ ११ ॥]

इति द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

सूक्तं (३)

१. मूर्धानं दिवो अरतिं पृथिव्या वैश्वानरमृत आ जातमग्निम् ।
कवि॰ सम्राजमतिथिं जनानामासन्नः पात्रं जनयन्त देवाः ॥ ११४० ॥ २.८.३.१

२. त्वां विश्वे अमृतं जायमान॰ शिशुं न देवा अभि सं नवन्ते ।
तव क्रतुभिरमृतत्वमायन्वैश्वानर यत्पित्रोरदीदे ॥ ११४१ ॥ २.८.३.२

३. नाभिं यज्ञाना॰ सदन॰ रयीणां महामाहावमभि सं नवन्त ।
वैश्वानर॰ रथ्यमध्वराणां यज्ञस्य केतुं जनयन्त देवाः ॥ ११४२ ॥ ॥ ३ (कु)॥ २.८.३.३

[धा॰ १३ । उ॰ नास्ति । स्व॰ १ ।]

सूक्तं (४)

१. प्र वो मित्राय गायत वरुणाय विपा गिरा ।
महिक्षत्रावृतं बृहत् ॥ ११४३ ॥ २.८.३.४

२. सम्राजा या घृतयोनी मित्रश्चोभा वरुणश्च ।
देवा देवेषु प्रशस्ता ॥ ११४४॥ २.८.३.५

३. ता नः शक्तं पार्थिवस्य महो रायो दिव्यस्य ।
महि वां क्षत्रं देवेषु ॥ ११४५ ॥ ॥४ (र)॥ २.८.३.६

[धा° १३ । उ° नास्ति । स्व° १ ।]

सूक्तं (५)

१. इन्द्रा याहि चित्रभानो सुता इमे त्वायवः ।
अण्वीभिस्तना पूतासः ॥ ११४६ ॥ २.८.३.७

२. इन्द्रा याहि धियेषितो विप्रजूतः सुतावतः ।
उप ब्रह्माणि वाघतः ॥ ११४७ ॥ २.८.३.८

३. इन्द्रा याहि तूतुजान उप ब्रह्माणि हरिवः ।
सुते दधिष्व नश्चनः ॥ ११४८ ॥ ॥५ (ही)॥ २.८.३.९

[धा° १६ । उ° नास्ति । स्व° ४ ।]

सूक्तं (६)

१. तमीडिष्व यो अर्चिषा वना विश्वा परिष्वजत् ।
कृष्णा कृणोति जिह्वया ॥ ११४९ ॥ २.८.३.१०

२. य इद्ध आविवासति सुम्नमिन्द्रस्य मर्त्यः ।
द्युम्नाय सुतरा अपः ॥ ११५० ॥ २.८.३.११

३. ता नो वाजवतीरिष आशून्पिपृतमर्वतः ।
एन्द्रमग्निं च वोढवे ॥ ११५१॥ ॥६ (य)॥ २.८.३.१२

[धा॰ ७ । उ॰ नास्ति | स्व॰ १ ॥]

इति तृतीयः खण्डः ॥ ३ ॥

सूक्तं (७)

१. प्रो अयासीदिन्दुरिन्द्रस्य निष्कृत सखा सख्युर्न प्र मिनाति सङ्गिरम् ।
मर्य इव युवतिभिः समर्षति सोमः कलशे शतयामना पथा ॥ ११५२ ॥ २.८.४.१

२. प्र वो धियो मन्द्रयुवो विपन्युवः पनस्युवः संवरणेष्वक्रमुः ।
हरिं क्रीडन्तमभ्यनूषत स्तुभोऽभि धेनवः पयसेदशिश्रयुः ॥ ११५३ ॥ २.८.४.२

३. आ नः सोम संयतं पिप्युषीमिषमिन्दो पवस्व पवमान ऊर्मिणा ।
या नो दोहते त्रिरहन्नसश्चुषी क्षुमद्वाजवन्मधुमत्सुवीर्यम् ॥ ११५४ ॥ ॥७ (ठि)॥ २.८.४.३

[धा॰ २८ । उ॰ २ । स्व॰ ३ ।]

सूक्तं (८)

१. न किष्टं कर्मणा नशद्यश्चकार सदावृधम् ।
इन्द्रं न यज्ञैर्विश्वगूर्त्तमृभ्वसमधृष्टं धृष्णुमोजसा ॥ ११५५ ॥ २.८.४.४

२. अषाढमुग्रं पृतनासु सासहिं यस्मिन्महीरुरुज्रयः ।
सं धेनवो जायमाने अनोनवुर्द्यावः क्षामीरनोनवुः ॥ ११५६ ॥ ॥८ (ही)॥ २.८.४.५

[धा॰ १३ । उ॰ नास्ति | स्व॰ ४ ॥]

इति चतुर्थः खण्डः ॥ ४ ॥

सूक्तं (९)

१. सखाय आ नि षीदत पुनानाय प्रगायत ।
शिशुं न यज्ञैः परि भूषत श्रिये ॥ ११५७ ॥ २.८.५.१

२. समी वत्सं न मातृभिः सृजता गयसाधनम् ।
देवाव्यऽ.मदमभि द्विशवसम् ॥ ११५८ ॥ २.८.५.२

३. पुनाता दक्षसाधनं यथा शर्धाय वीतये ।
यथा मित्राय वरुणाय शन्तमम् ॥ ११५९ ॥ ॥९ (पि)॥ २.८.५.३

[धा॰ १५ । उ॰ १ । स्व॰ ३ ।]

सूक्तं (१०)

१. प्र वाज्यक्षाः सहस्रधारस्तिरः पवित्रं वि वारमव्यम् ॥ ११६० ॥ २.८.५.४

२. स वाज्यक्षाः सहस्ररेता अद्भिर्मृजानो गोभिः श्रीणानः ॥ ११६१ ॥ २.८.५.५

३. प्र सोम याहीन्द्रस्य कुक्षा नृभिर्येमानो अद्रिभिः सुतः ॥ ११६२ ॥ ॥१० (पु)॥ २.८.५.६

[धा॰ १५ । उ॰ १ । स्व॰ ५ ।]

सूक्तं (११)

१. ये सोमासः परावति ये अर्वावति सुन्विरे ।
ये वादः शर्यणावति ॥ ११६३ ॥ २.८.५.७

२. य आर्जीकेषु कृत्वसु ये मध्ये पस्त्यानाम् ।
ये वा जनेषु पञ्चसु ॥ ११६४ ॥ २.८.५.८

३. ते नो वृष्टिं दिवस्परि पवन्तामा सुवीर्यम् ।
स्वाना देवास इन्दवः ॥ ११६५ ॥ ॥११ (चि)॥ २.८.५.९

[धा॰ ७ । उ॰ १ | स्व॰ ३ ॥]

इति पञ्चमः खण्डः ॥ ५ ॥

सूक्तं (१२)

१. आ ते वत्सो मनो यमत्परमाच्चित्सधस्थात् ।
अग्ने त्वां कामये गिरा ॥ ११६६ ॥ २.८.६.१

२. पुरुत्रा हि सदृङ्ङसि दिशो विश्वा अनु प्रभुः ।
समत्सु त्वा हवामहे ॥ ११६७ ॥ २.८.६.२

३. समत्स्वग्निमवसे वाजयन्तो हवामहे ।
वाजेषु चित्रराधसम् ॥ ११६८ ॥ ॥१२ (ठा)॥ २.८.६.३

[धा॰ १३ । उ॰ २ । स्व॰ २ ।]

सूक्तं (१३)

१. त्वं न इन्द्रा भर ओजो नृम्ण९ शतक्रतो विचर्षणे ।
आ वीरं पृतनासहम् ॥ ११६९ ॥ २.८.६.४

२. त्व९ हि नः पिता वसो त्वं माता शतक्रतो बभूविथ ।
अथा ते सुम्नमीमहे ॥ ११७० ॥ २.८.६.५

३. त्वा९ शुष्मिन्पुरुहूत वाजयन्तमुप ब्रुवे सहस्कृत ।
स नो रास्व सुवीर्यम् ॥१३ (ल)॥ ॥ ११७१ ॥ ॥१३ (ल)॥ २.८.६.६

[धा° १४ । उ° नास्ति । स्व° १ ।]

सूक्तं (१४)

१. यदिन्द्र चित्र म इह नास्ति त्वादातमद्रिवः ।
राधस्तन्नो विदद्वस उभयाहस्त्या भर ११७२ ॥ २.८.६.७

२. यन्मन्यसे वरेण्यमिन्द्र द्युक्षं तदा भर ।
विद्याम तस्य ते वयमकूपारस्य दावनः ॥ ११७३ ॥ २.८.६.८

३. यत्ते दिक्षु प्रराध्यं मनो अस्ति श्रुतं बृहत् ।
तेन दृढा चिदद्रिव आ वाजं दर्षि सातये ॥ ११७४ ॥ ॥१४ (पी)॥ २.८.६.९

[धा° २५ । उ° १ | स्व° ४ ॥]

इति षष्ठः खण्डः ॥६ ॥

इति चतुर्थप्रपाठकस्य द्वितीयोऽर्धः ॥ २ ॥

चतुर्थप्रपाठकश्च समाप्तः ॥ ४ ॥

इति अष्टमोऽध्यायः ॥ ८ ॥

अथ नवमोऽध्यायः ॥

अथ पञ्चमप्रपाठके प्रथमोऽर्धः ॥ ५-१ ॥

(१-२०) १ प्रतर्दिनो दैवोदासः; २, ३, ४ असितः काश्यपो देवलो वा; ५, ११ उचथ्य आंगिरसः; ६, ७ अमहीयुराङ्गिरसः; ८, १५ निध्रुविः काश्यपः; ९ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः; १० सुकक्ष आंगिरसः; १२ कविर्भार्गवः; १३ देवातिथिः काण्वः; १४ भर्गः प्रागाथः; १६ अम्बरीषो वार्षागिरः ऋजिश्वा भारद्वाजश्च; १७ अग्नये धिष्ण्या ऐश्वराः; १८ उशना काव्यः; १९ नृमेध आंगिरसः; २० जेता माधुच्छन्दसः ॥ १-८, ११-१२, १५-१७ पवमानः सोमः ; ९, १८ अग्निः; १०, १३, १४, १९-२० इन्द्रः ॥ १-९ त्रिष्टुप्; २-८, १०-११, १५, १८ गायत्री; जगती १३, १४ प्रगाथः = (विषमा बृहती, समा सतोबृहती); १६-२० अनुष्टुप् ; १७ द्विपदा विराट्; १९ उष्णिक् ॥

सूक्तं (१)

१. शिशुं जज्ञानꣳ हर्यतं मृजन्ति शुम्भन्ति विप्रं मरुतो गणेन ।
कविर्गीर्भिः काव्येना कविः सन्त्सोमः पवित्रमत्येति रेभन् ॥ ११७५ ॥ २.९.१.१

२. ऋषिमना य ऋषिकृत्स्वर्षाः सहस्रनीथः पदवीः कवीनाम् ।
तृतीयं धाम महिषः सिषासन्त्सोमो विराजमनु राजति ष्टुप् ॥ ११७६ ॥ २.९.१.२

३. चमूषच्छ्येनः शकुनो विभृत्वा गोविन्दुर्द्रप्स आयुधानि बिभ्रत् ।
अपामूर्मिꣳ सचमानः समुद्रं तुरीयं धाम महिषो विवक्ति ॥ ११७७ ॥ ॥१ (लु)॥ २.९.१.३

[धा० २४ । उ० नास्ति । स्व० ५ ।]

सूक्तं (२)

१. एते सोमा अभि प्रियमिन्द्रस्य काममक्षरन् ।
वर्धन्तो अस्य वीर्यम् ॥ ११७८ ॥ २.९.१.४

२. पुनानासश्चमूषदो गच्छन्तो वायुमश्विना ।
ते नो धत्त सुवीर्यम् ॥ ११७९॥ २.९.१.५

३. इन्द्रस्य सोम राधसे पुनानो हार्दि चोदय ।
देवानां योनिमासदम् ॥ ११८० ॥ २.९.१.६

४. मृजन्ति त्वा दश क्षिपो हिन्वन्ति सप्त धीतयः ।
अनु विप्रा अमादिषुः ॥ ११८१ ॥ २.९.१.७

५. देवेभ्यस्त्वा मदाय कꣳ सृजानमति मेष्यः ।
सं गोभिर्वासयामसि ॥ ११८२ ॥ २.९.१.८

६. पुनानः कलशेष्वा वस्त्राण्यरुषो हरिः ।
परि गव्यान्यव्यत ॥ ११८३ ॥ २.९.१.९

७. मघोन आ पवस्व नो जहि विश्वा अप द्विषः ।
इन्दो सखायमा विश ॥ ११८४ ॥ २.९.१.१०

८. नृचक्षसं त्वा वयमिन्द्रपीतꣳ स्वर्विदम् ।
भक्षीमहि प्रजामिषम् ॥ ११८५ ॥ २.९.१.११

९. वृष्टिं दिवः परि स्रव द्युम्नं पृथिव्या अधि ।
सहो नः सोम पृत्सु धाः ॥ ११८६ ॥ ॥२ (ति)॥ २.९.१.१२

[धा॰ ३९ । उ॰ १ | स्व॰ १३ ॥]

इति प्रथमः खण्डः ॥ १ ॥

सूक्तं (३)

१. सोमः पुनानो अर्षति सहस्रधारो अत्यविः ।
वायोरिन्द्रस्य निष्कृतम् ॥ ११८७ ॥ २.९.२.१

२. पवमानमवस्यवो विप्रमभि प्र गायत ।
सुष्वाणं देववीतये ॥ ११८८ ॥ २.९.२.२

३. पवन्ते वाजसातये सोमाः सहस्रपाजसः ।
गृणाना देववीतये ॥ ११८९ ॥ २.९.२.३

४. उत नो वाजसातये पवस्व बृहतीरिषः ।
द्युमदिन्दो सुवीर्यम् ॥ ११९०॥ २.९.२.४

५. अत्या हियाना न हेतृभिरसृग्रं वाजसातये ।
वि वारमव्यमाशवः ॥ ११९१ ॥ २.९.२.५

६. ते नः सहस्रिण९ँ रयिं पवन्तामा सुवीर्यम् ।
स्वाना देवास इन्दवः ॥ ११९२ ॥ २.९.२.६

७. वाश्रा अर्षन्तीन्दवोऽभि वत्सं न मातरः ।
दधन्विरे गभस्त्योः ॥ ११९३ ॥ २.९.२.७

८. जुष्ट इन्द्राय मत्सरः पवमानः कनिक्रदत् ।
विश्वा अप द्विषो जहि ॥ ११९४ ॥ २.९.२.८

९. अपघ्नन्तो अराव्णः पवमानाः स्वर्दृशः ।
योनावृतस्य सीदत ॥ ११९५ ॥ ॥ ३ (दू)॥ २.९.२.९

[धा° ३९ । उ° ३ | स्व° ६ ॥]

इति द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

सूक्तं (४)

१. सोमा असृग्रमिन्दवः सुता ऋतस्य धारया ।
इन्द्राय मधुमत्तमाः ॥ ११९६ ॥ २.९.३.१

२. अभि विप्रा अनूषत गावो वत्सं न धेनवः ।
इन्द्रꣳ सोमस्य पीतये ॥ ११९७ ॥ २.९.३.२

३. मदच्युत्क्षेति सादने सिन्धोरूर्मा विपश्चित् ।
सोमो गौरी अधि श्रितः ॥ ११९८ ॥ २.९.३.३

४. दिवो नाभा विचक्षणोऽव्या वारे महीयते ।
सोमो यः सुक्रतुः कविः ॥ ११९९ ॥ २.९.३.४

५. यः सोमः कलशेष्वा अन्तः पवित्र आहितः ।
तमिन्दुः परि षस्वजे ॥ १२००॥ २.९.३.५

६. प्र वाचमिन्दुरिष्यति समुद्रस्याधि विष्टपि ।
जिन्वन्कोशं मधुश्चुतम् ॥ १२०१ ॥ २.९.३.६

७. नित्यस्तोत्रो वनस्पतिर्धेनामन्तः सबर्दुघाम् ।
हिन्वानो मानुषा युजा ॥ १२०२ ॥ २.९.३.७

८. आ पवमान धारय रयिं सहस्रवर्चसम् ।
अस्मे इन्दो स्वाभुवम् ॥ १२०३ ॥ २.९.३.८

९. अभि प्रिया दिवः कविर्विप्रः स धारया सुतः ।
सोमो हिन्वे परावति ॥ १२०४ ॥ ॥४ (भे)॥ २.९.३.९

[धा॰ ४० । उ॰ ४ | स्व॰ ७ ॥]

इति तृतीयः खण्डः ॥ ३ ॥

सूक्तं (५)

१. उत्ते शुष्मास ईरते सिन्धोरूर्मेरिव स्वनः ।
वाणस्य चोदया पविम् ॥ १२०५ ॥ २.९.४.१

२. प्रसवे त उदीरते तिस्रो वाचो मखस्युवः ।
यदव्य एषि सानवि ॥ १२०६ ॥ २.९.४.२

३. अव्या वारैः परि प्रियं हरिं हिन्वन्त्यद्रिभिः ।
पवमानं मधुश्चुतम् ॥ १२०७ ॥ २.९.४.३

४. आ पवस्व मदिन्तम पवित्रं धारया कवे ।
अर्कस्य योनिमासदम् ॥ १२०८ ॥ २.९.४.४

५. स पवस्व मदिन्तम गोभिरञ्जानो अक्तुभिः ।
एन्द्रस्य जठरं विश ॥ १२०९ ॥ ॥५ (का)॥ २.९.४.५

[धा॰ ३१ उ॰ १ स्व॰ २ ।]

इति चतुर्थः खण्डः ॥ ४ ॥

सूक्तं (६)

१. अया वीती परि स्रव यस्त इन्दो मदेष्वा ।
अवाहन्नवतीर्नव ॥ १२१० ॥ २.९.५.१

२. पुरः सद्य इत्थाधिये दिवोदासाय शंबरम् ।
अध त्यं तुर्वशं यदुम् ॥ १२११ ॥ २.९.५.२

३. परि नो अश्वमश्वविद्गोमदिन्दो हिरण्यवत् ।
क्षरा सहस्रिणीरिषः ॥ १२१२ ॥ ॥६ (हि)॥ २.९.५.३

[धा० ११ । उ० नास्ति । स्व० ३।]

सूक्तं (७)

१. अपघ्नन्पवते मृधोऽप सोमो अराव्णः ।
गच्छन्निन्द्रस्य निष्कृतम् ॥ १२१३ ॥ २.९.५.४

२. महो नो राय आ भर पवमान जही मृधः ।
रास्वेन्दो वीरवद्यशः ॥ १२१४ ॥ २.९.५.५

३. न त्वा शतं च न ह्रुतो राधो दित्सन्तमा मिनन् ।
यत्पुनानो मखस्यसे ॥ १२१५ ॥ ॥७ (खा)॥ २.९.५.६

[धा० ११ । उ० २ । स्व० २ ।]

सूक्तं (८)

१. अया पवस्व धारया यया सूर्यमरोचयः ।
हिन्वानो मानुषीरपः ॥ १२१६ ॥ २.९.५.७

२. अयुक्त सूर एतशं पवमानो मनावधि ।
अन्तरिक्षेण यातवे ॥ १२१७ ॥ २.९.५.८

३. उत त्या हरितो रथे सूरो अयुक्त यातवे ।
इन्दुरिन्द्र इति ब्रुवन् ॥ १२१८ ॥ ॥८ (का)॥ २.९.५.९

[धा॰ ११ । उ॰ १ | स्व॰ १ ॥]

इति पञ्चमः खण्डः ॥ ५ ॥

सूक्तं (९)

१. अग्निं वो देवमग्निभिः सजोषा यजिष्ठं दूतमध्वरे कृणुध्वम् ।
यो मर्त्येषु निध्रुविर्ऋतावा तपुर्मूर्धा घृतान्नः पावकः ॥ १२१९ ॥ २.९.६.१

२. प्रोथदश्वो न यवसेऽविष्यन्यदा महः संवरणाद्व्यस्थात् ।
आदस्य वातो अनु वाति शोचिरध स्म ते व्रजनं कृष्णमस्ति ॥ १२२० ॥ २.९.६.२

३. उद्यस्य ते नवजातस्य वृष्णोऽग्ने चरन्त्यजरा इधानाः ।
अच्छा द्यामरुषो धूम एषि सं दूतो अग्न ईयसे हि देवान् ॥ १२२१ ॥ ॥९ (टी)॥ २.९.६.३

[धा॰ १८ । उ॰ १ । स्व॰ ४ ।]

सूक्तं (१०)

१. तमिन्द्रं वाजयामसि महे वृत्राय हन्तवे ।
स वृषा वृषभो भुवत् ॥ १२२२ ॥ २.९.६.४

२. इन्द्रः स दामने कृत ओजिष्ठः स बले हितः ।
द्युम्नी श्लोकी स सोम्यः ॥ १२२३ ॥ २.९.६.५

३. गिरा वज्रो न सम्भृतः सबलो अनपच्युतः ।
ववक्ष उग्रो अस्तृतः ॥ १२२४ ॥ ॥१० (छे)॥ २.९.६.६

[धा॰ १७ । उ २ । स्व॰ ७।]

इति षष्ठः खण्डः ॥६ ॥

सूक्तं (११)

१. अध्वर्यो अद्रिभिः सुत॰सोमं पवित्र आ नय ।
पुनाहीन्द्राय पातवे ॥ १२२५ ॥ २.९.७.१

२. तव त्य इन्दो अन्धसो देवा मधोर्व्याशत ।
पवमानस्य मरुतः ॥ १२२६ ॥ २.९.७.२

३. दिवः पीयूषमुत्तम॰ सोममिन्द्राय वज्रिणे ।
सुनोता मधुमत्तमम् ॥ १२२७ ॥ ॥११ (खा)॥ २.९.७.३

[धा॰ ११ । उ॰ २ । स्व॰ २ ।]

सूक्तं (१२)

१. धर्त्ता दिवः पवते कृत्व्यो रसो दक्षो देवानामनुमाद्यो नृभिः ।
हरिः सृजानो अत्यो न सत्वभिर्वृथा पाजा॑सि कृणुषे नदीष्वा ॥ १२२८ ॥ २.९.७.४

२. शूरो न धत्त आयुधा गभस्त्योः स्व३ सिषासन्नथिरो गविष्टिषु ।
इन्द्रस्य शुष्ममीरयन्नपस्युभिरिन्दुर्हिन्वानो अज्यते मनीषिभिः ॥ १२२९॥ २.९.७.५

३. इन्द्रस्य सोम पवमान ऊर्मिणा तविष्यमाणो जठरेष्वा विश ।
प्र नः पिन्व विद्युदभ्रेव रोदसी धिया नो वाजा॑ उप माहि शश्वतः ॥ १२३० ॥ ॥१२ (चा)॥
२.९.७.६

[धा० २७ । उ० १ । स्व० २ ।]

सूक्तं (१३)

१. यदिन्द्र प्रागपागुदङ्न्यग्वा हूयसे नृभिः ।
सिमा पुरू नृषूतो अस्यानवेऽसि प्रशर्ध तुर्वशे ॥ १२३१ ॥ २.९.७.७

२. यद्वा रुमे रुशमे श्यावके कृप इन्द्र मादयसे सचा ।
कण्वासस्त्वा स्तोमेभिर्ब्रह्मवाहस इन्द्रा यच्छन्त्या गहि ॥ १२३२ ॥ ॥१३ (कि)॥ २.९.७.८

[धा० ११ । उ० १ । स्व० ३ ।]

सूक्तं (१४)

१. उभय॑ शृणवच्च न इन्द्रो अर्वागिदं वचः ।
सत्राच्या मघवान्त्सोमपीतये धिया शविष्ठ आ गमत् ॥ १२३३ ॥ २.९.७.९

२. तꣳ हि स्वराजं वृषभं तमोजसा धिषणे निष्टतक्षतुः ।
उतोपमानां प्रथमो नि षीदसि सोमकामꣳ हि ते मनः ॥ १२३४ ॥ ॥१४ (ची)॥ २.९.७.१०

[धा° १७ । उ° १ | स्व° ४ ॥]

इति सप्तमः खण्डः ॥ ७ ॥

सूक्तं (१५)

१. पवस्व देव आयुषगिन्द्रं गच्छतु ते मदः ।
वायुमा रोह धर्मणा ॥ १२३५ ॥ २.९.८.१

२. पवमान नि तोशसे रयिꣳ सोम श्रवाय्यम् ।
इन्दो समुद्रमा विश ॥ १२३६ ॥ २.९.८.२

३. अपघ्नन्पवसे (मृधः क्रतुवित्सोम मत्सरः ।।
नुदस्वादेवयुं जनम् ॥)* ॥ १२३७ ॥ ॥१५ (लि)॥ २.९.८.३

[धा° १४ । उ° नास्ति । स्व° ३ ।]

सूक्तं (१६)

१. अभी नो वाजसातमꣳ (रयिमर्ष शतस्पृहम् । ।
इन्दो सहस्रभर्णसं तुविद्युम्नं विभासहम् ॥)* ॥ १२३८ ॥ २.९.८.३

२. वयं ते अस्य राधसो वसोर्वसो पुरुस्पृहः ।
नि नेदिष्ठतमा इषः स्याम सुम्ने ते अध्रिगो ॥ १२३९ ॥ २.९.८.४

३. परि स्य स्वानो अक्षरदिन्दुरव्ये मदच्युतः ।
धारा य ऊर्ध्वो अध्वरे भ्राजा न याति गव्ययुः ॥ १२४० ॥ ॥१६ (ली)॥ २.९.८.५

[धा० १४ । उ० नास्ति । स्व० ४ ।]

सूक्तं (१७)

१. पवस्व सोम महान्त्समुद्रः पिता देवानां विश्वाभि धाम ॥ १२४१ ॥ २.९.८.६

२. शुक्रः पवस्व देवेभ्यः सोम दिवे पृथिव्यै शं च प्रजाभ्यः ॥ १२४२ ॥ २.९.८.७

३. दिवो धर्त्तासि शुक्रः पीयूषः सत्ये विधर्मन्वाजी पवस्व १२४३ ॥ ॥१७ (हि)॥ २.९.८.८

[धा० ११ । उ० नास्ति | स्व० ३ ॥]

इत्यष्टमः खण्डः ॥ ८ ॥

सूक्तं (१८)

१. प्रेष्ठं वो अतिथिꣳ स्तुषे मित्रमिव प्रियम् ।
अग्ने रथं न वेद्यम् ॥ १२४४ ॥ २.९.९.१

२. कविमिव प्रशꣳस्यं यं देवास इति द्विता ।
नि मर्त्येष्वादधुः ॥ १२४५॥ २.९.९.२

३. त्वं यविष्ठ दाशुषो नॄꣳ पाहि श्रृणुही गिरः ।
रक्षा तोकमुत त्मना ॥ १२४६ ॥ ॥१८ (यी)॥ २.९.९.३

[धा० १२ । उ० २ । स्व० ७ ।]

सूक्तं (१९)

१. एन्द्र नो गधि प्रिय सत्राजिदगोह्य ।
गिरिर्न विश्वतः पृथुः पतिर्दिवः ॥ १२४७ ॥ २.९.९.४

२. अभि हि सत्य सोमपा उभे बभूथ रोदसी ।
इन्द्रासि सुन्वतो वृधः पतिर्दिवः ॥ १२४८ ॥ २.९.९.५

३. त्वꣳ हि शश्वतीनामिन्द्र धर्त्ता पुरामसि ।
हन्ता दस्योर्मनोर्वृधः पतिर्दिवः ॥ १२४९ ॥ ॥१९ (फे)॥ २.९.९.६

[धा० २० । उ० २ । स्व० ७ ।]

सूक्तं (२०)

१. पुरां भिन्दुर्युवा कविरमितौजा अजायत ।
इन्द्रो विश्वस्य कर्मणो धर्त्ता वज्री पुरुष्टुतः ॥ १२५० ॥ २.९.९.७

२. त्वं वलस्य गोमतोऽपावरद्रिवो बिलम् ।
त्वां देवा अबिभ्युषस्तुज्यमानास आविषुः ॥ १२५१ ॥ २.९.९.८

३. इन्द्रमीशानमोजसाभि स्तोमैरनूषत ।
सहस्रं यस्य रातय उत वा सन्ति भूयसीः ॥ १२५२॥ ॥२० (ही)॥ २.९.९.९

[धा० ११ । उ० ना | स्व० ४ ॥]

इति नवमः खण्डः ॥ ९ ॥

इति पञ्चमप्रपाठके प्रथमोऽर्धः ॥ ५-१ ॥

इति नवमोऽध्यायः ॥ ९ ॥

अथ दशमोऽध्यायः ॥

अथ पञ्चमप्रपाठकस्य द्वितीयोऽर्धः ॥ ५-२ ॥

(१-२३) १ पराशरः शात्त्यः; २ शुनःशेप आजीगर्तिः स देवरातः कृत्रिमो वैश्वामित्रः; ३ असितः काश्यपो देवलो वा; ४, ७ राहूगण आंगिरसः; ५ (१-४), ५ (प्रथम पादः) प्रियमेध आंगिरसः; ५ (शेषास्त्रयः पादाः) ६ (प्रथमः पादः) १४ नृमेध आंगिरसः; ६ (शेषास्त्रयः पादाः) इध्मबाहो दार्ढच्युतः; ८ पवित्र आंगिरसो वा वसिष्ठो वा उभौ वा; ९ वसिष्टो मैत्रावरुणिः; १० वत्सः काण्वः; ११ शतं वैखानसः ; १२ सप्तर्षयः (१ भरद्वाजो बार्हस्पत्यः, २ कश्यपो मारीचः, ३ गोतमो राहूगणः, ४ अत्रिर्भौमः, ५ विश्वामित्रो गाथिनः, ६ जमदग्निर्भार्गवः, ७ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः); १३ वसुर्भारद्वाजः; १५ भर्गः प्रागाथः; १६ भरद्वाजो बार्हस्पत्यः; १७ मनुराप्सवः; १८ अम्बरीषो वार्षगिरिः ऋजिश्वा भारद्वाजश्च; १९ अग्नयो धिष्ण्या ऐश्वराः; २० अमहीयुरांगिरसः; २१ त्रिशोकः काण्वः; २२ गोतमो राहूगणः; २३ मदुच्छन्दा वैश्वामित्रः ॥ १-७, ११-१३, १६-२० पवमानः सोमः ; ८ पवमानाध्येता; ९, १४-१५, २१ (२-३) २२-२३ इन्द्रः; ९ अग्निः; २१ (१) अग्नीन्द्रौ ॥ १, ६ त्रिष्टुप्; २-७, १०-११, १६, २०-२१ गायत्री ; ८, १८, २३ अनुष्टुप्; १२ (१-२), १४, १५ प्रगाथः = (विषमा बृहती, सतोबृहती); १३ (३), १९ द्विपदा विराट्; १३ जगती; १७, २२ उष्णिक् ॥

सूक्तं (१)

१. अक्रान्त्समुद्रः प्रथमे विधर्मन् जनयन्प्रजा भुवनस्य गोपाः ।
वृषा पवित्रे अधि सानो अव्ये बृहत्सोमो वावृधे स्वानो अद्रिः ॥ १२५३ ॥ २.१०.१.१

२. मत्सि वायुमिष्टये राधसे नो मत्सि मित्रावरुणा पूयमानः ।
मत्सि शर्धो मारुतं मत्सि देवान्मत्सि द्यावापृथिवी देव सोम ॥ १२५४ ॥ २.१०.१.२

३. महत्तत्सोमो महिषश्चकारापां यद्गर्भोऽवृणीत देवान् ।
अदधादिन्द्रे पवमान ओजोऽजनयत्सूर्ये ज्योतिरिन्दुः ॥ १२५५ ॥ ॥१ (टै)॥ २.१०.१.३

[धा॰ २८ । उ॰ १ । स्व॰ ८ ।]

सूक्तं (२)

१. एष देवो अमर्त्यः पर्णवीरिव दीयते ।
अभि द्रोणान्यासदम् ॥ १२५६ ॥ २.१०.१.४

२. एष विप्रैरभिष्टुतोऽपो देवो वि गाहते ।
दधद्रत्नानि दाशुषे ॥ १२५७॥ २.१०.१.५

३. एष विश्वानि वार्या शूरो यन्निव सत्वभिः ।
पवमानः सिषासति ॥ १२५८ ॥ २.१०.१.६

४. एष देवो रथर्यति पवमानो दिशस्यति ।
आविष्कृणोति वग्वनुम् ॥ १२५९ ॥ २.१०.१.७

५. एष देवो विपन्युभिः पवमान ऋतायुभिः ।
हरिर्वाजाय मृज्यते ॥ १२६० ॥ २.१०.१.८

६. एष देवो विपा कृतोऽति ह्वरांऽसि धावति ।
पवमानो अदाभ्यः ॥ १२६१ ॥ २.१०.१.९

७. एष दिवं वि धावति तिरो रजांऽसि धारया ।
पवमानः कनिक्रदत् ॥ १२६२ ॥ २.१०.१.१०

८. एष दिवं व्यासरत्तिरो रजांऽस्यस्तृतः ।
पवमानः स्वध्वरः ॥ १२६३ ॥ २.१०.१.११

९. एष प्रत्नेन जन्मना देवो देवेभ्यः सुतः ।
हरिः पवित्रे अर्षति ॥ १२६४ ॥ २.१०.१.१२

१०. एष उ स्य पुरुव्रतो जज्ञानो जनयन्निषः ।
धारया पवते सुतः ॥ १२६५ ॥ ॥२ (दू)॥ २.१०.१.१३

इति प्रथमः खण्डः ॥ १ ॥

[धा॰ ३४ । उ॰ ३| स्व॰ ६ ॥]

सूक्तं (३)

१. एष धिया यात्यण्व्या शूरो रथेभिराशुभिः ।
गच्छन्निन्द्रस्य निष्कृतम् ॥ १२६६ ॥ २.१०.२.१

२. एष पुरू धियायते बृहते देवतातये ।
यत्रामृतास आशत ॥ १२६७ ॥ २.१०.२.२

३. एतं मृजन्ति मर्ज्यमुप द्रोणेष्वायवः ।
प्रचक्राणं महीरिषः ॥ १२६८ ॥ २.१०.२.३

४. एष हितो वि नीयतेऽन्तः शुन्ध्यावता पथा ।
यदी तुञ्जन्ति भूर्णयः ॥ १२६९॥ २.१०.२.४

५. एष रुक्मिभिरीयते वाजी शुभ्रेभिरंशुभिः ।
पतिः सिन्धूनां भवन् ॥ १२७० ॥ २.१०.२.५

६. एष शृङ्गाणि दोधुवच्छिशीते यूथ्यो३ वृषा ।
नृम्णा दधान ओजसा ॥ १२७१ ॥ २.१०.२.६

७. एष वसूनि पिब्दनः परुषा ययिवाꣳ अति ।
अव शादेषु गच्छति ॥ १२७२ ॥ २.१०.२.७

८. एतमु त्यं दश क्षिपो हरिꣳ हिन्वन्ति यातवे ।
स्वायुधं मदिन्तमम् ॥ १२७३ ॥ ॥ ३ (के)॥ २.१०.२.८

[धा॰ ३१ । उ॰ १| स्व॰ ७ ॥]

इति द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

सूक्तं (४)

१. एष उ स्य वृषा रथोऽव्यो वारेभिरव्यत ।
गच्छन्वाजꣳ सहस्रिणम् ॥ १२७४ ॥ २.१०.३.१

२. एतं त्रितस्य योषणो हरिꣳ हिन्वन्त्यद्रिभिः ।
इन्दुमिन्द्राय पीतये ॥ १२७५ ॥ २.१०.३.२

३. एष स्य मानुषीष्वा श्येनो न विक्षु सीदति ।
गच्छं जारो न योषितम् ॥ ३ ॥ ॥ १२७६ ॥ २.१०.३.३

४. एष स्य मद्यो रसोऽव चष्टे दिवः शिशुः ।
य इन्दुर्वारमाविशत् ॥ १२७७ ॥ २.१०.३.४

५. एष स्य पीतये सुतो हरिरर्षति धर्णसिः ।
क्रन्दन्योनिमभि प्रियम् ॥ १२७८॥ २.१०.३.५

६. एतं त्य॒ हरितो दश मर्मृज्यन्ते अपस्युवः ।
याभिर्मदाय शुम्भते ॥ १२७९ ॥ ॥४ (बी)॥ २.१०.३.६

[धा॰ २५ । उ॰ ८ | स्व॰ ४ ॥]

इति तृतीयः खण्डः ॥ ३ ॥

सूक्तं (५)

१. एष वाजी हितो नृभिर्विश्वविन्मनसस्पतिः ।
अव्यं वारं वि धावति ॥ १२८० ॥ २.१०.४.१

२. एष पवित्रे अक्षरत्सोमो देवेभ्यः सुतः ।
विश्वा धामान्याविशन् ॥ १२८१ ॥ २.१०.४.२

३. एष देवः शुभायतेऽधि योनावमर्त्यः ।
वृत्रहा देववीतमः ॥ १२८२ ॥ २.१०.४.३

४. एष वृषा कनिक्रदद्दशभिर्जामिभिर्यतः ।
अभि द्रोणानि धावति ॥ १२८३ ॥ २.१०.४.४

५. एष सूर्यमरोचयत्पवमानो अधि द्यवि ।
पवित्रे मत्सरो मदः ॥ १२८४ ॥ २.१०.४.५

६. एष सूर्येण हासते संवसानो विवस्वता ।
पतिर्वाचो अदाभ्यः ॥ १२८५ ॥ ॥५ (के)॥ २.१०.४.६

[धा॰ २६ । उ॰ १ | स्व॰ ७ ॥]

इति चतुर्थः खण्डः ॥ ४ ॥

सूक्तं (६)

१. एष कविरभिष्टुतः पवित्रे अधि तोशते ।
पुनानो घ्नन्नप द्विषः ॥ १२८६ ॥ २.१०.५.१

२. एष इन्द्राय वायवे स्वर्जित्परि षिच्यते ।
पवित्रे दक्षसाधनः ॥ १२८७ ॥ २.१०.५.२

३. एष नृभिर्वि नीयते दिवो मूर्धा वृषा सुतः ।
सोमो वनेषु विश्ववित् ॥ १२८८ ॥ २.१०.५.३

४. एष गव्युरचिक्रदत्पवमानो हिरण्ययुः ।
इन्दुः सत्राजिदस्तृतः ॥ १२८९ ॥ २.१०.५.४

५. एष शुष्म्यसिष्यददन्तरिक्षे वृषा हरिः ।
पुनान इन्दुरिन्द्रमा ॥ १२९० ॥ २.१०.५.५

६. एष शुष्म्यदाभ्यः सोमः पुनानो अर्षति ।
देवावीरघशꣳसहा ॥ १२९१॥ ॥६ (गु)॥ २.१०.५.६

[धा॰ ३१ । उ॰ ३ | स्व॰ ५ ॥]

इति पञ्चमः खण्डः ॥ ५ ॥

सूक्तं (७)

१. स सुतः पीतये वृषा सोमः पवित्रे अर्षति ।
विघ्नन्रक्षाꣳसि देवयुः ॥ १२९२ ॥ २.१०.६.१

२. स पवित्रे विचक्षणो हरिरर्षति धर्णसिः ।
अभि योनिं कनिक्रदत् ॥२ ॥ ॥ १२९३ ॥ २.१०.६.२

३. स वाजी रोचनं दिवः पवमानो वि धावति ।
रक्षोहा वारमव्ययम् ॥ १२९४ ॥ २.१०.६.३

४. स त्रितस्याधि सानवि पवमानो अरोचयत् ।
जामिभिःसूर्यꣳ सह ॥ १२९५ ॥ २.१०.६.४

५. स वृत्रहा वृषा सुतो वरिवोविददाभ्यः ।
सोमो वाजमिवासरत् ॥ १२९६ ॥ २.१०.६.५

६. स देवः कविनेषितोऽभि द्रोणानि धावति ।
इन्दुरिन्द्राय मꣳहयन् ॥ १२९७ ॥ ॥७ (खे) २.१०.६.६

[धा॰ २१ । उ॰ २ | स्व॰ ७ ॥]

इति षष्ठः खण्डः ॥६ ॥

सूक्तं (८)

१. यः पावमानीरध्येत्यृषिभिः सम्भृतꣳरसम् ।
सर्वꣳ स पूतमश्नाति स्वदितं मातरिश्वना ॥ १२९८ ॥ २.१०.७.१

२. पावमानीर्यो अध्येत्यृषिभिः सम्भृतꣳरसम् ।
तस्मै सरस्वती दुहे क्षीरꣳ सर्पिर्मधूदकम् ॥ १२९९ ॥ २.१०.७.२

३. पावमानीः स्वस्त्ययनीः सुदुघा हि घृतश्चुतः ।
ऋषिभिः सभृतो रसो ब्राह्मणेष्वमृतꣳ हितम् ॥ १३०० ॥ २.१०.७.३

४. पावमानीर्दधन्तु न इमं लोकमथो अमुम् ।
कामान्त्समर्धयन्तु नो देवीर्देवैः समाहृताः ॥ १३०१ ॥ २.१०.७.४

५. येन देवाः पवित्रेणात्मानं पुनते सदा ।
तेन सहस्रधारेण पावमानीः पुनन्तु नः ॥ १३०२॥ २.१०.७.५

६. पावमानीः स्वस्त्ययनीस्ताभिर्गच्छति नान्दनम् ।
पुण्याꣳश्च भक्षान्भक्षयत्यमृतत्वं च गच्छति ॥ १३०३ ॥ ॥८ (ती)॥ २.१०.७.६

[धा॰ ४४ । उ॰ १ | स्व॰ ४ ॥]

इति सप्तमः खण्डः ॥७ ॥

सूक्तं (९)

१. अगन्म महा नमसा यविष्ठं यो दीदाय समिद्धः स्वे दुरोणे ।
चित्रभानुꣳ रोदसी अन्तरुर्वी स्वाहुतं विश्वतः प्रत्यञ्चम् ॥ १३०४ ॥ २.१०.८.१

२. स मह्ना विश्वा दुरितानि साह्वानग्नि ष्टवे दम आ जातवेदाः ।
स नो रक्षिषद्दुरितादवद्यादस्मान्गृणत उत नो मघोनः ॥ १३०५ ॥ २.१०.८.२

३. त्वं वरुण उत मित्रो अग्ने त्वां वर्धन्ति मतिभिर्वसिष्ठाः ।
त्वे वसु सुषणनानि सन्तु यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥ १३०६ ॥ ॥९ (ही)॥ २.१०.८.३

[धा० २१ । उ० नास्ति । स्व० ४ ।]

सूक्तं (१०)

१. महा॑ इन्द्रो य ओजसा पर्जन्यो वृष्टिमा॑ इव ।
स्तोमैर्वत्सस्य वावृधे ॥ १३०७ ॥ २.१०.८.४

२. कण्वा इन्द्रं यदक्रत स्तोमैर्यज्ञस्य साधनम् ।
जामि ब्रुवत आयुधा ॥ १३०८ ॥ २.१०.८.५

३. प्रजामृतस्य पिप्रतः प्र यद्भरन्त वह्नयः ।
विप्रा ऋतस्य वाहसा ॥ १३०९ ॥ ॥१० (टि)॥ २.१०.८.६

[धा० ८ । उ० १ | स्व० ३ ॥]

इत्यष्टमः खण्डः ॥ ८ ॥

सूक्तं (११)

१. पवमानस्य जिघ्नतो हरेश्चन्द्रा असृक्षत ।
जीरा अजिरशोचिषः ॥ १३१०॥ २.१०.९.१

२. पवमानो रथीतमः शुभ्रेभिः शुभ्रशस्तमः ।
हरिश्चन्द्रो मरुद्गणः ॥ १३११॥ २.१०.९.२

३. पवमान व्यश्नुहि रश्मिभिर्वाजसातमः ।
दधत्स्तोत्रे सुवीर्यम् ॥ १३१२ ॥ ॥११ (ह)॥ २.१०.९.३

[धा॰ ११ । उ॰ नास्ति । स्व॰ १ ।]

सूक्तं (१२)

१. परीतो षिञ्चता सुत॰ सोमो य उत्तम॰ हविः ।
दधन्वा॰ यो नर्यो अप्स्व३न्तरा सुषाव सोममद्रिभिः ॥ १३१३ ॥ २.१०.९.४

२. नूनं पुनानोऽविभिः परि स्रवादब्धः सुरभिन्तरः ।
सुते चित्वाप्सु मदामो अन्धसा श्रीणन्तो गोभिरुत्तरम् ॥ १३१४ ॥ २.१०.९.५

३. परि स्वानश्चक्षसे देवमादनः क्रतुरिन्दुर्विचक्षणः ॥ १३१५ ॥ ॥१२ (खा)॥ २.१०.९.६

[धा॰ १६ । उ॰ २ । स्व॰ २ ।]

सूक्तं (१३)

१. असावि सोमो अरुषो वृषा हरी राजेव दस्मो अभि गा अचिक्रदत् ।
पुनानो वारमत्येष्यव्यय॰ श्येनो न योनिं घृतवन्तमासदत् ॥ १३१६ ॥ २.१०.९.७

२. पर्जन्यः पिता महिषस्य पर्णिनो नाभा पृथिव्या गिरिषु क्षयं दधे ।
स्वसार आपो अभि गा उदासरन्त्सं ग्रावभिर्वसते वीते अध्वरे ॥ १३१७ ॥ २.१०.९.८

३. कविर्वेधस्या पर्येषि माहिनमत्यो न मृष्टो अभि वाजमर्षसि ।
अपसेधन् दुरिता सोम नो मृड घृता वसानः परि यासि निर्णिजम् ॥ १३१८॥ ॥१३ (गू)॥
२.१०.९.९

[धा० २६ । उ० ३ | स्व० ६ ॥]

इति नवमः खण्डः ॥ ९ ॥

सूक्तं (१४)

१. श्रायन्त इव सूर्यं विश्वेदिन्द्रस्य भक्षत ।
वसूनि जातो जनिमान्योजसा प्रति भागं न दीधिमः ॥ १३१९ ॥ २.१०.१०.१

२. अलर्षिरातिं वसुदामुप स्तुहि भद्रा इन्द्रस्य रातयः ।
यो अस्य कामं विधतो न रोषति मनो दानाय चोदयन् ॥ १३२०॥ ॥१४ (लू)॥ २.१०.१०.२

[धा० १९ । उ० नास्ति । स्व० ६ ।]

(१५)

१. यत इन्द्र भयामहे ततो नो अभयं कृधि ।
मघवञ्छग्धि तव तन्न ऊतये वि द्विषो वि मृधो जहि ॥ १३२१ ॥ २.१०.१०.३

२. त्वꣳ हि राधसस्पते राधसो महः क्षयस्यासि विधर्ता ।
तं त्वा वयं मघवन्निन्द्र गिर्वणः सुतावन्तो हवामहे ॥ १३२२ ॥ ॥१५ (बा)॥ २.१०.१०.४

[धा० २० । उ० ३ । स्व० २।]

इति दशमः खण्डः ॥ १० ॥

सूक्तं (१६)

१. त्वꣳ सोमासि धारयुर्मन्द्र ओजिष्ठो अध्वरे ।
पवस्व मꣳहयद्रयिः ॥ १३२३ ॥ २.१०.११.१

२. त्वꣳ सुतो मदिन्तमो दधन्वान्मत्सरिन्तमः ।
इन्दुः सत्राजिदस्तृतः ॥ १३२४॥ २.१०.११.२

३. त्वꣳ सुष्वाणो अद्रिभिरभ्यर्ष कनिक्रदत् ।
द्युमन्तꣳ शुष्ममा भर ॥ १३२५ ॥ ॥१ ६ (ली)॥ २.१०.११.३

[धा° १४ । उ° नास्ति । स्व° ४ ।]

सूक्तं (१७)

१. पवस्व देववीतय इन्दो धाराभिरोजसा ।
आ कलशं मधुमान्त्सोम नः सदः ॥ १३२६ ॥ २.१०.११.४

२. तव द्रप्सा उदप्रुत इन्द्रं मदाय वावृधुः ।
त्वां देवासो अमृताय कं पपुः ॥ १३२७ ॥ २.१०.११.५

३. आ नः सुतास इन्दवः पुनाना धावता रयिम् ।
वृष्टिद्यावो रीत्यापः स्वर्विदः ॥ १३२८ ॥ ॥१७ (वौ)॥ २.१०.११.६

[धा° १५ । उ° नास्ति । स्व° नास्ति ।]

सूक्तं (१८)

१. परि त्यꣳ हर्यतꣳ हरिं बभ्रुं पुनन्ति वारेण ।
यो देवान्विश्वाꣳ इत्परि मदेन सह गच्छति ॥ १३२९ ॥ २.१०.११.७

२. द्वियं पञ्च स्वयशसꣳ सखायो अद्रिसꣳहतम् ।
प्रियमिन्द्रस्य काम्यं प्रस्नापयन्त ऊर्मयः ॥ १३३० ॥ २.१०.११.८

३. इन्द्राय सोम पातवे वृत्रघ्ने परि षिच्यसे ।
नरे च दक्षिणावते वीराय सदनासदे ॥ १३३१॥ ॥१८ (जी)॥ २.१०.११.९

[धा० २२ । उ० ३ । स्व० ४ ।]

सूक्तं (१९)

१. पवस्व सोम महे दक्षायाश्वो न निक्तो वाजी धनाय ॥ १३३२ ॥ २.१०.११.१०

२. प्र ते सोतारो रसं मदाय पुनन्ति सोमं महे द्युम्नाय ॥ १३३३ ॥ २.१०.११.११

३. शिशुं जज्ञानꣳ हरिं मृजन्ति पवित्रे सोमं देवेभ्य इन्दुम् ॥ १३३४ ॥ ॥१९ (का)॥ २.१०.११.१२

[धा० ११ । उ० १ । स्व० २ ।]

सूक्तं (२०)

१. उपो षु जातमप्तुरं गोभिर्भङ्गं परिष्कृतम् ।
इन्दुं देवा अयासिषुः ॥ १३३५ ॥ २.१०.११.१३

२. तमिद्वर्धन्तु नो गिरो वत्स२स२शिश्वरीरिव ।
य इन्द्रस्य हृद२ सनिः ॥ १३३६ ॥ २.१०.११.१४

३. अर्षा नः सोम शं गवे धुक्षस्व पिप्युषीमिषम् ।
वर्धा समुद्रमुक्थ्य ॥ १३३७॥ ॥२० (ही)॥ २.१०.११.१५

[धा॰ ११ । उ॰ नास्ति | स्व॰ ४ ॥]

इति एकादशः खण्डः ॥ ११ ॥

सूक्तं (२१)

१. आ घा ये अग्निमिन्धते स्तृणन्ति बर्हिरानुषक् ।
येषामिन्द्रो युवा सखा ॥ १३३८ ॥ २.१०.१२.१

२. बृहन्निदिध्म एषां भूरि शस्त्रं पृथुः स्वरुः ।
येषामिन्द्रो युवा सखा ॥ १३३९ ॥ २.१०.१२.२

३. अयुद्ध इद्युधा वृत२ शूर आजति सत्वभिः ।
येषामिन्द्रो युवा सखा ॥ १३४० ॥ ॥२१ (ठ)॥ २.१०.१२.३

[धा॰ ३ । उ॰ २ । स्व॰ १ ।]

सूक्तं (२२)

१. य एक इद्विदयते वसु मर्त्ताय दाशुषे ।
ईशानो अप्रतिष्कुत इन्द्रो अङ्ग ॥ १३४१ ॥ २.१०.१२.४

२. यश्चिद्धि त्वा बहुभ्य आ सुतावाꣳ आविवासति ।
उग्रं तत्पत्यते शव इन्द्रो अङ्ग ॥ १३४२ ॥ २.१०.१२.५

३. कदा मर्तमराधसं पदा क्षुम्पमिव स्फुरत् ।
कदा नः शुश्रवद्गिर इन्द्रो अङ्ग ॥ १३४३ ॥ ॥२२ (कि)॥ २.१०.१२.६

[धा॰ ११ । उ॰ १ । स्व॰ ३ ।]

सूक्तं (२३)

१. गायन्ति त्वा गायत्रिणोऽर्चन्त्यर्कमर्किणः ।
ब्रह्माणस्त्वा शतक्रत उद्वꣳशमिव येमिरे ॥ १३४४॥ २.१०.१२.७

२. यत्सानोः सान्वारुहो भूर्यस्पष्ट कर्त्वम् ।
तदिन्द्रो अर्थं चेतति यूथेन वृष्णिरेजति ॥ १३४५॥ २.१०.१२.८

३. युक्ष्वा हि केशिना हरी वृषणा कक्ष्यप्रा ।
अथा न इन्द्र सोमपा गिरामुपश्रुतिं चर ॥ १३४६॥ ॥२३ (बी)॥ २.१०.१२.९

[धा॰ २५ । उ॰ ३ | स्व॰ ४ ॥]

इति द्वादशः खण्डः ॥ १२ ॥

इति पञ्चमप्रपाठके दितीयोऽर्धः, पञ्चमप्रपाठकश्च समाप्तः ॥ ५-२ ॥

इति दशमोऽध्यायः ॥ १० ॥

अथ एकादशोऽध्यायः ॥

अथ षष्ठप्रपाठके प्रथमोऽर्धः ॥ ६-१ ॥

(१-११) १ मेधातिथिः काण्वः; २, १० वसिष्ठो मैत्रवरुणिः; ३ प्रगाथः काण्वः; ४ पराशरः शाक्त्यः; ५ प्रगाथो घौरः काण्वः; ६ मेध्यतिथिः काण्वः; ७ त्र्यरुणस्त्रैवृष्णः त्रसदस्युः पौरुकुत्स्य; ८ अग्नयो धिष्ण्या ऐश्वराः; ९ हिरण्यस्तूप आङ्गिरसः; १० सार्पराज्ञी ॥ १ आप्रीसूक्तं = (२१ इध्मः समिद्धोऽग्निर्वा, २ तनूनपात्, ३ नराशंसः, ४ इळः); २ आदित्यः; ३, ५-६ इन्द्रः; ४, ७-९ पवमानः सोमः ; १० अग्निः; ११ आत्मा सूर्यो वा ॥ १-३, ११ गायत्री; ४ त्रिष्टुप्; ५-६ प्रगाथः = (विषमा बृहती, समा सतो बृहती); ७ पिपीलिकमध्या अनुष्टुप्; ८ द्विपदा विराट्; ९ जगती; १० विराट् ॥

सूक्तं (१)

१. सुषमिद्धो न आ वह देवाꣳ अग्ने हविष्मते ।
होतः पावक यक्षि च ॥ १३४७ ॥ २.११.१.१

२. मधुमन्तं तनूनपाद्यज्ञं देवेषु नः कवे ।
अद्या कृणुह्यूतये ॥ १३४८ ॥ २.११.१.२

३. नराशꣳसमिह प्रियमस्मिन्यज्ञ उप ह्वये ।
मधुजिह्वꣳ हविष्कृतम् ॥ १३४९ ॥ २.११.१.३

४. अग्ने सुखतमे रथे देवाꣳ ईडित आ वह ।
असि होता मनुर्हितः ॥ १३५० ॥ ॥१ (रा)॥ २.११.१.४

[धा० १८ । उ० नास्ति । स्व० २ ।]

सूक्तं (२)

१. यदद्य सूर उदितेऽनागा मित्रो अर्यमा ।
सुवाति सविता भगः ॥ १३५१॥ २.११.१.५

२. सुप्रावीरस्तु स क्षयः प्र नु यामन्त्सुदानवः ।
ये नो अꣳहोऽतिपिप्रति ॥ १३५२ ॥ २.११.१.६

३. उत स्वराजो अदितिरदब्धस्य व्रतस्य ये ।
महो राजान ईशते ॥ १३५३ ॥ ॥२ (खि)॥ २.११.१.७

[धा॰ ११ । उ॰ २ । स्व॰ ३ ।]

सूक्तं (३)

१. उ त्वा मदन्तु सोमाः कृणुष्व राधो अद्रिवः ।
अव ब्रह्मद्विषो जहि ॥ १३५४ ॥ २.११.१.८

२. पदा पणीनराधसो नि बाधस्व महाꣳ असि ।
न हि त्वा कश्च न प्रति ॥ १३५५ ॥ २.११.१.९

३. त्वमीशिषे सुतानामिन्द्र त्वमसुतानाम् ।
त्वꣳ राजा जनानाम् ॥ १३५६ ॥ ॥ ३ (ठि)॥ २.११.१.१०

इति प्रथमः खण्डः ॥ १ ॥

[धा॰ १३ । उ॰ २ | स्व॰ ३ ॥]

सूक्तं (४)

१. आ जागृविर्विप्र ऋतां मतीनाꣳ सोमः पुनानो असदच्चमूषु ।
सपन्ति यं मिथुनासो निकामा अध्वर्यवो रथिरासः सुहस्ताः ॥ १३५७ ॥ २.११.२.१

२. स पुनान उप सूरे दधान ओभे अप्रा रोदसी वी ष आवः ।
प्रिया चिद्यस्य प्रियसास ऊती सतो धनं कारिणे न प्र यꣳसत् ॥ १३५८ ॥ २.११.२.२

३. स वर्धिता वर्धनः पूयमानः सोमो मीढ्वाꣳ अभि नो ज्योतिषावित् ।
यत्र नः पूर्वे पितरः पदज्ञाः स्वर्विदो अभि गा अद्रिमिष्णन् ॥ १३५९ ॥ ॥४ (तै)॥ २.११.२.३

[धा॰ १९ । उ॰ १ । स्व॰ ८ ।]

सूक्तं (५)

१. मा चिदन्यद्वि शꣳसत सखायो मा रिषण्यत ।
इन्द्रमित्स्तोता वृषणꣳ सचा सुते मुहुरुक्था च शꣳसत ॥ १३६०॥ २.११.२.४

२. अवक्रक्षिणं वृषभं यथा जुवं गां न चर्षणीसहम् ।
विद्वेषणꣳ संवननमुभयङ्करं मꣳहिष्ठमुभयाविनम् ॥ १३६१ ॥ ॥५ (यी)॥ २.११.२.५

[धा॰ १७ । उ॰ नास्ति । स्व॰ ४ ।]

सूक्तं (६)

१. उदु त्ये मधुमत्तमा गिरः स्तोमास ईरते ।
सत्राजितो धनसा अक्षितोतयो वाजयन्तो रथा इव ॥ १३६२ ॥ २.११.२.६

२. कण्वा इव भृगवः सूर्या इव विश्वमिद्धीतमाशत ।
इन्द्र२ स्तोमेभिर्महयन्त आयवः प्रियमेधासो अस्वरन् ॥ १३६३ ॥ ॥६ (ला)॥ २.११.२.७

[धा० १४ । उ० नास्ति । स्व० २ ।]

सूक्तं (७)

१. पर्यू षु प्र धन्व वाजसातये परि वृत्राणि सक्षणिः ।
द्विषस्तरध्या ऋणया न ईरसे ॥ १३६४ ॥ २.११.२.८

२. अजीजनो हि पवमान सूर्यं विधारे शक्मना पयः ।
गोजीरया र२हमाणः पुरन्ध्या ॥ १३६५॥ २.११.२.९

३. अनु हि त्वा सुत२ सोम मदामसि (महे समर्यराज्ये ।*
वाज२ अभि पवमान प्र गाहसे ॥ १३६६॥ ॥७ (ल)॥ २.११.२.१०

[धा० ९ । उ० नास्ति । स्व० १।]

सूक्तं (८)

१. परि प्र धन्व (धन्वेन्द्राय सोम स्वादुर्मित्राय पूष्णे भगाय ॥)* ॥ १३६७॥ २.११.२.११

२. एवामृताय महे क्षयाय स शुक्रो अर्ष दिव्यः पीयूषः ॥ १३६८॥ २.११.२.१२

३. इन्द्रस्ते सोम सुतस्य पेयात्क्रत्वे दक्षाय विश्वे च देवाः ॥ १३६९ ॥ ॥८ (ला)॥ २.११.२.१३

इति द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

[धा० ९ । उ० नास्ति | स्व० २ ॥]

सूक्तं (९)

१. सूर्यस्येव रश्मयो द्रावयित्नवो मत्सरासः प्रसुतः साकमीरते ।
तन्तुं ततं परि सर्गास आशवो नेन्द्रादृते पवते धाम किं चन ॥ १३७० ॥ २.११.३.१

२. उपो मतिः पृच्यते सिच्यते मधु मन्द्राजनी चोदते अन्तरासनि ।
पवमानः सन्तनिः सुन्वतामिव मधुमान्द्रप्सः परि वारमर्षति ॥ १३७१ ॥ २.११.३.२

३. उक्षा मिमेति प्रति यन्ति धेनवो देवस्य देवीरुप यन्ति निष्कृतम् ।
अत्यक्रमीदर्जुनं वारमव्ययमत्कं न निक्तं परि सोमो अव्यत ॥ १३७२ ॥ ॥९ (ग)॥ २.११.३.३

[धा० २६ । उ० ३ । स्व० ४ ।]

सूक्तं (१०)

१. अग्निं नरो दीधितिभिररण्योर्हस्तच्युतं जनयत प्रशस्तम् ।
दूरेदृशं गृहपतिमथव्युम् ॥ १३७३ ॥ २.११.३.४

२. तमग्निमस्ते वसवो न्यृण्वन्त्सुप्रतिचक्षमवसे कुतश्चित् ।
दक्षाय्यो यो दम आस नित्यः ॥ १३७४॥ २.११.३.५

३. प्रेद्धो अग्ने दीदिहि पुरो नोऽजस्रया सूर्म्या यविष्ठ ।
त्वा२ं शश्वन्त उप यन्ति वाजाः ॥ १३७५ ॥ ॥१० (डी)॥ २.१०.३.६

[धा० २८ । उ० ३ । स्व० ४ ।]

सूक्तं (११)

१. आयं गौः पृश्निरक्रमीदसदन्मातरं पुरः ।
पितरं च प्रयन्त्स्वः ॥ १३७६ ॥ २.११.३.७

२. अन्तश्चरति रोचनास्य प्राणादपानती ।
व्यख्यन्महिषो दिवम् ॥ १३७७॥ २.११.३.८

३. त्रिꣳशद्धाम वि राजति वाक्पतङ्गाय धीयते ।
प्रति वस्तोरह द्युभिः ॥ १३७८ ॥ ॥११ (छि)॥ २.११.३.९

इति तृतीयः खण्डः ॥ ३ ॥

[धा॰ १७ । उ॰ २ | स्व॰ ३ ॥]

इति षष्ठप्रपाठके प्रथमोऽर्धः ॥ ६-२ ॥

एकादशोऽध्यायः समाप्तः ॥ ११ ॥

अथ द्वादशो ऽध्यायः ॥

अथ षष्ठप्रपाठके द्वितीयोऽर्धः ॥ ६-२ ॥

(१-२०) १ (१-२) गोतमो राहूगणः; १ (३), ८, ११ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः; २, ७ भरद्वाजो बार्हस्पत्यः; ३ प्रजापतिर्वैश्वामित्रो वाच्यो वा ; ४, १३ सोभरिः काण्वः; ५ मेधातिथि-मेध्यातिथी काण्वौ; ६ (१) ऋजिश्वा भारद्वाजः; ६ (२) ऊर्ध्वसद्मा आंगिरसः; ९ तिरश्चीराङ्गिरसः; १० सुतंभर आत्रेयः; १२, १९ नृमेध-पुरुमेधावाङ्गिरसौ; १४ शुनःशेप आजीगर्तिः; १५ नोधा गौतमः; १६ मेध्यातिथिः काण्वः; १७ रेणुर्वैश्वामित्रः; १८ कुत्स आङ्गिरसः; २० अगस्त्यो मैत्रावरुणिः ॥ १-२, ७, १०, १३-१४ अग्निः; ३, ६, ८, ११, १५, १७-१८ पवमानः सोमः ; ४, ५, ९, १२, १६, १९, २०, इन्द्रः ॥ १-२, ७, १०, १४ गायत्री ; ३,९, १९ (१-२), २० (२-३) अनुष्टुप्; ४, ६, १३ काकुभः प्रगाथः = (विषमा ककुप्, , सम सतोबृहती); ५, १९ (३) बृहती; ८, ११, १५, १८ त्रिष्टुप्; १२, १५ प्रगाथः = (विषमा बृहती, सम सतोबृहती); १७ जगती; २० (१) स्कन्धोग्रीवी बृहती ॥

सूक्तं (१)

१. उपप्रयन्तो अध्वरं मन्त्रं वोचेमाग्नये ।
आरे अस्मे च शृण्वते ॥ १३७९ ॥ २.१२.१.१

२. यः स्नीहितीषु पूर्व्यः संजग्मानासु कृष्टिषु ।
अरक्षद्दाशुषे गयम् ॥ १३८० ॥ २.१२.१.२

३. स नो वेदो अमात्यमग्नी रक्षतु शन्तमः ।
उतास्मान्पात्वꣳहसः ॥ १३८१ ॥ २.१२.१.३

४. उत ब्रुवन्तु जन्तव उदग्निर्वृत्रहाजनि ।
धनञ्जयो रणेरणे ॥ १३८२ ॥ ॥१ (ति)॥ २.१२.१.४

इति प्रथमः खण्डः ॥ १ ॥

[धा॰ १९ । उ॰ १ | स्व॰ ३ ॥]

सूक्तं (२)

१. अग्ने युङ्क्ष्वा हि ये तवाश्वासो देव साधवः ।
अरं वहन्त्याशवः ॥ १३८३ ॥ २.१२.२.१

२. अच्छा नो याह्या वहाभि प्रयाꣳसि वीतये ।
आ देवान्त्सोमपीतये ॥ १३८४ ॥ २.१२.२.२

३. उदग्ने भारत द्युमदजस्रेण दविद्युतत् ।
शोचा वि भाह्यजर ॥ १३८५ ॥ ॥२ (यी)॥ २.१२.२.३

[धा॰ १७ । उ॰ नास्ति । स्व॰ ४ ।]

सूक्तं (३)

१. प्र सुन्वानायान्धसो मर्तो न वष्ट तद्वचः ।
अप श्वानमराधसꣳ हता मखं न भृगवः ॥ १३८६॥ २.१२.२.४

२. आ जामिरत्के अव्यत भुजे न पुत्र ओण्योः ।
सरज्जारो न योषणां वरो न योनिमासदम् ॥ १३८७ ॥ २.१२.२.५

३. स वीरो दक्षसाधनो वि यस्तस्तम्भ रोदसी ।
हरिः पवित्रे अव्यत वेधा न योनिमासदम् ॥ १३८८ ॥ ॥ ३ (खै)॥ २.१२.२.६

[धा॰ २१ । उ॰ २ । स्व॰ ८ ।]

सूक्तं (४)

१. अभ्रातृव्यो अना त्वमनापिरिन्द्र जनुषा सनादसि ।
युधेदापित्वमिच्छसे ॥ १३८९ ॥ २.१२.२.७

२. न की रेवन्तꣳसख्याय विन्दसे पीयन्ति ते सुराश्वः ।
यदा कृणोषि नदनुꣳसमूहस्यादित्पितेव हूयसे ॥ १३९० ॥ ।।४ (पि)। । २.१२.२.८

[धा० १५ । उ० १ । स्व० ३ ।]

सूक्तं (५)

१. आ त्वा सहस्रमा शतं युक्ता रथे हिरण्यये ।
ब्रह्मयुजो हरय इन्द्र केशिनो वहन्तु सोमपीतये ॥ १३९१॥ २.१२.२.९

२. आ त्वा रथे हिरण्यये हरी मयूरशेप्या ।
शितिपृष्ठा वहतां मध्वो अन्धसो विवक्षणस्य पीतये ॥ १३९२ ॥ २.१२.२.१०

३. पिबा त्व३स्य गिर्वणः सुतस्य पूर्वपा इव ।
परिष्कृतस्य रसिन इयमासुतिश्चारुर्मदाय पत्यते ॥ १३९३ ॥ ॥५ (प)॥ २.१२.२.११

[धा० २० । उ० १ । स्व० १ ।]

सूक्तं (६)

१. आ सोता परि षिञ्चताश्वं न स्तोममप्तुरꣳरजस्तुरम् ।
वनप्रक्षमुदप्रुतम् ॥ १३९४ ॥ २.१२.२.१२

२. सहस्रधारं वृषभं पयोदुहं प्रियं देवाय जन्मने ।
ऋतेन य ऋतजातो विवावृधे राजा देव ऋतं बृहत् ॥ १३९५ ॥ ॥६ (या)॥ २.१२.२.१३

[धा॰ १२ । उ॰ नास्ति | स्व॰ २ ॥]

इति द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

सूक्तं (७)

१. अग्निर्वृत्राणि जङ्घनद्द्रविणस्युर्विपन्यया ।
समिद्धः शुक्र आहुतः ॥ १३९६ ॥ २.१२.३.१

२. गर्भे मातुः पितुः पिता विदिद्युतानो अक्षरे ।
सीदन्नृतस्य योनिमा ॥ १३९७ ॥ २.१२.३.२

३. ब्रह्म प्रजावदा भर जातवेदो विचर्षणे ।
अग्ने यद्दीदयद्दिवि ॥ १३९८ ॥ ॥७ (व)॥ २.१२.३.३

[धा॰ १० । उ॰ नास्ति । स्व॰ १ ।]

सूक्तं (८)

१. अस्य प्रेषा हेमना पूयमानो देवो देवेभिः समपृक्त रसम् ।
सुतः पवित्रं पर्येति रेभन्मितेव सद्म पशुमन्ति होता ॥ १३९९ ॥ २.१२.३.४

२. भद्रा वस्त्रा समन्या३ वसानो महान्कविर्निवचनानि शꣳसन् ।
आ वच्यस्व चम्वोः पूयमानो विचक्षणो जागृविर्देववीतौ ॥ १४००॥ २.१२.३.५

३. समु प्रियो मृज्यते सानो अव्ये यशस्तरो यशसां क्षैतो अस्मे ।
अभि स्वर धन्वा पूयमानो यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥ १४०१ ॥ ।।८ (रि)। । २.१२.३.६

[धा° १८ । उ° नास्ति । स्व° ३ ।]

सूक्तं (९)

१. एतो न्विन्द्र२ं स्तवाम शुद्ध२ंशुद्धेन साम्ना ।
शुद्धैरुक्थैर्वावृध्वा२ंस२ंशुद्धैराशीर्वान्ममत्तु ॥ १४०२ ॥ २.१२.३.७

२. इन्द्र शुद्धो न आ गहि शुद्धः शुद्धाभिरूतिभिः ।
शुद्धो रयिं वि धारय शुद्धो ममद्धि सोम्य ॥ १४०३॥ २.१२.३.८

३. इन्द्र शुद्धो हि नो रयि२ं शुद्धो रत्नानि दाशुषे ।
शुद्धो वृत्राणि जिघ्नसे शुद्धो वाज२ं सिषाससि ॥ १४०४ ॥ ॥९ (यी)॥ २.१२.३.९

[धा° १२ । उ° नास्ति | स्व° ४ ॥]

इति तृतीयः खण्डः ॥ ३ ॥

सूक्तं (१०)

१. अग्ने स्तोमं मनामहे सिध्रमद्य दिविस्पृशः ।
देवस्य द्रविणस्यवः ॥ १४०५ ॥ २.१२.४.१

२. अग्निर्जुषत नो गिरो होता यो मानुषेष्वा ।
स यक्षद्दैव्यं जनम् ॥ १४०६ ॥ २.१२.४.२

३. त्वमग्ने सप्रथा असि जुष्टो होता वरेण्यः ।
त्वया यज्ञं वि तन्वते ॥ १४०७ ॥ ॥१० (रि)॥ २.१२.४.३

[धा॰ १३ । उ॰ नास्ति । स्व॰ ३ ।]

सूक्तं (११)

१. अभि त्रिपृष्ठं वृषणं वयोधामाङ्गोषिणमवावशंत वाणीः ।
वना वसानो वरुणो न सिन्धूर्वि रत्नधा दयते वार्याणि ॥ १४०८ ॥ २.१२.४.४

२. शूरग्रामः सर्ववीरः सहावान् जेता पवस्व सनिता धनानि ।
तिग्मायुधः क्षिप्रधन्वा समत्स्वषाढः साह्वान्पृतनासु शत्रून् ॥ १४०९ ॥ २.१२.४.५

३. उरुगव्यूतिरभयानि कृण्वन्त्समीचीने आ पवस्वा पुरन्धी ।
अपः सिषासन्नुषसः स्व३र्गाः सं चिक्रदो महो अस्मभ्यं वाजान् ॥ १४१० ॥ ॥११ (५)॥
२.१२.४.६

[धा॰ ३० । उ॰ १ । स्व॰ ६ ।]

सूक्तं (१२)

१. त्वमिन्द्र यशा अस्यृजीषी शवसस्पतिः ।
त्वं वृत्राणि हꣳस्यप्रतीन्येक इत्पुर्वनुत्तश्चर्षणीधृतिः ॥ १४११ ॥ २.१२.४.७

२. तमु त्वा नूनमसुर प्रचेतसꣳ राधो भागमिवेमहे ।
महीव कृत्तिः शरणा त इन्द्र प्र ते सुम्ना नो अश्नवन् ॥ १४१२ ॥ ॥१२ (त)॥ २.१२.४.८

[धा॰ १४ । उ॰ १ । स्व॰ १ ।]

सूक्तं (१३)

१. यजिष्ठं त्वा ववृमहे देवं देवत्रा होतारममर्त्यम् ।
अस्य यज्ञस्य सुक्रतुम् ॥ १४१३॥ २.१२.४.९

२. अपां नपात१ सुभग१ सुदीदितिमग्निमु श्रेष्ठशोचिषम् ।
स नो मित्रस्य वरुणस्य सो अपामा सुम्नं यक्षते दिवि ॥ ॥ १४१४ ॥ ॥१३ (ता)॥ २.१२.४.१०

[धा॰ १४ । उ॰ ना | स्व॰ २ ॥]

इति चतुर्थः खण्डः ॥ ४ ॥

सूक्तं (१४)

१. यमग्ने पृत्सु मर्त्यमवा वाजेषु यं जुनाः ।
स यन्ता शश्वतीरिषः ॥ १४१५ ॥ २.१२.५.१

२. न किरस्य सहन्त्य पर्येता कयस्य चित् ।
वाजो अस्ति श्रवाय्यः ॥ १४१६ ॥ २.१२.५.२

३. स वाजं विश्वचर्षणिरर्वद्भिरस्तु तरुता ।
विप्रेभिरस्तु सनिता ॥ १४१७ ॥ ॥१४ (ठा)॥ २.१२.५.३

[धा॰ १८ । उ॰ २ । स्व॰ २ ।]

सूक्तं (१५)

१. साकमुक्षो मर्जयन्त स्वसारो दश धीरस्य धीतयो धनुत्रीः ।
हरिः पर्यद्रवज्जाः सूर्यस्य द्रोणं ननक्षे अत्यो न वाजी ॥ १४१८ ॥ २.१२.५.४

२. सं मातृभिर्न शिशुर्वावशानो वृषा दधन्वे पुरुवारो अद्भिः ।
मर्यो न योषामभि निष्कृतं यन्त्सं गच्छते कलश उस्रियाभिः ॥ १४१९ ॥ २.१२.५.५

३. उत प्र पिप्य ऊधरघ्न्याया इन्दुर्धाराभिः सचते सुमेधाः ।
मूर्धानं गावः पयसा चमूष्वभि श्रीणन्ति वसुभिर्न निक्तैः ॥ १४२०॥ ॥१५ (वू)॥ २.१२.५.६

[धा॰ ३० । उ॰ नास्ति । स्व॰ ६ ।]

(१६)

१. पिबा सुतस्य रसिनो मत्स्वा न इन्द्र गोमतः ।
आपिर्नो बोधि सधमाद्ये वृधे३ऽस्मां२ अवन्तु ते धियः ॥ १४२१ ॥ २.१२.५.७

२. भूयाम ते सुमतौ वाजिनो वयं मा न स्तरभिमातये ।
अस्मां चित्राभिरवतादभिष्टिभिरा नः सुम्नेषु यामय ॥ १४२२ ॥ ॥१६ (ल)॥ २.१२.५.८

[धा॰ १४ । उ॰ नास्ति । स्व॰ १ ।]

सूक्तं (१७)

१. त्रिरस्मै सप्त धेनवो दुदुह्रिरे सत्यामाशिरं परमे व्योमनि ।
चत्वार्यन्या भुवनानि निर्णिजे चारूणि चक्रे यदृतैरवर्धत ॥ १४२३ ॥ २.१२.५.९

२. स भक्षमाणो अमृतस्य चारुण उभे द्यावा काव्येना वि शश्रथे ।
तेजिष्ठा अपो मꣳहना परि व्यत यदी देवस्य श्रवसा सदो विदुः ॥ १४२४ ॥ २.१२.५.१०

३. ते अस्य सन्तु केतवोऽमृत्यवोऽदाभ्यासो जनुषी उभे अनु ।
येभिर्नृम्णा च देव्या च पुनत आदिद्राजानं मनना अगृभ्णत ॥ १४२५॥ ॥१७ (चे)॥ २.१२.५.११

[धा० ३२ । उ० १ | स्व० ७ ॥]

इति पञ्चमः खण्डः ॥ ५ ॥

सूक्तं (१८)

१. अभि वायुं वीत्यर्षा गृणानो३ऽभि मित्रावरुणा पूयमानः ।
अभी नरं धीजवनꣳ रथेष्ठामभीन्द्रं वृषणं वज्रबाहुम् ॥ १४२६ ॥ २.१२.६.१

२. अभि वस्त्रा सुवसनान्यर्षाभि धेनूः सुदुघाः पूयमानः ।
अभि चन्द्रा भर्त्तवे नो हिरण्याभ्यश्वान्रथिनो देव सोम ॥ १४२७ ॥ २.१२.६.२

३. अभी नो अर्ष दिव्या वसून्यभि विश्वा पार्थिवा पूयमानः ।
अभि येन द्रविणमश्नवामाभ्यार्षेयं जमदग्निवन्नः ॥ १४२८ ॥ ॥१८ (ख)॥ २.१२.६.३

[धा० २१ । उ० २ । स्व० ७ ।]

सूक्तं (१९)

१. यज्ञायथा अपूर्व्य मघवन्वृत्रहत्याय ।
तत्पृथिवीमप्रथयस्तदस्तभ्ना उतो दिवम् ॥ १४२८ ॥ २.१२.६.४

२. तत्ते यज्ञो अजायत तदर्क उत हस्कृतिः ।
तद्विश्वमभिभूरसि यज्ञातं यच्च जन्त्वम् ॥ १४३० ॥ २.१२.६.५

३ १ २ ३ १ २र ३ १ २र ३ २
३. आमासु पक्वमैरय आ सूर्य३ रोहयो दिवि ।
३ १ २र ३ २ ३ २ ३ १ २ ३ २
घर्मं न सामं तपता सुवृक्तिभिर्जुष्टं गिर्वणसे बृहत् ॥ १४३१ ॥ ॥१९ (पे)॥ २.१२.६.६

[धा॰ ३० । उ॰ १ । स्व॰ ७ ।]

सूक्तं (२०)

१ २र ३ २ ३ १ २ ३ १ २र
१. मत्स्यपायि ते महः पात्रस्येव हरिवो मत्सरो मदः ।
१ २ ३ २ ३ १ २ ३ १ २ ३ १ २
वृषा ते वृष्ण इन्दुर्वाजी सहस्रसातमः ॥ १४३२ ॥ २.१२.६.७

१ २ ३२उ ३ २ ३ १२
२. आ नस्ते गन्तु मत्सरो वृषा मदो वरेण्यः ।
३ १ २ ३ १ २ ३ १ २र
सहावा३ इन्द्र सानसिः पृतना षाडमर्त्यः ॥ १४३३ ॥ २.१२.६.८

२उ ३ १ २ ३ २ ३ १ २ ३ १ २
३. त्व३ हि शूरः सनिता चोदयो मनुषा रथम् ।
३ २ ३ १ २ ३२उ ३ २ ३ २ ३ १ २
सहावान्दस्युमव्रतमोषः पात्रं न शोचिषा ॥ १४३४ ॥ ॥२० (बि)॥ २.१२.६.६

[धा॰ २५ । उ॰ ३ | स्व॰ ३ ॥]

इति षष्ठः खण्डः ॥६ ॥

इति षष्ठप्रपाठके द्वितीयोऽर्धः ॥ ६-२ ॥

इति द्वादशोऽध्यायः समाप्तः ॥ १२ ॥

अथ त्रयोदशोऽध्यायः ॥

अथ षष्ठप्रपाठके तृतीयोऽर्धः ॥ ६-३ ॥

(१-२०) १ कवि भार्गवः; २, ९, १६ भरद्वाजो बार्हस्पत्यः; ३ असितः काश्यपो देवलो वा; ४ सुकक्षः आंगिरसः; ५ विभ्राड्वौर्यः; ६, ८ वसिष्ठो मैत्रवरुणिः; १०-१७ भार्गवः प्रागाथः; १०, १७ विश्वमित्रो गाथिनः; ११ मेधातिथिः काण्वः; १२ शतं वैखानसाः; १३ यजत आत्रेयः; १४ मदुच्छन्दा वैश्वामित्रः; १५ उशना काव्यः; १८ हर्यतः प्रागाथः; १९ बृहद्दिव आथर्वर्णः; २० गृत्समदः शौनकः ॥ १, ३, १५ पवमानः सोमः ; २, ४, ६, ७, १४, १९, २० इन्द्रः; ८ सरस्वान्; ९ सरस्वती; १० सविता; ११ ब्रह्मणस्पतिः; १२ अग्निः पवमानः; १३ मित्रावरुणौ; १६-१८ अग्निः ; १८ हर्वींषि वा; ५ सूर्यः ॥ १, ३-४, ८-१४, १६ (२-३), १८ गायत्री ; २ (१-३) अनुष्टुप्; २ (४) बृहती; ६, ७ प्रगाथः = (विषमा बृहती , समा सतोबृहती); १६ (१) वर्धमाना; १९ त्रिष्टुप्; २० (१) अष्टिः; २० (२-३) अतिशक्करी; ५ जगती ॥ १५

सूक्तं (१)

१. पवस्व वृष्टिमा सु नोऽपामूर्मिं दिवस्परि ।
अयक्ष्मा बृहतीरिषः ॥ १४३५ ॥ २.१३.१.१

२. तया पवस्व धारया यया गाव इहागमन् ।
जन्यास उप नो गृहम् ॥ १४३६ ॥ २.१३.१.२

३. घृतं पवस्व धारया यज्ञेषु देववीतमः ।
अस्मभ्यं वृष्टिमा पव ॥ १४३७ ॥ २.१३.१.३

४. स न ऊर्जे व्य३व्ययं पवित्रं धाव धारया ।
देवासः शृणवन्हि कम् ॥ १४३८ ॥ २.१३.१.४

५. पवमानो असिष्यदद्रक्षांऽस्यपजङ्घनत् ।
प्रत्नवद्रोचयन्रुचः ॥ १४३९ ॥ ॥१ (ची)॥ २.१३.१.५

[धा॰ २२ । उ॰ १ । स्व॰ ४ ।]

सूक्तं (२)

१. प्रत्यस्मै पिपीषते विश्वानि विदुषे भर ।
अरङ्गमाय जग्मयेऽपश्चादध्वने नरः ॥ १४४० ॥ २.१३.१.६

२. एमेनं प्रत्येतन सोमेभिः सोमपातमम् ।
अमत्रेभिर्ऋजीषिणमिन्द्रꣳ सुतेभिरिन्दुभिः ॥ १४४१ ॥ २.१३.१.७

३. यदी सुतेभिरिन्दुभिः सोमेभिः प्रतिभूषथ ।
वेदा विश्वस्य मेधिरो धृषत्तन्तमिदेषते ॥ १४४२ ॥ २.१३.१.८

४. अस्माअस्मा इदन्धसोऽध्वर्यो प्र भरा सुतम् ।
कुवित्समस्य जेन्यस्य शर्धतोऽभिशस्तेरवस्वरत् ॥ १४४३॥ ॥२ (ठ)॥ २.१३.१.९

[धा॰ २३ । उ॰ २ | स्व॰ १ ॥]

इति प्रथमः खण्डः ॥ १ ॥

सूक्तं (३)

१. बभ्रवे नु स्वतवसेऽरुणाय दिविस्पृशे ।
सोमाय गाथमर्चत ॥ १४४४ ॥ २.१३.२.१

२. हस्तच्युतेभिरद्रिभिः सुतꣳ सोमं पुनीतन ।
मधावा धावता मधु ॥ १४४५ ॥ २.१३.२.२

३. नमसेदुप सीदत दध्नेदभि श्रीणीतन ।
इन्दुमिन्द्रे दधातन ॥ १४४६ ॥ २.१३.२.३

४. अमित्रहा विचर्षणिः पवस्व सोम शं गवे ।
देवेभ्यो अनुकामकृत् ॥ १४४७॥ २.१३.२.४

५. इन्द्राय सोम पातवे मदाय परि षिच्यसे ।
मनश्चिन्मनसस्पतिः ॥ १४४८ ॥ २.१३.२.५

६. पवमान सुवीर्यꣳ रयिꣳ सोम रिरीहि णः ।
इन्द्रविन्द्रेण नो युजा ॥ १४४९ ॥ ॥ ३ (यू)॥ २.१३.२.६

[धा॰ ३२ । उ॰ नास्ति । स्व॰ ६।]

सूक्तं (४)

१. उद्धेदभि श्रुतामघं वृषभं नर्यापसम् ।
अस्तारमेषि सूर्य ॥ १४५० ॥ २.१३.२.७

२. नव यो नवतिं पुरो बिभेद बाह्वोजसा ।
अहिं च वृत्रहावधीत् ॥ १४५२ ॥ २.१३.२.८

३. स न इन्द्रः शिवः सखाश्वावद्गोमद्यवमत् ।
उरुधारेव दोहते ॥ १४५२॥ ॥४ (ती)॥ २.१३.२.९

[धा॰ ९ । उ॰ १ | स्व॰ ४ ॥]

इति द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

सूक्तं (५)

१. विभ्राड् बृहत्पिबतु सोम्यं मध्वायुर्दधद्यज्ञपतावविह्रुतम् ।
वातजूतो यो अभिरक्षति त्मना प्रजाः पिपर्ति बहुधा वि राजति ॥ १४५३ ॥ २.१३.३.१

२. विभ्राड् बृहत्सुभृतं वाजसातमं धर्मं दिवो धरुणे सत्यमर्पितम् ।
अमित्रहा वृत्रहा दस्युहन्तमं ज्योतिर्जज्ञे असुरहा सपत्नहा ॥ १४५४ ॥ २.१३.३.२

३. इद९ श्रेष्ठं ज्योतिषां ज्योतिरुत्तमं विश्वजिद्धनजिदुच्यते बृहत् ।
विश्वभ्राड् भ्राजो महि सूर्यो दृश उरु पप्रथे सह ओजो अच्युतम् ॥ १४५५ ॥ ॥५ (जि)॥
२.१३.३.३

[धा° २७ । उ° ३ । स्व° ३।]

सूक्तं (६)

१. इन्द्र क्रतुं न आ भर पिता पुत्रेभ्यो यथा ।
शिक्षा णो अस्मिन्पुरुहूत यामनि जीवा ज्योतिरशीमहि ॥ १४५६ ॥ २.१३.३.४

२. मा नो अज्ञाता वृजना दुराध्यो३ माशिवासोऽव क्रमुः ।
त्वया वयं प्रवतः शश्वतीरपोऽति शूर तरामसि ॥ १४५७॥ ॥६ (ल)॥ २.१३.३.५

[धा° ९ । उ° नास्ति । स्व° १ ।]

सूक्तं (७)

१. अद्याद्या श्वःश्व इन्द्र त्रास्व परे च नः ।
विश्वा च नो जरितॄन्त्सत्पते अहा दिवा नक्तं च रक्षिषः ॥ १४५८ ॥ २.१३.३.६

२. प्रभङ्गी शूरो मघवा तुवीमघः सम्मिश्लो वीर्याय कम् ।
उभा ते बाहू वृषणा शतक्रतो नि या वज्रं मिमिक्षतुः ॥ १४५९ ॥ ॥७ (वी)॥ २.१३.३.७

[धा॰ १५ । उ॰ नास्ति | स्व॰ ४ ॥]

इति तृतीयः खण्डः ॥ ३ ॥

सूक्तं (८)

१. जनीयन्तो न्वग्रवः पुत्रीयन्तः सुदानवः ।
सरस्वन्तꣳहवामहे ॥ १४६० ॥ ॥८ (रौ)॥ २.१३.४.१

[धा॰ ३ । उ॰ नास्ति । स्व॰ नास्ति ।]

सूक्तं (९)

१. उत नः प्रिया प्रियासु सप्तस्वसा सुजुष्टा ।
सरस्वती स्तोम्या भूत् ॥ १४६१ ॥ ॥९ (हौ)॥ २.१३.४.२

[धा॰ १ । उ॰ नास्ति । स्व॰ नास्ति।]

सूक्तं (१०)

१. तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि ।
धियो यो नः प्रचोदयात् ॥१ ॥ ॥ १४६२ ॥ २.१३.४.३

२. सोमानां स्वरणं (कृणुहि ब्रह्मणस्पते ।
कक्षीवन्तं य औशिजः ॥)* ॥ १४६३ ॥ २.१३.४.४

३. अग्न आयूंषि पवसे (आ सुवोर्जमिषं च नः ।
आरे बाधस्व दुच्छुनाम् ॥)* ॥ १४६४ ॥ ॥१० (य)॥ २.१३.४.५

[धा॰ २ । उ॰ नास्ति । स्व॰ १।]

सूक्तं (११)

१. ता नः शक्तं पार्थिवस्य (महो रायो दिव्यस्य ।
महि वा क्षत्रं देवेषु ॥)* ॥ १४६५ ॥ २.१३.४.६

२. ऋतमृतेन सपन्तेषिरं दक्षमाशाते ।
अद्रुहा देवौ वर्धेते ॥ १४६६ ॥ २.१३.४.७

३. वृष्टिद्यावा रीत्यापेषस्पती दानुमत्याः ।
बृहन्तं गर्तमाशाते ॥ १४६७ ॥ ॥११ (पा)॥ २.१३.४.८

[धा॰ ५ । उ॰ १ । स्व॰ २।]

सूक्तं (१२)

१. युञ्जन्ति ब्रध्नमरुषं चरन्तं परि तस्थुषः ।
रोचन्ते रोचना दिवि ॥ १४६८॥ २.१३.४.९

२. युञ्जन्त्यस्य काम्या हरी विपक्षसा रथे ।
शोणा धृष्णू नृवाहसा ॥ १४६९ ॥ २.१३.४.१०

३. केतुं कृण्वन्नकेतवे पेशो मर्या अपेशसे ।
समुषद्भिरजायथाः ॥ १४७०॥ ॥१२ (य)॥ २.१३.४.११

[धा॰ ७ । उ॰ नास्ति । स्व॰ १ ।]

इति चतुर्थः खण्डः ॥ ४ ॥

सूक्तं (१३)

१. अयꣳ सोम इन्द्र तुभ्यꣳसुन्वे तुभ्यं पवते त्वमस्य पाहि ।
त्वꣳ ह यं चकृषे त्वं ववृष इन्दुं मदाय युज्याय सोमम् ॥ १४७१ ॥ २.१३.५.१

२. स ईꣳ रथो न भुरिषाडयोजि महः पुरूणि सातये वसूनि ।
आदीं विश्वा नहुष्याणि जाता स्वर्षाता वन ऊर्ध्वा नवन्त ॥ १४७२ ॥ २.१३.५.२

३. शुष्मी शर्धो न मारुतं पवस्वानभिशस्ता दिव्या यथा विट् ।
आपो न मक्षू सुमतिर्भवा नः सहस्राप्साः पृतनाषाण्न यज्ञः ॥ १४७३॥ ॥१३ (घी)॥ २.१३.५.३

[धा॰ २६ । उ॰ ४ । स्व॰ ४।]

सूक्तं (१४)

१. त्वमग्ने यज्ञानाꣳहोता विश्वेषाꣳहितः ।
देवेभिर्मानुषे जने ॥ १४७४ ॥ २.१३.५.४

२. स नो मन्द्राभिरध्वरे जिह्वाभिर्यजा महः ।
आ देवान्वक्षि यक्षि च ॥ १४७५ ॥ २.१३.५.५

३. वेत्था हि वेधो अध्वनः पथश्च देवाञ्जसा ।
अग्ने यज्ञेषु सुक्रतो ॥ १४७६॥ ॥१५ (वू)॥ २.१३.५.६

[धा० ६ । उ० नास्ति । स्व० नास्ति।]

सूक्तं (१५)

१. होता देवो अमर्त्यः पुरस्तादेति मायया ।
विदथानि प्रचोदयन् ॥ १४७७ ॥ २.१३.५.७

२. वाजी वाजेषु धीयतेऽध्वरेषु प्र णीयते ।
विप्रो यज्ञस्य साधनः ॥ १४७८ ॥ २.१३.५.८

३. धिया चक्रे वरेण्यो भूतानां गर्भमा दधे ।
दक्षस्य पितरं तना ॥ १४७९ ॥ ॥१५ (रा)॥ २.१३.५.९

[धा० २३ । उ० नास्ति | स्व० २ ॥]

इति पञ्चमः खण्डः ॥ ५ ॥

सूक्तं (१६)

१. आ सुते सिञ्चत श्रियं रोदस्योरभिश्रियम् ।
रसा दधीत वृषभम् ॥ १४८० ॥ २.१३.६.१

२. ते जानत स्वमोक्यं३ सं वत्सासो न मातृभिः ।
मिथो नसन्त जामिभिः ॥ १४८१ ॥ २.१३.६.२

३. उप स्रक्वेषु बप्सतः कृण्वते धरुणं दिवि ।
इन्द्रे अग्ना नमः स्वः ॥ १४८२ ॥ ॥१६ (च)॥ २.१३.६.३

[धा० १२ । उ० १ । स्व० १ ।]

सूक्तं (१८)

१. तदिदास भुवनेषु ज्येष्ठं यतो जज्ञ उग्रस्त्वेषनृम्णः ।
सद्यो जज्ञानो नि रिणाति शत्रूननु यं विश्वे मदन्त्यूमाः ॥ १४८३ ॥ २.१३.६.४

२. वावृधानः शवसा भूर्योजाः शत्रुर्दासाय भियसं दधाति ।
अव्यनच्च व्यनच्च सस्नि सं ते नवन्त प्रभृता मदेषु ॥ १४८४ ॥ २.१३.६.५

३. त्वे क्रतुमपि वृञ्जन्ति विश्वे द्विर्यदेते त्रिर्भवन्त्यूमाः ।
स्वादोः स्वादीयः स्वादुना सृजा समदः सु मधु मधुनाभि योधीः ॥ १४८५ ॥ ॥१७ (णी)॥
२.१३.६.६

[धा० २३ । उ० ५ । स्व० ४ ।]

४. त्रिकद्रुकेषु महिषो यवाशिरं तुविशुष्मस्तृम्पत्सोममपिबद्विष्णुना सुतं यथावशम् ।
स ईं ममाद महि कर्म कर्तवे महामुरुऽ सैनऽ सश्चद्देवो देवऽ सत्य इन्दुः सत्यमिन्द्रम् ॥ १४८६ ॥ २.१२.६.७

५. साकं जातः क्रतुना साकमोजसा ववक्षिथ साकं वृद्धो वीर्यैः सासहिर्मृधो विचर्षणिः ।
दाता राध स्तुवते काम्यं वसु प्रचेतन सैनऽ सश्चद्देवो देवऽ सत्य इन्दुः सत्यमिन्द्रम् ॥ १४८७ ॥
२.१३.६.८

६. अध त्विषीमाऽअभ्योजसा कृविं युधाभवदा रोदसी आपृणदस्य मज्मना प्र वावृधे ।
अधत्तान्यं जठरे प्रेमरिच्यत प्र चेतय सैनऽसश्चद्देवो देवऽ सत्य इन्दुः सत्यमिन्द्रम् ॥ १४८८ ॥
॥१८ (थि)॥ २.१३.६.९

[धा॰ ५४ । उ॰ २ | स्व॰ १३ ॥]

इति षष्ठः खण्डः ॥६ ॥

इति षष्ठप्रपाठके तृतीयोऽर्धः षष्ठप्रपाथकश्च समाप्तः॥ ६ ॥

इति त्रयोदशोऽध्यायः ॥ १३ ॥

अथ चतुर्दशोऽध्यायः ॥

अथ सप्तमप्रपाठके प्रथमोऽर्धः ॥ ७-१ ॥

(१-२०) १ , ९ प्रियमेध आङ्गिरसः; २ नृमेध-पुरुमेधावाङ्गिरसौ; ३, ७ त्र्यरुणस्त्रैवृष्णः त्रसदस्युः पौरुकुत्सः; ४ शुनःशेप आजीगर्तिः; ५ वत्स काण्वः; ६ अग्निस्तापसः; ८ विश्वमना वैयश्वः १० वसिष्ठो मैत्रावरुणिः; ११ सौभरिः काण्वः; १२ शतं वैखानसः; १३ वसूयव आत्रेयः; १४ गोतमो राहूगणः; १५ केतुराग्नेयः; १६ विरूप आङ्गिरसः ॥ १-२, ५, ८-९ इन्द्रः; ३, ७ पवमानः सोमः; ४, १०-११, १३-१६ अग्निः; ६ विश्वेदेवाः; १२ अग्निः पवमानः ॥ १, ४-५, १२-१६ गायत्री; २, १० प्रगाथः = (विषमा बृहती , सम सतोबृहती) ३, ७ ऊर्ध्वा बृहती; ६ अनुष्टुप्; ८-९ उष्णिक्; ११ बृहती ॥

सूक्तं (१)

१. अभि प्र गोपतिं गिरेन्द्रमर्च यथा विदे ।
सूनुꣳ सत्यस्य सत्पतिम् ॥ १४८९ ॥ २.१४.१.१

२. आ हरयः ससृज्रिरेऽरुषीरधि बर्हिषि ।
यत्राभि संनवामहे ॥ १४९० ॥ २.१४.१.२

३. इन्द्राय गाव आशिरं दुदुह्रे वज्रिणे मधु ।
यत्सीमुपह्वरे विदत् ॥ १४९१॥ ॥१ (हा)॥ २.१४.१.३

[धा॰ ११ । उ॰ नास्ति । स्व॰ २ ।]

सूक्तं (२)

१. आ नो विश्वासु हव्यमिन्द्रᳫ समत्सु भूषत ।
उप ब्रह्माणि सवनानि वृत्रहन्परमज्या ऋचीषम ॥ १४९२ ॥ २.१४.१.४

२. त्वं दाता प्रथमो राधसामस्यसि सत्य ईशानकृत् ।
तुविद्युम्नस्य युज्या वृणीमहे पुत्रस्य शवसो महः ॥ १४९३ ॥ ॥१२(य)॥ २.१४.१.५

[धा० १७ । उ० नास्ति । स्व० ३ ।]

सूक्तं (३)

१. प्रत्नं पीयूषं पूर्व्यं यदुक्थ्यं महो गाहद्दिव आ निरधुक्षत ।
इन्द्रमभि जायमानᳫ समस्वरन् ॥ १४९४ ॥ २.१४.१.६

२. आदीं के चित्पश्यमानास आप्यं वसुरुचो दिव्या अभ्यनूषत ।
दिवो न वारᳫ सविता व्यूर्णुते ॥ १४९५ ॥ २.१४.१.७

३. अध यदिमे पवमान रोदसी इमा च विश्वा भुवनाभि मज्मना ।
यूथे न निष्ठा वृषभो वि राजसि ॥ १४९६ ॥ ॥ ३ (खू)॥ २.१४.१.८

[धा० १६ । उ० २ । स्व० ६ ।]

सूक्तं (४)

१. इममू षु त्वमस्माकᳫ सनिं गायत्रं नव्याᳫसम् ।
अग्ने देवेषु प्र वोचः ॥ १४९७॥ २.१४.१.९

२. विभक्तासि चित्रभानो सिन्धोरूर्मा उपाक आ ।
सद्यो दाशुषे क्षरसि ॥ १४९८॥ २.१४.१.१०

३. आ नो भज परमेष्वा वाजेषु मध्यमेषु ।
शिक्षा वस्वो अन्तमस्य ॥ १४९९ ॥ ॥४ (टा)॥ २.१४.१.११

[धा॰ १६ । उ॰ २ । स्व॰ ६ ।]

सूक्तं (५)

१. अहमिद्धि पितुष्परि मेधामृतस्य जग्रह ।
अह२ सूर्य इवाजनि ॥ १५०० ॥ २.१४.१.१२

२. अहं प्रत्नेन जन्मना गिरः शुम्भामि कण्ववत् ।
येनेन्द्रः शुष्ममिद्दधे ॥ १५०१ ॥ २.१४.१.१३

३. ये त्वामिन्द्र न तुष्टवुर्ऋषयो ये च तुष्टवुः ।
ममेद्वर्धस्व सुष्टुतः ॥ १५०२॥ ॥५ (थु)॥ २.१४.१.१४

[धा॰ १४ । उ॰ २ | स्व॰ ५ ॥]

इति प्रथमः खण्डः ॥ १ ॥

सूक्तं (६)

१. अग्ने विश्वेभिरग्निभिर्जोषि ब्रह्म सहस्कृत ।
ये देवत्रा य आयुषु तेभिर्नो महया गिरः ॥ १५०३ ॥ २.१४.२.१

२. प्र स विश्वेभिरग्निभिरग्निः स यस्य वाजिनः ।
तनये तोके अस्मदा सम्यङ्वाजैः परीवृतः ॥ १५०४ ॥ २.१४.२.२

३. त्वं नो अग्ने अग्निभिर्ब्रह्म यज्ञं च वर्धय ।
त्वं नो देवतातये रायो दानाय चोदय ॥ १५०५ ॥ ॥६ (डि)॥ २.१४.२.३

[धा० १८ । उ ३ । स्व० ३ ।]

सूक्तं (७)

१. त्वं सोम प्रथमा वृक्तबर्हिषो महे वाजाय श्रवसे धियं दधुः ।
स त्वं नो वीर वीर्याय चोदय ॥ १५०६॥ २.१४.२.४

२. अभ्यभि हि श्रवसा ततर्दिथोत्सं न कं चिज्जनपानमक्षि तम् ।
शर्याभिर्न भरमाणो गभस्त्योः ॥ १५०७ ॥ २.१४.२.५

३. अजीजनो अमृत मर्त्याय अमृतस्य धर्मन्नमृतस्य चारुणः ।
सदासरो वाजमच्छा सनिष्यदत् ॥ १५०८ ॥ ॥७ (ले)॥ २.१४.२.६

[धा० १० । उ० नास्ति । स्व० ७ ।]

सूक्तं (८)

१. एन्दुमिन्द्राय सिञ्चत पिबाति सोम्यं मधु ।
प्र राधाꣳसि चोदयते महित्वना ॥ १५०९ ॥ २.१४.२.७

२. उपो हरीणां पतिं राधः पृञ्चन्तमब्रवम् ।
नूनꣳ श्रुधि स्तुवतो अश्व्यस्य ॥ १५१० ॥ २.१४.२.८

३. न ह्यꣳ३ग पुरा च न जज्ञे वीरतरस्त्वत् ।
न की राया नैवथा न भन्दना ॥ १५११॥ ॥८(चा)॥ २.१४.२.९

[धा° १७ । उ° १ । स्व° ७७ ।]

सूक्तं (९)

३२ ३ १२ ३१ २र
१. नदं व ओदतीनां नदं योयुवतीनाम् ।
१ २ ३ १ २ ३ १ २
पतिं वो अघ्न्यानां धेनूनामिषुध्यसि ॥ १५१२॥ ॥९ (व)॥ २.१४.२.१०

[धा° ५ । उ° नास्ति | स्व° १ ॥]

इति द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

सूक्तं (१०)

३ १ २ ३ २ ३ १ २ ३ १ २
१. देवो वो द्रविणोदाः पूर्णां विवष्ट्वासिचम् ।
१ २ ३ २ ३ १ २ ३ १ २र ३ १ २
उद्वा सिञ्चध्वमुप वा पृणध्वमादिद्वो देव ओहते १५१३ ॥ २.१४.३.१

१ २र ३२ ३ १२ ३ १ २ ३ १ २
२. तꣳ होतारमध्वरस्य प्रचेतसं वह्निं देवा अकृण्वत ।
१ २ ३ १ २ ३ २ ३ १ २ ३ १ २र ३ १ २
दधाति रत्नं विधते सुवीर्यमग्निर्जनाय दाशुषे ॥ १५१४ ॥ ॥१० (लि)॥ २.१४.३.२

[धा° १४ । उ° नास्ति । स्व° ३ ।]

सूक्तं (११)

१२ ३ १ २ ३ १ २ ३ १ २ ३ २
१. अदर्शि गातुवित्तमो यस्मिन्व्रतान्यादधुः ।
२ ३ २ ३१ २र ३ १२ ३ १ २ ३ १ २
उपो षु जातमार्यस्य वर्धनमग्निं नक्षन्तु नो गिरः ॥ १५१५ ॥ २.१४.३.३

२ ३ १ २ ३ १ २ ३ १ २ ३ २
२. यस्माद्रेजन्त कृष्टयश्चर्कृत्यानि कृण्वतः ।
३ २ ३ १ २ ३ २ ३ २ ३ १ २
सहस्रसां मेधसाताविव त्मनाग्निं धीभिर्नमस्यत ॥ १५१६ ॥ २.१४.३.४

३. प्र दैवोदासो अग्नि (र्देव इन्द्रो न मज्मना ।
अनु मातरं पृथिवीं वि वावृते तस्थौ नाकस्य शर्मणि॥)* ॥ १५१७॥ ॥११ (हा)॥ २.१४.३.५

[धा॰ १६ । उ॰ नास्ति । स्व॰ २ ।]

सूक्तं (१२)

१. अग्न आयूंषि पवस (आ सुवोर्जमिषं च नः ।
आरे बाधस्व दुच्छुनाम् ॥)* ॥ १५१८ ॥ २.१४.३.६

२. अग्निर्ऋषिः पवमानः पाञ्चजन्यः पुरोहितः ।
तमीमहे महागयम् ॥ १५१९ ॥ २.१४.३.७

३. अग्ने पवस्व स्वपा अस्मे वर्चः सुवीर्यम् ।
दधद्रयिं मयि पोषम् ॥ १५२० ॥ ॥१२ (फ)॥ २.१४.३.८

[धा॰ १० । उ॰ २ । स्व॰ १ ।]

सूक्तं (१३)

१. अग्ने पावक रोचिषा मन्द्रया देव जिह्वया ।
आ देवान्वक्षि यक्षि च ॥ १५२१॥ २.१४.३.९

२. तं त्वा घृतस्नवीमहे चित्रभानो स्वर्दृशम् ।
देवाँ आ वीतये वह ॥ १५२२ ॥ २.१४.३.१०

३. वीतिहोत्रं त्वा कवे द्युमन्तँ समिधीमहि ।
अग्ने बृहन्तमध्वरे ॥ १५२३ ॥ ॥१३ (टौ)॥ २.१४.३.११

[धा॰ १८ । उ॰ १ | स्व॰ ना ॥]

इति तृतीयः खण्डः ॥ ३ ॥

सूक्तं (१४)

१. अवा नो अग्न ऊतिभिर्गायत्रस्य प्रभर्मणि ।
विश्वासु धीषु वन्द्य ॥ १५२४ ॥ २.१४.४.१

२. आ नो अग्ने रयिं भर सत्रासाहं वरेण्यम् ।
विश्वासु पृत्सु दुष्टरम् ॥ १५२५ ॥ २.१४.४.२

३. आ नो अग्ने सुचेतुना रयिं विश्वायुपोषसम् ।
मार्डीकं धेहि जीवसे ॥ १५२६ ॥ ॥१४ (वौ)॥ २.१४.४.३

[धा॰ १५ । उ॰ नास्ति । स्व॰ नास्ति ।]

सूक्तं (१५)

१. अग्निं हिन्वन्तु नो धियः सप्तिमाशुमिवाजिषु ।
तेन जेष्म धनंधनम् ॥ १५२७ ॥ २.१४.४.४

२. यया गा आकरामहै सेनयाग्ने तवोत्या ।
तां नो हिन्व मघत्तये ॥ १५२८ ॥ २.१४.४.५

३. आग्ने स्थूरं रयिं भर पृथुं गोमन्तमश्विनम् ।
अङ्धि खं वर्तया पविम् ॥ १५२९ ॥ २.१४.४.६

४. अग्ने नक्षत्रमजरमा सूर्यꣳ रोहयो दिवि ।
दधज्ज्योतिर्जनेभ्यः ॥ १५३० ॥ २.१४.४.७

५. अग्ने केतुर्विशामसि प्रेष्ठः श्रेष्ठ उपस्थसत् ।
बोधा स्तोत्रे वयो दधत् ॥ १५३१ ॥ ॥१५ (था)॥ २.१४.४.८

[धा॰ १९ । उ॰ २ । स्व॰ २ ।]

सूक्तं (१६)

१. अग्निर्मूर्धा दिवः ककुत्पतिः पृथिव्या अयम् ।
अपाꣳ रेताꣳसि जिन्वति ॥ १५३२॥ २.१४.४.९

२. ईशिषे वार्यस्य हि दात्रस्याग्ने स्वःपतिः ।
स्तोता स्यां तव शर्मणि ॥ १५३३ ॥ २.१४.४.१०

३. उदग्ने शुचयस्तव शुक्रा भ्राजन्त ईरते ।
तव ज्योतीꣳष्यर्चयः ॥ १५३४॥ ॥१६ (ली)॥ २.१४.४.११

[धा॰ ४ । उ॰ नास्ति | स्व॰ ४ ॥]

इति चतुर्थः खण्डः ॥ ४ ॥

इति सप्तमप्रपाठके प्रथमोऽर्धः॥ ७-१ ॥

इति चतुर्दशोऽध्यायः ॥ १४ ॥

अथ पञ्चदशोऽध्यायः ॥

अथ सप्तमप्रपाठके द्वितीयोऽर्धः ॥ ७-२ ॥

(१-१४) १, ११ गोतमो राहूगणः; २, ९ विश्वामित्रो गाथिनः; ३ विरूप आङ्गिरसः; ४, ७ भर्गः प्रागाथः; ५ त्रित आप्त्य; १० सोभरिः काण्वः; १२ गोपवन आत्रेयः; १३ भरद्वाजो बार्हस्पत्यो वीतहव्य आङ्गिरसो वा ; १३ प्रयोगो भार्गवः पावकोऽग्निर्बार्हस्पत्यो वा गृहपति-यविष्ठौ सहसः पुत्रवान्यतरो वा ॥ १-२, ५, ८-९ इन्द्रः; ३, ७ पवमानः सोमः ; ॥ अग्निः ॥ १-३, ६,९, १४ गायत्री; ४, ७ प्रगाथः = (विषमा बृहती , समा सतोबृहती); ११ उष्णिक्; १२ अनुष्टुमुखः प्रगाथः = (अनुष्टुप् + गायत्र्यौ); १३ जगती ॥

सूक्तं (१)

१. कस्ते जामिर्जनानामग्ने को दाश्वध्वरः ।
को ह कस्मिन्नसि श्रितः ॥ १५३५ ॥ २.१५.१.१

२. त्वं जामिर्जनानामग्ने मित्रो असि प्रियः ।
सखा सखिभ्य ईड्यः ॥ १५३६ ॥ २.१५.१.२

३. यजा नो मित्रावरुणा यजा देवाꣳ ऋतं बृहत् ।
अग्ने यक्षि स्वं दमम् ॥ १५३७॥ ॥१ (रु)॥ २.१५.१.३

[धा॰ ८ । उ॰ नास्ति । स्व॰ ५ ।]

सूक्तं (२)

१. ईडेन्यो नमस्यस्तिरस्तमाꣳसि दर्शतः ।
समग्निरिध्यते वृषा ॥ १५३८ ॥ २.१५.१.४

२. वृषो अग्निः समिध्यतेऽश्वो न देववाहनः ।
तꣳ हविष्मन्त ईडते ॥ १५३९ ॥ २.१५.१.५

३. वृषणं त्वा वयं वृषन्वृषणः समिधीमहि ।
अग्ने दीद्यतं बृहत् ॥ १५४० ॥ ॥२ (लि)॥ २.१५.१.६

[धा० ८ । उ० नास्ति । स्व० ५ ।]

सूक्तं (३)

१. उत्ते बृहन्तो अर्चयः समिधानस्य दीदिवः ।
अग्ने शुक्रास ईरते ॥ १५४१॥ २.१५.१.७

२. उप त्वा जुह्वो३ मम घृताचीर्यन्तु हर्यत ।
अग्ने हव्या जुषस्व नः ॥ १५४२ ॥ २.१५.१.८

३. मन्द्रꣳ होतारमृत्विजं चित्रभानुं विभावसुम् ।
अग्निमीडे स उ श्रवत् ॥ १५४३॥ ॥ ३ (ह)॥ २.१५.१.९

[धा० ६ । उ० नास्ति । स्व० १ ।]

सूक्तं (४)

१. पाहि नो अग्न एकया पाह्यु३ त द्वितीयया ।
पाहि गीर्भिस्तिसृभिरूर्जां पते पाहि चतसृभिर्वसो ॥ १५४४॥ २.१५.१.१०

२. पाहि विश्वस्माद्रक्षसो अराव्णः प्र स्म वाजेषु नोऽव ।
त्वामिद्धि नेदिष्ठं देवतातय आपिं नक्षामहे वृधे ॥ १५४५॥ ॥४ (यि)॥ २.१५.१.११

[धा॰ १७ । उ॰ नास्ति | स्व॰ ३ ॥]

इति प्रथमः खण्डः ॥ १ ॥

सूक्तं (५)

१. इनो राजन्नरतिः समिद्धो रौद्रो दक्षाय सुषुमाꣳ अदर्शि ।
चिकिद्वि भाति भासा बृहतासिक्नीमेति रुशतीमपाजन् ॥ १५४६ ॥ २.१५.२.१

२. कृष्णां यदेनीमभि वर्पसाभूज्जनयन्योषां बृहतः पितुर्जाम् ।
ऊर्ध्वं भानुꣳ सूर्यस्य स्तभायन्दिवो वसुभिररतिर्वि भाति ॥ १५४७ ॥ २.१५.२.२

३. भद्रो भद्रया सचमान आगात्स्वसारं जारो अभ्येति पश्चात् ।
सुप्रकेतैर्द्युभिरग्निर्वितिष्ठन्रुशद्भिर्वर्णैरभि राममस्थात् ॥ १५४८ ॥ ॥५ (यो)॥ २.१५.२.३

[धा॰ २७ । उ॰ नास्ति । स्व॰ ९ ।]

सूक्तं (६)

१. कया ते अग्ने अङ्गिर ऊर्जो नपादुपस्तुतिम् ।
वराय देव मन्यवे ॥१ ॥ ॥ १५४९॥ २.१५.२.४

२. दाशेम कस्य मनसा यज्ञस्य सहसो यहो ।
कदु वोच इदं नमः ॥२ ॥ ॥ १५५० ॥ २.१५.२.५

३. अधा त्वꣳ हि नस्करो विश्वा अस्मभ्यꣳ सुक्षितीः ।
वाजद्रविणसो गिरः ॥ ३ ॥ ॥ १५५१ ॥ ॥६ (ट)॥ २.१५.२.६

[धा॰ १८ । उ॰ १ । स्व॰ १ ।]

सूक्तं (७)

१. अग्न आ याह्यग्निभिर्होतारं त्वा वृणीमहे ।
आ त्वामनक्तु प्रयता हविष्मती यजिष्ठं बर्हिरासदे ॥ १५५२ ॥ २.१५.२.७

२. अच्छा हि त्वा सहसः सूनो अङ्गिरः स्रुचश्चरन्त्यध्वरे ।
ऊर्जो नपातं घृतकेशमीमहेऽग्निं यज्ञेषु पूर्व्यम् ॥ १५५३ ॥ ॥ ७ (या)॥ २.१५.२.८

[धा॰ १७ । उ॰ नास्ति । स्व॰ २ ।]

सूक्तं (८)

१. अच्छा नः शीरशोचिषं गिरो यन्तु दर्शतम् ।
अच्छा यज्ञासो नमसा पुरूवसुं पुरुप्रशस्तमूतये ॥ १५५४॥ २.१५.२.९

२. अग्निꣳ सूनुꣳ सहसो जातवेदसं दानाय वार्याणाम् ।
द्विता यो भूदमृतो मर्त्येष्वा होता मन्द्रतमो विशि ॥ १५५५॥ ॥८ (टा)॥ २.१५.२.१०

[धा॰ ८ । उ॰ १ | स्व॰ २ ॥]

इति द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

सूक्तं (९)

१. अदाभ्यः पुरएता विशामग्निर्मानुषीणाम् ।
तूर्णी रथः सदा नवः ॥ १५५६ ॥ २.१५.३.१

२. अभि प्रया२ँसि वाहसा दाश्वा२ँ अश्नोति मर्त्यः ।
क्षयं पावकशोचिषः ॥ १५५७ ॥ २.१५.३.२

३. साह्वान्विश्वा अभियुजः क्रतुर्देवानाममृक्तः ।
अग्निस्तुविश्रवस्तमः ॥ १५५८ ॥ ॥९ (वि)॥ २.१५.३.३

[धा° १० । उ° नास्ति । स्व° ३ ।]

सूक्तं (१०)

१. भद्रो नो अग्निराहुतो भद्रा रातिः सुभग भद्रो अध्वरः ।
भद्रा ऊत प्रशस्तयः ॥ १५५९ ॥ २.१५.३.४

२. भद्रं मनः कृणुष्व वृत्रतूर्ये येना समत्सु सासहिः ।
अव स्थिरा तनुहि भूरि शर्धतां वनेमा ते अभिष्टये ॥ १५६०॥ ॥१० (लि)॥ २.१५.३.५

[धा° ४ । उ° नास्ति । स्व° ३ ।]

सूक्तं (११)

१. अग्ने वाजस्य गोमत ईशानः सहसो यहो ।
अस्मे देहि जातवेदो महि श्रवः ॥ १५६१ ॥ २.१५.३.६

२. स इधानो वसुष्कविरग्निरीडेन्यो गिरा ।
रेवदस्मभ्यं पुर्वणीक दीदिहि ॥ १५६२ ॥ २.१५.३.७

३. क्षपो राजन्नुत त्मनाग्ने वस्तोरुतोषसः ।
स तिग्मजम्भ रक्षसो दह प्रति ॥ १५६३ ॥ ॥११ (टा)॥ २.१५.३.८

४.

[धा॰ १६ । उ॰ १ | स्व॰ २ ॥]

इति तृतीयः खण्डः ॥ ३ ॥

सूक्तं (१२)

१. विशोविशो वो अतिथिं वाजयन्तः पुरुप्रियम् ।
अग्निं वो दुर्यं वच स्तुषे शूषस्य मन्मभिः ॥ १५६४ ॥ २.१५.४.१

२. यं जनासो हविष्मन्तो मित्रं न सर्पिरासुतिम् ।
प्रशꣳसन्ति प्रशस्तिभिः ॥ १५६५ ॥ २.१५.४.२

३. पन्याꣳसं जातवेदसं यो देवतात्युद्यता ।
हव्यान्यैरयद्दिवि ॥ १५६६ ॥ ॥१२ (टा)॥ २.१५.४.३

[धा॰ १३ । उ॰ १ । स्व॰ २ ।]

सूक्तं (१३)

१. समिद्धमग्निं समिधा गिरा गृणे शुचिं पावकं पुरो अध्वरे ध्रुवम् ।
विप्रꣳ होतारं पुरुवारमद्रुहं कविꣳ सुम्नैरीमहे जातवेदसम् ॥ १५६७ ॥ २.१५.४.४

२. त्वां दूतमग्ने अमृतं युगेयुगे हव्यवाहं दधिरे पायुमीड्यम् ।
देवासश्च मर्त्तासश्च जागृविं विभुं विश्पतिं नमसा नि षेदिरे ॥ १५६८ ॥ २.१५.४.५

३. विभूषन्नग्न उभयाꣳ अनु व्रता दूतो देवानाꣳ रजसी समीयसे ।
यत्ते धीतिꣳ सुमतिमावृणीमहेऽध स्म नस्त्रिवरूथः शिवो भव ॥ १५६९ ॥ ॥१३ (या)॥ २.१५.४.६

[धा॰ २२ । उ॰ नास्ति । स्व॰ २ ।]

सूक्तं (१४)

१. उप त्वा जामयो गिरो देदिशतीर्हविष्कृतः ।
वायोरनीके अस्थिरन् ॥ १५७० ॥ २.१५.४.७

२. यस्य त्रिधात्ववृतं बर्हिस्तस्थावसन्दिनम् ।
आपश्चिन्नि दधा पदम् ॥ १५७१ ॥ २.१५.४.८

३. पदं देवस्य मीढुषोऽनाधृष्टाभिरूतिभिः ।
भद्रा सूर्य इवोपदृक् ॥ १५७२॥ २.१५.४.९

[धा॰ १६ । उ॰ नास्ति | स्व॰ ५ ॥]

इति चतुर्थः खण्डः ॥ ४ ॥

इति सप्तमप्रपाठके द्वितीयोऽर्धः॥ ७-२ ॥

इति पञ्चदशोऽध्यायः समाप्तः ॥ १५ ॥

अथ षोडशोऽध्यायः ॥

अथ सप्तमप्रपाठके तृतीयोऽर्धः ॥ ७-३ ॥

(१-२१) १, ८, १८ मेध्यातिथिः काण्वः; २ विश्वामित्रो गाथिनः; ३-४ भर्गः प्रागाथः ५ सोभरिः काण्वः; ६, १५ शुनःशेप आजीगर्तिः; ७ सुकक्ष आङ्गिरसः; ९ विश्वकर्मा भौवनः; १० अनानतः पारुच्छेपिः; ११ भरद्वाजो बार्हस्पत्यः; १२ गोतमो राहूगणः; १३ ऋजिश्वा भारद्वाजः; १४ वामदेवो गौतमः; १७ देवातिथिः काण्वः; १९ वालखिल्यः (श्रुष्टिगुः काण्वः) ; २० पर्वतनारदौ; २१ अत्रिभौमः ॥ १, ३-४, ७-८, १५, १७-१९ इन्द्रः; २ इन्द्राग्नी; ६ वरुणः; ९ विश्वकर्मा ; १०, २०, २१ पवमानः सोमः ; ११ पूषा; १२ मरुतः; १३ विश्वे देवाः; १४ द्यावापृथिवी; १६ अग्निः हर्वींषि वा ॥ १, ३-५, ८, १७-१९ प्रगाथः = (विषमा बृहती , समा सतोबृहती) २, ६-७, ११-१६ गायत्री; ९ त्रिष्टुप्; १० अत्यष्टिः; २० उष्णिक्; २१ जगती ॥

सूक्तं (१)

१. अभि त्वा पूर्वपीतय इन्द्र स्तोमेभिरायवः ।
समीचीनास ऋभवः समस्वरन्त्रुद्रा गृणन्त पूर्व्यम् ॥ १५७३ ॥ २.१६.१.१

२. अस्येदिन्द्रो वावृधे वृष्ण्यꣳशवो मदे सुतस्य विष्णवि ।
अद्या तमस्य महिमानमायवोऽनु ष्टुवन्ति पूर्वथा ॥ १५७४ ॥ ॥१ (रि)॥ २.१६.१.२

[धा° १८ । उ° नास्ति । स्व° ३ ।]

सूक्तं (२)

१. प्र वामर्चन्त्युक्थिनो नीथाविदो जरितारः ।
इन्द्राग्नी इष आ वृणे ॥ १५७५॥ २.१६.१.३

२. इन्द्राग्नी नवतिं पुरो दासपत्नीरधूनुतम् ।
साकमेकेन कर्मणा ॥ १५७६ ॥ २.१६.१.४

३. इन्द्राग्नी अपसस्पर्युप प्र यन्ति धीतयः ।
ऋतस्य पथ्या३ अनु ॥ १५७७ ॥ २.१६.१.५

४. इन्द्राग्नी तविषाणि वा२ँसधस्थानि प्रया२ँसि च ।
युवोरसूर्य२ँहितम् ॥ १५७८ ॥ ॥२ (टा)॥ २.१६.१.६

[धा० १३ । उ० १ । स्व० २ ।]

सूक्तं (३)

१. शग्ध्यू३ षु शचीपत इन्द्र विश्वाभिरूतिभिः ।
भगं न हि त्वा यशसं वसुविदमनु शूर चरामसि ॥ १५७९ ॥ २.१६.१.७

२. पौरो अश्वस्य पुरुकृद्गवामस्युत्सो देव हिरण्ययः ।
न किर्हि दानं परि मर्धिषत्वे यद्यद्यामि तदा भर ॥ १५८० ॥ ॥ ३ (चु)॥ २.१६.१.८

[धा० १७ । उ० १ । स्व० ५ ।]

सूक्तं (४)

१. त्व२ँह्येहि चेरवे विदा भगं वसुत्तये ।
उद्वावृषस्व मघवन्गविष्टय उदिन्द्राश्वमिष्टये ॥ १५८१॥ २.१६.१.९

२. त्वं पुरू सहस्राणि शतानि च यूथा दानाय म२ँहसे ।
आ पुरन्दरं चकृम विप्रवचस इन्द्रं गायन्तोऽवसे ॥ १५८२॥ ॥४ (फौ)॥ २.१६.१.१०

[धा॰ १५ । उ॰ २ । स्व॰ नास्ति ।]

सूक्तं (५)

१. यो विश्वा दयते वसु होता मन्द्रो जनानाम् ।
मघोर्न पात्रा प्रथमान्यस्मै प्र स्तोमा यन्त्वग्नये ॥ १५८३ ॥ २.१६.१.११

२. अश्वं न गीर्भी रथ्यꣳसुदानवो मर्मृज्यन्ते देवयवः ।
उभे तोके तनये दस्म विश्पते पर्षि राधो मघोनाम् ॥ १५८४ ॥ ॥५ (पु)॥ २.१६.१.१२

[धा॰ १५ । उ॰ १ | स्व॰ ५ ॥]

इति प्रथमः खण्डः ॥ १ ॥

सूक्तं (६)

१. इमं मे वरुण श्रुधी हवमद्या च मृडय ।
त्वामवस्युरा चके ॥१ ॥ ॥६ (व)॥ ॥ १५८५ ॥ २.१६.२.१

[धा॰ ५ । उ॰ नास्ति । स्व॰ १ ।]

सूक्तं (७)

१. कया त्वं न ऊत्याभि प्र मन्दसे वृषन् ।
कया स्तोतृभ्य आ भर ॥ १५८६ ॥ ॥७ (य)॥ २.१६.२.२

[धा॰ २ । उ॰ नास्ति । स्व॰ २ ।]

सूक्तं (८)

१. इन्द्रमिद्देवतातय इन्द्रं प्रयत्यध्वरे ।
इन्द्र॰समीके वनिनो हवामह इन्द्रं धनस्य सातये ॥ १५८७ ॥ २.१६.२.३

२. इन्द्रो मह्ना रोदसी पप्रथच्छव इन्द्रः सूर्यमरोचयत् ।
इन्द्रे ह विश्वा भुवनानि येमिर इन्द्रे स्वानास इन्दवः ॥ १५८८॥ ॥८ (वा)॥ २.१६.२.४

[धा॰ १५ । उ॰ नास्ति । स्व॰ २ ।]

सूक्तं (९)

१. विश्वकर्मन्हविषा वावृधानः स्वयं यजस्व तन्व३॰ स्वा हि ते ।
मुह्यन्त्वन्ये अभितो जनास इहास्माकं मघवा सूरिरस्तु ॥ १५८९ ॥ ॥९ (ला)॥ २.१६.२.५

[धा॰ ९ । उ॰ नास्ति । स्व॰ २ ।]

सूक्तं (१०)

१. अया रुचा हरिण्या पुनानो विश्वा द्वेषा॰सि तरति सयुग्वभिः सूरो न सयुग्वभिः ।
धारा पृष्ठस्य रोचते पुनानो अरुषो हरिः ।
विश्वा यद्रूपा परियास्यृक्वभिः सप्तास्येभिर्ऋक्वभिः ॥ १५९० ॥ २.१६.२.६

२. प्राचीमनु प्रदिशं याति चेकितत्स॰ रश्मिभिर्यतते दर्शतो रथो दैव्यो दर्शतो रथः ।
अग्मन्नुक्थानि पौ॰स्येन्द्रं जैत्राय हर्षयन् ।
वज्रश्च यद्भवथो अनपच्युता समत्स्वनपच्युता ॥ १५९१ ॥ २.१६.२.७

३. त्वं᳖ ह त्यत्पणीनां विदो वसु सं मातृभिर्मर्जयसि स्व आ दम ऋतस्य धीतिभिर्दमे ।
परावतो न साम तद्यत्रा रणन्ति धीतयः ।
त्रिधातुभिररुषीभिर्वयो दधे रोचमानो वयो दधे ॥ १५९२ ॥ ॥१० (ङे)॥ २.१६२.८

[धा॰ ४१ । उ॰ ५ | स्व॰ ७ ॥]

इति द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

।

सूक्तं (११)

१. उत नो गोषणिं धियमश्वसां वाजसामुत ।
नृवत्कृणुह्यूतये ॥ १५९३ ॥ ॥११ (यौ)॥ २.१६.३.१

[धा॰ २ । उ॰ नास्ति । स्व॰ नास्ति ।]

सूक्तं (१२)

१. शशमानस्य वा नरः स्वेदस्य सत्यशवसः ।
विदा कामस्य वेनतः ॥ १५९४ ॥ ॥१२ (व)॥ २.१६.३.२

[धा॰ ३ । उ॰ नास्ति । स्व॰ नास्ति ।]

सूक्तं (१३)

१. उप नः सूनवो गिरः शृण्वन्त्वमृतस्य ये ।
सुमृडीका भवन्तु नः ॥ १५९५ ॥ ॥१३ (रौ)॥ २.१६.३.३

[धा॰ ५ । उ॰ नास्ति । स्व॰ १ ।]

सूक्तं (१४)

१. प्र वां महि द्यवी अभ्युपस्तुतिं भरामहे ।
शुची उप प्रशस्तये ॥ १५९६ ॥ २.१६.३.४

२. पुनाने तन्वा मिथः स्वेन दक्षेण राजथः ।
ऊह्याथे सनादृतम् ॥ १५९७॥ २.१६.३.५

३. मही मित्रस्य साधथस्तरन्ती पिप्रती ऋतम् ।
परि यज्ञं नि षेदथुः ॥ १५९८ ॥ ॥१४ (का)॥ २.१६.३.६

[धा॰ ६ । उ॰ १ । स्व॰ २ ।]

सूक्तं (१५)

१. अयमु ते समतसि कपोत इव गर्भधिम् ।
वचस्तच्चिन्न ओहसे ॥ १५९९ ॥ २.१६.३.७

२. स्तोत्रꣳ राधानां पते गिर्वाहो वीर यस्य ते ।
विभूतिरस्तु सूनृता ॥ १६०० ॥ २.१६.३.८

३. ऊर्ध्वस्तिष्ठा न ऊतयेऽस्मिन्वाजे शतक्रतो ।
समन्येषु ब्रवावहै ॥ १६०१॥ ॥१५ (ह)॥ २.१६.३.९

[धा॰ १६ । उ॰ नास्ति । स्व॰ १ ।]

सूक्तं (१६)

१. गाव उप वदावटे महि यज्ञस्य रप्सुदा ।
उभा कर्णा हिरण्यया ॥ १६०२ ॥ २.१६.३.१०

२. अभ्यारमिदद्रयो निषिक्तं पुष्करे मधु ।
अवटस्य विसर्जने ॥ १६०३ ॥ २.१६.३.११

३. सिञ्चन्ति नमसावटमुच्चाचक्रं परिज्मानम् ।
नीचीनबारमक्षितम् ॥ १६०४ ॥ ॥१६ (रा)॥ २.१६.३.१२

[धा० ८ । उ० नास्ति | स्व० २ ॥]

इति तृतीयः खण्डः ॥ ३ ॥

सूक्तं (१७)

१. मा भेम मा श्रमिष्मोग्रस्य सख्ये तव ।
महत्ते वृष्णो अभिचक्ष्यं कृतं पश्येम तुर्वशं यदुम् ॥ १६०५ ॥ २.१६.४.१

२. सव्यामनु स्फिग्यं वावसे वृषा न दानो अस्य रोषति ।
मध्वा सपृक्ताः सारघेण धेनवस्तूयमेहि द्रवा पिब ॥ १६०६ ॥ ॥१७ (वी)॥ २.१६.४.२

[धा० १० । उ० नास्ति । स्व० ४ ।]

सूक्तं (१८)

१. इमा उ त्वा पुरूवसो गिरो वर्धन्तु या मम ।
पावकवर्णाः शुचयो विपश्चितोऽभि स्तोमैरनूषत ॥ १६०७ ॥ २.१६.४.३

२. अयꣳ सहस्रमृषिभिः सहस्कृतः समुद्र इव पप्रथे ।
सत्यः सो अस्य महिमा गृणे शवो यज्ञेषु विप्रराज्ये ॥ १६०८ ॥ ॥१८ (रि)॥ २.१६.४.४

[धा॰ १८ । उ॰ नास्ति । स्व॰ ३ ।]

सूक्तं (१९)

१. यस्यायं विश्व आर्यो दासः शेवधिपा अरिः ।
तिरश्चिदर्ये रुशमे पवीरवि तुभ्येत्सो अज्यते रयिः ॥ १६०९ ॥ २.१६.४.५

२. तुरण्यवो मधुमन्तं घृतश्चुतं विप्रासो अर्कमानृचुः ।
अस्मे रयिः पप्रथे वृष्ण्यꣳ शवोऽस्मे स्वानास इन्दवः ॥ १६१० ॥ ॥१९ (त)॥ २.१६.४.६

[धा॰ १४ । उ॰ १ । स्व॰ १ ।]

सूक्तं (२०)

१. गोमन्न इन्दो अश्ववत्सुतः सुदक्ष धनिव ।
शुचिं च वर्णमधि गोषु धारय ॥ १६११ ॥ २.१६.४.७

२. स नो हरीणां पत इन्दो देवप्सरस्तमः ।
सखेव सख्ये नर्यो रुचे भव ॥ १६१२ ॥ २.१६.४.८

३. सनेमि त्वमस्मदा अदेवं कं चिदत्रिणम् ।
साह्वाꣳ इन्दो परि बाधो अप द्वयुम् ॥ १६१३॥ ॥२० (ल)॥ २.१६.४.९

[धा॰ ९ । उ॰ नास्ति । स्व॰ १ ।]

सूक्तं (२१)

१. अञ्जते व्यञ्जते समञ्जते क्रतु२ रिहन्ति मध्वाभ्यञ्जते ।
सिन्धोरुच्छ्वासे पतयन्तमुक्षण२ हिरण्यपावाः पशुमप्सु गृभ्णते ॥ १६१४ ॥ २.१६.४.१०

२. विपश्चिते पवमानाय गायत मही न धारात्यन्धो अर्षति ।
अहिर्न जूर्णामति सर्पति त्वचमत्यो न क्रीडन्नसरद्वृषा हरिः ॥ १६१५॥ २.१६.४.११

३. अग्रेगो राजाप्यस्तविष्यते विमानो अह्नां भुवनेष्वर्पितः ।
हरिर्घृतस्नुः सुदृशीको अर्णवो ज्योतीरथः पवते राय ओक्यः ॥ १६१६॥ ॥२१ (ले)॥ २.१६.४.१२

[धा॰ ३९ । उ॰ नास्ति | स्व॰ ७ ॥]

इति चतुर्थः खण्डः ॥ ४ ॥

इति सप्तमप्रपाठके तृतीयोऽर्धः सप्तमः प्रपाठकश्च समाप्तः ॥ ७-३ ॥

इति षोडशोऽध्यायः ॥ १६ ॥

अथ सप्तदशोऽध्यायः ॥

अथाष्टमप्रपाठके प्रथमोऽर्धः ॥ ८-१ ॥

(१-१४) १, ७ शुनःशेप आजीगर्तिः; २ मधिच्छन्दा वैश्वामित्रः; ३ शंयुर्बार्हस्पत्यः (तृणपाणीः); ४ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः; ५ वामदेवो गौतमः; ६ रेभसूनू काश्यपौ; ८ नृमेध आंगिरसः; ९, ११ गोषूक्त्याश्वसूक्तिनौ काण्वायनौ ; १० श्रुतकक्षः सुकक्षो वा आङ्गिरसः; १२ विरूप आंगिरसः; १३ वत्सः काण्वः ॥ १, ३, ७, १२ अग्निः; २, ८-११, १३ इन्द्रः; ४ विष्णुः; ५ (१) वायु, ५ (२-३) इन्द्रवायू; ६ पवमानः सोमः ॥ १-२, ७, ९, १०, १२, १३ गायत्री; ३, ८ प्रगाथः = (विषमा बृहती , समा सतोबृहती); ४ त्रिष्टुप्; ५, ६ अनुष्टुप्; ११ उष्णिक् ॥

सूक्तं (१)

१. विश्वेभिरग्ने अग्निभिरिमं यज्ञमिदं वचः ।
चनो धाः सहसा यहो ॥ १६१७॥ २.१७.१.१

२. यच्चिद्धि शश्वता तना देवंदेवं यजामहे ।
त्वे इद्धूयते हविः ॥ १६१८॥ २.१७.१.२

३. प्रियो नो अस्तु विश्पतिर्होता मन्द्रो वरेण्यः ।
प्रियाः स्वग्नयो वयम् ॥ १६१९ ॥ ॥१ (ही)॥ २.१७.१.३

[धा० ११ । उ० नास्ति । स्व० ४ ।]

सूक्तं (२)

१. इन्द्रं वो विश्वतस्परि हवामहे जनेभ्यः ।
अस्माकमस्तु केवलः ॥ १६२० ॥ २.१७.१.४

२. सं नो वृषन्नमुं चरुꣳ सत्रादावन्नपा वृधि ।
अस्मभ्यमप्रतिष्कुतः ॥ १६२१ ॥ २.१७.१.५

३. वृषा यूथेव वꣳसगः कृष्टीरियर्त्योजसा ।
ईशानो अप्रतिष्कुतः ॥ १६२२ ॥ ॥२ (र)॥ २.१७.१.६

[धा॰ ८ । उ॰ नास्ति । स्व॰ १ ।]

सूक्तं (३)

१. त्वं नश्चित्र ऊत्या वसो राधाꣳसि चोदय ।
अस्य रायस्त्वमग्ने रथीरसि विदा गाधं तुचे तु नः ॥ १६२३ ॥ २.१७.१.७

२. पर्षि तोकं तनयं पर्तृभिष्ट्वमदब्धैरप्रयुत्वभिः ।
अग्ने हेडाꣳसि दैव्या युयोधि नोऽदेवानि हराꣳसि च ॥ १६२४ ॥ ॥ ३ (क)॥ २.१७.१.८

[धा॰ ११ । उ॰ १ । स्व॰ ४ ।]

सूक्तं (४)

१. किमित्ते विष्णो परिचक्षि नाम प्र यद्ववक्षे शिपिविष्टो अस्मि ।
मा वर्पो अस्मदप गूह एतद्यदन्यरूपः समिथे बभूथ ॥ १६२५॥ २.१७.१.९

२. प्र तत्ते अद्य शिपिविष्ट हव्यमर्यः शꣳसामि वयुनानि विद्वान् ।
तं त्वा गृणामि तवसमतव्यान्क्षयन्तमस्य रजसः पराके ॥ १६२६॥ २.१७.१.१०

३. वषट् ते विष्णवास आ कृणोमि तन्मे जुषस्व शिपिविष्ट हव्यम् ।
वर्धन्तु त्वा सुष्टुतयो गिरो मे यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥ १६२७ ॥ ॥४ (ते)॥ २.१७.१.११

[धा॰ ४४ । उ॰ १ | स्व॰ ७ ॥]

इति प्रथमः खण्डः ॥ १ ॥

सूक्तं (५)

१. वायो शुक्रो अयामि ते मध्वो अग्रं दिविष्टिषु ।
आ याहि सोमपीतये स्पार्हो देव नियुत्वता ॥ १६२८ ॥ २.१७.२.१

२. इन्द्रश्च वायवेषाꣳसोमानां पीतिमर्हथः ।
युवाꣳ हि यन्तीन्दवो निम्नमापो न सध्र्यक् ॥ १६२९ ॥ २.१७.२.२

३. वायविन्द्रश्च शुष्मिणा सरथꣳ शवसस्पती ।
नियुत्वन्ता न ऊतय आ यातꣳसोमपीतये ॥ १६३०॥ ॥५ (ता)॥ २.१७.२.३

[धा॰ १९ । उ॰ १ । स्व॰ २ ।]

सूक्तं (६)

१. अध क्षपा परिष्कृतो वाजाꣳअभि प्र गाहसे ।
यदी विवस्वतो धियो हरिꣳहिन्वन्ति यातवे ॥ १६३१॥ २.१७.२.४

२. तमस्य मर्जयामसि मदो य इन्द्रपातमः ।
यं गाव आसभिर्दधुः पुरा नूनं च सूरयः ॥ १६३२ ॥ २.१७.२.५

३. तं गाथया पुराण्या पुनानमभ्यनूषत ।
उतो कृपन्त धीतयो देवानां नाम बिभ्रतीः ॥ १६३३ ॥ ॥६ (लु)॥ २.१७.२.६

[धा° १४ । उ° नास्ति । स्व° ५ ।]

सूक्तं (७)

१. अश्वं न त्वा वारवन्तं वन्दध्या अग्निं नमोभिः ।
सम्राजन्तमध्वराणाम् ॥ १६३४ ॥ २.१७.२.७

२. स घा नः सूनुः शवसा पृथुप्रगामा सुशेवः ।
मीढ्वाꣳ अस्माकं बभूयात् ॥ १६३५ ॥ २.१७.२.८

३. स नो दूराच्चासाच्च नि मर्त्यादघायोः ।
पाहि सदमिद्विश्वायुः ॥ १६३६ ॥ ॥७ (टि)॥ २.१७.२.९

[धा° १३ । उ° १ । स्व° ३ ।]

सूक्तं (८)

१. त्वमिन्द्र प्रतूर्तिष्वभि विश्वा असि स्पृधः ।
अशस्तिहा जनिता वृत्रतूरसि त्वं तूर्य तरुष्यतः ॥ १६३७ ॥ २.१७.२.१०

२. अनु ते शुष्मं तुरयन्तमीयतुः क्षोणी शिशुं न मातरा ।
विश्वास्ते स्पृधः श्नथयन्त मन्यवे वृत्रं यदिन्द्र तूर्वसि ॥ १६३८ ॥ ॥८ (टा)॥ २.१७.२.११

[धा° १८ । उ° ३ | स्व° २ ॥]

इति द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

सूक्तं (९)

१. यज्ञ इन्द्रमवर्धयद्यद्भूमिं व्यवर्तयत् ।
चक्राण ओपशं दिवि ॥ १६३९ ॥ २.१७.३.१

२. व्य३न्तरिक्षमतिरन्मदे सोमस्य रोचना ।
इन्द्रो यदभिनद्वलम् ॥ १६४० ॥ २.१७.३.२

३. उद्गा आजदङ्गिरोभ्य आविष्कृण्वन्गुहा सतीः ।
अर्वाञ्चं नुनुदे वलम् ॥ १६४१ ॥ ॥९ (पी)॥ २.१७.३.३

[धा॰ २० । उ॰ १ । स्व॰ ४ ।]

सूक्तं (१०)

१. त्यमु वः सत्रासाहं विश्वासु गीर्ष्वायतम् ।
आ च्यावयस्यूतये ॥ १६४२ ॥ २.१७.३.४

२. युध्म॰ सन्तमनर्वाण॰ सोमपामनपच्युतम् ।
नरमवार्यक्रतुम् ॥ १६४३॥ २.१७.३.५

३. शिक्षा ण इन्द्र राय आ पुरु विद्वा॰ ऋचीषम ।
अवा नः पार्ये धने ॥ १६४४ ॥ ॥१० (ता)॥ २.१७.३.६

[धा॰ १४ । उ॰ १ । स्व॰ २ ।]

सूक्तं (११)

१. तव त्यदिन्द्रियं बृहत्तव दक्षममुत क्रतुम् ।
वज्र॰ शिशाति धिषणा वरेण्यम् ॥ १६४५ ॥ २.१७.३.७

२. तव द्यौरिन्द्र पौ॰स्यं पृथिवी वर्धति श्रवः ।
त्वामापः पर्वतासश्च हिन्विरे ॥ १६४६ ॥ २.१७.३.८

३. त्वां विष्णुर्बृहन्क्षयो मित्रो गृणाति वरुणः ।
त्वा॰ शर्धो मदत्यनु मारुतम् ॥ १६४७॥ ॥११ (ठी)॥ २.१९.३.९

[धा॰ १३ । उ॰ २ | स्व॰ ४ ॥]

इति तृतीयः खण्डः ॥ ३ ॥

सूक्तं (१२)

१. नमस्ते अग्न ओजसे गृणन्ति देव कृष्टयः ।
अमैरमित्रमर्दय ॥ १६४८ ॥ २.१७.४.१

२. कुवित्सु नो गविष्टयेऽग्ने संवेषिषो रयिम् ।
उरुकृदुरु णस्कृधि ॥ १६४९ ॥ २.१७.४.२

३. मा नो अग्ने महाधने परा वर्ग्भारभृद्यथा ।
संवर्ग॰ स॰ रयिं जय ॥ १६५० ॥ ॥१२ (प)॥ २.१७.४.३

[धा॰ १५ । उ॰ १ । स्व॰ १।]

सूक्तं (१३)

१. समस्य मन्यवे विशो विश्वा नमन्त कृष्टयः ।
समुद्रायेव सिन्धवः ॥ १६५१ ॥ २.१७.४.४

२. वि चिद्वृत्रस्य दोधतः शिरो बिभेद वृष्णिना ।
वज्रेण शतपर्वणा ॥ १६५२ ॥ २.१७.४.५

३. ओजस्तदस्य तित्विष उभे यत्समवर्त्तयत् ।
इन्द्रश्चर्मेव रोदसी ॥ १६५३ ॥ ॥१३ (तौ)॥ २.१७.४.६

[धा॰ १४ । उ॰ १ । स्व॰ नास्ति ।]

सूक्तं (१४)

१. सुमन्मा वस्वी रन्ती सूनरी ॥ १६५४॥ २.१७.४.७

२. सरूप वृषन्ना गहीमौ भद्रौ धुर्यावभि ।
ताविमा उप सर्पतः ॥ १६५५ ॥ २.१७.४.८

३. नीव शीर्षाणि मृढ्वं मध्य आपस्य तिष्ठति ।
शृङ्गेभिर्दशभिर्दिशन् ॥ १६५६॥ ॥१४ (यि)॥ २.१७.४.९

[धा॰ ७ । उ॰ नास्ति | स्व॰ ३ ॥]

इति चतुर्थः खण्डः ॥ ४ ॥

इत्यष्टमप्रपाठकस्य प्रथमोऽर्धः ॥ ८-१ ॥

इति सप्तदशोऽध्यायः ॥ १७ ॥

अथाष्टादशोऽध्यायः ।

अथाष्टमप्रपाठके द्वितीयोऽर्धः ॥ ८-२ ॥

(१-१९) १ मेध्यातिथिः काण्वः प्रियमेधश्चाङ्गिरसः; २ श्रुतकक्षः सुकक्षो वा आङ्गिरसः; ३ शुनःशेप आजीगर्तिः; ४ शंयुर्बार्हस्पत्यः; ५ मेधातिथिः काण्वः; ६, ९ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः; ७ वालखिल्यम् (आयुः काण्वः); ८ अम्बरिषो वार्षागिरः ऋजिश्वा भारद्वाजश्च; १० विश्वमना वैयश्वः; २२ सोभरिः काण्वः; १२ सप्तर्षयः (१ भरध्वाजो बार्हस्पयः, २ कश्यपो मारीचः, ३ गोतमो राहूगणः, ४ अत्रिर्भौमः, ५विश्वामित्रो गाथिनः, ६ जमदग्निर्भार्गवः, ७ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः); १३ कलिः प्रागाथः; १४, १७ विश्वामित्रः प्रागाथः; १५ मेध्यतिथिः काण्वः; १६ निध्रुविः काश्यपः; १८ भरद्वाजो बर्हस्पत्यः ॥ १-२, ४, ६-७, ९-१०, १३, १५ इन्द्रः; ३, ११, १८ अग्निः; ५ विष्णुः; ५ (६) देवो वा; ८, १२, १६ पवमानः सोमः; १४, १७ इन्द्राग्नी ॥ १-५, १४, १६-१८ गायत्री; ६, ७, ९, १२, १३ प्रगाथः = (विषमा बृहती , समा सतोबृहती); ८ अनुष्टुप्; १० उष्णिक्; ११ काकुभः प्रगाथः = (विषमा ककुप् , समा सतोबृहती); १५ बृहती ॥

सूक्तं (१)

१. पन्यंपन्यमित्सोतार आ धावत मद्याय ।
सोमं वीराय शूराय ॥ १६५७॥ २.१८.१.१

२. एह हरी ब्रह्मयुजा शग्मा वक्षतः सखायम् ।
इन्द्रं गीर्भिर्गिर्वणसम् ॥ १६५८ ॥ २.१८.१.२

३. पाता वृत्रहा सुतमा घा गमन्नारे अस्मत् ।
नि यमते शतमूतिः ॥ १६५९॥ ॥१ (ति)॥ २.१८.१.३

[धा॰ १४ । उ॰ १ । स्व॰ ३ ।]

सूक्तं (२)

१. आ त्वा विशन्त्विन्दवः समुद्रमिव सिन्धवः ।
न त्वामिन्द्राति रिच्यते ॥ १६६० ॥ २.१८.१.४

२. विव्यक्थ महिना वृषन्भक्षं सोमस्य जागृवे ।
य इन्द्र जठरेषु ते ॥ १६६१ ॥ २.१८.१.५

३. अरं त इन्द्र कुक्षये सोमो भवतु वृत्रहन् ।
अरं धामभ्य इन्दवः ॥ १६६२ ॥ ॥२ (क)॥ २.१८.१.६

[धा॰ ११ । उ॰ नास्ति । स्व॰ १ ।]

सूक्तं (३)

१. जराबोध तद्विविड्ढि विशेविशे यज्ञियाय ।
स्तोमं रुद्राय दृशीकम् ॥ १६६३॥ २.१८.१.७

२. स नो महां अनिमानो धूमकेतुः पुरुश्चन्द्रः ।
धिये वाजाय हिन्वतु ॥ १६६४ ॥ २.१८.१.८

३. स रेवां इव विश्पतिर्दैव्यः केतुः शृणोतु नः ।
उक्थैरग्निर्बृहद्भानुः ॥ १६६५॥ २.१८.१.९

[धा॰ ११ । उ॰ नास्ति । स्व॰ १ ।]

सूक्तं (४)

१. तद्वो गाय सुते सचा पुरुहूताय सत्वने ।
शं यद्गवे न शाकिने ॥ १६६६॥ २.१८.१.१०

२. न घा वसुर्नि यमते दानं वाजस्य गोमतः ।
यत्सीमुपश्रवद्गिरः ॥ १६६७ ॥ २.१८.१.११

३. कुवित्सस्य प्र हि व्रजं गोमन्तं दस्युहा गमत् ।
शचीभिरप नो वरत् ॥ १६६८ ॥ ॥४ (फी)॥ २.१८.१.१२

[धा° १५ । उ° २ | स्व° ४ ॥]

इति प्रथमः खण्डः ॥ १ ॥

सूक्तं (५)

१. इदं विष्णुर्वि चक्रमे त्रेधा नि दधे पदम् ।
समूढमस्य पाꣳसुले ॥ १६६९ ॥ २.१८.२.१

२. त्रीणि पदा वि चक्रमे विष्णुर्गोपा अदाभ्यः ।
अतो धर्माणि धारयन् ॥ १६७० ॥ २.१८.२.२

३. विष्णोः कर्माणि पश्यत यतो व्रतानि पस्पशे ।
इन्द्रस्य युज्यः सखा ॥ १६७१ ॥ २.१८.२.३

४. तद्विष्णोः परमं पदꣳ सदा पश्यन्ति सूरयः ।
दिवीव चक्षुराततम् ॥ १६७२॥ २.१६.२.४

५. तद्विप्रासो विपन्युवो जागृवा३ँसः समिन्धते ।
विष्णोर्यत्परमं पदम् ॥ १६७३ ॥ २.१८.२.५

६. अतो देवा अवन्तु नो यतो विष्णुर्विचक्रमे ।
पृथिव्या अधि सानवि ॥ १६७४ ॥ ॥५ (ठू)॥ २.१८.२.६

[धा° २३ । उ° २ । स्व° ६।]

सूक्तं (६)

१. मो षु त्वा वाघतश्च नारे अस्मन्नि रीरमन् ।
आरात्ताद्वा सधमादं न आ गहीह वा सन्नुप श्रुधि ॥ १६७५ ॥ २.१८.२.७

२. इमे हि ते ब्रह्मकृतः सुते सचा मधौ न मक्ष आसते ।
इन्द्रे कामं जरितारो वसूयवो रथे न पादमा दधुः ॥ १६७६ ॥ ॥६ (डी)॥ २.१८.२.८

[धा° १३ । उ° ४ । स्व° ४ ।]

सूक्तं (७)

१. अस्तावि मन्म पूर्व्यं ब्रह्मेन्द्राय वोचत ।
पूर्वीर्ऋतस्य बृहतीरनूषत स्तोतुर्मेधा असृक्षत ॥ १६७७ ॥ २.१८.२.९

२. समिन्द्रो रायो बृहतीरधूनुत सं क्षोणी समु सूर्यम् ।
स३ँशुक्रासः शुचयः सं गवाशिरः सोमा इन्द्रममन्दिषुः ॥ १६७८॥ ॥७ (ठा)॥ २.१८.२.१०

[धा° १३ । उ° २ । स्व° २ ।]

सूक्तं (८)

१. इन्द्राय सोम पातवे वृत्रघ्ने परि षिच्यसे ।
नरे च दक्षिणावते वीराय सदनासदे ॥ १६७९ ॥ २.१८.२.११

२. त९ सखायः पुरूरुचं वयं यूयं च सूरयः ।
अश्याम वाजगन्ध्य९ सनेम वाजपस्त्यम् ॥ १५८० ॥ २.१८.२.१२

३. परि त्य९ हर्यत९ हरिं (बभ्रुं पुनन्ति वारेण । ।
यो देवान् विश्वा९ इत् परि मदेन सह गच्छति॥)* ॥ १६८१ ॥ ॥८ (हा)॥ २.१८.२.१३

[धा° १६ । उ° नास्ति । स्व° २ ।]

सूक्तं (९)

१. कस्तमिन्द्र त्वा वस [वसो |आ] (त्वा वसवा मर्त्यो दधर्षति ।
श्रद्धा इत् ते मघवन् पार्ये दिवि वाजी वाजं सिषासति ॥)* ॥ १६८२ ॥ २.१८.२.१४

२. मघोनः स्म वृत्रहत्येषु चोदय ये ददति प्रिया वसु ।
तव प्रणीती हर्यश्व सूरिभिर्विश्वा तरेम दुरिता ॥ १६८३ ॥ ॥९ (यि)॥ २.१८.२.१४

[धा° १७ । उ° ना | स्व° ३ ॥]

इति द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

सूक्तं (१०)

१. एदु मधोर्मदिन्तर९सिञ्चाध्वर्यो अन्धसः ।
एवा हि वीर स्तवते सदावृधः ॥ १६८४॥ २.१८.३.१

२. इन्द्र स्थातर्हरीणां न किष्टे पूर्व्यस्तुतिम् ।
उदानꣳश शवसा न भन्दना ॥ १६८५ ॥ २.१८.३.२

३. तं वो वाजानां पतिमहूमहि श्रवस्यवः ।
अप्रायुभिर्यज्ञेभिर्वावृधेन्यम् ॥ १६८६ ॥ ॥१० (क)॥ २.१८.३.३

[धा° १६ । उ° १ | स्व° १ ॥]

सूक्तं (११)

१. तं गूर्द्धया स्वर्णरं देवासो देवमरतिं दधन्विरे ।
देवत्रा हव्यमूहिषे ॥ १६८७ ॥ २.१८.३.४

२. विभूतरातिं विप्र चित्रशोचिषमग्निमीडिष्व यन्तुरम् ।
अस्य मेधस्य सोम्यस्य सोभरे प्रेमध्वराय पूर्व्यम् ॥ १६९८॥ ॥११ (या)॥ २.१८.३.५

[धा° १७ । उ° नास्ति । स्व° २ ।]

सूक्तं (१२)

१. आ सोम स्वानो अद्रिभिस्तिरो वाराण्यव्यया ।
जनो न पुरि चम्वोर्विशद्धरिः सदो वनेषु दध्रिषे ॥ १६८९ ॥ २.१८.३.६

२. स मामृजे तिरो अण्वानि मेष्यो मीढ्वांत्सप्तिर्न वाजयुः ।
अनुमाद्यः पवमानो मनीषिभिः सोमो विप्रेभिर्ऋक्वभिः ॥ १६९० ॥ ॥१२ (तु)॥ २.१८.३.७

[धा° १४ । उ° १ । स्व° ५ ।]

सूक्तं (१३)

१. वयमेनमिदा ह्योऽपीपेमेह वज्रिणम् ।
तस्मा उ अद्य सवने सुतं भरा नूनं भूषत श्रुते ॥ १६९१ ॥ २.१८.३.८

२. वृकश्चिदस्य वारण उरामथिरा वयुनेषु भूषति ।
सेमं न स्तोमं जुजुषाण आ गहीन्द्र प्र चित्रया धिया ॥ १६९२॥ ॥१३ (खा)॥ २.१८.३.९

[धा° १६ । उ° २ । स्व° २ ।]

सूक्तं (१४)

१. इन्द्राग्नी रोचना दिवः परि वाजेषु भूषथः ।
तद्वां चेति प्र वीर्यम् ॥ १६९३ ॥ २.१८.३.१०

२. इन्द्राग्नी अपसस्परि (उप प्र यन्ति धीतयः ।
ऋतस्य पथ्या३ अनु ॥)* ॥ १६९४ ॥ २.१८.३.११

३. इन्द्राग्नी तविषाणि वाम् (सधस्थानि प्रयांसि च ।
युवोरप्तूर्यं हितम् ॥)* ॥ १६९५ ॥ ॥१४ (क)॥ २.१८.३.१२

[धा° ६ । उ° १ । स्व° १ ।]

सूक्तं (१५)

१. क ईं वेद सुते सचा (पिबन्तं कद् वयो दधे ।
अयं यः पुरो विभिनत्त्योजसा मन्दानः शिप्रयन्धसः ॥)* ॥ १६९६ ॥ २.१८.३.१३

२. दाना मृगो न वारणः पुरुत्रा चरथं दधे ।
न किष्ट्वा नि यमदा सुते गमो महाँश्चरस्योजसा ॥ १६९७ ॥ २.१८.३.१४

३. य उग्रः सन्ननिष्टृतः स्थिरो रणाय स॒ंस्कृतः ।
यदि स्तोतुर्मघवा श्रृणवद्धवं नेन्द्रो योषत्या गमत् ॥ १६९८ ॥ ॥१३ (ही)॥ २.१८.३.१५

[धा॰ ११ । उ॰ नास्ति | स्व॰ ४ ॥]

सूक्तं (१६)

इति तृतीयः खण्डः ॥ ३ ॥

१. पवमाना असृक्षत सोमाः शुक्रास इन्दवः ।
अभि विश्वानि काव्या ॥ १६९९॥ २.१८.४.१

२. पवमाना दिवस्पर्यन्तरिक्षादसृक्षत ।
पृथिव्या अधि सानवि ॥ १७०० ॥ २.१८.४.२

३. पवमानास आशवः शुभ्रा असृग्रमिन्दवः ।
घ्नन्तो विश्वा अप द्विषः ॥ १७०१ ॥ ॥१६ (फ)॥ २.१८.४.३

[धा॰ १५ । उ॰ २ । स्व॰ १ ।]

सूक्तं (१७)

१. तोशा वृत्रहणा हुवे सजित्वानापराजिता ।
इन्द्राग्नी वाजसातमा ॥ १७०२ ॥ २.१८.४.४

२. प्र वामर्चन्त्युक्थिनः (नीथाविदो जरितारः ।
इन्द्राग्नी इष आ वृणे ॥)* ॥ १७०३ ॥ २.१८.४.५

३. इन्द्राग्नी नवतिं पुरो (दासपत्नीरधूनुतम् ।
साकमेकेन कर्मणा ॥)* ॥ १७०४ ॥ ॥१७ (र)॥ २.१८.४.६

[धा॰ ८ । उ॰ नास्ति । स्व॰ १ ।]

सूक्तं (१८)

१. उप त्वा रण्वसन्दृशं प्रयस्वन्तः सहस्कृत ।
अग्ने ससृज्महे गिरः ॥ १७०५ ॥ २.१८.४.७

२. उप च्छायामिव घृणेरगन्म शर्म ते वयम् ।
अग्ने हिरण्यसन्दृशः ॥ १७०६ ॥ २.१८.४.८

३. य उग्र इव शर्यहा तिग्मशृङ्गो न वꣳसगः ।
अग्ने पुरो रुरोजिथ ॥ १७०७॥ ॥१८ (य)॥ २.१८.४.९

[धा॰ ७ । उ॰ नास्ति । स्व॰ १ ।]

सूक्तं (१९)

१. ऋतावानं वैश्वानरमृतस्य ज्योतिषस्पतिम् ।
अजस्रं घर्ममीमहे ॥ १७०८ ॥ २.१८..४.१०

२. य इदं प्रतिपप्रथे यज्ञस्य स्वरुत्तिरन् ।
ऋतूनुत्सृजते वशी ॥ १७०९॥ २.१८.४.११

३. अग्निः प्रियेषु धामसु कामो भूतस्य भव्यस्य ।
सम्राडेको वि राजति ॥ १७१०॥ ॥१९ (का)॥ २.१८.४.१२

[धा॰ ११ । उ॰ १ | स्व॰ २ ॥]

इति चतुर्थः खण्डः ॥ ४ ॥

इत्यष्टमप्रपाठके द्वितीयोऽर्धः ॥ ८-२ ॥

इत्यष्टादशोऽध्यायः ॥ १८ ॥

अथैकोनविंशोऽध्यायः ॥

अथाष्टमप्रपाठके तृतीयोऽर्धः ॥ ८-३ ॥

(१-१८) १ विरूप आङ्गिरसः; २, १८ अवत्सरः काश्यपः; ३ विश्वामित्रो गाथिनः; ४ देवातिथिः काण्वः; ५, ८, ९, १६ गोतमो राहूगणः; ६ वामदेवो गौतमः; ७ प्रस्कण्वः काण्वः; १० वसुश्रुत आत्रेयः; ११ सत्यश्रवा आत्रेयः; १२ अवस्युरात्रेयः; १३ बुधगविष्टिरावात्रेयौ; १४ कुत्स आङ्गिरसः; १६ अत्रिर्भौमः; १७ दीर्घतमा औचथ्यः ॥ १, १०, १३ अग्निः; २, १८ पवमानः सोमः; ३-५ इन्द्रः; ६, ८, ११, १४ (१ उत्तरार्धः रात्रिश्च), १६ उषाः; ७, ९, १२, १५, १७ अश्विनौ ॥ १-२, ६-७, १८ गायत्री; ३, १३-१५ त्रिष्टुप्; ४, ५ प्रगाथः = (विषमा बृहती , समा सतोबृहती); ८-९ उष्णिक् १०-१२ पङ्क्तिः; १६, १७ जगती ॥

सूक्तं (१)

१. अग्निः प्रत्नेन जन्मना शुम्भानस्तन्व३ँ स्वाम् ।
कविर्विप्रेण वावृधे ॥ १७११॥ २.१९.१.१

२. ऊर्जो नपातमा हुवेऽग्निं पावकशोचिषम् ।
अस्मिन्यज्ञे स्वध्वरे ॥ १७१२ ॥ २.१९.१.२

३. स नो मित्रमहस्त्वमग्ने शुक्रेण शोचिषा ।
देवैरा सत्सि बर्हिषि ॥ १७१३॥ ॥१ (ली)॥ २.१९.१.३

[धा० ९ । उ० नास्ति । स्व० ४ ।]

सूक्तं (२)

१. उत्ते शुष्मासो अस्थू रक्षो भिन्दन्तो अद्रिवः ।
नुदस्व याः परिस्पृधः ॥ १७१४ ॥ २.१९.१.४

२. अया निजघ्निरोजसा रथसङ्गे धने हिते ।
स्तवा अबिभ्युषा हृदा ॥ १७१५ ॥ २.१९.१.५

३. अस्य व्रतानि नाधृषे पवमानस्य दूढ्या ।
रुज यस्त्वा पृतन्यति ॥ १७१६ ॥ २.१९.१.६

४. तं॰ हिन्वन्ति मदच्युतं॰ हरिं नदीषु वाजिनम् ।
इन्दुमिन्द्राय मत्सरम् ॥ १७१७ ॥ ॥२ (पी)॥ २.१९.१.७

[धा॰ २० । उ॰ १ । स्व॰ ४ ।]

सूक्तं (३)

१. आ मन्द्रैरिन्द्र हरिभिर्याहि मयूररोमभिः ।
मा त्वा के चिन्नि येमुरिन्न पाशिनोऽति धन्वेव ताँ॰ इहि ॥ १७१८ ॥ २.१९.१.८

२. वृत्रखादो वलं॰ रुजः पुरां दर्मो अपामजः ।
स्थाता रथस्य हर्योरभिस्वर इन्द्रो दृढा चिदारुजः ॥ १७१९॥ २.१९.१.९

३. गम्भीराँ॰ उदधीँ॰रिव क्रतुं पुष्यसि गा इव ।
प्र सुगोपा यवसं धेनवो यथा ह्रदं कुल्या इवाशत ॥ १७२०॥ ॥ ३ (छा)॥ २.१९.१.१०

[धा॰ १७ । उ॰ २ । स्व॰ २ ।]

सूक्तं (४)

१. यथा गौरो अपा कृतं तृष्यन्नेत्यवेरिणम् ।
आपित्वे नः प्रपित्वे तूयमा गहि कण्वेषु सु सचा पिब ॥ १७२१ ॥ २.१६.१.११

२. मन्दन्तु त्वा मघवन्निन्द्रेन्दवो राधोदेयाय सुन्वते ।
आमुष्या सोममपिबश्चमू सुतं ज्येष्ठं तद्दधिषे सहः ॥ १७२२ ॥ ॥४ (घ)॥ २.१९.१.१२

[धा॰ २१ । उ॰ ४ । स्व॰ १ ।]

सूक्तं (५)

१. त्वमङ्ग प्र शꣳसिषो देवः शविष्ठ मर्त्यम् ।
न त्वदन्यो मघवन्नस्ति मर्डितेन्द्र ब्रवीमि ते वचः ॥ १७२३ ॥ २.१६.१.१३

२. मा ते राधाꣳसि मा त ऊतयो वसोऽस्मान्कदा चना दभन् ।
विश्वा च न उपमिमीहि मानुष वसूनि चर्षणिभ्य आ ॥ १७२४ ॥ ॥५ (का)॥ २.१९.१.१४

[धा॰ २१ । उ॰ १ | स्व॰ २ ॥]

इति प्रथमः खण्डः ॥ १ ॥

सूक्तं (६)

१. प्रति ष्या सूनरी जनी व्युच्छन्ती परि स्वसुः ।
दिवो अदर्शि दुहिता ॥ १७२५ ॥ २.१९.२.१

२. अश्वेव चित्रारुषी माता गवामृतावरी ।
सखा भूदश्विनोरुषाः ॥ १७२६ ॥ २.१९.२.२

३. उत सखास्यश्विनोरुत माता गवामसि ।
उतोषो वस्व ईशिषे ॥ १७२७ ॥ ॥६ (लि)॥ २.१९.२.३

[धा॰ ९ । उ॰ नास्ति । स्व॰ ३ ।]

सूक्तं (७)

१. एषो उषा अपूर्व्या व्युच्छति प्रिया दिवः ।
स्तुषे वामश्विना बृहत् ॥ १७२८॥ २.१९.२.४

२. या दस्रा सिन्धुमातरा मनोतरा रयीणाम् ।
धिया देवा वसुविदा ॥ १७२९ ॥ २.१९.२.५

३. वच्यन्ते वां ककुहासो जूर्णायामधि विष्टपि ।
यद्वा॒ रथो विभिष्पतात् ॥ १७३० ॥ ॥७ (लि)॥ २.१९.२.६

[धा॰ १४ । उ॰ नास्ति । स्व॰ ३ ।]

सूक्तं (८)

१. उषस्तच्चित्रमा भरास्मभ्यं वाजिनीवति ।
येन तोकं च तनयं च धामहे ॥ १७३१ ॥ २.१९.२.७

२. उषो अद्येह गोमत्यश्वावति विभावरि ।
रेवदस्मे व्युच्छ सूनृतावति ॥ १७३२ ॥ २.१९.२.८

३. युङ्क्ष्वा हि वाजिनीवत्यश्वा॒ अद्यारुणा॒ उषः ।
अथा नो विश्वा सौभगान्या वह ॥ १७३३ ॥ ॥८ (हि)॥ २.१९.२.९

[धा॰ ६ । उ॰ नास्ति । स्व॰ ३ ।]

सूक्तं (९)

१. अश्विना वर्तिरस्मदा गोमद्दस्रा हिरण्यवत् ।
अर्वाग्रथꣳ समनसा नि यच्छतम् ॥ १७३४ ॥ २.१९.२.१०

२. एह देवा मयोभुवा दस्रा हिरण्यवर्त्तनी ।
उषर्बुधो वहन्तु सोमपीतये ॥ १७३५ ॥ २.१९.२.११

३. यावित्था श्लोकमा दिवो ज्योतिर्जनाय चक्रथुः ।
आ न ऊर्जं वहतमश्विना युवम् ॥ १७३६ ॥ ॥९ (भा)॥ २.१९.२.१२

[धा॰ २० । उ॰ ४ | स्व॰ २ ॥]

इति द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

सूक्तं (१०)

१. अग्निं तं मन्ये यो वसुरस्तं यं यन्ति धेनवः ।
अस्तमर्वन्त आशवोऽस्तं नित्यासो वाजिन इषꣳ स्तोतृभ्य आ भर ॥ १७३७ ॥ २.१९.३.१

२. अग्निर्हि वाजिनं विशे ददाति विश्वचर्षणिः ।
अग्नी राये स्वाभुवꣳ स प्रीतो याति वार्यमिषꣳस्तोतृभ्य आ भर ॥ १७३८ ॥ २.१९.३.२

३. सो अग्निर्यो वसुर्गृणे सं यमायन्ति धेनवः ।
समर्वन्तो रघुद्रुवः सꣳ सुजातासः सूरय इषꣳ स्तोतृभ्य आ भर ॥ १७३९ ॥ ॥१० (घु)॥
२.१९.३.३

[धा॰ १६ । उ॰ ४ । स्व॰ ५ ।]

सूक्तं (११)

१. महे नो अद्य बोधयोषो राये दिवित्मती ।
यथा चिन्नो अबोधयः सत्यश्रवसि वाय्ये सुजाते अश्वसूनृते ॥ १७४० ॥ २.१९.३.४

२. या सुनीथे शौचद्रथे व्यौच्छो दुहितर्दिवः ।
सा व्युच्छ सहीयसि सत्यश्रवसि वाय्ये सुजाते अश्वसूनृते ॥ १७४१॥ २.१९.३.५

३. सा नो अद्याभरद्वसुर्व्युच्छा दुहितर्दिवः ।
यो व्यौच्छः सहीयसि सत्यश्रवसि वाय्ये सुजाते अश्वसूनृते ॥ १७४२ ॥ ॥११ (तु)॥ २.१९.३.६

[धा॰ १९ । उ॰ १ । स्व॰ ५ ।]

सूक्तं (१२)

१. प्रति प्रियतम२ं रथं वृषणं वसुवाहनम् ।
स्तोता वामश्विनावृषि स्तोमेभिर्भूषति प्रति माध्वी मम श्रुत२ं हवम् ॥ १७४३ ॥ २.१९.३.७

२. अत्यायातमश्विना तिरो विश्वा अह२ं सना ।
दस्रा हिरण्यवर्तनी सुषुम्णा सिन्धुवाहसा माध्वी मम श्रुत२ं हवम् ॥ १७४४ ॥ २.१९.३.८

३. आ नो रत्नानि बिभ्रतावश्विना गच्छतं युवम् ।
रुद्रा हिरण्यवर्तनी जुषाणा वाजिनीवसू माध्वी मम श्रुत२ं हवम् ॥ १७४५॥ ॥१२ (वा)॥
२.१९.३.९

[धा॰ ३० । उ॰ नास्ति | स्व॰ २ ॥]

इति तृतीयः खण्डः ॥ ३ ॥

सूक्तं (१३)

१. अबोध्यग्निः समिधा जनानां प्रति धेनुमिवायतीमुषासम् ।
यह्वा इव प्र वयामुज्जिहानाः प्र भानवः सस्रते नाकमच्छ ॥ १७४६ ॥ २.१९.४.१

२. अबोधि होता यजथाय देवानूर्ध्वो अग्निः सुमनाः प्रातरस्थात् ।
समिद्धस्य रुशददर्शि पाजो महान्देवस्तमसो निरमोचि ॥ १७४७ ॥ २.१९.४.२

३. यदीं गणस्य रशनामजीगः शुचिरङ्क्ते शुचिभिर्गोभिरग्निः ।
आद्दक्षिणा युज्यते वाजयन्त्युत्तानामूर्ध्वो अधयज्जुहूभिः ॥ १७४८ ॥ ॥१३ (लि)॥ २.१९.४.३

[धा॰ १९ । उ॰ नास्ति । स्व॰ ३ ।]

सूक्तं (१४)

१. इद१ँश्रेष्ठं ज्योतिषां ज्योतिरागाच्चित्रः प्रकेतो अजनिष्ट विभ्वा ।
यथा प्रसूतासवितुः सवायैवा रात्र्युषसे योनिमारैक् ॥ १७४९ ॥ २.१९.४.४

२. रुशद्वत्सा रुशती श्वेत्यागादारैगु कृष्णा सदनान्यस्याः ।
समानबन्धू अमृते अनूची द्यावा वर्णं चरत आमिनाने ॥ १७५० ॥ २.१९.४.५

३. समानो अध्वा स्वस्रोरनंतस्तमन्यान्या चरतो देवशिष्टे ।
न मेथेते न तस्थतुः सुमेके नक्तोषासा समनसा विरूपे ॥ १७५१ ॥ ॥१४ (म)॥ २.१९.४.६

[धा॰ ३० । उ॰ ५ । स्व॰ १ ।]

सूक्तं (१५)

१. आ भात्यग्निरुषसामनीकमुद्विप्राणां देवया वाचो अस्थुः ।
अर्वाञ्चा नूनꣳ रथ्येह यातं पीपिवाꣳसमश्विना घर्ममच्छ ॥ १७५२ ॥ २.१९.४.७

२. न सꣳस्कृतं प्र मिमीतो गमिष्ठान्ति नूनमश्विनोपस्तुतेह ।
दिवाभिपित्वेऽवसागमिष्ठा प्रत्यवर्त्तिं दाशुषे शम्भविष्ठा ॥ १७५३ ॥ २.१९.४.८

३. उता यातꣳ संगवे प्रातरह्नो मध्यन्दिन उदिता सूर्यस्य ।
दिवा नक्तमवसा शन्तमेन नेदानीं पीतिरश्विना ततान ॥ १७५४॥ ॥१५ (लो)॥ २.१९.४.९

[धा॰ २४ । उ॰ नास्ति | स्व॰ ९ ॥]

इति चतुर्थः खण्डः ॥ ४ ॥

सूक्तं (१६)

१. एता उ त्या उषसः केतुमक्रत पूर्वे अर्धे रजसो भानुमञ्जते ।
निष्कृण्वाना आयुधानीव धृष्णवः प्रति गावोऽरुषीर्यन्ति मातरः ॥ १७५५ ॥ २.१९.५.१

२. उदपप्तन्नरुणा भानवो वृथा स्वायुजो अरुषीर्गा अयुक्षत ।
अक्रन्नुषासो वयुनानि पूर्वथा रुशन्तं भानुमरुषीरशिश्रयुः ॥ १७५६ ॥ २.१९.५.२

३. अर्चन्ति नारीरपसो न विष्टिभिः समानेन योजनेना परावतः ।
इषं वहन्तीः सुकृते सुदानवे विश्वेदह यजमानाय सुन्वते ॥ १७५७ ॥ ॥१६ (कि)॥ २.१९.५.३

[धा॰ २६ । उ॰ १ । स्व॰ ३ ।]

सूक्तं (१७)

१. अबोध्यग्निर्ज्म उदेति सूर्यो व्यू३षाश्चन्द्रा मह्यावो अर्चिषा ।
आयुक्षातामश्विना यातवे रथं प्रासावीद्देवः सविता जगत्पृथक् ॥ १७५८ ॥ २.१९.५.४

२. यद्युञ्जाथे वृषणमश्विना रथं घृतेन नो मधुना क्षत्रमुक्षतम् ।
अस्माकं ब्रह्म पृतनासु जिन्वतं वयं धना शूरसाता भजेमहि ॥ १७५९॥ २.१९.५.५

३. अर्वाङ् त्रिचक्रो मधुवाहनो रथो जीराश्वो अश्विनोर्यातु सुष्टुतः ।
त्रिवन्धुरो मघवा विश्वसौभगः शं न आ वक्षद्द्विपदे चतुष्पदे ॥ १७६० ॥ ॥१७ (छा)॥ २.१९.५.६

[धा॰ २२ । उ॰ २ । स्व॰ २ ।]

सूक्तं (१८)

१. प्र ते धारा असश्चतो दिवो न यन्ति वृष्टयः ।
अच्छा वाजꣳ सहस्रिणम् ॥ १७६१ ॥ २.१९.५.७

२. अभि प्रियाणि काव्या विश्वा चक्षाणो अर्षति ।
हरिस्तुञ्जान आयुधा ॥ १७६२ ॥ २.१९.५.८

३. स मर्मृजान आयुभिरिभो राजेव सुव्रतः ।
श्येनो न वꣳसु षीदति ॥ १७६३॥ २.१९.५.९

४. स नो विश्वा दिवो वसूतो पृथिव्या अधि ।
पुनान इन्दवा भर ॥ १७६४ ॥ ॥१८ (ती)॥ २.१९.५.१०

[धा॰ १४ । उ॰ १ | स्व॰ ४ ॥]

इति पञ्चमः खण्डः ॥ ५ ॥

इति अष्टमप्रपाठके तृतीयोऽर्धः अष्टमप्रपाठकश्च समाप्तः ॥ ८ ॥

इत्येकोनविंशोऽध्यायः ॥ १९ ॥

अथ विंशोऽध्यायः ॥

अथ नवमप्रपाठके प्रथमोऽर्धः ॥ ९-१ ॥

(१-१८) १ नृमेध आङ्गिरसः; २-३ प्रियमेध आङ्गिरसः; ४ दीर्घतमा औचथ्यः; ५ वामदेवो गौतमः; ६ प्रस्कण्वः काण्वः; ७ बृहदुक्थो वामदेव्यः; ८ बिन्दुः पूतदक्षो वा आंगिरसः; ९, १७ जमदग्निर्भार्गवः; १० सुकक्ष आंगिरसः; ११-१३ वसिष्ठो मैत्रावरुणिः; १४ सुदाः पैजवनः; १५ मेधातिथिः काण्वः; १६ नीपातिथिः काण्वः; १८ परुच्छेपो दैवो दासिः ॥ १, १७ पवमानः सोमः; ३, ७, १०, १६ इन्द्रः; ४-६, १८ अग्निः; ९ मरुतः; १० सुर्यः २ - - - ॥ १, ८, १०, १५-१७ गायत्री; (१७ नित्यपदा) २ - - - ३ अनुष्टुम्मुखः प्रगाथः = (१ अनुष्टुप् + गायत्र्यौ); ४, ११, १३ विराट्; ५ पदपंक्तिः; ६, ९, १२ प्रगाथः = (विषमा बृहती , समा सतोबृहती); ७ त्रिष्टुप्; १४ शक्करी;१८ अत्यष्टिः ॥

सूक्तं (१)

१. प्रास्य धारा अक्षरन्वृष्णः सुतस्याजसः ।
देवाँ अनु प्रभूषतः ॥ १७६५ ॥ २.२०.१.१

२. सप्तिं मृजन्ति वेधसो गृणन्तः कारवो गिरा ।
ज्योतिर्जज्ञानमुक्थ्यम् ॥ १७६६ ॥ २.२०.१.२

३. सुषहा सोम तानि ते पुनानाय प्रभूवसो ।
वर्धा समुद्रमुक्थ्य ॥ १७६७॥ ॥१ (यि)॥ २.२०.१.३

[धा० १२ । उ० नास्ति । स्व० ३ ।]

सूक्तं (२)

१. एष ब्रह्मा य ऋत्विय इन्द्रो नाम श्रुतो गृणे ॥ १७६८ ॥ २.२०.१.४

२. त्वामिच्छवसस्पते यन्ति गिरो न संयतः ॥ १७६९ ॥ २.२०.१.५

३. वि स्रुतयो यथा पथः (इन्द्र त्वद्यन्तु रातयः ॥)* ॥ १७७० ॥ ॥२ (प)॥ २.२०.१.६

[धा० ५ । उ० १ । स्व० १ ।]

सूक्तं (३)

१. आ त्वा रथं यथोतये (सुम्नाय वर्त्तयामसि ।
तुविकूर्मिमृतीषहमिन्द्रं शविष्ठं सत्पतिम् ॥)* ॥ १७७१ ॥ २.२०.१.७

२. तुविशुष्म तुविक्रतो शचीवो विश्वया मते ।
आ पप्राथ महित्वना ॥ १७७२ ॥ २.२०.१.८

३. यस्य ते महिना महः परि ज्मायन्तमीयतुः ।
हस्ता वज्र२ं हिरण्ययम् ॥ १७७३॥ ॥ ३ (व)॥ २.२०.१.९

[धा० ११ । उ० नास्ति । स्व० १ ।]

सूक्तं (४)

१. आ यः पुरं नार्मिणीमदीदेदत्यः कविर्नभन्यो३ नार्वा ।
सूरो न रुरुक्वाञ्छतात्मा॥ १७७४॥ २.२०.१.१०

२. अभि द्विजन्मा त्री रोचनानि विश्वा रजा२ंसि शुशुचानो अस्थात् ।
होता यजिष्ठो अपा२ं सधस्थे ॥ १७७५ ॥ २.२०.१.११

३. अयꣳ स होता यो द्विजन्मा विश्वा दधे वार्याणि श्रवस्या ।
मर्तो यो अस्मै सुतुको ददाश ॥ १७७६ ॥ ॥ ॥४ (छ)॥ २.२०.१.१२

[धा° १२ । उ° २ । स्व° १ ।]

सूक्तं (५)

१. अग्ने तमद्याश्वं न स्तोमैः क्रतुं न भद्रꣳ हृदिस्पृशम् ।
ऋध्यामा त ओहैः ॥ १७७७॥ २.२०.१.१३

२. अधा ह्यग्ने क्रतोर्भद्रस्य दक्षस्य साधोः ।
रथीर्ऋतस्य बृहतो बभूथ ॥ १७७८॥ २.२०.१.१४

३. एभिर्नो अर्कैर्भवा नो अर्वाङ्क स्व३र्णज्योतिः ।
अग्ने विश्वेभिः सुमना अनीकैः ॥ १७७९ ॥ ॥५ (चि)॥ २.२०.१.१५

[धा° ७ । उ° १ | स्व° ३ ॥]

इति प्रथमः खण्डः ॥ १ ॥

सूक्तं (६)

१. अग्ने विवस्वदुषसश्चित्रꣳ राधो अमर्त्य ।
आ दाशुषे जातवेदो वहा त्वमद्या देवाꣳ उषर्बुधः ॥ १७८०॥ २.२०.२.१

२. जुष्टो हि दूतो असि हव्यवाहनोऽग्ने रथीरध्वराणाम् ।
सजूरश्विभ्यामुषसा सवीर्यमस्मे धेहि श्रवो बृहत् ॥ १७८१ ॥ ॥६ (ला)॥ २.२०.२.२

[धा॰ ९ । उ॰ नास्ति । स्व॰ २ ।]

सूक्तं (७)

१. विधुं दद्राणꣳ समने बहूनां युवानꣳ सन्तं पलितो जगार ।
देवस्य पश्य काव्यं महित्वाद्या ममार स ह्यः समान ॥ १७८२ ॥ २.२०.२.३

२. शाक्मना शाको अरुणः सुपर्ण आ यो महः शूरः सनादनीडः ।
यच्चिकेत सत्यमित्तन्न मोघं वसु स्पार्हमुत जेतोत दाता॥ १७८३॥ २.२०.२.४

३. ऐभिर्ददे वृष्ण्या पौꣳस्यानि येभिरौक्षद्वृत्रहत्याय वज्री ।
ये कर्मणः क्रियमाणस्य मह्न ऋते कर्ममुदजायन्त देवाः ॥ १७८४ ॥ ॥७ (घे)॥ २.२०.२.५

[धा॰ ३१ । उ॰ ४ । स्व॰ ७ ।]

सूक्तं (८)

१. अस्ति सोमो अयꣳ सुतः पिबन्त्यस्य मरुतः ।
उत स्वराजो अश्विना ॥ १७८५ ॥ २.२०.२.६

२. पिबन्ति मित्रो अर्यमा तना पूतस्य वरुणः ।
त्रिषधस्थस्य जावतः ॥ १७८६ ॥ २.२०.२.७

३. उतो न्वस्य जोषमा इन्द्रः सुतस्य गोमतः ।
प्रातर्होतेव मत्सति ॥ १७८७ ॥ ॥८ (ली)॥ २.२०.२.८

[धा॰ ९ । उ॰ नास्ति । स्व॰ ४ ।]

सूक्तं (९)

१. बण्महाँ॒ असि सूर्य बडादित्य महाँ॒ असि ।
महस्ते सतो महिमा पनिष्टम मह्ना देव महाँ॒ असि ॥ १७८८ ॥ २.२०.२.९

२. बट् सूर्य श्रवसा महाँ॒ असि सत्रा देव महाँ॒ असि ।
मह्ना देवानामसुर्यः पुरोहितो विभु ज्योतिरदाभ्यम् ॥ १७८९ ॥ ॥९ (त)॥ २.२०.२.१०

[धा॰ १४ । उ॰ १ | स्व॰ १ ॥]

इति द्वितीयः खण्डः ॥ २ ॥

सूक्तं (१०)

१. उप नो हरिभिः सुतं याहि मदानां पते ।
उप नो हरिभिः सुतम् ॥ १७९० ॥ २.२०.३.१

२. द्विता यो वृत्रहन्तमो विद इन्द्रः शतक्रतुः ।
उप नो हरिभिः सुतम् ॥ १७९१ ॥ २.२०.३.२

३. त्वँ॒ हि वृत्रहन्नेषां पाता सोमानामसि ।
उप नो हरिभिः सुतम् ॥ १७९२ ॥ ॥१० (री)॥ २.२०.३.३

[धा॰ १३ । उ॰ नास्ति । स्व॰ ४ ।]

सूक्तं (११)

१. प्र वो महे महेवृधे भरध्वं प्रचेतसे प्र सुमतिं कृणुध्वम् ।
विशः पूर्वीः प्र चर चर्षणिप्राः ॥ १७९३ ॥ २.२०.३.४

२. उरुव्यचसे महिने सुवृक्तिमिन्द्राय ब्रह्म जनयन्त विप्राः ।
तस्य व्रतानि न मिनन्ति धीराः ॥ १७९४॥ २.२०.३.५

३. इन्द्रं वाणीरनुत्तमन्युमेव सत्रा राजानं दधिरे सहध्यै ।
हर्यश्वाय बर्हया समापीन् ॥ १७९५ ॥ ॥११ (हि)॥ २.२०.३.६

[धा॰ २६ । उ॰ नास्ति । स्व॰ ३ ।]

सूक्तं (१२)

१. यदिन्द्र यावतस्त्वमेतावदहमीशीय ।
स्तोतारमिद्दधिषे रदावसो न पापत्वाय र॰सिषम् ॥ १७९६ ॥ २.२०.३.७

२. शिक्षेयमिन्महयते दिवेदिवे राय आ कुहचिद्विदे ।
न हि त्वदन्यन्मघवन्न आप्यं वस्यो अस्ति पिता च न ॥ १७९७॥ ॥१२ (ता)॥ २.२०.३.८

[धा॰ १४ । उ॰ १ । स्व॰ २ ।]

सूक्तं (१३)

१. श्रुधी हवं विपिपानस्याद्रेर्बोधा विप्रस्यार्चतो मनीषाम् ।
कृष्वा दुवा॰स्यन्तमा सचेमा ॥ १७९८॥ २.२०.३.९

२. न ते गिरो अपि मृष्ये तुरस्य न सुष्टुतिमसुर्यस्य विद्वान् ।
सदा ते नाम स्वयशो विवक्मि ॥ १७९९ ॥ २.२०.३.१०

३. भूरि हि ते सवना मानुषेषु भूरि मनीषी हवते त्वामित् ।
मारे अस्मन्मघवञ्ज्योक्कः ॥ १८०० ॥ ॥ १३ (बा)॥ २.२०.३.११

[धा॰ १५ । उ॰ ३ | स्व॰ २ ॥]

इति तृतीयः खण्डः ॥ ३ ॥

सूक्तं (१४)

१. प्रो ष्वस्मै पुरोरथमिन्द्राय शूषमर्चत ।
अभीके चिदु लोककृत्सङ्गे समत्सु वृत्रहा ।
अस्माकं बोधि चोदिता नभन्तामन्यकेषां ज्याका अधि धन्वसु ॥ १८०१ ॥ २.२०.४.१

२. त्वं॰ सिन्धूं॰ रवासृजोऽधराचो अहन्नहिम् ।
अशत्रुरिन्द्र जज्ञिषे विश्वं पुष्यसि वार्यम् ।
तं त्वा परि ष्वजामहे नभन्तामन्यकेषां ज्याका अधि धन्वसु ॥ १८०२ ॥ २.२०.४.२

३. वि षु विश्वा अरातयोऽर्यो नशन्त नो धियः ।
अस्तासि शत्रवे वधं यो न इन्द्र जिघां॰सति ।
या ते रातिर्ददिवसु नभन्तामन्यकेषां ज्याका अधि धन्वसु ॥ १८०३ ॥ ॥१४ (टि)॥ २.२०.४.३

[धा॰ ४३ । उ॰ ६ । स्व॰ ३ ।]

सूक्तं (१५)

१. रेवां॰ इद्रेवत स्तोता स्यात्त्वावतो मघोनः ।
प्रेदु हरिवः सुतस्य ॥ १८०४ ॥ २.२०.४.४

२. उक्थं च न शस्यमानं नागो रयिरा चिकेत ।
न गायत्रं गीयमानम् ॥ १८०५ ॥ २.२०.४.५

३. मा न इन्द्र पीयत्नवे मा शर्धते परा दाः ।
शिक्षा शचीवः शचीभिः ॥ १८०६ ॥ ॥१५ (ति)॥ २.२०.४.६

[धा० १४ । उ० १ । स्व० ३ ।]

सूक्तं (१६)

१. एन्द्र याहि हरिभिरुप कण्वस्य सुष्टुतिम् ।
दिवो अमुष्य शासतो दिवं यय दिवावसो ॥ १८०७॥ २.२०.४.७

२. अत्रा वि नेमिरेषामुरां न धूनुते वृकः ।
दिवो अमुष्य शासतो दिवं यय दिवावसो ॥ १८०८ ॥ २.२०.४.८

३. आ त्वा ग्रावा वदन्निह सोमी घोषेण वक्षतु ।
दिवो अमुष्य शासतो दिवं यय दिवावसो ॥ १८०९॥ ॥१६ (व)॥ २.२०.४.९

[धा० ५ । उ० नास्ति । स्व० १ ।]

सूक्तं (१७)

१. पवस्व सोम मन्दयन्निन्द्राय मधुमत्तमः ॥ १८१० ॥ २.२०.४.१०

२. ते सुतासो विपश्चितः शुक्रा वायुमसृक्षत ॥ १८११॥ २.२०.४.११

३. असृग्रं देववीतये वाजयन्तो रथा इव ॥ १८१२॥ ॥१७ (रौ)॥ २.२०.४.१२

[धा० ८ । उ० नास्ति | स्व० नास्ति ॥]

इति चतुर्थः खण्डः ॥ ४ ॥

सूक्तं (१८)

१. अग्निꣳ होतारं मन्ये दास्वन्तं वसोः सूनु
सहसो जातवेदसं विप्रं न जातवेदसम् ।
य ऊर्ध्वरो स्वध्वरो देवो देवाच्या कृपा ।
घृतस्य विभ्राष्टिमनु शुक्रशोचिष आजुह्वानस्य सर्पिषः ॥ १८१३ ॥ २.२०.५.१

२. यजिष्ठं त्वा यजमाना हुवेम ज्येष्ठमङ्गिरसां
विप्र मन्मभिर्विप्रेभिः शुक्र मन्मभिः ।
परिज्मानमिव द्याꣳ होतारं चर्षणीनाम् ।
शोचिष्केशं वृषणं यमिमा विशः प्रावन्तु जूतये विशः ॥ १८१४ ॥ २.२०.५.२

३. स हि पुरू चिदोजसा विरुक्मता दीद्यानो
भवति द्रुहन्तरः परशुर्न द्रुहन्तरः ।
वीडु चिद्यस्य समृतौ श्रुवद्वनेव यत्स्थिरम् ।
निष्षहमाणो यमते नायते धन्वासहा नायते ॥ १८१५ ॥ ॥१८ (ठी)॥ २.२०.५.३

[धा॰ ४३ । उ॰ २ | स्व॰ ४ ॥]

इति नवमप्रपाठके प्रथमोऽर्धः ॥

अथ नवमप्रपाठके द्वितीयोऽर्धः ॥ ९-२ ॥

(१-१३) १ अग्निः पावकः; २ सोभरिः काण्वः; ३ अरुणो वैतहव्यः; ५-६ अवत्सारः काश्यपः; ९ गोषूक्त्यश्वसुक्तिनौ काण्वायनौ; १० त्रिशिरात्वाष्ट्रः सिन्धुद्वीप आम्बरीषो वा;११ उलो वातायनः; १३ वेनो भार्गवः ॥ ४, ७, ८, १२ । १-४; ७-८, १२ अग्निः; ५-६ विश्वे देवाः; ९ इन्द्रः; १० आपः; ११ वायुः; १३ वेनः ॥ १ (१-२) विष्टारपंक्तिः; १ (३-५) सतोबृहती; १ (६) उपरिष्टाज्ज्योतिः; २ काकुभः प्रगाथः = (विषमा ककुप्, समा सतोबृहती); ३ जगती; ५-६, १३ त्रिष्टुप्; ४, ७-११ गायत्री; ४, ७, ८, १२ । ॥

सूक्तं (१)

१. अग्ने तव श्रवो वयो महि भ्राजन्ते अर्चयो विभावसो ।
बृहद्भानो शवसा वाजमुक्थ्या२३ दधासि दाशुषे कवे ॥ १८१६॥ २.२०.५.४

२. पावकवर्चाः शुक्रवर्चा अनूनवर्चा उदियर्षि भानुना ।
पुत्रो मातरा विचरन्नुपावसि पृणक्षि रोदसी उभे ॥ १८१७॥ २.२०.५.५

३. ऊर्जो नपाज्ञातवेदः सुशस्तिभिर्मन्दस्व धीतिभिर्हितः ।
त्वे इषः सं दधुर्भूरिवर्षसश्चित्रोतयो वामजाताः ॥ १८१८ ॥ २.२०.५.६

४. इरज्यन्नग्ने प्रथयस्व जन्तुभिरस्मे रायो अमर्त्य ।
स दर्शतस्य वपुषो वि राजसि पृणक्षि दर्शतं क्रतुम् ॥ १८१९ ॥ २.२०.५.७

५. इष्कर्त्तारमध्वरस्य प्रचेतसं क्षयन्त२ राधसो महः ।
रातिं वामस्य सुभगां महीमिषं दधासि सानसि२ रयिम् ॥ १८२० ॥ २.२०.५.८

६. ऋतावानं महिषं विश्वदर्शतमग्नि२ सुम्नाय दधिरे पुरो जनाः ।
श्रुत्कर्ण२ सप्रथस्तमं त्वा गिरा दैव्यं मानुषा युगा ॥ १८२१॥ ॥१ (दि)॥ २.२०.५.९

[धा॰ ५९ । उ॰ ३ | स्व॰ ३ ॥]

इति पञ्चमः खण्डः ॥ ५ ॥

सूक्तं (२)

१. प्र सो अग्ने तवोतिभिः सुविराभिस्तरति वाजकर्मभिः ।
यस्य त्व२ सख्यमाविथ ॥१ ॥ ॥ १८२२ ॥ २.२०.६.१

२. तव द्रप्सो नीलवान्वाश ऋत्विय इन्धानः सिष्णवा ददे ।
त्वं महीनामुषसामसि प्रियः क्षपो वस्तुषु राजसि ॥ १८२३ ॥ ॥२ (यी)॥ २.२०.६.२

[धा° १२ । उ° नास्ति । स्व° ४ ।]

सूक्तं (३)

१. तमोषधीर्दधिरे गर्भमृत्वियं तमापो अग्निं जनयन्त मातरः ।
तमित्समानं वनिनश्च वीरुधोऽन्तर्वतीश्च सुवते च विश्वहा ॥ १८२४ ॥ ॥ ३ (रि)॥ २.२०.६.३

[धा° ७ । उ° नास्ति । स्व° २ ।]

सूक्तं (४)

१. अग्निरिन्द्राय पवते दिवि शुक्रो वि राजति ।
महिषीव वि जायते ॥ १८२५ ॥ ॥४ (या)॥ २.२०.६.४

[धा° ७ । उ° नास्ति । स्व° २ ।]

सूक्तं (५)

१. यो जागार तमृचः कामयन्ते यो जागार तमु सामानि यन्ति ।
यो जागार तमय१ँ सोम आह तवाहमस्मि सख्ये न्योकाः ॥ १८२६ ॥ ॥५ (या)॥ २.२०.६.५

[धा° ७ । उ° नास्ति । स्व° २ ।]

सूक्तं (६)

१. अग्निर्जागार तमृचः कामयन्तेऽग्निर्जागार तमु सामानि यन्ति ।
अग्निर्जागार तमय२ सोम आह तवाहमस्मि सख्ये न्योकाः ॥ १८२७ ॥ ॥६ (वा)॥ २.२०.६.६

[धा० १० । उ० नास्ति । स्व० २]

सूक्तं (७)

१. नमः सखिभ्यः पूर्वसद्भ्यो नमः साकन्निषेभ्यः ।
युञ्जे वाच२ शतपदीम् ॥ १८२८ ॥ २.२०.६.७

२. युञ्जे वाच२ शतपदीं गाये सहस्रवर्तनि ।
गायत्रं त्रैष्टुभं जगत् ॥ १८२९ ॥ २.२०.६.८

३. गायत्रं त्रैष्टुभं जगद्विश्वा रूपाणि सम्भृता ।
देवा ओका२सि चक्रिरे ॥ १८३०॥ ॥७ (यु)॥ २.२०.६.९

[धा० १२ । उ० नास्ति । स्व० ५ ।]

सूक्तं (८)

१. अग्निर्ज्योतिर्ज्योतिरग्निरिन्द्रो ज्योतिर्ज्योतिरिन्द्रः ।
सूर्यो ज्योतिर्ज्योतिः सूर्यः ॥ १८३१ ॥ २.२०.६.१०

२. पुनरूर्जा नि वर्त्तस्व पुनरग्न इषायुषा ।
पुनर्नः पाह्य२हसः ॥ १८३२॥ २.२०.६.११

३. सह रय्या नि वर्तस्वाग्ने पिन्वस्व धारया ।
विश्वप्स्न्या विश्वतस्परि ॥ १८३३॥ ॥८ (ठा)॥ २.२०.६.१२

[धा॰ ८ । उ॰ २ | स्व॰ २ ॥]

इति षष्ठः खण्डः ॥ ६ ॥

सूक्तं (९)

१. यदिन्द्राहं यथा त्वमीशीय वस्व एक इत् ।
स्तोता मे गोसखा स्यात् ॥ १८३४ ॥ २.२०.७.१

२. शिक्षेयमस्मै दित्सेयँ शचीपते मनीषिणे ।
यदहं गोपतिः स्याम् ॥ १८३५ ॥ २.२०.७.२

३. धेनुष्ट इन्द्र सूनृता यजमानाय सुन्वते ।
गामश्वं पिप्युषी दुहे ॥ १८३६ ॥ ॥९ (पि)॥ २.१६.७.३

[धा॰ १५ । उ॰ १ । स्व॰ ३ ।]

सूक्तं (१०)

१. आपो हि ष्ठा मयोभुवस्ता न ऊर्जे दधातन ।
महे रणाय चक्षसे ॥ १८३७ ॥ २.२०.७.४

२. यो वः शिवतमो रसस्तस्य भाजयतेह नः ।
उशतीरिव मातरः ॥ १८३८ ॥ २.२०.७.५

३. तस्मा अरं गमाम वो यस्य क्षयाय जिन्वथ ।
आपो जनयथा च नः ॥ १८३९ ॥ ॥१० (वा)॥ २.२०.७.६

[धा॰ १० । उ॰ नास्ति । स्व॰ २ ।]

सूक्तं (११)

१. वात आ वातु भेषजꣳ शम्भु मयोभु नो हृदे ।
प्र न आयूꣳषि तारिषत् ॥ १८४० ॥ २.२०.७.७

२. उत वात पितासि न उत भ्रातोत नः सखा ।
स नो जीवातवे कृधि ॥ १८४१ ॥ २.२०.७.८

३. यददो वात ते गृहे३ऽमृतं निहितं गुहा ।
तस्य नो धेहि जीवसे ॥ १८४२॥ ॥११ (पौ)॥ २.२०.७.९

[धा॰ १० । उ॰ १ । स्व॰ नास्ति ।]

सूक्तं (१२)

१. अभि वाजी विश्वरूपो जनित्रꣳ हिरण्ययं बिभ्रदत्कꣳ सुपर्णः ।
सूर्यस्य भानुमृतुथा वसानः परि स्वयं मेधमृज्रो जजान ॥ १८४३ ॥ २.२०.७.१०

२. अप्सु रेतः शिश्रिये विश्वरूपं तेजः पृथिव्यामधि यत्सम्बभूव ।
अन्तरिक्षे स्वं महिमानं मिमानः कनिक्रन्ति वृष्णो अश्वस्य रेतः ॥ १८४४॥ २.२०.७.११

३. अयꣳ सहस्रा परि युक्ता वसानः सूर्यस्य भानुं यज्ञो दाधार ।
सहस्रदाः शतदा भूरिदावा धर्त्ता दिवो भुवनस्य विश्पतिः ॥ ३ ॥ ॥ १८४५॥ ॥१२ (पु)॥
२.२०.७.१२

[धा॰ २० । उ॰ १ । स्व॰ ५ ।]

सूक्तं (१३)

१. नाके सुपर्णमुप यत्पतन्त२ हृदा वेनन्तो अभ्यचक्षत त्वा ।
हिरण्यपक्षं वरुणस्य दूतं यमस्य योनौ शकुनं भुरण्युम् ॥ १८४६ ॥ २.२०.७.१३

२. ऊर्ध्वो गन्धर्वो अधि नाके अस्थात्प्रत्यङ्चित्रा बिभ्रदस्यायुधानि ।
वसानो अत्क२ सुरभिं दृशे क२ स्वा३र्ण नाम जनत प्रियाणि ॥ १८४७॥ २.२०.७.१४

३. द्रप्सः समुद्रमभि यज्जिगाति पश्यन्गृध्रस्य चक्षसा विधर्मन् ।
भानुः शुक्रेण शोचिषा चकानस्तृतीये चक्रे रजसि प्रियाणि ॥ १८४८॥ ॥१३ (खु)॥ २.२०.७.१५

[धा० २३ । उ० २ | स्व० ५ ॥]

इति सप्तमः खण्डः ॥ ७ ॥

इति नवमप्रपाठकस्य द्वितीयोऽर्धः ॥

इथि विंशोऽध्यायः ॥ २० ॥

अथैकविंशोऽध्यायः ॥

अथ नवमप्रपाठके तृतीयोऽर्धः ॥ ९-३ ॥

(१-९) १-४, ५ (१०२) अप्रतिरथ ऐन्द्रः; ५ (३), ६ (३), ८ (१, ३) पायुर्भारध्वाजः; ७ (१-२) ज्ञासो भारध्वाजः; ९ (१) जय ऐन्द्रः , ९ (२-३) गोतमो राहूगणः; ४ (३), ६ (१-२) - - - , ७ (३) - - - , ८ (२) - - - ॥ १, २ (२-३), ३-४, ५ (२), ६,७, ९ (१) इन्द्रः; ८ (२) इन्द्रो मरुतो वा; २ (१) बृहस्पतिः; ५ (१) अप्वा देवी; ५ (३) इषवः; ६ (३) (संग्रामाशिषः) युद्धभूमि-कवचब्राह्मणस्पत्यादितयः; ८ (१, ३ [संग्रामासिषः १ वर्म-सोम-वरुणाः; ३ देवब्रह्माणि]; ९ सोमावरुणौ (२-३) विश्वे देवाः; ८ (३) - - - ॥ ३ ॥ ॥ १-४, ५ (१), ६ (१), ८ (१), ९ (१-२) त्रिष्टुप्; ५ (२-३), ६ (२), ७ (१-२), ८ (२) अनुष्टुप्; ६ (३) पंक्तिः; ९ (३) विराट् स्थानाः; ७(३) विराट् जगती; ८ (२) - - - ॥

सूक्तं (१)

१. आशुः शिशानो वृषभो न भीमो घनाघनः क्षोभणश्चर्षणीनाम् ।
सङ्क्रन्दनोऽनिमिष एकवीरः शतꣳ सेना अजयत्साकमिन्द्रः ॥ १८४९ ॥ २.२१.१.१

२. सङ्क्रन्दनेनानिमिषेण जिष्णुना युत्कारेण दुश्च्यवनेन धृष्णुना ।
तदिन्द्रेण जयत तत्सहध्वं युधो नर इषुहस्तेन वृष्णा ॥ १८५० ॥ २.२१.१.२

३. स इषुहस्तैः स निषङ्गिभिर्वशी सꣳस्रष्टा स युध इन्द्रो गणेन ।
सꣳ सृष्टजित्सोमपा बाहुशर्ध्यू३ग्रधन्वा प्रतिहिताभिरस्ता ॥ ॥ १८५१॥ ॥१ (फे)॥ २.२१.१.३

[धा॰ ४० । उ॰ २ । स्व॰ ७ ।]

सूक्तं (२)

१. बृहस्पते परि दीया रथेन रक्षोहामित्रा२ँ अपबाधमानः ।
प्रभञ्जन्सेनाः प्रमृणो युधा जयन्नस्माकमेध्यविता रथानाम् ॥ १८५२ ॥ २.२१.१.४

२. बलविज्ञायः स्थविरः प्रवीरः सहस्वान्वाजी सहमान उग्रः ।
अभिवीरो अभिसत्वा सहोजा जैत्रमिन्द्र रथमा तिष्ठ गोवित् ॥ १८५३ ॥ २.२१.१.५

३. गोत्रभिदं गोविदं वज्रबाहुं जयन्तमज्म प्रमृणन्तमोजसा ।
इमँ२ सजाता अनु वीरयध्वमिन्द्र२ँ सखायो अनु सँ२ रभध्वम् ॥ १८५४ ॥ ॥२ (हे)॥ २.२१.१.६

[धा० ३६ । उ० नास्ति । स्व० ७ ।]

सूक्तं (३)

१. अभि गोत्राणि सहसा गाहमानोऽदयो वीरः शतमन्युरिन्द्रः ।
दुश्च्यवनः पृतनाषाडुयुध्यो३ऽस्माकँ२ सेना अवतु प्र युत्सु ॥ १८५५ ॥ २.२१.१.७

२. इन्द्र आसां नेता बृहस्पतिर्दक्षिणा यज्ञः पुर एतु सोमः ।
देवसेनानामभिभञ्जतीनां जयन्तीनां मरुतो यन्त्वग्रम् ॥ १८५६ ॥ २.२१.१.८

३. इन्द्रस्य वृष्णो वरुणस्य राज्ञ आदित्यानां मरुताँ२ शर्ध उग्रम् ।
महामनसां भुवनच्यवानां घोषो देवानां जयतामुदस्थात् ॥ १८५७॥ ॥ ३ (च)॥ २.२१.१.९

[धा० २७ । उ० १ । स्व० १ ।]

सूक्तं (४)

१. उद्धर्षय मघवन्नायुधान्युत्सत्वनां मामकानां मनाँ२सि ।
उद्वृत्रहन्वाजिनां वाजिनान्युद्रथानां जयतां यन्तु घोषाः ॥ १८५८॥ २.२१.१.१०

२. अस्माकमिन्द्रः समृतेषु ध्वजेष्वस्माकं या इषवस्ता जयन्तु ।
अस्माकं वीरा उत्तरे भवन्त्वस्मा॰ उ देवा अवता हवेषु ॥ १८५९ ॥ २.२१.१.११

३. असौ या सेना मरुतः परेषामभ्येति न ओजसा स्पर्धमाना ।
तां गूहत तमसापव्रतेन यथैतेषामन्यो अन्यं न जानात् ॥ १८६० ॥ ॥४ (चु)॥ २.२१.१.१२

[धा॰ ३२ । उ॰ १ । स्व॰ ५ ।]

सूक्तं (५)

१. अमीषां चित्तं प्रतिलोभयन्ती गृहाणाङ्गान्यप्वे परेहि ।
अभि प्रेहि निर्दह हृत्सु शोकैरन्धेनामित्रास्तमसा सचन्ताम् ॥ १८६१ ॥ २.२१.१.१३

२. प्रेता जयता नर इन्द्रो वः शर्म यच्छतु ।
उग्रा वः सन्तु बाहवोऽनाधृष्या यथासथ ॥ १८६२ ॥ २.२१.१.१४

३. अवसृष्टा परा पत शरव्ये ब्रह्मस॰शिते ।
गच्छामित्रान्प्र पद्यस्व मामीषां कं च नोच्छिषः ॥ १८६३ ॥ ॥५ (ठा)॥ २.२१.१.१५

[धा॰ १८ । उ॰ २ । स्व॰ २ ।]

सूक्तं (६)

१. कङ्काः सुपर्णा अनु यन्त्वेनान्गृध्राणामन्नमसावस्तु सेना ।
मैषां मोच्यघहारश्च नेन्द्र वया॰स्येनाननुसंयन्तु सर्वान् ॥ १८६४॥ २.२१.१.१६

२. अमित्रसेनां मघवन्नस्माञ्छत्रुयतीमभि ।
उभौ तामिन्द्र वृत्रहन्नग्निश्च दहतं प्रति ॥ १८६५ ॥ २.२१.१.१७

३. यत्र बाणाः सम्पतन्ति कुमारा विशिखा इव ।
तत्र नो ब्रह्मणस्पतिरदितिः शर्म यच्छतु विश्वाहा शर्म यच्छतु ॥ १८६६ ॥ ॥६ (या)॥ २.२१.१.१८

[धा॰ २७ । उ॰ नास्ति । स्व॰ २ ।]

सूक्तं (७)

१. वि रक्षो वि मृधो जहि वि वृत्रस्य हनू रुज ।
वि मन्युमिन्द्र वृत्रहन्नमित्रस्याभिदासतः ॥ १८६७ ॥ २.२१.१.१९

२. वि न इन्द्र मृधो जहि नीचा यच्छ पृतन्यतः ।
यो अस्मा॒ अभिदासत्यधरं गमया तमः ॥ १८६८ ॥ २.२१.१.२०

३. इन्द्रस्य बाहू स्थविरौ युवानावनाधृष्यौ सुप्रतीकावसह्यौ ।
तौ युञ्जीत प्रथमौ योग आगते याभ्यां जितमसुराणा॒ सहो महत् ॥ १८६९ ॥ ॥७ (थि)॥ २.२१.१.२१

[धा॰ २९ । उ॰ २ । स्व॰ ३ ।]

सूक्तं (८)

१. मर्माणि ते वर्मणा च्छादयामि सोमस्त्वा राजामृतेनानु वस्ताम् ।
उरोर्वरीयो वरुणस्ते कृणोतु जयन्तं त्वानु देवा मदन्तु ॥ १८७० ॥ २.२१.१.२२

२. अन्धा अमित्रा भवताशीर्षाणोऽहय इव ।
तेषां वो अग्निनुन्नानामिन्द्रो हन्तु वरंवरम् ॥ १८७१ ॥ २.२१.१.२३

३. यो नः स्वोऽरणो यश्च निष्ट्यो जिघा॒सति ।
देवास्त॒ सर्वे धूर्वन्तु ब्रह्म वर्म ममान्तर॒ शर्म वर्म ममान्तरम् ॥ १८७२ ॥ ॥८ (वी)॥ २१.१.२४

[धा॰ २५ । उ॰ नास्ति । स्व॰ ४ ।]

सूक्तं (९)

१. मृगो न भीमः कुचरो गिरिष्ठाः परावत आ जगन्था परस्याः ।
सृकꣳ सꣳशाय पविमिन्द्र तिग्मं वि शत्रूं ताढि वि मृधो नुदस्व ॥ १८७३॥ २.२१.१.२५

२. भद्रं कर्णेभिः शृणुयाम देवा भद्रं पश्येमाक्षभिर्यजत्राः ।
स्थिरैरङ्गैस्तुष्टुवाꣳ सस्तनूभिर्व्यशेमहि देवहितं यदायुः ॥ १८७४॥ २.२१.१.२६

३. स्वस्ति न इन्द्रो वृद्धश्रवाः स्वस्ति नः पूषा विश्ववेदाः ।
स्वस्ति नस्तार्क्ष्यो अरिष्टनेमिः स्वस्ति नो बृहस्पतिर्दधातु॥
ॐ स्वस्ति नो बृहस्पतिर्दधातु ॥ १८७५ ॥ ॥९ (कू)॥ २.२१.१.२७

[धा॰ २६ । उ॰ १ । स्व॰ ६ ।]

इति नवमप्रपाठकस्य तृतीयोऽर्धः, नवमप्रपाठकश्च समाप्तः ॥ ९-३ ॥

इत्येकविंशोऽध्यायः ॥ २१ ॥

॥ इत्युत्तरार्चिकः समाप्तः ॥

॥ इति सामवेदसंहिता समाप्ता ॥

|| ॐ नमः सामवेदाय ||

नीलोत्पलदलाभासः सामवेदो हयाननः ।
अक्षमालान्वितो दक्षे वामे कम्बुधरः स्मृतः ॥